

STORTINGET

Innst. 3 S

(2020–2021)

Innstilling fra finanskomiteen
om Skatter, avgifter og toll 2021

Prop. 1 LS (2020–2021), Prop. 1 LS Tillegg 1 (2020–2021),
Prop. 1 S (2020–2021) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021)

Innhold

	Side
1. Innledning	1
2. Hovedtrekk	1
2.1 Regjeringens forslag	1
2.2 Stortingets rammevedtak.....	4
2.3 Oversikt og hovedmerknader.....	4
2.3.1 Sammendrag.....	4
2.3.2 Komiteens merknader.....	4
2.3.2.1 Innledning	4
2.3.2.2 Avtale mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti.....	4
2.3.2.3 Hovedmerknad fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti.....	5
2.3.2.4 Arbeiderpartiets hovedmerknad	6
2.3.2.5 Senterpartiets hovedmerknad	7
2.3.2.6 Sosialistisk Venstrepartis hovedmerknad	11
2.3.2.7 Miljøpartiet De Grønnes hovedmerknad	13
2.3.2.8 Rødts hovedmerknad.....	13
3. Personskatt	18
3.1 Sentrale satser, grenser og fradrag	18
3.1.1 Skatt på alminnelig inntekt.....	18
3.1.2 Trinnskatt.....	18
3.1.3 Trygdeavgift	19
3.1.4 Maksimalt minstefradrag.....	19
3.1.5 Personfradrag	19
3.1.6 Andre grenser og fradrag	20
3.2 Boligsparing for ungdom (BSU)	21
3.3 Naturalytelser.....	21
3.4 Skattefri fordel ved ansattes kjøp av aksjer mv. i arbeidsgiverselskapet	22
3.5 Oppjusteringsfaktor for renteinntekter som ekstrabeskattes.....	22
3.6 Oppheve arveavgift for dødsfall før 2014	22
3.7 Beskatning av utenlandske arbeidstakere	22
3.8 Skattører og fellesskatt.....	23
4. Formuesskatt	23
4.1 Økt verdsettelsesrabatt for aksjer og driftsmidler mv.	23
4.2 Forenkle verdsettelsesreglene for bolig og næringseiendom	23
4.3 Forenklet dokumentasjonskrav for næringseiendom.....	23
4.4 Formuesverdi for boliger berørt av endret kommunestruktur	24
4.5 Økt verdsettelse av primærboliger med høy verdi.....	24
4.6 Økt verdsettelse av fritidsboliger	24
4.7 Skattevedtak om formuesskatt	25
5. Eiendomsskatt	26
6. Kildeskatt på renter og royalty mv.	26
7. Vannkraftbeskatning	26
8. Næringsbeskatning for øvrig	26
8.1 Avgift på produksjon av fisk.....	26
8.2 Reindriftsfradraget	27

8.3	Tidsavgrenset unntak fra begrenset skatteplikt	27
8.4	Produktavgift på førstehåndsomsetning av fisk.....	27
8.5	Skattevedtak om petroleumsatt	27
8.6	Skattevedtak om tonnasskatt	28
8.7	Finansskatt.....	28
9.	Merverdiavgift.....	29
9.1	Stortingets merverdiavgiftsvedtak.....	29
9.2	Merverdiavgift på alternativ behandling	31
9.3	Merverdiavgift på kosmetisk kirurgi og kosmetisk behandling.....	31
9.4	Tidfesting av merverdiavgift ved bygge- og anleggsvirksomhet og verftsindustri – anmodningsvedtak.....	32
10.	Særagifter	32
10.1	Innledning	32
10.2	Avgift på alkohol	33
10.3	Avgift på tobakksvarer mv.....	34
10.4	Avgift på motorvogner mv.....	35
10.4.1	Innledning	35
10.4.2	Engangsavgift.....	35
10.4.3	Avgift på trafikkforsikringer.....	41
10.4.4	Vektårsavgift	42
10.4.5	Omregistreringsavgift	43
10.5	Veibruksavgift på drivstoff.....	43
10.6	Avgift på elektrisk kraft	44
10.7	Grunnavgift på mineralolje mv.	45
10.8	Avgift på smøreolje mv.....	46
10.9	CO ₂ -avgift på mineralske produkter	46
10.10	Avgift på forbrenning av avfall.....	48
10.11	CO ₂ -avgift i petroleumsvirksomheten	49
10.12	Svovelavgift	50
10.13	Avgift på trikloreten (TRI) og tetrakloreten (PER)	50
10.14	Avgift på hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK)	50
10.15	Avgift på utslipp av NO _x	50
10.16	Miljøavgift på plantevernmidler.....	50
10.17	Avgifter knyttet til mineralvirksomhet.....	50
10.18	Avgift på sjokolade- og sukkervarer mv.....	50
10.19	Avgift på alkoholfrie drikkevarer.....	51
10.20	Avgift på sukker	53
10.21	Avgift på drikkevareemballasje	53
10.22	Flypassasjeravgift.....	54
10.23	Totalisatoravgift	56
10.24	Dokumentavgift	56
10.25	Avgift på frekvenser mv.....	57
10.26	Inntekter ved tildeling av tillatelser.....	57

	Side
11. Toll	57
12. Sektoravgifter og gebyrer	60
13. Skatteforvaltningslovendringer	64
14. Opprettinger og presiseringer av lovtekst	64
15. Rederiskatteordningen – anmodningsvedtak	64
16. Merverdiavgiftskompensasjon i undervisningssektoren mv.....	64
17. Avgift på fiskeriene – anmodningsvedtak	65
18. Overgangsordning i forbindelse med avviklingen av 350-kronersgrensen	65
19. Midlertidig forhøyede avskrivningssatser	66
20. Folketrygdens inntekter	67
21. Andre merknader og forslag	68
21.1 Utbytteskatt og fritaksmetoden	68
21.2 Diverse miljøavgifter	69
21.3 Beskatning av arv	69
21.4 Skatt og avgift på petroleum	69
21.5 Skattepolitikk for innovasjon, skaperglede og grønne arbeidsplasser.....	70
21.6 Private helseforsikringer.....	70
22. Sammenligningstabell.....	71
23. Forslag fra mindretall.....	75
24. Komiteens tilråding.....	77

Vedlegg

STORTINGET

Innst. 3 S

(2020–2021)

Innstilling til Stortinget
fra finanskomiteen

Prop. 1 LS (2020–2021), Prop. 1 LS Tillegg 1 (2020–2021), Prop. 1 S (2020–2021)
og Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021)

Innstilling fra finanskomiteen om Skatter, avgifter og toll 2021

Til Stortinget

1. Innledning

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fredric Holen Bjørdal, Svein Roald Hansen, Ingrid Heggø, Tom Kalsås og Eigil Knutsen, fra Høyre, Elin Rodum Agdestein, lederen Mudassar Kapur, Anne Kristine Linnestad, Vetle Wang Soleim og Aleksander Stokkebø, fra Fremskrittspartiet, Sivert Bjørnstad, Hans Andreas Limi og Sylvi Listhaug, fra Senterpartiet, Sigbjørn Gjelsvik og Trygve Slagsvold Vedum, fra Sosialistisk Venstreparti, Kari Elisabeth Kaski, fra Venstre, Ola Elvestuen,

fra Kristelig Folkeparti, Tore Storehaug, fra Miljøpartiet De Grønne, Kristoffer Robin Haug, og fra Rødt, Bjørnar Moxnes, fremmer i denne innstillingen tilråding om skatter, avgifter og toll for 2021 i tråd med Stortingets vedtak 13. oktober 2020 om å fordele rammeområde 21 (skatter, avgifter og toll) til finanskomiteen.

Komiteen viser til at sammendragene nedenfor i innstillingen er begrenset til forkortede oppsummeringer av saksomtaler og tilhørende forslag. For fullstendige sammendrag og utfyllende saksomtaler, se Prop. 1 LS (2020–2021) – i det følgende omtalt som «proposisjonen».

Komiteen viser videre til brev av 30. oktober og 7. desember 2020 fra finansministeren om korrigerende feil/unøyaktigheter i proposisjonen. Brevene følger som vedlegg til denne innstillingen.

Komiteen henviser til Innst. 4 L (2020–2021) for behandlingen av lovendringer.

2. Hovedtrekk

2.1 Regjeringens forslag

Tabellen viser regjeringens forslag fordelt på budsjettkapitler og poster i rammeområde 21:

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1 (2020–2021)
Inntekter			
<i>Skatter og avgifter</i>			
5501	Skatter på formue og inntekt		
	70	Trinnskatt mv.	68 620 000 000
	72	Fellesskatt mv. fra personlige skattytere	107 460 000 000

			Prop. 1 S
Kap.	Post	Formål	med Tillegg 1 (2020–2021)
	74	Selskapsskatter mv. fra upersonlige skattytere utenom petroleum	68 000 000 000
	75	Formuesskatt	2 600 000 000
	76	Kildeskatt på utbytte	5 410 000 000
	77	Kildeskatt på rentebetalinger	40 000 000
	78	Kildeskatt på royaltybetalinger	5 000 000
	79	Kildeskatt på leiebetalinger for visse fysiske eiendeler	200 000 000
5502		Finansskatt	
	70	Skatt på lønn	2 170 000 000
	71	Skatt på overskudd	2 560 000 000
5507		Skatt og avgift på utvinning av petroleum	
	71	Ordinær skatt på formue og inntekt	8 900 000 000
	72	Særskatt på oljeinntekter	-600 000 000
	74	Arealavgift mv.	1 600 000 000
5508		Avgift på utslipp av CO₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen	
	70	CO ₂ -avgift i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen	6 000 000 000
5509		Avgift på utslipp av NO_x i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen	
	70	Avgift	1 000 000
5511		Tollinntekter	
	70	Toll	3 200 000 000
	71	Auksjonsinntekter fra tollkvoter	235 000 000
5521		Merverdiavgift	
	70	Merverdiavgift	325 830 000 000
5526		Avgift på alkohol	
	70	Avgift på alkohol	13 900 000 000
5531		Avgift på tobakkvarer mv.	
	70	Avgift på tobakkvarer mv.	6 700 000 000
5536		Avgift på motorvogner mv.	
	71	Engangsavgift	10 130 000 000
	72	Trafikkforsikringsavgift	9 500 000 000
	73	Vektårsavgift	360 000 000
	75	Omregistreringsavgift	1 425 000 000
5538		Veibruksavgift på drivstoff	
	70	Veibruksavgift på bensin	4 050 000 000
	71	Veibruksavgift på autodiesel	9 100 000 000
	72	Veibruksavgift på naturgass og LPG	13 000 000
5541		Avgift på elektrisk kraft	
	70	Avgift på elektrisk kraft	11 402 000 000
5542		Avgift på mineralolje mv.	
	70	Grunnavgift på mineralolje mv.	1 740 000 000
	71	Avgift på smøreolje mv.	125 000 000
5543		Miljøavgift på mineralske produkter mv.	
	70	CO ₂ -avgift	8 672 000 000
	71	Svovelavgift	2 000 000
5546		Avgift på forbrenning av avfall	
	70	CO ₂ -avgift	110 000 000
5547		Avgift på helse- og miljøskadelige kjemikalier	
	71	Tetrakloreten (PER)	1 000 000

			Prop. 1 S
Kap.	Post	Formål	med Tillegg 1 (2020–2021)
5548		Miljøavgift på visse klimagasser	
	70	Avgift på hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK)	335 000 000
5549		Avgift på utslipp av NO_x	
	70	Avgift på utslipp av NO _x	60 000 000
5550		Miljøavgift på plantevernmidler	
	70	Miljøavgift på plantevernmidler	65 000 000
5551		Avgifter knyttet til mineralvirksomhet	
	70	Avgift knyttet til andre undersjøiske naturforekomster enn petroleum	1 000 000
	71	Årsavgift knyttet til mineraler	2 000 000
5555		Avgift på sjokolade- og sukkervarer mv.	
	70	Avgift på sjokolade- og sukkervarer mv.	1 550 000 000
5556		Avgift på alkoholfrie drikkevarer mv.	
	70	Avgift på alkoholfrie drikkevarer mv.	2 140 000 000
5557		Avgift på sukker mv.	
	70	Avgift på sukker mv.	200 000 000
5559		Avgift på drikkevareemballasje	
	70	Grunnavgift på engangsemballasje	2 200 000 000
	71	Miljøavgift på kartong	55 000 000
	72	Miljøavgift på plast	30 000 000
	73	Miljøavgift på metall	5 000 000
	74	Miljøavgift på glass	90 000 000
5561		Flypassasjeravgift	
	70	Flypassasjeravgift	1 515 000 000
5565		Dokumentavgift	
	70	Dokumentavgift	11 680 000 000
5568		Sektoravgifter under Kulturdepartementet	
	71	Årsavgift – stiftelser	23 974 000
	73	Refusjon – Norsk Rikstoto og Norsk Tipping AS	46 644 000
	74	Avgift – forhåndskontroll av kinofilm	4 700 000
	75	Kino- og videogramavgift	32 000 000
5570		Sektoravgifter under Kommunal- og moderniseringsdepartementet	
	70	Sektoravgifter Nasjonal kommunikasjonsmyndighet	242 923 000
5571		Sektoravgifter under Arbeids- og sosialdepartementet	
	70	Petroleumstilsynet – sektoravgift	122 130 000
5572		Sektoravgifter under Helse- og omsorgsdepartementet	
	70	Legemiddeldetaljstavgift	67 485 000
	72	Avgift utsalgssteder utenom apotek	5 800 000
	73	Legemiddelleverandøravgift	220 000 000
	74	Tilsynsavgift	3 770 000
	75	Sektoravgift tobakk	26 000 000
5574		Sektoravgifter under Nærings- og fiskeridepartementet	
	71	Avgifter immaterielle rettigheter	161 500 000
	72	Kontroll- og tilsynsavgift akvakultur	33 100 000
	73	Årsavgift Merkeregisteret	8 550 000
	74	Fiskeriforskningsavgift	324 000 000
	75	Tilsynsavgift Justervesenet	46 650 000
	76	Kontrollavgift fiskeflåten	42 000 000
5576		Sektoravgifter under Landbruks- og matdepartementet	
	70	Forskningsavgift på landbruksprodukter	170 000 000

			Prop. 1 S
Kap.	Post	Formål	med Tillegg 1 (2020–2021)
	72	Jeger- og fellingsavgifter	82 780 000
5577		Sektoravgifter under Samferdselsdepartementet	
	74	Sektoravgifter Kystverket	798 915 000
5578		Sektoravgifter under Klima- og miljødepartementet	
	70	Sektoravgifter under Svalbards miljøvernfond	20 670 000
	72	Fiskeravgifter	18 264 000
	73	Påslag på nettatariffen til Klima- og energifondet	690 000 000
5580		Sektoravgifter under Finansdepartementet	
	70	Finanstilsynet, bidrag fra tilsynsenhetene	453 256 000
5582		Sektoravgifter under Olje- og energidepartementet	
	71	Konsesjonsavgifter fra vannkraftutbygging	172 700 000
	72	Beredskapstilsyn og tilsyn med damsikkerhet	57 000 000
5583		Særskilte avgifter mv. i bruk av frekvenser	
	70	Avgift på frekvenser mv.	273 000 000
<i>Folketrygden</i>			
5700		Folketrygdens inntekter	
	71	Trygdeavgift	155 130 000 000
	72	Arbeidsgiveravgift	203 390 000 000
Sum inntekter rammeområde 21			1 062 056 811 000
Netto rammeområde 21			-1 062 056 811 000

2.2 Stortingets rammevedtak

I Stortingets vedtak 3. desember 2020 ble sum inntekter for rammeområde 21 fastsatt til 1 055 202 950 000 kroner.

2.3 Oversikt og hovedmerknader

2.3.1 Sammendrag

Hovedtrekk i skatte- og avgiftspolitikken og oversikt over skatte- og avgiftssystemet er omtalt i proposisjonens del I.

2.3.2 Komiteens merknader

2.3.2.1 INNLEDNING

Komiteen viser til fraksjonenes respektive merknader i Innst. 2 S (2020–2021), nedenfor i denne innstillingen og i Innst. 4 L (2020–2021).

2.3.2.2 AVTALE MELLOM HØYRE, FREMSKRITTPARTIET, VENSTRE OG KRISTELIG FOLKEPARTI

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettforliket inngått mellom disse fire partiene datert 1. desember 2020.

Flertallet viser til at forhold i forliket som berører skatter og avgifter i 2021 sammenlignet med regjeringens forslag, er:

- Ikke innføre økt formuesskatt på boliger med verdi over 15 mill. kroner.
- Ikke oppjustere formuesverdien på fritidsboliger.

- Innenfor kildeskatten, utsette ikrafttredelsen av kildeskatt på visse fysiske eiendeler til 1. oktober 2021.
- Videreføre unntak for merverdiavgift for akupunktører til 1. oktober 2021.
- Redusere særavgiften på øl og vin med 10 pst.
- Redusere særavgiften på snus med 25 pst.
- Redusere særavgiften på alkoholfrie drikkevarer med 50 pst.
- Avvikle særavgiften på sjokolade- og sukkervarer.
- Øke innslagspunktet på slagvolumkomponenten i engangsavgiften for motorsykler og beltemotorsykler (snøscootere) til 500 cc.
- Fritak for flypassasjeravgiften i 2021.
- Videreføre lav sats for merverdiavgiften på 6 pst. første halvår 2021.
- Ikke øke CO₂-komponenten i engangsavgiften for personbiler.
- Ikke øke kravet til elektrisk rekkevidde i engangsavgiften for ladbare hybridbiler.
- Utsette innføringen av CO₂-avgift på naturgass og LPG til kjemisk reduksjon mv. til 1. juli 2021.

Ut over dette viser flertallet til at man er enige om å utvide den midlertidige ordningen for betalingsutsettelse av skatter og avgifter mv. med to måneder, slik at første innbetaling blir 1. april 2021 heller enn 1. februar 2021. Flertallet viser i denne sammenheng videre til anmodningsvedtak 190 fattet i forbindelse med behandlingen av Innst. 2 S (2020–2021) i Stortinget 3. desember 2020.

Videre viser flertallet til at det er enighet om å tilpasse skattereglene slik at minstepensjon fortsatt er skattefri i 2022.

Flertallet viser også til at man er enige om å forlenge ordningen med statlig garanterte lån for små og mellomstore bedrifter ut første halvår 2021, og å forlenge løpetiden på disse til seks år. Flertallet legger til grunn at regjeringen følger opp dette i forskrift.

Flertallet viser til at det blir foreslått å bevilge 4 mill. kroner for å forlenge den midlertidige inntekts-sikringsordningen for lærlinger som blir permittert eller mister lærlingplassen i forbindelse med virusutbruddet, til 31. mars 2021. Flertallet legger til grunn at regjeringen følger opp dette i forskrift.

Flertallet viser også til anmodningsvedtak 176 om differensiert tvangsmulkt og anmodningsvedtak 163 om innbetaling av merverdiavgift på omtvistede krav fattet i forbindelse med behandlingen av Innst. 2 S (2020–2021) i Stortinget 3. desember 2020.

2.3.2.3 HOVEDMERKNAD FRA HØYRE, VENSTRE OG KRISTELIG FOLKEPARTI

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti viser til at skatte- og avgiftssystemet er grunnlaget for finansieringen av velferdssamfunnet og våre fellesgoder. Regjeringen arbeider for et bærekraftig velferdssamfunn gjennom å omstille norsk økonomi, legge til rette for vekst og verdiskaping, flere jobber, sosial mobilitet og fortsatt gjennomføring av det grønne skiftet. Målet er å skape et skattesystem som legger til rette for en effektiv finansiering av våre velferdsgoder og aktivitet over hele landet. Velferdsstaten vår er bygd på aktivitet og verdiskaping i næringslivet. Uten flere jobber som bidrar til statsbudsjettet, og ikke lever av det, vil ikke statens finanser være bærekraftige på sikt.

Disse medlemmer mener skatte- og avgiftssystemet må være innrettet slik at alle skatter etter evne. I Norge har vi høy tillit til at våre skattepenger går til å bygge et felles velferdssamfunn, en tillit bygd på et omfordelende skattesystem. Videre må skatter og avgifter være innrettet slik at det legger grunnlaget for grønn omstilling, og at det lønner seg å jobbe, spare og investere.

Disse medlemmer peker på at denne regjeringen i sitt forslag til statsbudsjett har senket skatte- og avgiftsnivået med nesten 30 mrd. kroner sammenlignet med 2013. En gjennomsnittsfamilie sitter igjen med rundt 14 000 kroner mer med regjeringens forslag til statsbudsjett enn om nivået fra 2013 hadde blitt videreført. Dette gir mer frihet til den enkelte familie, og betyr mest for de som har minst.

Siden mars 2020 har Norge stått i en krise forårsaket av viruset covid-19 – et virusutbrudd som utviklet seg til å bli en pandemi. Konsekvensene for samfunnet har vært store. Regjeringen har fremmet flere tiltakspakker

for Stortinget, og det har blitt fattet flere store vedtak som berører skatte- og avgiftsområdet. Disse medlemmer viser til at regjeringen har foreslått og fått støtte i Stortinget for flere lettelsers i skattenivået, hoveddelen av disse rettet mot næringslivet, som fortsatt er i en meget krevende situasjon. Det er viktig for disse medlemmer at de lønnsomme bedriftene vi hadde før pandemien inntraff, også er med oss når krisen er over. Derfor er tiltak som lettelsers i skatt på arbeidende kapital, utsettelse av innbetaling av skatter og avgifter og forenklinger for næringslivet gode og treffsikre tiltak for den situasjonen vi står i. Disse medlemmer mener det har vært svært viktig med en ekspansiv offentlig pengebruk for å stimulere til fortsatt aktivitet i økonomien, opprettelse av ulike kompensasjonsordninger, skatteendringer rettet mot enkelt næringer og ikke minst støtte til grønn omstilling i norsk økonomi. Regjeringens forslag til statsbudsjett har fortsatt den kraftfulle innsatsen for å håndtere krisen vi står i nå og legge til rette for veien ut av den på litt lengre sikt.

Disse medlemmer viser til at regjeringens forslag til statsbudsjett legger til rette for at veksten som kommer er bærekraftig, og ivaretar miljø og klima. Dette innebærer en skatte- og avgiftspolitik som priser miljøskadelig aktivitet, og en politikk som opprettholder de viktige mekanismene som kvoter og avgifter som motiverer til klimavennlige investeringer og som fører til at utslippsreduksjonene kommer der de er billigst.

Disse medlemmer viser til at regjeringen i sitt forslag prioriterer brede lettelsers i inntektsskatten for personer og videre nedtrapping av formueskatten på arbeidende kapital. Det foreslås endringer i ordningen boligsparing for ungdom, som innebærer at de som kjøper seg en bolig ikke lenger vil ha mulighet for skattefradrag. På den andre siden øker regjeringen det årlige sparebeløpet og tilhørende skattefradrag. Disse medlemmer viser til at ordningen på denne måten blir målrettet mot de unge som ikke ennå har kjøpt seg egen bolig.

Disse medlemmer viser til at regjeringen, i tråd med Granavolden-plattformen, foreslår å senke den maksimale eiendomsskattesatsen i kommunene fra 5 til 4 promille.

Disse medlemmer viser til at det blir enklere og mer fleksibelt for arbeidsgiver å velge skattefrie naturalytelser, og samtidig utvides rommet for slike ytelsers for arbeidstakerne. Dette gjøres ved å øke grensen for skattefrie gaver fra 2 000 til 5 000 kroner.

Disse medlemmer viser til at regjeringen vil stimulere til at flere ansatte blir medeiere i de selskapene de jobber i. Derfor foreslås det å øke den maksimale skattefrie fordelens ved ansattes kjøp av aksjer både i kroner og i nivået på satsen.

Disse medlemmer viser til at regjeringen foreslår å legge om beskatningen av vannkraft, fra dagens grunnrentebeskatning til en kontantstrømskatt. Selska-

pene vil med dette kunne utgiftsføre investeringskostnader umiddelbart, noe som tilfører kraftforetakene betydelig likviditet og legger til rette for lønnsomme investeringer. Disse medlemmer viser til at dette legger til rette for stabilitet og forutsigbarhet.

Disse medlemmer mener det er viktig at Norge motvirker overskuddsflytting til lavskattelend. Regjeringen foreslår derfor å innføre en kildeskatt på 15 pst. for renter, royalties og leiebetalinger for enkelte fysiske eiendeler fra foretak hjemmehørende i Norge, og filialer i Norge, til nærstående foretak i lavskattelend.

Disse medlemmer viser til at regjeringen legger frem prinsippene for et bærekraftig bilavgiftssystem i dette forslaget til statsbudsjett. I tråd med disse prinsippene foreslår regjeringen endringer i avgiftene for utslipp av klimagasser og for biltrafikken.

Disse medlemmer viser til at regjeringen foreslår videre å oppheve unntaket alternativ behandling og kosmetiske inngrep fra merverdiavgift.

Disse medlemmer viser til at regjeringen foreslår å gradere avgiften på alkoholfrie drikkevarer etter sukkerinnhold fra 1. juli 2021. Avgiften vil på denne måten i større grad utformes ut fra helse- og ernæringsformål.

Disse medlemmer viser til de øvrige kapitlene i denne innstillingen og Innst. 4 L (2020–2021) for de øvrige forslag til skatte- og avgiftsendringer.

2.3.2.4 ARBEIDERPARTIETS HOVEDMERKNAD

Skatt og avgift

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener at skatte- og avgiftspolitikken skal bidra til å redusere forskjeller, finansiere velferden og sikre forutsigbarhet for folk og bedrifter.

Koronapandemien har skapt usikkerhet for mange familier, bedrifter og norsk økonomi. Det gjør at det er viktigere enn på lenge med forutsigbarhet for både folk og bedrifter. Samtidig har forskjellene mellom folk økt over lengre tid. Derfor er det viktig å ha en skatte- og avgiftspolitik som er rettfærdig og omfordelende.

Disse medlemmer fremmer et skatte- og avgiftsopplegg i sitt alternative budsjett for 2021 hvor samlet skatte- og avgiftsnivå for folks inntekter vil være uendret fra 2020-nivå. Det betyr at hvis en avgift går opp, skal en annen avgift eller inntektsskatten ned.

Disse medlemmer ønsker samtidig å omfordelle innenfor dette nivået: De med alminnelige og lave inntekter vil betale mindre i skatt, de med de høyeste inntektene må betale mer i skatt.

For å skape forutsigbarhet for bedrifter foreslår disse medlemmer at selskapsskatten holdes på 22 pst., i tråd med 2020-nivået.

Senke skatten for de med alminnelige og lave inntekter

Arbeid er den viktigste kilden til et godt liv og god inntekt. Regjeringen Solbergs økte avgifter på nødvendighetsgoder har rammet de med minst fra før hardest. Koronapandemien har snudd opp ned på hverdagen til mange. Flere går en usikker framtid i møte, hvor det som før var en sikker jobb, ikke lenger gir forutsigbarhet for familien. Det krever mer forutsigbarhet fra politisk hold.

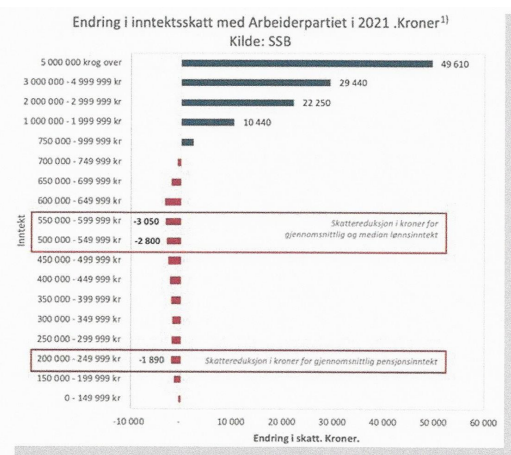
Disse medlemmer vil senke skattene for folk med vanlige og lave inntekter. Samtidig kan de med de høyeste inntektene bidra mer.

Koronakrisen har rammet sosialt skjevt. Personer med høy utdanning, høye lønninger og trygge jobber har spart mer enn de egentlig ville fordi forbruksmulighetene ble stoppet under pandemien.

Styringsrenten er null, og de som eier egen bolig, kan nyte godt av lavere boutgifter. For de som har mistet jobben og attpåtil ikke eier egen bolig, er situasjonen den rake motsetningen. En mer rettfærdig skatt kan, sammen med arbeidslivs- og velferdspolitikken, gjøre forskjellene mellom folk mindre.

Disse medlemmer vil derfor gjøre skattesystemet mer omfordelende og foreslår endringer i inntektsskatten for å oppnå dette. Effekten for den enkelte skattyter av disse endringene avhenger av hvor mye inntekt personen mottar. En person med gjennomsnittlig eller median inntekt får redusert skatt med hhv. 3 050 og 2 800 kroner. En person med gjennomsnittlig utbetaling fra folketrygden får 1 890 kroner mindre i skatt. Denne endringen betyr at 80 pst. av skattebetalere får redusert skatt. Personer med høyere inntekt enn 750 000 kroner må betale mer i skatt.

Figuren nedenfor illustrerer gjennomsnittseffekter av endringene i inntektsskatt per inntektsintervall:

Figur 1. Lavere skatt på folks inntekt har en dokumentert effekt på arbeidstilbudet. Finansdepartementet anslår at per 100 mill. kroner i lavere skatt på arbeid gir dette 5,7 mill. kroner i inntekter. Det vil si at effekten på statsbudsjettet av denne skatteendringen kan være så mye som 115 mill. kroner i inntekter for staten.

1) Sammenlignet med regjeringens forslag for 2021.

Disse medlemmer viser til at fagforeningsfradraget har stått stille etter at regjeringen Solberg tok over. Det er en politikk som gjør det dyrere å være fagorganisert. I stedet for å svekke det organiserte arbeidslivet vil disse medlemmer støtte opp under den norske modellen og fagbevegelsen og vil derfor doble fagforeningsfradraget.

Disse medlemmer foreslår å sette ned egenandelen for arbeidsreiser fra 23 900 kroner til 15 000 kroner. Det betyr at en pendler kan reise 25 km lenger med skattefradrag, fordi fradraget blir gjeldende for reiseavstander lengre enn 42 km. Med regjeringens forslag gjelder fradraget først fra 67 km.

Avgifter

Regjeringen Solberg har finansiert skattekuttene med økte avgifter. Disse er nå økt med 6,7 mrd. kroner, noe som særlig har gått ut over de med lavest inntekter.

SSB bekreftet i desember 2019 at skattesystemet er mindre omfordelende nå enn før regjeringen Solberg tok over. Der ble også fordelingen av avgiftsendringer i perioden 2013–2019 presentert. I rapporten står det:

«Avgiftslettelsene i perioden gjelder i hovedsak avgifter knyttet til kjøp av bil, og særlig at engangsavgiften har blitt redusert. En nedsettelse av engangsavgiften kommer særlig personer med høye inntekter til gode, siden disse i større grad kjøper kostbare biler med høy engangsavgift. [...] I sum gir dette en svak avgiftslettelse i perioden, se tabell 5.1, men hvor lettelsene i større grad kommer de med høyest inntekt til gode, blant annet som følge av lettelsene knyttet til kjøp av bil. Husholdninger med lav inntekt opplever en svak avgiftsskjerpelse, som forklares ved at avgiftsøkningene i stor grad har vært rettet mot typiske nødvendighetsgoder».

Disse medlemmer mener at klimakrisen må løses, og at økt CO₂-avgift er et viktig og effektivt virkemiddel for å kutte utslipp. Når det er de med minst fra før som merker de økte avgiftene best på lommeboka, må disse gruppene kompenseres for avgiftsøkninger. Derfor sier Arbeiderpartiet at hvis en avgift går opp, skal en annen avgift eller inntektsskatt reduseres tilsvarende.

De med de høyeste inntektene og formuene må skatte mer

Disse medlemmer mener folk med vanlige og lave inntekter bør betale mindre, og at de rikeste kan betale mer i skatt. Disse medlemmers skatteopplegg er mer omfordelende. Høyre vil fjerne formuesskatten, noe som ville ført til 33 100 nye nullskatteyttere.

Regjeringen Solbergs ønske om å gi 100 pst. rabatt på aksjer i formuesskatten innebærer et skatteutt på 2,5 mill. kroner til de aller rikeste. Disse medlemmer foreslår at færre vanlige småsparere med formue i bank og bolig skal betale formuesskatt, men heller øke skatten for de aller rikeste. Dette er i tråd med skattefo-

rliket i 2016, hvor disse medlemmer mente at satsetne i formuesskatten burde være høyere.

2.3.2.5 SENTERPARTIETS HOVEDMERKNAD

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for en fullstendig oversikt over partiets prioriteringer på skatte- og avgiftsområdet, herunder tabeller og oppstillinger.

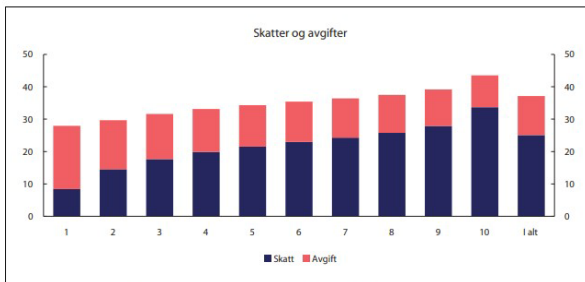
Et skattesystem for folk flest

Disse medlemmer påpeker at Senterpartiet ønsker et skattesystem som belønner arbeid, innsats og initiativ, og der skattebyrden fordeles etter evne. Senterpartiet er uenig i regjeringens politikk med bruk av usosiale avgifter som rammer folk flest, for å finansiere store skattelettelser til de som har aller mest. Senterpartiet mener det er helt feil å gi store avgiftsøkninger til næringer som står i en økonomisk krisesituasjon som følge av koronapandemien, og disse medlemmer viser til at det i Senterpartiets alternative statsbudsjett derfor foreslås å videreføre flere ekstraordinære avgiftslettelser ut 2021.

Formålet med skatter og avgifter er å finansiere velferdsstaten og videreutvikle sterke samfunnsinstitusjoner som gir enkeltmennesket trygghet og muligheter til selvutfoldelse, og til å skape gode liv. Et for stort skatetrykk vil derimot hemme nyskaping, verdiskaping og det frie initiativ. Disse medlemmer fremholder at Senterpartiets skatte- og avgiftspolitikken tar sikte på å finne riktig balanse mellom behovet for å finansiere fellesskapsløsninger, hensynet til å unngå unødvendig byråkrati og skattebyrder for enkeltmennesker og bedrifter. Senterpartiet er skeptisk til dem som hevder at svaret på alle samfunnets utfordringer alltid er enten høyere skatt eller lavere skatt. Disse medlemmer påpeker at Senterpartiet i stedet er opptatt av å finne en innretning på skattesystemet som belønner arbeid, innsats og initiativ, og som sikrer en god sosial og geografisk fordeling mellom folk i hele landet.

Folk flest skal ikke tynges av avgifter

Disse medlemmer viser til at den sittende regjeringen har økt avgiftene med 6,7 mrd. kroner siden den tiltrådte i 2013. Konsekvensen er at mange vanlige nordmenn er blitt påført flere tusen kroner i ekstrakostnader hvert år, samtidig som de rikeste har fått betydelige skattelettelser. Senterpartiet mener dette er feil vei å gå. Disse medlemmer mener det er behov for en helhetlig gjennomgang av avgiftenes fordelingseffekt, og disse medlemmer viser i den forbindelse til eget forslag fremmet i Innst. 2 S (2020–2021). Avgifter rammer de som tjener minst, hardest, uten hensyn til lønnsnivå eller formue, noe regjeringens egne beregninger (jf. figuren under) viser.

Figur 2.22 Skatt og avgift per person i prosent av ekvivalent inntekt. 2020-regler. Prosent
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet.

I Senterpartiets alternative budsjettforslag prioriteres det derfor å fjerne og redusere mange avgifter som rammer vanlige folk. Blant annet foreslår Senterpartiet å redusere elavgiften med en halv mrd. kroner i året, redusere momsen på transport, kultur og overnatting, redusere avgiften på biodrivstoff, fjerne flypassasjeravgiften, samt å fjerne saftavgiften. Disse medlemmer påpeker at regjeringen bruker skatte- og avgiftssystemet til å straffe folk fordi de har lang vei til jobben, eller har barn som skal leveres i barnehage. Dette er en politikk Senterpartiet er sterkt uenig i. Disse medlemmer mener regjeringens oppgave er å gjøre hverdagen enklere for folk – ikke å gjøre den dyrere. I sum foreslår Senterpartiet netto avgiftslettelser på ca. 9,1 mrd. kroner bokført og ca. 10,7 mrd. kroner påløpt sammenlignet med regjeringens budsjettforslag for 2021.

Disse medlemmer viser til at grensehandelen har økt kraftig de siste årene. Situasjonen med økt handel i Norge som følge av stengt grense til Sverige har allerede medført tusenvis av nye arbeidsplasser og økt verdiskaping. Senterpartiet mener det nå må tas grep som gjør at denne verdiskapingen forblir i Norge også etter at grensene igjen kan åpnes. Etter gjentatte forslag fra Senterpartiet har de sjokkerte avgiftsøkningene på ikke-alkoholholdige drikkevarer og sukker og sjokoladevarer som Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti gjennomførte høsten 2017, nå omsider blitt reversert. Disse medlemmer mener at det neste store grepet som nå må tas for å styrke grunnlaget for arbeidsplasser og verdiskaping i næringsmiddelindustrien og handelsnæringa i Norge, er å redusere matmomsen. Gjennom dette grepet reduseres avgiften på alle matvarer like mye, noe som blant annet gjør at frukt og grønt og melk, brød og kjøtt får like stor avgiftslettelse som brus og godteri. Samtidig så blir ikke-alkoholholdige drikkevarer billigere sammenlignet med alkohol – uten at avgiftene på alkohol økes ytterligere. Disse medlemmer viser til at Senterpartiet foreslår å redusere matmomsen til svensk nivå (fra 15 til 12 pst.), en avgiftslettelse på 2,8 mrd. kroner i 2021 og som i 2022 vil utgjøre 4,8 mrd. kroner. Dette vil gi nye arbeidsplasser innen dagligvarehandelen og næringsmiddelindustrien i Norge, og lavere priser på matvarer til alle som handler.

Verdier må skapes

Disse medlemmer minner om at navet i den norske økonomien er de tusener av små og mellomstore bedrifter (SMB) som finnes over hele landet. 90 pst. av norske virksomheter har færre enn ti ansatte. De utgjør grunnfjellet i næringslivet og sørger for arbeidsplasser til tusenvis av nordmenn over hele landet. Store ideer begynner gjerne i det små, og det er også i de små bedriftene potensialet for innovasjon og nyskaping er størst.

Senterpartiet ønsker å tilrettelegge for en rik, mangfoldig og vekstkraftig SMB-sektor i fremtiden. Dette er ikke bare mulig, men helt nødvendig, for at Norge skal klare å gjennomføre den omstillingen som må komme når olje- og gassproduksjonen reduseres i tiårene som kommer.

Disse medlemmer viser til at Senterpartiet vil tilrettelegge for fremtidens næringsliv ved å gjøre det enklere å starte og drive sin egen bedrift. Dessverre vegrer mange seg for å starte for seg selv, blant annet fordi man opplever det som komplisert og risikabelt å etablere en bedrift. Disse medlemmer viser til at Senterpartiet i sitt alternative statsbudsjett for 2021 foreslår å redusere trygdeavgiften for selvstendig næringsdrivende med 0,4 prosentpoeng, videreføre fritak for CO₂-avgift for naturgass og LPG til industrielle prosesser, fjerne CO₂-avgiften på LNG til innenriks sjøfart, gå mot innføring av kildeskatt for fysiske eiendeler nå og innføre redusert elavgift for landbruket.

Disse medlemmer viser til at Senterpartiet foreslår å droppe den ekstra arbeidsgiveravgiften for finansnæringen som regjeringen har innført. Dette grepet vil sikre tusener av SMB-bedrifter bedre tilgang til finansiering og rådgivning fra sin lokalbank. Forskning viser at tilgangen på lån og rådgivning fra lokale banker er avgjørende for fremveksten av oppstartsbedrifter og de arbeidsplassene disse skaper.

Senterpartiet prioriterer også å videreføre de viktige startavskrivningene for maskiner mv. Disse ble gjeninnført i forbindelse med koronakrisen i vår, men er nok en gang foreslått fjernet av regjeringen. Disse medlemmer viser til at Senterpartiet også foreslår å forbedre andre avskrivningsordninger. Dette er viktige grep for å sikre høyere investeringsnivå i norsk næringsliv og for å øke produktiviteten, særlig i mindre bedrifter. Det investeres fortsatt for lite i arbeidsplasser i Norge, og dette kan bidra til økte investeringer, omstilling og produktivitet som vi trenger for å komme ut av den økonomiske krisen. Senterpartiet foreslår også å øke avskrivingsraten på skip mv. for å stimulere til investeringer som kan gi arbeidsplasser i verfts-næringen og leverandørindustrien.

Disse medlemmer påpeker at drosjenæringen har blitt særlig hardt rammet gjennom økte avgifter og dårligere konkurransevilkår under denne regjeringen, ikke minst med liberaliseringen av drosjemarkedet.

Senterpartiet mener at drosjene er en viktig del av kollektivtilbudet, og at de som kjører drosje, skal ha en arbeidshverdag som er til å leve med og en lønn til å leve av. Senterpartiet foreslår 40 mill. kroner i sitt alternative budsjett for 2021 til å gjeninnføre fradrag for drosjer i engangsavgiften. Drosjenæringen vil også nyte godt av forslaget om reduksjon av lav sats i merverdiavgiften fra 12 til 6 pst.

Disse medlemmer viser til at Senterpartiet også foreslår å øke fisker-, sjømanns- og jordbruksfradragene, samt redusere verdsettingen av driftsmidler til 40 pst. i formuesskatten.

Fiskerinæringen har de siste årene blitt påført et avgiftssjokk av regjeringen. I tillegg varsles det at det skal innføres en ny fiskal avgift til våren. Senterpartiet går mot alle disse avgiftsøkningene for fiskerinæringen. Senterpartiet foreslår å reversere økningen av CO₂-avgiften for fiske i nære farvann fra 2020, og går i sitt alternative budsjett også mot innføringen av en ny kontrollavgift for fiskeriene.

Skattelettelse til folk flest

Disse medlemmer påpeker at Senterpartiet ønsker at folk flest skal få ta del i gevinstene av den effekti-

viseringen som digitalisering og ny teknologi innebærer for offentlig sektor og samfunnet generelt. Det er kjent at forskjellene mellom fattig og rik øker, også i Norge, blant annet som følge av økt automatisering og høy innvandring. Senterpartiet ønsker å løse dette primært gjennom en aktiv og fremtidsrettet arbeidslivs- og næringspolitikk og en kontrollert arbeidsinnvandring. Men disse medlemmer mener at også skattesystemet skal ha en omfordelende effekt.

Disse medlemmer viser til at Senterpartiet i sitt alternative statsbudsjett foreslår å redusere skatten for gjennomsnittsarbeideren med ca. 2 400 kroner. Med Senterpartiets opplegg vil alle som tjener mindre enn rundt 750 000 kroner, få skattelette. Eneste unntaket for dette er personer med null eller svært lav skattbar inntekt som har stor formue. De som har høy formue og svært god inntekt, må derimot bidra noe mer. Det mener Senterpartiet er rimelig og nødvendig for at fellesskapet og velferdsstaten skal være i stand til å løse viktige fellesoppgaver også i fremtiden.

Disse medlemmer fremhever at tabellen under viser at folk flest tjener på Senterpartiets skattepolitikk.

Tabell 1. Senterpartiets skatteopplegg for 2021 sammenlignet med regjeringens opplegg for 2021

	Antall	Gj.snittlig bruttoinnt.	Skatt	Endring i inntektsskatt	Endring i skatt	Herav endr. formuesk.
	Personer	Kroner per person	Kroner per person	Kroner per person	Kroner per person	Kroner per person
0–149 999 kr	512 102	58 417	2 985	-32	313	345
150 000–199 999 kr	183 426	174 732	10 984	-174	-33	141
200 000–249 999 kr	293 907	224 571	17 371	-270	-224	46
250 000–299 999 kr	322 454	274 951	34 356	-490	-461	29
300 000–349 999 kr	361 801	324 523	52 970	-736	-708	28
350 000–399 999 kr	329 149	374 665	70 612	-1 015	-904	111
400 000–449 999 kr	324 740	424 980	88 734	-1 366	-1 203	163
450 000–499 999 kr	310 872	474 453	105 919	-1 741	-1 579	162
500 000–599 999 kr	546 993	548 242	130 264	-2 203	-1 999	204
600 000–749 999 kr	539 300	666 448	171 501	-2 396	-1 897	499
750 000–999 999 kr	366 057	853 011	248 230	1 240	2 433	1 193
1 000 000–1 999 999 kr	257 282	1 286 884	435 750	12 863	16 774	3 911
2 000 000–2 999 999 kr	25 531	2 372 507	893 467	34 323	54 327	20 004
3 000 000 kr og over	15 429	5 928 497	2 287 352	123 464	258 122	134 658

Disse medlemmer påpeker samtidig at Senterpartiets forslag om store avgiftslettelse, blant annet redusert avgift på strøm, drivstoff etc., i kombinasjon med forbedrede pendlerfradrag m.m., vil bidra til gjøre hverdagen litt bedre for mange arbeidsfolk og familier som sliter med å få endene til å møtes. Med Senterpartiets budsjettforslag vil eksempelvis en småbarnsfamilie med to voksne med gjennomsnittslønn hvor den ene får fullt pendlerfradrag, kunne få samlede skatte- og av-

giftslettelse på over 10 000 kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Disse medlemmer mener det er ekstra viktig å redusere avgiftene i et år der regjeringen legger til grunn at det vil bli en stor reallønnsnedgang (2,2 pst. lønnsvekst og 3,5 pst. prisvekst). I stedet velger regjeringen å justere de fleste avgifter med forventet prisvekst, noe som forsterker effekten av reallønnsnedgangen. På toppen av de store avgiftsøkningene som regjeringen

presenterer åpent i statsbudsjettet, så ligger det en «skjult» avgiftsøkning for folk flest på 732 mill. kroner (avgiftsøkning ut over forventet lønnsvekst). For mange vil effekten av avgiftsøkningene slå enda hardere ut, blant annet som følge av at en rekke stønadsordninger, fradrag mm. enten underreguleres eller holdes nominelt uendret.

Arbeid til folk i hele Norge

Disse medlemmer påpeker at velferdsstaten står overfor en rekke utfordringer. Et av de viktigste tiltakene er å sørge for trygge jobber for folk i hele landet. Dessverre ser man at ukontrollert arbeidsinnvandring fra EØS-området har ført til dårligere arbeidsforhold i mange bransjer. Regjeringens usolidariske arbeidslivspolitik og manglende vilje til å motvirke sosial dumping som blant annet presses frem gjennom EØS-regelverket, gjør at fagforeninger er viktigere enn noen sinne for å sikre norske arbeidstakere gode arbeidsvilkår. Regjeringen har ikke økt fagforeningsfradraget med én krone siden den overtok i 2013, og det har derfor blitt mindre verdt år for år. Senterpartiet foreslår i sitt alternative budsjett å heve fagforeningsfradraget til 4 700 kroner. I tillegg foreslår Senterpartiet å fjerne den særskilte skatteordningen for utenlandske arbeidstakere som regjeringen fikk innført i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2018, og som gir mange utenlandske arbeidstakere lavere skatt enn nordmenn med samme inntekt. Disse medlemmer viser til at Senterpartiet også satser 126,5 mill. kroner på en koordinert innsats fra flere ulike instanser mot arbeidslivskriminalitet og sosial dumping.

Økte boligpriser i sentrale områder presser unge familier til å bli pendlere. I tillegg fører regjeringens omorganiserings- og sentraliseringsreformer til at mange arbeidstakere får mye lengre reisevei til jobb enn tidligere. Koronapandemien har mange steder i landet ført til høy ledighet og mange permitterte, noe som igjen fører til at enda flere må forberede seg på å pendle lenger til jobb. I stedet for å legge bedre til rette for de som må pendle til jobb, har pendlerne fått massive skatteskjerpelser i denne regjeringensperiode. Verdien av reisefradraget for en som bor syv mil fra jobben (f.eks. Eidsvoll–Oslo) er ifølge Finansdepartementet redusert med mer enn 50 pst. siden regjeringen Solberg overtok. Dette gir 5 827 kroner mindre å rutte med for en slik typisk pendler. Bor man lenger unna, taper man enda mer.

Disse medlemmer mener det skal lønne seg å jobbe selv om jobben ligger litt unna. De færreste pendler fordi de vil – pendling er ofte noe man må. For samfunnet er pendling gunstig siden det gir økt fleksibilitet i arbeidsmarkedet og sikrer økt sysselsetting og bedre tilgang på arbeidskraft. Da skulle det bare mangle at man fikk kompensert noen av de økonomiske utgiftene ved å være pendler. I en økonomisk krisetid der mange

står i fare for å miste den jobben de har og må finne nytt arbeid, er det trolig flere som må pendle for å kunne fortsette i arbeidslivet. Senterpartiet foreslår derfor å reversere regjeringens skattesjokk for pendlere gjennom å styrke pendlerfradraget med nesten en halv mrd. kroner i sitt alternative budsjett for 2021. I tillegg foreslår Senterpartiet å reversere ordningen med at ferje- og bomtakster skal innlemmes i reisefradragets maksimalsats, som regjeringen innførte i statsbudsjettet for 2019. Disse medlemmer viser til at Senterpartiet også foreslår å sette av 880 mill. kroner til å gjeninnføre fradrag for merutgifter til kost og losji for pendlere, som regjeringen fjernet i 2018.

Flypassasjeravgiften

Disse medlemmer viser til at flybransjen har vært en av de aller hardest rammede næringene siden utbruddet av koronapandemien, og alt tyder på at det vil ta lang tid før bransjen kan komme tilbake til normalen. Som et av de første krisetiltakene våren 2020 ble flypassasjeravgiften midlertidig fjernet, noe som sammen med redusert moms har vært et viktig bidrag for å sikre flytransport som kritisk infrastruktur i Norge. I denne situasjonen mener disse medlemmer det er uforståelig at regjeringen nå foreslår å pålegge flyselskapene 1,5 mrd. kroner i økt flypassasjeravgift i 2021. Senterpartiet mener i motsetning til regjeringen at avgiftslettelse er et målrettet krisetiltak for denne næringen, og foreslår derfor å forlenge fritaket for flypassasjeravgift ut 2021, samtidig som Senterpartiet går imot forslaget om økt CO₂-avgift på norsk innenriks luftfart. Disse medlemmer foreslår å beholde moms på reiseliv, transport og kultur på 6 pst. i hele 2021, og at ordningen med utsettelse av skatteinnbetalinger forlenges, i første omgang med to måneder.

Grønne grep som virker

Disse medlemmer påpeker at regjeringen pålegger vanlige folk avgifter for å finansiere skattelettelse til de aller rikeste. Mange av avgiftene presenteres som såkalte «grønne avgifter», men uten at de har dokumentert effekt på hverken miljø eller klima. Et eksempel på dette er avgiften på forbrenning av avfall som regjeringen nå foreslår å innføre. Sannsynligvis vil denne avgiften kun medføre at mer avfall blir transportert til Sverige for forbrenning der, og dermed gi økte utslipp som følge av økt transport. I tillegg vil det medføre tap av arbeidsplasser i Norge. Disse medlemmer understreker at Senterpartiet går imot denne avgiftsøkningen.

Regjeringen innførte i 2020 veibruksavgift på alt biodrivstoff. Avgiftsøkningen gjør det dyrere å velge klimavennlig, og fjerner et av de mest kostnadseffektive klimatiltakene for veitrafikken.

Disse medlemmer viser til at ordningen med avgiftsinsentiv over omsetningskravet ble innført i

2016. I perioden 2016 til 2019 ble omsetningskravet overoppfylt med til sammen 1 milliard liter biodrivstoff. Dette volumet reduserte de norske utslippene fra veitrukken med 2,3 millioner tonn CO₂ ut over hva selve omsetningskravet bidro med, ifølge beregninger fra Drivkraft Norge.

Senterpartiet mener dette er en avgiftsøkning som virker stikk i strid med det som burde være målet i klimapolitikken, og foreslår derfor i sitt alternative budsjett å fjerne veibruksavgiften på biodrivstoff ut over omsetningskravet, samtidig som det foreslås å redusere veibruksavgiften på øvrig biodrivstoff.

Senterpartiet går imot avgifter som straffer folk for å ha dårlig råd, eller for å bo der de bor. Økningene i bensin- og dieselavgiftene som regjeringen har gjennomført, mener Senterpartiet er skadelige for næringslivet og urettferdige for folk som ikke har mulighet til å ta tog eller buss. Man får ikke et grønt skifte av rød bunnlinje, og avstanden til nærbutikken blir ikke mindre av at man må betale mer for å komme dit. Gjennom redusert avgift på biodrivstoff i Senterpartiets alternative budsjettforslag, vil pumpeprisen på bensin og diesel kunne reduseres med ca. 20 øre per liter i snitt. I stedet for pisk, som regjeringen hittil har brukt langt oftere enn gulrot, ønsker Senterpartiet å gi positive insentiver til å velge grønne. Disse medlemmer viser til at Senterpartiet ønsker å tilrettelegge for bruk av kollektive transportmidler for folk flest bl.a. gjennom utbygging av pendlerparkering ved kollektivknutepunkter, økte jernbaneinvesteringer og å redusere avgiftene på å reise kollektivt.

For å legge til rette for grønn omstilling i transportsektoren foreslår Senterpartiet å opprette et CO₂-fond for næringstransporten i tråd med næringslivets ønsker.

Disse medlemmer viser til at Senterpartiet over lengre tid har tatt til orde for endringer i vannkraftbeskatningen som legger til rette for å utløse potensialet for miljøvennlig opprusting og oppgradering av vannkraftverk, samtidig som lokalsamfunnene får økt del av verdiskapingen.

Senterpartiet vil gi full gass mot et grønnere Norge med små forskjeller, mangfoldige tjenester nær folk og et sterkt og vekstkraftig næringsliv!

2.3.2.6 SOSIALISTISK VENSTREPARTIS HOVEDMERKNAD

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås en helhetlig omlegging av skatte- og avgiftspolitikken som sørger for et mer progressivt og rettferdig skattesystem. Forslaget innebærer mindre skatt på vanlige og lave arbeidsinntekter og mer skatt på formue, eiendom, høye inntekter og arv. Gjennom økt formuesskatt og mer progressiv inntektsbeskatning vil de rikeste bidra langt mer til fellesskapet, mens folk flest kommer ut i pluss. Dette medlem viser til at de som tjener under 600 000, vil få skattelettel-

ser med Sosialistisk Venstrepartis politikk. De som tjener over 600 000, vil få noe økt skatt. De som tjener over 1 mill. kroner, vil få en betydelig skatteøkning. De samlede effektene av skatteforslagene er illustrert i fordelingstabellen under.

Dette medlem viser til at avgifter er en regressiv form for beskatning. Det foreslås derfor å redusere merverdiavgiften på næringsmidler fra 15 til 13 pst. for å redusere folks utgifter til nødvendige varer, noe som vil være særlig viktig i et år der det ligger an til reallønnsnedgang for arbeidstakerne. Videre foreslås det å forlenge den reduserte lave satsen i merverdiavgiften til 6 pst. frem til 30. juni 2021 for å støtte de mest kriserammede delene av næringslivet.

Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett viser hvordan det er mulig å også bruke avgiftssystemet for å kutte utslipp uten at dette trenger å gå på bekostning av fordelingsmessige hensyn, eller treffe dem som bor i distriktene hardere enn dem som bor i byer og bynære områder. Dette medlem viser til at de aller fleste, også de som kjører betydelige antall kilometer i året med fossilt drivstoff, kommer godt ut med disse forslagene. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås at merprovenyet på 3 350 mill. kroner fra den foreslåtte økningen i CO₂-avgiften i sin helhet tilbakebetales over skatteoppgjøret til alle som tjener opptil 500 000 kroner i året, som en grønn folkebonus som skal bidra til rettferdig omstilling. I sum vil disse grepene for de fleste mer enn kompensere for avgiftsøkningen. Når den grønne folkebonusen regnes med, fører dette forslaget til en reduksjon i avgiftene på 1,9 mrd. kroner.

Dette medlem viser til at en av regjeringens største prioriteringer i statsbudsjettet er å kutte i formuesskatten til de aller rikeste i landet. Dette medlem viser til at det ikke finnes noe empirisk belegg for at kutt i formuesskatten fører til økt økonomisk aktivitet, og foreslår derfor å reversere regjeringens kutt og innføre en mer progressiv modell for formuesskatten. Det er en mer treffsikker etterspørselspolitikk å øke offentlige investeringer enn å kutte i skatter, særlig i økonomisk usikre tider. Ikke minst er det rettferdig og sosialt utjevnen- de å skifte skattebyrden i retning av store formuer.

Dette medlem viser til at boligmarkedet har blitt en driver for økte forskjeller. Selv om flertallet eier boligen de bor i selv, er det svært mange som ikke eier sin egen bolig. Disse har ikke fått være med på prisoppgangen i boligmarkedet eller tatt del i skattefordelene som boligeiere nyter godt av. Unge som skal inn i boligmarkedet, er ofte avhengig av hjelp fra foreldre for å kunne ha nok egenkapital. Mange unge sparer i BSU og får skattefordeler, mens mange andre ikke har råd til det. I tillegg til egenkapitalkravene kommer dokument-

avgiften for de som skal kjøpe selveierbolig. Denne skatten betales i særlig grad av yngre, fordi de flytter oftere.

Dette medlem mener boligpolitikken og skattesystemet for bolig er overmodent for endring, og vil sørge for at folk står mer likt ved terskelen til arbeidsmarkedet. Dette medlem viser derfor til forslag i Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å gjeninnføre inntektsbeskatning av bolig for boliger med verdi over 3 mill. kroner, der en sats lik risikofri rente i 2021 (0,84 pst.) benyttes for å beregne inntektsfordelen, som er i tråd med hvordan skatteutgiftene for manglende beskatning av bolig beregnes.

Dette medlem viser til at fordelsbeskatningen ble fjernet i forbindelse med skattereformen i 2005. Dette medlem viser til at en slik beskatning har gode fordelingsegenskaper, da de som har høyest inntekt og formue, også har de største verdiene knyttet til bolig. Dette medlem viser til NOU 2003:9 Skatteutvalget, hvor det også understrekes at skatt på bolig har gode fordelingsvirkninger. Utvalget foreslo også å stramme inn fordelsbeskatningen. Videre skrev utvalget: «Hvis inntektsbeskatningen av egen bolig avvikles (uten å erstattes med for eksempel en eiendomsskatt), vil det faglige grunnlaget for (ubetinget) fradragsrett for private gjeldsrenter falle bort.» Utvalget skriver videre at et bortfall av rentefradraget særlig ville ramme yngre husholdninger. Dette medlem er enig i dette. De yngre husholdningene har høyere gjeldsgrad og ville blitt uforholdsmessig hardt rammet av bortfall av rentefradraget. En fordelsbeskatning vil dermed være en ordning som skaper større balanse i skattesystemet for eiendom, demper prispresset, fører til økt effektivitet i skattesystemet og bedrer fordelingen.

Dette medlem viser videre til at gevinst ved salg av egen bolig og fritidseiendom og utleie av deler av egen bolig også er unntatt beskatning og bidrar ytterligere til at disse objektene skattefavoriseres fremfor andre investeringer. Dette bidrar til en uheldig allokering av samfunnets kapital og til overinvestering og spekulasjon i eiendomsmarkedet.

På denne bakgrunn fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen foreslå 7 ved salg av egen bolig og fritidseiendom og utleie av egen bolig i forbindelse med statsbudsjettet for 2022.»

Dette medlem foreslår videre å avvikle ordningen med BSU og å trappe ned dokumentavgiften fra 2,5 til 2,0 pst. Disse grepene sikrer bedre fordeling, fordi de med høyest inntekt og formue også har flest og dyrest boliger. Ikke minst vil det bidra til å redusere overinvestering og spekulasjon i boligmarkedet og slik redusere prispresset.

Dette medlem viser til at arv er en betydelig bidragsyter til at økonomiske forskjeller opprettholdes og

forsterkes mellom generasjoner. Dette medlem viser videre til at skatt på arv ikke har uheldige vridningseffekter. Det er urimelig at alle som jobber og tjener egne penger, må betale skatt på inntekt, mens det er skattefritt å få overført verdier gjennom arv man ikke har lagt ned noen arbeidsinnsats for. Når arbeidslinjen er gjennomgående i resten av samfunnet, er det påfallende at dette ikke gjelder for noen av de aller rikeste i samfunnet.

Dette medlem mener skattepolitikken ikke skal favorisere fossile investeringer fremfor grønne og mindre forurensende investeringer. Endringene i oljeskattegrunnet som ble vedtatt i vår, har økt skattefavoriseringen av petroleumssektoren og slikt lagt opp til å forsterke økonomiens oljeavhengighet og risikoen for investeringer i tapsprosjekter, i tillegg til å snu opp-ned på statens skatteinntekter fra petroleum slik at staten må betale skatt til petroleumsselskapene heller enn motsatt. Dette medlem foreslår å innføre kontantstrøm-beskatning i oljeskatten og slik fjerne skattefordelene for sektoren. I tillegg foreslås det å innføre en avgift på produksjon av olje på 25 kroner per fat og øke CO₂-avgiften på sokkelen til 2 000 kroner per tonn for å forsere omstilling og utslippskutt. På den annen side foreslås det å øke startavskrivningen i saldogruppe d med 10 pst. for å fremme investering i landindustri.

Dette medlem viser til at nye beregninger fra SSB viser at eierinntekter i selskaper fører til svært store reelle ulikheter i Norge. Dette medlem foreslår å øke selskapsskatten til 23 pst. og øke oppjusteringsfaktoren for utbytte til 1,61.

Dette medlem viser til at forurensning og klimagassutslipp har store kostnader for mennesker og for samfunnet, lokalt og globalt. Lokale utslipp fra biltrafikken tar liv og gjør at mange som er syke, ikke kan bevege seg ute på de verste dagene. Det er derfor nødvendig å forsterke prinsippet om at forurenser skal betale for kostnadene ved utslipp. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås økninger av miljøavgifter. De bilene som kjøpes i dag, vil rulle på veiene i lang tid framover. Det er derfor viktig at så mange av bilene som mulig er utslippsfrie ved bruk. Det foreslås derfor en vridning av engangsavgiften som gjør at det blir enda mer lønnsomt å velge biler med lave eller ingen utslipp av klimagasser. Videre foreslås det blant annet å øke CO₂-avgiften med 50 pst. i tillegg til forslag om økninger i veibruksavgiften på drivstoff og flypassasjeravgiften. Dette medlem vil innføre fritak for veibruksavgift for avansert biodrivstoff ut over omsetningskravet for å redusere klimaavtrykket fra drivstoff. Dette medlem viser til at flertallet i budsjettenigheten svekker både miljøprofilen og fordelingsprofilen i skatte- og avgiftssystemet ytterligere sammenlignet med regjeringens opprinnelige forslag ved blant annet å redusere avgiftene på fossile biler og redu-

sere formuesskatten på store boligformuer. Dette medlem registrerer at flertallets politikk er utilstrekkelig og planløs hva gjelder å nå Norges klimaforpliktelse og legger opp til en ytterligere økning av de økonomiske ulikhetene i landet. Dette medlem er imidlertid glad for at flertallet viderefører redusert lav sats for

merverdiavgiften i tråd med Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett.

Dette medlem viser til Innst. 2 S (2020–2021) og Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for oversikt over forslag til endringer i skatter og avgifter.

Fordelingseffekt av forslagene, endring i skatt i kr per person.

Bruttoinntekt	Skatt på inntekt og utbytte		Formuesskatt	Grønn folkebonus	Sammenlagt endring
	Skatt på bolig				
0–149 999 kr	-293	28	946	-1 270	-589
150 000–199 999 kr	-1 776	72	667	-1 270	-2 306
200 000–249 999 kr	-2 777	142	575	-1 270	-3 330
250 000–299 999 kr	-3 691	304	657	-1 270	-3 999
300 000–349 999 kr	-4 048	394	705	-1 270	-4 219
350 000–399 999 kr	-4 105	533	1 020	-1 270	-3 821
400 000–449 999 kr	-4 125	601	1 133	-1 270	-3 661
450 000–499 999 kr	-4 187	621	1 084	-1 270	-3 751
500 000–599 999 kr	-4 175	705	1 163	0	-2 307
600 000–699 999 kr	-1 947	937	1 767	0	757
700 000–799 999 kr	2 172	1 318	2 891	0	6 382
800 000–999 999 kr	6 395	1 839	4 477	0	12 711
1 000 000–4 999 999 kr	35 505	3 765	19 566	0	58 837
5 000 000 kr og over	577 536	16 056	672 677	0	1 266 269
I alt	1 055	825	3 365	-763	4 482

2.3.2.7 MILJØPARTIET DE GRØNNES HOVEDMERKNAD

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til Miljøpartiet De Grønnes alternative budsjett for 2021.

Vårt felles skatte- og avgiftssystem har tre formål: Det skal bidra til å hente inn inntekter for å finansiere de offentlige oppgavene, det skal sikre en omfordeling mellom innbyggerne, og det skal bidra til å endre relative priser i samfunnet for å stimulere forbrukerne til å treffe valg som er ønskelige. En grønn skatteomlegging er et eksempel på det siste.

For dette medlem handler denne omleggingen om langt mer enn små justeringer i skatter og avgifter. Den handler om å skape en økonomi der de reelle langsiktige miljømessige og sosiale kostnadene reflekteres i prisen på en vare – der vi går fra en bruk-og-kast-økonomi til en kretsløpsøkonomi der ressurser settes i sirkulasjon, og der næringslivet skaper merverdier med stadig mindre bruk av naturressurser. Det betyr at vi må føre en skatte- og avgiftspolitik som fører til reelle endringer i atferd, økonomi og forbruksmønster. Dette medlem vil understreke at en vellykket miljøpolitikk henger uløselig sammen med en rettferdig skattepolitikk som reduserer de økonomiske ulikhetene mellom folk. Dette medlem vil også understreke at en vellykket miljøpolitikk henger uløselig sammen med en offensiv næringspolitikk som mobiliserer hele samfun-

nets skaperkraft, nysgjerrighet og satsingsvilje i arbeidet for å bygge et nytt grønt næringsliv. Dette medlem foreslår derfor omfattende endringer på alle disse tre områdene i skatte- og avgiftspolitikken for 2021.

Dette medlem s hovedprioriteringer i skatte- og avgiftspolitikken:

- Mer rettferdig inntektsskatt som øker skatten for de som har mest, og reduserer den for de som har minst.
- Mer rettferdig formuesskatt der de største formuene beskattes hardere, samtidig som bunnfradraget i skatten økes, slik at flere vanlige folk slipper formuesskatt.
- En skattepolitikk for en mangfoldig og desentralisert næringsstruktur; målrettede skatteutt mot småbedrifter, jordbruk og fiskeri.
- En avgiftspolitik som gir insentiver til mer miljøvennlig forbruk, og som fremmer omstillingen mot et lavutslippssamfunn.

2.3.2.8 RØDTS HOVEDMERKNAD

Komiteens medlem fra Rødt ønsker et samfunn med flere og bedre fellesskapsløsninger. Etter dette medlem s syn har offentlige velferdstjenester i lang tid vært underfinansiert og utsatt for svekkelser og nedskjæringer, samtidig som de økonomiske forskjellene har økt. Dette medlem påpeker at for å snu denne

utviklinga trengs en kraftig satsing på fellesskapsløsningene, og viser til Rødts alternative budsjett for 2021, hvor det er foreslått tiltak som styrker og forbedrer dagens velferdstjenester og samtidig utvider dem slik at flere samfunnsoppgaver kan løses i fellesskap.

Dette medlem understreker at en slik utvidelse av fellesskapet også krever en plan for bedre finansiering av fellesskapet, som kan motvirke utviklingen hvor privat rikdom og offentlig fattigdom vokser parallelt. Dette medlem viser til at resultatet av regjeringen Solberg sitt forslag til budsjett for 2021 vil være et skatteinivå som ligger snaut 30 mrd. kroner lavere enn i 2013, og at skatteinivået siden år 2000 er redusert med om lag det dobbelte av dette. Det samlede kuttet på 60 mrd. kroner gir følgelig et vesentlig mindre handlingsrom for å finansiere offentlig velferd over offentlige budsjetter.

Dette medlem viser til Rødts alternative budsjett, hvor det er foreslått å reversere denne utviklingen med en progressiv omlegging av skattesystemet som gir en netto økning av skatter og avgifter på i underkant av 30 mrd. kroner, tilsvarende skatteuttene som er gjennomført i perioden 2013–2021. Hovedelementene i dette skatteopplegget er:

Selskapsskatt

Dette medlem viser til skattereformen i 2016, der høyresida, Senterpartiet og Arbeiderpartiet gikk sammen om å kutte skatten på overskudd i selskaper gradvis fra 27 til 23 pst. Siden har regjeringen kuttet selskapsskatten med ytterligere ett prosentpoeng.

Dette medlem mener det er feil med kutt i skatten selskaper betaler på sine overskudd, og viser til

Rødts alternative budsjett, der Rødt starter reversering av dette skatteuttet på selskapers overskudd ved å øke skattesatsen fra 22 til 23 pst., noe som vil gi 3,2 mrd. kroner i økt proveny i 2022. Tilsvarende øker Rødt skattesatsen for finansielle virksomheters overskudd fra 25 til 26 pst., noe som har en anslått provenyeffekt på 900 mill. kroner i 2022. Rødt øker også satsen for regjeringens foreslåtte kildeskatt på renter og royalty til 23 pst., den samme som for selskapsoverskudd.

En mer progressiv inntektsskatt

Dette medlem viser til forslag i Rødts alternative budsjett om en mer progressiv innretning på trinnskatte og økt skatt på utbytte, med en samlet provenyeffekt på 17,4 mrd. kroner i 2021 sammenlignet med regjeringens budsjettforslag. Dette medlem viser videre til at den økte skatteinntekten utgjør en viktig finansiering for styrket velferd i Rødts alternative budsjett. Forslaget justerer fradrag, satser og innslagspunkter som reduserer eller holder skatten uendret for personer med inntekt under 600 000 kroner, øker progressiviteten gjennom å innføre et nytt trinn 5 for inntekter over 1,2 mill. kroner, og øker oppjusteringsfaktoren for utbytte.

Dette medlem viser til at med Rødts forslag vil personer med inntekter under 600 000 kroner, om lag 72 pst. av befolkningen, ha om lag samme inntektsskatt som med regjeringens budsjettforslag, mens Rødts modell innebærer en særlig skatteskjerpelse for den rikeste 1 pst. av befolkningen, personer med over 2 mill. kroner i brutto årsinntekt.

Tabell 1: Fordelingseffekt av Rødts forslag til inntektsskatt

Inntektsintervall	Andel av skatteyttere	Bruttoinntekt	Inntektsskatt Regjeringen	Inntektsskatt Rødts endring	Herav økt utbytteskatt
0–200 000	16 pst.	89 100	5 100	0	0
200 000–400 000	30 pst.	302 500	44 800	-500	100
400 000–600 000	27 pst.	495 000	112 500	-700	200
600 000–1 mill.	21 pst.	741 900	202 500	5 800	600
1–2 mill.	6 pst.	1 286 900	435 800	40 600	6 000
Over 2 mill.	1 pst.	3 719 600	1 421 500	279 900	126 100
I alt	100 pst.	500 700	125 000	5 800	1 700

Rødt foreslår dynastiskatt

Dette medlem understreker at formue er mye mer skjevfordelt i Norge enn inntekt, og ulikheten har økt betydelig de siste tiårene, viser tall fra SSB. De siste 20 årene har andelen av all formue som eies av den rikeste prosenten, økt fra 15 til 21 pst.

Dette medlem viser til Kapitals oversikt over Norges rikeste, som viser at Norge nå har 362 milliardærer, og at formuene til de 400 rikeste i gjennomsnitt for årene 2013–2019 har vokst med 9 pst. årlig. Selv i et år

der hundretusenvis av mennesker har vært permittert og gått kraftig ned i inntekt, står den samlede formuen til landets milliardærklasse på stedet hvil. Når formuesveksten på toppen over tid også har ligget milevis over lønnsveksten, mener dette medlem at det viser hvordan den økonomiske eliten øker sin makt over norsk økonomi i et raskt tempo. En liten gruppe mennesker kontrollerer store verdier, selskaper med tusenvis av arbeidsplasser, som påvirker lokalsamfunnene våre og miljøet – men de er aldri på valg, og stemmesed-

delen vår kan ikke måle seg med den makta de har over samfunnet.

Rødts progressive inntektsskatt innebærer økt beskatning av de fleste av landets aller rikeste, særlig de som tar ut store aksjeutbytter. Men ser man på de årlige skattelistene, ser man at mange står oppført med null i skattbar inntekt, mens de samtidig sitter på enorme formuer. I 2017 gjaldt dette hele 16 av landets 100 rikeste. Når det påstås at regjeringens formuesskattekutt også har gått til de med lavest inntekt, har også det i vesentlig grad i realiteten kommet de aller rikeste til gode.

Dette medlem viser til SSB-rapport 2020/46 – Formue blant lavinntektsgrupper, der dette poenget understrekes ved at det blant annet framkommer at den offisielle inntektsstatistikken for 2018 inkluderer 3 400 husholdninger med en gjennomsnittlig nettoformue på 114 mill. kroner i kategorien «lavinntekts-husholdninger».

Dette understreker etter dette medlems mening behovet for å belyse inntekts- og formuesulikheter etter flere dimensjoner enn det som normalt gjøres av regjeringen i et statsbudsjett, og at all fordelingsstatistikk derfor også bør ha en mest mulig finmasket oppdeling, slik dette medlem har foreslått tidligere ved behandlingen av Meld. St. 13 (2018–2019) – Muligheter for alle.

Dette medlem viser til Rødts alternative budsjett, der det foreslås en dynastiskatt bestående av tre elementer som til sammen gir økte skatteinntekter i 2021 på 20 mrd. kroner:

- Progressiv formuesskatt (14 mrd. kroner)
- Økt skatt på utbytte (6 mrd. kroner)
- Progressiv arveskatt med høyt bunnfradrag (ingen provenyanslag)

Reell verdsetting av formue – progressiv beskatning

Dette medlem viser til at regjeringen Solberg har kuttet nivået på formuesskatten med i underkant av 10 mrd. kroner, inkludert de foreslåtte endringene i budsjettforslaget for 2021. Regjeringa har de siste årene både redusert satsen for formuesskatt fra 1,1 pst. til 0,85 pst. og økt verdsettelsesrabatten for aksjer og driftsmidler med tilhørende gjeld opp til 45 pst. Dette medlem viser til at Rødt i sitt alternative budsjett for 2021 foreslår å fjerne verdsettelsesrabattene for aksjer, driftsmidler og sekundærbolig samt å fjerne rabatten for den delen av verdien av primærboliger som overstiger 15 mill. kroner. Slik sikres det at personer med store formuer betaler formuesskatt på hele markedsverdien av sine eiendeler. Dette medlem viser til at bare det å fjerne aksjerabatten isolert sett anslås å gi 5 mrd. kroner mer til fellesskapet i 2021, det aller meste fra svært rike aksjeeiere.

Dette medlem viser til at Rødt mener at de med de aller største formuene bør betale mer enn de gjør i dag. Men det er for dette medlem ikke noe mål i seg selv at flest mulig personer skal betale formuesskatt, og viser til Rødts alternative budsjett, der det foreslås å vri beskatningen mer mot toppen av formuespyramiden gjennom å øke bunnfradraget fra 1,5 mill. kroner til 1,7 mill. kroner, slik at personer med mellom 1,5 mill. kroner og 1,7 mill. kroner i nettoformue ikke lenger vil måtte betale formuesskatt med vår modell. Dette medlem viser videre til forslag om å øke den ordinære skattesatsen for formue til 1,1 pst. slik den var fram til 2013, og at Rødt foreslår en tilleggssats på 0,15 prosentpoeng for nettoformuer over 10 mill. kroner (rikeste 0,8 pst. av befolkningen) og ytterligere en tilleggssats på 0,15 prosentpoeng for nettoformuer over 100 mill. kroner (rikeste 0,03 pst. av befolkningen). Endringene vil samlet innebære om lag 14 mrd. kroner i økte skatteinntekter fra formue i 2021.

Tabell 2: Fordelingseffekt av en mer progressiv formuesskatt

Nettoformue intervall	Antall personer	Andel personer	Rødts endring i kroner
Negativ	1 747 700	39,8 pst.	0
0–1 mill.	1 786 800	40,7 pst.	0
1 mill.–5 mill.	754 600	17,2 pst.	300
5 mill.–10 mill.	67 400	1,5 pst.	5 200
10 mill.–50 mill.	29 100	0,7 pst.	52 600
Over 50 mill.	3 400	0,1 pst.	1 281 900
I alt	4 389 000	100,0 pst	3 200

Økt skatt på utbytte

De med store formuer, for eksempel i form av aksjer, mottar hvert år normalt også store utbytter. Dette medlem viser til at utbetalte utbytter har nådd nye høyder de siste årene og var i 2019 på over 500 mrd. kroner, eller ca. 30 pst. av hele statsbudsjettet.

Store deler av dette utbyttet betales ikke direkte ut til eierne, men sendes videre til eiernes holdingselskaper, noe som på grunn av den såkalte fritaksmetoden medfører at det ikke utløses utbytteskatt. Disse utbytterne regnes heller ikke som løpende inntekt for eierne, og det er etter dette medlems mening med på å tilsøre

hvor enormt rike Norges aller rikeste faktisk er. Forskere fra Statistisk sentralbyrå har nylig anslått at dersom disse tilbakeholdte inntektene hadde blitt regnet med, ville inntektsulikheten vært mellom 26 og 65 pst. høyere. Inntektsandelen til de 1 pst. rikeste er beregnet å være omtrent dobbelt så høy, og inntektsandelen til de rikeste 0,1 pst. er beregnet å være om lag seks ganger så høy dersom man tar hensyn til disse store «pengebingene».

Dette medlem viser til Rødts alternative budsjett, der Rødt foreslår å øke den såkalte oppjusteringsfaktoren for utbytte fra 1,44 til 1,88. I praksis vil det bety at man med regjeringens forslag betaler 32 pst. skatt på utbytte, mens man i Rødts forslag vil betale 43 pst. Dette øker skatteinntektene med om lag 6 mrd. kroner i 2021.

I tillegg foreslår Rødt å fjerne skjermingsfradraget, som fungerer som et slags bunnfradrag som aksjeeierne trekker fra før de må betale utbytteskatt. Den rikeste 1 pst. har de siste årene mottatt opp mot 90 pst. av alt utbytte. Hvert år deles det på grunn av dette ut flere milliarder kroner i skattefritt utbytte, og dette medlem mener denne skatterabatten til Norges aller rikeste bør fjernes.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fjerne skjermingsfradraget for aksjeutbytte og komme tilbake til Stortinget med nødvendige forslag i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2021.»

Dette medlem viser til at Rødt har arbeidet for å hindre at koronakrisen øker ulikheten i det norske samfunnet uforholdsmessig mye, og foreslo i Dokument 8:149 S (2019–2020) Representantforslag om å sikre en rettferdig fordeling av goder og byrder som følger av koronapandemien at regjeringen skulle vurdere å sette inn tiltak mot ulikhet og urettmessig gevinst som en følge av krisen, noe flertallet stemte imot.

Dette medlem viser videre til at Rødt under behandlingen av regjeringens krisepakke våren 2020 gjentatte ganger advarte mot at pengene fra staten skulle ende som subsidier i lomma på blant annet de store eiendomsbaronene, og foreslo en rekke tiltak for å begrense muligheten for at statlig krisehjelp gikk til selskaper skulle ende opp som privat berikelse. Når flertallet på Stortinget unnlot å vedta slike begrensninger, mener dette medlem at dette må rettes opp i etterkant gjennom en særskatt på utbytter og overskudd for de som har tjent på krisen.

Dette medlem viser til at en enstemmig komité i Innst. 232 L (2019–2020) skrev:

«Komiteen forventer at utbetalt støtte ikke bidrar til bonuser, lønnsvekst til ledende ansatte eller utbytte ut over det som tas ut som ordinær lønn og skatt.»

Videre skrev komiteen:

«Komiteen legger til grunn at utleieryttere bidrar til at leietakerne får redusert leie i perioden med nedstengning eller sterk omsetningsnedgang hos leietaker. Komiteen ber regjeringen følge situasjonen i dette markedet nøye.»

Dette medlem konstaterer at det de siste månedene har kommet mange historier i mediene om kriserammede småbedrifter som ikke har fått redusert sin husleie, og eksempler på at huseier tvert imot har trukket tilbake tidligere innvilgede lettelsener til bedrifter som de visste ville motta støtte. Etter at noen store selskaper og banker viste en viss tilbakeholdenhet i utbytteutbetalingene til sine aksjonærer i inneværende år, snakkes det nå om «utbyttefest i 2021».

Dette medlem sier seg derfor enig med lederartikkelen i Dagens Næringsliv 9. november 2020, som sier følgende:

«Erfaringene fra den første runde med kontantstøtte til næringslivet viser dessuten at mye av pengene renner rett gjennom bedriftene og ned i lommene til gårdeiere og banker. I siste instans er virkningen av kontantstøtte derfor å skjerme banker mot tap de har rygg til å bære. Dersom politikere nå skal gå i gang med nye ordninger for å dekke bedrifters 'faste og uunngåelige kostnader', bør det vurderes å innføre krav til reforhandling av husleie og lettelsener i gjeld. Når fellesskapets penger brukes, må målet være å redde arbeidsplasser og arbeidstagere, ikke å spenne opp et sikkerhetsnett for kapitalister og långivere.»

Dette medlem mener det er nødvendig med økt beskatning av enkeltpersoner som har økt sine formuer, og selskaper som har hatt store overskudd under koronakrisen, både for å sikre en mer rettferdig fordeling av byrdene fra krisen og for å finansiere en styrket inntektssikring for folk flest. En slik økt skatt på overskudd vil i liten grad berøre de seriøse selskapene som faktisk har tatt sin del av dugnaden og dermed har tilsvarende lavere overskudd å vise til.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen innføre en midlertidig særskatt på 3 prosentpoeng på overskuddene til selskaper som driver med utleie av næringseiendom, etter modell av særskatten på overskuddet i finansselskaper, og snarest komme tilbake til Stortinget med forslag til en slik særskatt.»

«Stortinget ber regjeringen innføre en midlertidig ekstraskatt på utbytte fra selskaper som har mottatt statlig krisehjelp under koronapandemien, og komme tilbake til Stortinget snarest med forslag til en slik skatt.»

Rettferdig arveskatt

Dette medlem viser til at en stor andel av landets aller rikeste har arvet formuene sine, og mener at Norge trenger en ny og mer rettferdig modell for arveskatt som bidrar til at hvem foreldrene dine er, ikke blir bestemmende for hvilke muligheter du har i livet. En mulig modell, med høyere bunnfradrag og mer progressiv stigning enn den som ble fjernet av regjeringen Solberg med virkning fra 2014, kan se slik ut:

- Bunnfradrag: 5 mill. kroner
- Sats for beløp mellom 5 og 10 mill. kroner: 10 pst.
- Sats for beløp mellom 10 og 100 mill. kroner: 15 pst.
- Sats for beløp over 100 mill. kroner: 25 pst.

Dette medlem viser til at Finansdepartementet beregner det årlige skattetapet av at skatt på arv ble fjernet, til om lag 2,3 mrd. kroner hvert år. Men målet med en slik skatt er ikke først og fremst å øke inntektene til fellesskapet, det er å hindre dynastitendenser og at makt går i arv. Dette medlem vil understreke at med Rødts modell vil ikke arveskatt bli aktuelt for de aller fleste. I 2019 var det bare 630 personer som mottok over 5 mill. kroner i arv eller gave, og denne lille gruppen mottok til sammen om lag 15 mrd. kroner. Dette viser etter dette medlems mening at en slik dynastiverasjon av arveskatten ikke handler om å beskatte ordinær arv, men er et verktøy for å bryte opp de store dynasti-formuene som bygger seg opp i toppen av det norske samfunnet.

Rødt mener at en bedre og mer rettferdig modell for skatt på arv enn den som ble fjernet i 2014, bør gjeninnføres så snart som mulig, og går imot regjeringens forslag om å oppheve arveavgiften for dødsfall før 2014.

Begrense usosiale skattefradrag

Dette medlem viser til det høye boligprisnivået og gjeldsveksten for norske husholdninger og foreslår å innføre begrensninger både på maksimalt sparebeløp i BSU-ordningen og å sette et tak på hvor stor gjeld som gir rett på fradrag for renteutgifter på 50 G (om lag 5 mill. kroner). I tillegg fjernes skattefordelen ved individuell sparing til pensjon (IPS).

Lavere skatt for folk flest

I tillegg til økte skatter for de med høye inntekter viser dette medlem til Rødts alternative budsjett, der det foreslås skattereduksjoner for vanlige familier. Særfradraget for enslige forsørgere foreslås av regjeringen videreført nominelt for femte år på rad, noe som utgjør et stort reelt kutt i dette fradraget. Rødt oppjusterer fradraget med prisveksten siste fem år, noe som vil innebære om lag 1 100 kroner lavere skatt for enslige forsørgere. Bunnfradraget i reisefradraget reduseres til 20 000 kroner, noe som gir lavere skatt for pendlere. I tillegg

prisjusteres sjømannsfradraget, jordbruksfradraget, fiskerfradraget og særskilt fradrag for Troms og Finnmark.

Dette medlem viser til at en viktig bærebjelke i den norske modellen er sterke fagforeninger. De siste årene har imidlertid antall organiserte arbeidstakere gått ned, noe som svekker fagbevegelsens styrke. Dette medlem viser til Rødts alternative budsjett, hvor det foreslås å øke fagforeningsfradraget fra 3 850 kroner til 8 000 kroner som et ledd i kampen mot arbeidslivskriminalitet og sosial dumping, noe som innebærer drøyt 500 mill. kroner lavere skatt for fagorganiserte i 2021.

Avgifter

Dette medlem viser til Rødts alternative budsjett, hvor det framgår at Rødts politikk består i å finansiere fellesskapet i hovedsak med progressive skatter og ikke med avgifter. Årsaken til det er at skatter kan skille mellom fattig og rik, enten det er basert på løpende inntekter som lønn og utbytte eller akkumulerte verdier som formue og arv. Avgifter differensieres ikke ut fra inntekt eller formue og kan derfor ramme usosialt fordi en flat avgift utgjør en større andel av det økonomiske handlingsrommet for en som har lite, enn en som har mye. Dette medlem viser til SSB-rapport 2019/30, som beregner at de 40 pst. lavest lønte i befolkningen betalte mer i avgifter etter seks år med den sittende regjeringen enn de gjorde i 2013. I motsatt ende av inntektsskalaen har de rikeste prosentene fått store avgiftslettelser ved sine kjøp av dyre elbiler.

Dette medlem viser videre til at avgifter kan brukes som en del av en helhetlig miljøpolitikk for å sørge for at det er billig å velge miljøvennlig i hverdagen. I Rødts alternative budsjett foreslås det økninger i en del slike miljøavgifter, som økt flypassasjeravgift og CO₂-avgift, samt oppheving av fritak for grunnavgift på mineralolje for petroleumsindustrien. Men dette medlem er samtidig opptatt av å forhindre at økte miljøavgifter gir et for høyt avgiftsnivå totalt, og foreslår samtidig avgiftskutt som en del av miljøpolitikken, blant annet å sette av 3,1 mrd. kroner til å innføre en inntektsdifferensiert klimarabatt for alle med inntekt under 600 000 kroner, med et tilleggsfradrag til personer med inntekt under 250 000 kroner.

Dette medlem viser videre til forslag om å kutte om lag 3 mrd. kroner i merverdiavgiften ved å fjerne all merverdiavgift på reparasjoner av tekstiler, husholdningsvarer og elektronikk, i tillegg til å redusere laveste sats for merverdiavgift som gjelder kollektivtransport, kino og overnatting fra 12 til 6 pst. i hele 2021 og å fjerne merverdiavgiften helt på norskprodusert frukt og grønnsaker.

Dette medlem viser også til nærmere omtale av Rødts alternative budsjett under punkt 3.1.3.7 i Innst. 2 S (2020–2021).

3. Personskatt

3.1 Sentrale satser, grenser og fradrag

3.1.1 Skatt på alminnelig inntekt

SAMMENDRAG

Regjeringen foreslår ingen endringer i skattesatsen på alminnelig inntekt i 2021.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt, slutter seg til regjeringens forslag til skatt på alminnelig inntekt.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å sette skattesatsen på alminnelig inntekt til 23 pst.

Komiteens medlemmer fra Miljøpartiet De Grønne viser til at koronapandemien har rammet hardt. Mange er blitt permittert eller har blitt sagt opp. Dette kommer i tillegg til at folk i store deler av den vestlige verden har opplevd at forskjellene har økt dramatisk de siste tiårene. Mange har fått redusert levestandard, mens de rikeste har økt sine inntekter og formuer. Denne utviklingen svekker tilliten mellom folk og ikke minst fremtidstroen til store grupper som opplever at de har færre muligheter enn sine foreldre. De siste årene har vi sett tendenser til at det samme skjer i Norge. Den sittende regjeringen har redusert skattene med over 25 mrd. kroner de siste årene. Regjeringens skatteuttak er også i stor grad målrettet mot de som har mest fra før. Regjeringens begrunnelse for å redusere selskapsskatten har vært at det vil virke positivt på investeringene i Norge og derigjennom sysselsettingen. Regjeringens skattelettelse for de som i dag har mest, bidrar til å svekke fremtidens velferdssystem og øke ulikhetene i samfunnet vårt. Dette medlem vil bekjempe denne utviklingen og foreslår derfor en skattepolitikk som både forebygger fremveksten av ulikheter og reduserer de ulikhetene som allerede er skapt.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative budsjett, der det foreslås å øke skatt på alminnelig inntekt til 23 pst., og nærmere omtale under punkt 2.3.2.8 i denne innstillingen.

3.1.2 Trinnskatt

SAMMENDRAG

Regjeringen foreslår i 2021-budsjettet ytterligere lettelse i inntektsbeskatningen ved å redusere marginalskatten på relativt lave inntekter, jf. proposisjonens tabell 3.1. Satsene i trinn 1 og 2 i trinnskatten foreslås redusert med 0,2 prosentenheter, dvs. til 1,7 pst. i trinn 1

og 4,0 pst. i trinn 2. Personer med lave inntekter vil også få redusert marginalskatt gjennom økt minstefradrag, se punkt 3.1.4. Lettelser vil gi noe økt kjøpekraft til brede lag av befolkningen og kan stimulere etterspørselen på kort sikt i en krevende situasjon for norsk økonomi. Samtidig kan reduserte trinnskattesatser over tid virke positivt på arbeidsmarkedet.

Satsene for høyere inntekter foreslås holdt uendret på 13,2 pst. i trinn 3 (11,2 pst. i tiltakssonen i Troms og Finnmark fylke) og 16,2 pst. i trinn 4. Innslagspunktet i trinn 3 foreslås justert med forventet lønnsvekst og deretter satt ned med 2 600 kroner, til 651 250 kroner. Det gir noe mindre lettelse på inntekter over 651 250 kroner, fordi mer av inntekten beskattes i trinn 3 (med en høyere sats) i stedet for i trinn 2. Innslagspunktene for de øvrige trinnene foreslås justert med forventet lønnsvekst, til 184 800 kroner i trinn 1, 260 100 kroner i trinn 2 og 1 021 550 kroner i trinn 4.

Forslaget anslås samlet sett å redusere provenyet med 1 855 mill. kroner påløpt og 1 485 mill. kroner bokført i 2021 sammenlignet med referansesystemet.

Departementet viser til forslag til Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2021 § 3-1.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, slutter seg til regjeringens forslag til trinnskatt.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet foreslår en mer omfordelende inntektsskatt, slik at de med lave og midlere inntekter kan betale mindre i skatt og de med høyest inntekter kan bidra mer til fellesskapet. Det betyr at trinnskattens sats på trinn 1 og 2 senkes til hhv. 1,3 pst. og 3,6 pst. Trinn 3 og 4 beholder det nominelle innslagspunktet fra 2020 på hhv. 639 750 kroner og 999 550 kroner med satser på 15,7 pst. og 18 pst. Disse medlemmer har en moderat økning i marginalskatt for inntekter over trinn 4 av hensyn til ikke å skape for store insentiver til inntektsskifting. Disse medlemmer ser med bekymring på opphopningen av tilbakeholdte overskudd i selskapssektoren og frykter at en økning i utbytteskatten som ville holdt marginalskatt på arbeid og kapital lik, bare vil øke omfanget av skattefrie inntekter for de aller rikeste i Norge.

Disse medlemmer gjør oppmerksom på at den totale fordelingseffekten av disse medlemmers forslag til endring i inntektsskatten vises i alternativt budsjett og i figur 1 foran i punkt 2.3.2.4 i denne innstillingen. Fordelingseffekten oppnås med økt personfradrag, økt øvre grense for minstefradraget i pensjonsinntekt, økte satser i minstefradraget for lønns- og pensjonsinntekt, økt pendlerfradrag, doblet fradrag for fagorganiserte og økt nedre grense for å betale trygdeavgift. Disse

medlemmer foreslår å halvere det årlige sparebeløpet i ordningen individuell pensjonssparing (IPS) til 20 000 kroner.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett, der trinnskatten foreslås satt til 1,5 pst. (trinn 1), 3,7 pst. (trinn 2), 15 pst. (trinn 3) og 18 pst. (trinn 4). Samtidig foreslås trygdeavgiftens mellomatts redusert til 8 pst. og trygdeavgiftens høye sats redusert til 11 pst. Innslagspunktet for trinn 4 reduseres til 8 G. Endringene innebærer en skattelette på ca. 2 400 kroner for en person med gjennomsnittlig inntekt sammenlignet med regjeringens forslag for 2021.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås en betydelig omlegging av trinnskatten:

- Trinn 1: Innslagspunkt foreslås økt til 215 000 kroner med en sats på 0,9 pst.
- Trinn 2: Innslagspunkt foreslås økt til 300 000 kroner med en sats på 3,2 pst.
- Trinn 3: Innslagspunkt foreslås redusert til 618 000 kroner med en sats på 15,2 pst.
- Trinn 4: Innslagspunkt reduseres til 965 000 kroner, med en sats på 18,2 pst.
- Nytt trinn 5: Innslagspunkt på 1,5 mill. kroner, med en sats på 27 pst.

Dette medlem viser til at disse forslagene også må sees i sammenheng med blant annet forslag om økt skattesats, økte minstefradrag og økt personfradrag. Det foreslås også å avskaffe skattefradraget for individuell pensjonssparing (IPS).

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til Miljøpartiet De Grønnes alternative statsbudsjett, der det foreslås betydelige endringer i opplegget for inntektsskatt for å sikre en mer rettferdig skatt på lønnsinntekt, trygd og pensjon. Dette medlem viser til at Miljøpartiet De Grønne foreslår at den generelle inntektsskattesatsen settes til 23 pst., samtidig som det sikres en større omfordeling enn det regjeringen foreslår. Formålet er å redusere forskjellene og samtidig kompensere folk med lav inntekt for økte kostnader som følge av høyere miljøavgifter. Virkningen av Miljøpartiet De Grønnes forslag til skatteopplegg vil være at folk med inntekt lavere enn om lag 700 000 kroner vil få redusert skatt, mens grupper med inntekt over om lag 700 000 kroner vil få høyere skatt.

Dette medlem foreslår følgende endringer i bunnfradrag og trinnskatt i inntektsskatten:

- Personfradraget økes til 72 000 kroner.
- Trinn 1: Innslagspunktet settes til 200 000 kroner.
- Trinn 2: Innslagspunktet settes til 300 000 kroner.

- Satsene for trinn 3 og 4 økes med 3 pst.
- Det innføres et nytt trinn 5 med sats på 27 pst. og innslagspunkt på 1 649 150 kroner.

Dette medlem foreslår også å reversere regjeringens forslag om skattefrie gaver og forslag til begrensning i fradrag for gjeldsrenter.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative budsjett, der det foreslås en mer progressiv modell for trinnskatten, og nærmere omtale av denne under punkt 2.3.2.8 i denne innstillingen.

3.1.3 Trygdeavgift

Satsene i trygdeavgiften behandles nedenfor i kapittel 20 i denne innstillingen.

Endring i folketrygdloven om trygdeavgift behandles i Innst. 4 L (2020–2021) punkt 3.1.1.

3.1.4 Maksimalt minstefradrag

SAMMENDRAG

Regjeringen foreslår at maksimalt minstefradrag i lønnsinntekt mv. økes med anslått lønnsvekst til 106 750 kroner.

Departementet viser til forslag til Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2021 § 6-1 første ledd.

Regjeringen foreslår å øke maksimalt minstefradrag i pensjonsinntekt med veksten i ordinær alderspensjon, til 88 700 kroner.

Departementet viser til forslag til Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2021 § 6-1 annet ledd.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen viser til at satsene i minstefradraget behandles i Innst. 4 L (2020–2021) punkt 3.1.2.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Rødt, slutter seg til regjeringens forslag til maksimalt minstefradrag.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative budsjett, der det foreslås å øke minstefradraget for pensjonsinntekt med 3 000 kroner, som del av en mer progressiv modell for inntektsskatt.

3.1.5 Personfradrag

SAMMENDRAG

Regjeringen foreslår å lønnsjustere personfradraget, til 52 450 kroner i 2021. Lønnsjusteringen anslås å redusere provenyet med om lag 65 mill. kroner påløpt og 55 mill. kroner bokført i 2021.

Departementet viser til forslag til Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2021 § 6-3.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, slutter seg til regjeringens forslag til personfradrag.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, hvor disse medlemmer foreslår å øke personfradraget med 4 000 kroner til 56 450 kroner.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å øke personfradraget til 66 500 kroner.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til Miljøpartiet De Grønnes alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å øke personfradraget til 72 000 kroner.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative budsjett, der det foreslås å øke personfradraget til 54 450 kroner, som del av en mer progressiv modell for inntektsskatt.

3.1.6 Andre grenser og fradrag

SAMMENDRAG

Skattefradraget for pensjonsinntekt ble innført i forbindelse med pensjonsreformen i 2011. Skattefradraget trappes ned med pensjonsinntekten, i to trinn med ulike satser. Fradraget sikrer at enslige pensjonister med minstenivået for alderspensjon ikke betaler skatt. Regjeringen foreslår å øke det maksimale fradragbeløpet fra 32 330 kroner til 32 620 kroner.

I tråd med formålet med fradraget legges utviklingen i minstenivået for alderspensjon for enslige til grunn ved fastsettelsen av innslagspunktet for nedtrapping i trinn 1 i skattefradraget. I ny opptjeningsmodell for alderspensjon i folketrygden erstattes minstepensjon av garantipensjon. Det første årskullet som delvis omfattes av ny opptjeningsmodell for alderspensjon, 1954-kullet, fyller 67 år i 2021. Mens minstenivået i alderspensjonen for 1953-kullet utgjør 100 pst. av minstepensjonsnivå, utgjør minstenivået i alderspensjonen for 1954-kullet summen av 90 pst. av minstepensjonsnivå og 10 pst. av garantipensjonsnivået. Veksten i det sammenvektede minstenivået gjør at innslagspunktet for nedtrapping i trinn 1 i skattefradraget økes fra 204 150 kroner til 206 050 kroner. Innslagspunktet for nedtrapping i trinn 2 i fradraget økes med vekst i ordinær alderspensjon fra 306 300 kroner til 310 700 kroner.

Departementet viser til forslag til Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2021 § 6-5.

Bunnbeløpet i reisefradraget foreslås økt med anslått prisvekst fra 23 100 kroner til 23 900 kroner.

En rekke beløpsgrenser holdes nominelt uendret. Det gjelder blant annet maksimalt fradrag for innbetalt fagforeningskontingent mv., maksimalt foreldrefradrag, særskilt fradrag i deler av Troms og Finnmark fylke (tiltakssonen), kilometersatsene i reisefradraget, maksimalt fradrag for gaver til frivillige organisasjoner, den skattefrie nettoinntekten og formuestillegget i skattebegrensingsregelen, særfradraget for enslige forsørgere, fiskerfradraget, sjømannsfradraget, bunnbeløpet i formuesskatten og maksimal samlet sparing i BSU.

Nominell videreføring av disse beløpsgrensene øker provenyet med om lag 235 mill. kroner påløpt og 190 mill. kroner bokført i 2021. Anslaget inkluderer samspillseffekter og avrundinger ved endringer i skatt på inntekt og formue for personer.

Det vises til tabell 1.5 i proposisjonen for en oversikt over forslagene til ulike satser, grenser og fradrag i personbeskatningen.

Det vises for øvrig til Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021) s. 56 flg. under kap. 5501 Skatter på formue og inntekt med omtale av endringer i regler for utsatt betaling av skatte- og avgiftskrav mv.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen viser til at bunnbeløpet i reisefradraget behandles i Innst. 4 L (2020–2021) punkt 3.1.3.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, slutter seg til regjeringens forslag til andre grenser og fradrag.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener regjeringens skattepolitikk er usolidarisk i det at mange fradrag som kommer personer med lav inntekt til gode, fryses og dermed reelt sett faller i verdi. Disse medlemmer foreslår å doble maksimalt fradrag for fagforeningskontingent, til 7 700 kroner for 2021. I tillegg foreslår disse medlemmer å senke egenandelen for fradrag for arbeidsreiser, slik at flere kan benytte seg av fradraget. Med disse medlemmers forslag om egenandel på 15 000 kroner kan en pendler reise 25 km lenger med skattefradrag, fordi fradraget blir gjeldende for reiseavstander lengre enn 42 km. Med regjeringens forslag gjelder fradraget først fra 67 km. Disse medlemmer foreslår også å øke øvre grense for fradrag i pensjonsinntekt til 91 700 kroner. Disse medlemmer foreslår endring i satsen i minstepensjonsfradraget for hhv. pensjonsinntekt og lønnsinntekt satt til 37 og 51 pst.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett, der følgende endringer foreslås:

- Fagforeningsfradraget økes til 4 700 kroner
- Særskilt fradrag for Nord-Troms og Finnmark økes til 20 000 kroner
- Begge kilometersatsene i reisefradraget økes til 1,60 kroner, samt at bunnfradraget settes til 15 000 kroner
- Fiskerfradraget økes til 155 000 kroner
- Sjømannsfradraget økes til 85 000 kroner
- Jordbruksfradraget prisjusteres

Disse medlemmer viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for nærmere begrunnelser for disse endringene.

Disse medlemmer påpeker generelt at regjeringen gjennom systematisk å underregulere fradrag bidrar til å skape et mindre rettferdig og omfordelende skattesystem.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti peker på at regjeringens forslag til nominelt å fryse en rekke skattefradrag som er til fordel for personer med lav inntekt, vitner om regjeringens regressive prioriteringer i skattesystemet.

Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å doble maksimalt fradrag for innbetalt fagforeningskontingent til 7 700 kroner. Det foreslås også å øke øvre grense for fradrag i pensjonsinntekt til 91 000 kroner, med en sats på 35 pst., og minstefradrag i lønnsinntekt økes til 49 pst.

Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å øke sats ut over inntektsuavhengig fradrag for jordbruk mv. til 42 pst., å øke inntektsuavhengig fradrag til 110 000 kroner og øke maksimalt fradrag til 200 000 kroner. Sats i fiskerfradraget foreslås økt til 35 pst. med øvre grense på 200 000 kroner. Sjømannsfradraget foreslås økt til 35 pst. med en øvre grense på 100 000 kroner.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til Miljøpartiet De Grønnes alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å øke satsen i sjømannsfradraget fra 30 til 35 pst. og øke beløpsgrensen til 100 000 kroner. Samtidig foreslår dette medlem å øke dagens grense for fiskerfradrag til 200 000 kroner og satsen til 35 pst. For landbruket foreslår dette medlem å øke det inntektsuavhengige bunnfradraget til 100 000 kroner og satsen til 45 pst.

Komiteens medlem fra Rødt viser til regjeringens forslag om nominell videreføring av maksimalt fradrag for fagforeningskontingent, særfradraget for enslige forsørgere og en rekke andre fradrag, og viser til forslag i Rødts alternative budsjett om å øke fagforeningsfradraget til 8 000 kroner, å redusere bunnfradraget i reisefradraget til 20 000 kroner, å øke minstefradraget for pensjonister med 3 000 kroner, å øke særfradraget for ens-

lige forsørgere tilsvarende prisvekst siste fem år, samt å prisjustere sjømannsfradraget, jordbruksfradraget, fiskerfradraget og særskilt fradrag for Troms og Finnmark.

3.2 Boligsparing for ungdom (BSU)

BSU behandles i Innst. 4 L (2020–2021) punkt 3.2.

3.3 Naturalytelser

Sammendrag

Naturalytelser (andre ytelser enn kontanter) som mottas i arbeidsforhold og utgjør en privat, økonomisk fordel, skatlegges som hovedregel som lønn. Dette gjelder uavhengig av om ytelsene gis av arbeidsgiver eller av tredjeparter (forretningsforbindelser). Arbeidsgivere plikter å verdsette og innrapportere eventuelle skattepliktige naturalytelser som ansatte mottar i arbeidsforholdet. Det er av praktiske årsaker og rimelighetshensyn likevel skattefritak for enkelte naturalytelser. Skattefrie naturalytelser gir ikke grunnlag for opptjening av rettigheter i folketrygden som pensjonsopptjening og dagpenger ved arbeidsledighet.

Stortinget vedtok med virkning fra 2019 klarere regler for skatlegging av naturalytelser. Dette var etterspurt av både arbeidsgivere, arbeidstakere, skattemyndigheter og Sivilombudsmannen. Som følge av uklarhetene i regelverket som gjaldt inntil 2019, var det noe mangelfull etterlevelse av reglene. Klare regler for innrapportering, verdsetting og grensene for skattefrihet er grunnleggende for at regelverket kan etterleves og for forutsigbarheten. Reglene er utformet etter en avveining mellom hensynet til at regelverket skal være enkelt å praktisere, og hensynet til å sikre at inntekt fra arbeid faktisk blir skattlagt. Skatlegging av naturalytelser innebærer administrative byrder for arbeidsgiverne sammenlignet med om lønn utbetales til konto. Samtidig skal virksomheter med ansatte som av ulike grunner mottar naturalytelser, ha minst mulig ressursbruk ved oppfølgingen av regelverket.

Regjeringen ønsker å forbedre regelverket for naturalytelser ytterligere, slik at det blir mindre ressurskrevende å etterleve for arbeidsgiverne og fremstår som rimeligere for skattyter. Det er lagt vekt på at regelverket fortsatt skal ha en klar innramming av skattefriheten og forebygge uheldige tilpasninger som kan føre til overdreven bruk av naturalytelser, på bekostning av økonomisk og administrativ rasjonell avlønning i form av kontant lønn.

Regjeringen foreslår å heve tersklene for skatte- og rapporteringsplikt for naturalytelser ved å øke den årlige beløpsgrensen for skattefrie gaver til ansatte fra 2 000 til 5 000 kroner fra 2021. Sammen med grensen for maksimal verdi av skattefrie personalrabatter (8 000 kroner), vil ansatte i virksomheter som omsetter varer eller tjenester, kunne motta rabatterte varer og tjenester for inntil 13 000 kroner skattefritt i året. På usikkert grunn-

lag anslås forslaget å redusere provenyet med 450 mill. kroner påløpt og 360 mill. kroner bokført i 2021.

Regjeringen foreslår videre å innføre skattefritak for influensavaksine finansiert av arbeidsgiver. Skattefritaket vil også omfatte eventuelle framtidige pandemivaksiner. Forslaget anslås på usikkert grunnlag å redusere provenyet med 10 mill. kroner påløpt og 8 mill. kroner bokført i 2021.

Departementet vil gjennomføre endringene i Finansdepartementets forskrift til skatteloven (FSFIN) med hjemmel i skatteloven § 5-15 annet ledd. Endringene vil få virkning fra og med inntektsåret 2021.

Videre vil Finansdepartementet i samarbeid med Skattedirektoratet gjennomføre endringer i Skatteetatens veiledning til reglene for naturalytelse, slik at det blir enklere og mindre ressurskrevende for arbeidsgiverne å etterleve reglene. Dette arbeidet blir lagt opp med sikte på at endringene i veiledningen blir gjennomført innen utgangen av 2020.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre, Kristelig Folkeparti og Rødt, slutter seg til regjeringens forslag om naturalytelse.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt mener det var feil prioritering av regjeringen Solberg å skatlegge frikortbestemmelser for ansatte i kollektivtrafikken. På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at frikortbestemmelser hjemlet i landsomfattende tariffavtaler for ansatte og pensjonister i kollektivtrafikken fortsatt skal være skattefrie. Det samme gjelder personalbillett for ansatte og pensjonister i jernbanesektoren.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet mener det er feil å straffe bussjåfører, renholdere og andre ansatte på jernbanen som frem til nå har hatt frikort og -reiser for seg og sine nærmeste. Mange av dem har hardt arbeid, ugunstige arbeidstider og er på ingen måte lønnsledende. De fortjener et klapp på skuldra for innsatsen – ikke et skattesjokk på frikort og -reiser, som for svært mange ikke vil stå i forhold til den reelle verdien for den enkelte, og som gjør at man vil måtte frasi seg denne avtalefesta rettigheten i sitt arbeidsforhold.

Til tross for gjentatte utsettelse av saken, har ikke regjeringen benyttet tiden til en ordentlig utredning av saken, og heller ikke kommet med tiltak som kan gjøre skatleggingen rettfærdig. Prisen på årskort i fylkene varierer enormt fra fylke til fylke, og det er i fylkene der av-

standene er størst og kollektivtilbudet dårligst utbygd, at års-/månedskort ofte er dyrest. Dermed rammer denne skatleggingen svært skjevt.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet påpeker at Senterpartiet går imot forslaget om å innføre skatt på frikort og -reiser for ansatte i persontransportselskaper, samt i andre selskaper på jernbanen. Disse medlemmer mener tvert om det bør gjøres forbedringer i regelverket for skatt på naturalytelse.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringen foreslår å fjerne vilkåret om at gaver fra arbeidsgiver må gis som ledd i en generell ordning i bedriften. Dette medlem viser til innspill fra Skattebetalerforeningen, som påpeker at en slik endring medfører anledning til å gi gaver til bare utvalgte ansatte, eller gi utvalgte ansatte mer kostbare gaver. Dette medlem mener denne typen forskjellsbehandling ikke skal skattefaves, og går derfor mot regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne støtter ikke regjeringens forslag om å øke grensen for skattefrie gaver fra 2 000 til 5 000 kroner, og foreslår i sitt alternative budsjett å reversere dette.

3.4 Skattefri fordel ved ansattes kjøp av aksjer mv. i arbeidsgiverselskapet

Skattefri fordel ved ansattes kjøp av aksjer mv. i arbeidsgiverselskapet behandles i Innst. 4 L (2020–2021) punkt 3.4.

3.5 Oppjusteringsfaktor for renteinntekter som ekstrabeskattes

Oppjusteringsfaktor for renteinntekter behandles i Innst. 4 L (2020–2021) punkt 3.5.

3.6 Oppheve arveavgift for dødsfall før 2014

Arveavgiftlovedringen behandles i Innst. 4 L (2020–2021) punkt 3.6.

3.7 Beskatning av utenlandske arbeidstakere

Sammendrag

Utenlandske arbeidstakere som skatlegges etter særreglene i skatteloven kapittel 19, svarer skatt til staten med 25 pst. av inntekten, jf. Stortingets skattevedtak § 3-9. Det er i bestemmelsens andre punktum gjort unntak fra dette for skattytere som etter trygdeavtale eller forordning (EF) nr. 883/2004 ikke skal betale trygdeavgift til Norge, eller bare skal betale trygdeavgift med lav sats. For dem dette gjelder, skal skattesatsen reduseres i samsvar med plikten til å betale trygdeavgift til Norge.

Etter folketrygdloven skal også personer under 17 år og over 69 år betale trygdeavgift med lav sats, jf. lovens § 23-3 annet ledd nr. 1 bokstav c. Ved en inkurie fremgår ikke dette av bestemmelsen i skattevedtaket. Departementet viser til at man ved innføringen av disse reglene ikke har hatt til hensikt å behandle skattytere under 17 år eller over 69 år annerledes enn skattytere som omfattes av unntaket for trygdeavtaler og nevnte EØS-forordning. At disse gruppene skal ha lavere sats, er også i tråd med vurderingene i forarbeidene og hvordan reglene praktiseres. Departementet foreslår derfor at det presiseres i Stortingets skattevedtak at skattytere som etter folketrygdloven skal betale trygdeavgift etter lav sats, også omfattes av unntaket om redusert skattesats ved skattlegging etter reglene i skatteloven kapittel 19. Departementet viser til forslag til Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2021 § 3-9.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Senterpartiet, slutter seg til regjeringens forslag om beskatning av utenlandske arbeidstakere.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett, der den særskilte skatteordningen for utenlandske arbeidstakere samt standardfradraget foreslås opphevet. Disse medlemmer påpeker at disse ordningene representerer en skatterabatt for utenlandske arbeidstakere som er til ugunst for norske arbeidstakere, og viser til egne merknader i Innst. 399 L (2017–2018) for en mer utførlig begrunnelse av dette. Disse medlemmer mener at nordmenn skal ha minst like gunstige skatteregler som utenlandske arbeidstakere i Norge.

3.8 Skattører og fellesskatt

Sammendrag

Skattørene fastsettes innenfor et samlet opplegg for kommuneøkonomien og må ses i sammenheng med utviklingen i skattegrunnlagene, endringer i personbeskatningen og fordelingen av inntektene til kommuner og fylkeskommuner mellom overføringer og skatter.

I Prop. 105 S (2019–2020) Kommuneproposisjonen 2021 ble det varslet at skattørene på vanlig måte fastsettes ved behandlingen av statsbudsjettet. Det ble også varslet at skattørene fastsettes med sikte på at skatteinntektene skal utgjøre 40 pst. av kommunenes samlede inntekter.

De kommunale og fylkeskommunale skattørene for personlig skattytere foreslås justert fra 2020 til 2021, se tabell 3.3 i proposisjonen.

Det vises til forslag til Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2021 § 3-2 og § 3-8.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

4. Formuesskatt

4.1 Økt verdsettelsesrabatt for aksjer og driftsmidler mv.

Økt verdsettelsesrabatt for aksjer og driftsmidler mv. behandles i Innst. 4 L (2020–2021) punkt 4.1.

4.2 Forenkle verdsettelsesreglene for bolig og næringseiendom

Forenkling av verdsettelsesreglene for bolig og næringseiendom behandles i Innst. 4 L (2020–2021) punkt 4.2.

4.3 Forenklet dokumentasjonskrav for næringsiendom

Sammendrag

Næringseiendom verdsettes i utgangspunktet til 65 pst. av en beregnet utleieverdi. Verdien kan likevel settes ned etter krav fra skattyter dersom denne verdien overstiger 78 pst. av eiendommens dokumenterte omsetningsverdi (sikkerhetsventilen). Med forslagene i punkt 4.1 og punkt 4.2 vil næringseiendom verdsettes til 55 pst. av beregnet eller dokumentert verdi.

Skattytere som fremlegger tilstrekkelig dokumentasjon av omsetningsverdien, har i utgangspunktet krav på nedsettelse for ett inntektsår.

Regjeringen foreslår at slik dokumentasjon kan få virkning både for det aktuelle og de fire påfølgende inntektsårene. Skattytere som opplever at den beregnede utleieverdien er for høy, vil dermed få en mindre dokumentasjonsbyrde enn i dag. En lignende ordning eksisterer allerede for boligeiendom.

Formuesverdien av næringseiendommen justeres årlig i takt med prisutviklingen som beregnes i modellen til SSB. Det foreslås derfor at skattyter som fremlegger tilstrekkelig dokumentasjon det første året, gis en forholdsmessig reduksjon i beregnet utleieverdi de påfølgende fire årene. Denne forholdsmessige reduksjonen tilsvarende det prosentvise avviket mellom beregnet utleieverdi og dokumentert omsetningsverdi i år én. Fra og med år seks må skattyter igjen fremlegge nødvendig dokumentasjon dersom næringseiendommens formuesverdi skal baseres på dokumentert omsetningsverdi.

Ordningen skal være valgfri å benytte for skattyter.

Ordningen forutsetter at skattyter selv krever og beregner nedsettelsen. I praksis må det gjøres ved hjelp av nye poster i et eksisterende skjema som innleveres for næringseiendom i forbindelse med skattemeldingen. En mer automatisert prosess kan vurderes etter hvert som alle skattytere går over til ny skattemelding, men det vil tidligst være aktuelt fra og med inntektsåret 2022.

Endringen antas ikke å ha vesentlige provenyvirkninger eller administrative kostnader.

Departementet foreslår at en slik ordning fastsettes i Finansdepartementets forskrift til skatteloven (FSFIN). Det foreslås at ordningen innføres med virkning fra og med inntektsåret 2021.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

4.4 Formuesverdi for boliger berørt av endret kommunestruktur

Sammendrag

Fra 1. januar 2020 ble kommunestrukturen betydelig endret. Mange av sammenslåingene besto i at en sentral kommune ble slått sammen med en eller flere omegnskommuner.

For å beregne omsetningsverdier av boligeiendom benyttes en modell i Statistisk sentralbyrå (SSB). Beregnet omsetningsverdi fastsettes med utgangspunkt i en beregnet kvadratmeterpris multiplisert med boligens areal (P-rom). Kvadratmeterprisene beregnes årlig av SSB og avhenger av boligens størrelse, alder og geografiske plassering. Endret kommunestruktur gjør at boliger kan havne i andre prissoner i SSBs boligmodell slik modellen er bygget opp. Ved kommunesammenslåing kan boliger i sentrale kommuner få uendrede eller marginalt lavere beregnede omsetningsverdier, mens boliger i enkelte tidligere små og mindre sentrale kommuner kan få en brå økning i beregnede verdier i SSBs boligmodell, og dermed potensielt høyere eiendoms- og formuesskatt uten at boligens verdi reelt sett har økt.

I tilfeller der beregnet omsetningsverdi er høyere enn dokumentert verdi, kan skattyter kreve å få satt ned boligverdien ved å benytte seg av sikkerhetsventilen. I dag kan skattyter få satt ned formuesverdiene enten ved å dokumentere lavere markedsverdi med takst/verdivurdering eller observerbar markedsverdi.

Regjeringen foreslår i tillegg en overgangsregel fra og med inntektsåret 2020 for å ivareta skattyterne som kan få for høye beregnede formuesverdier som følge av endret kommunestruktur og endrede geografiske soner i SSBs boligmodell. Det foreslås at berørte skattytere i en overgangsperiode kan bruke 2019-verdier beregnet etter SSB-modellen, justert for prisvekst etter 2019, som formuesgrunnlag fra inntektsåret 2020.

Departementet vil sette i gang et arbeid med å revidere verdsettelsesmodellen for bolig. Varigheten av overgangsregelen vil bli vurdert i lys av fremdriften i dette arbeidet.

Overgangsregelen vil være en administrativ håndterbar løsning som ivaretar skattytere i sammenslåtte kommuner som får beregnet en for høy boligverdi. De berørte skattyterne vil få informasjon fra Skatteetaten om adgangen til å benytte 2019-verdier. Skattyter må

selv fylle inn 2019-verdien ved innlevering av skattemeldingen dersom det er ønskelig.

Departementet viser også til forslaget i punkt 4.2 om forenkling av sikkerhetsventilen fra 2021. Denne forenklingen gir en lavere og mer treffsikker formuesverdsettelse for skattytere som krever nedsettelse av formuesverdien der verdsettelsen er for høy.

Forslaget antas å ikke ha provenyvirkninger.

Departementet foreslår at regler om adgang til å benytte 2019-verdier som formuesgrunnlag fra inntektsåret 2020 fastsettes i Finansdepartementets forskrift til skatteloven (FSFIN). Det legges opp til at forskrifts-endringene gis virkning fra og med inntektsåret 2020.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

4.5 Økt verdsettelse av primærboliger med høy verdi

Økt verdsettelse av primærboliger med høy verdi behandles i Innst. 4 L (2020–2021) punkt 4.5.

4.6 Økt verdsettelse av fritidsboliger

Sammendrag

Fritidsboliger omfattes ikke av det særskilte verdsettelsessystemet for boligeiendom, jf. punkt 4.2. Skatteloven angir at formuesverdien av fritidsbolig maksimalt skal utgjøre 30 pst. av eiendommens dokumenterte omsetningsverdi (maksimalgrensen), jf. § 4-10 første ledd, men gir ikke nærmere regler om hvordan selve verdsettelsen skal skje.

Verdsettelsesreglene følger av Skattedirektoratets takseringsregler. Disse innebærer at det fastsettes en formuesverdi ved ferdigstilling av nye fritidsboliger, som maksimalt skal utgjøre 30 pst. av kostpris inkludert grunn eller 30 pst. av eiendommens dokumenterte omsetningsverdi, jf. takseringsreglene § 1-1-1. Formuesverdiene av fritidsboliger endres ikke i forbindelse med etterfølgende overdragelse.

For primær- og sekundærboliger fanges den årlige utviklingen i markedsverdier opp av det særskilte verdsettelsessystemet for slike boliger. Formuesverdiene av fritidsboliger må derimot endres med generelle prosentvise justeringer fra år til år for at de skal gjenspeile utviklingen i markedsverdier. Formuesverdiene av fritidsbolig ble sist justert fra 2013 til 2014. Formuesverdiene ble da oppjustert med 10 pst. Manglende oppjustering siden har gitt et betydelig etterslep i de skattemessige formuesverdiene av fritidsboliger sammenlignet med de senere års utvikling i markedsverdier.

Regjeringen foreslår derfor at formuesverdiene av fritidsboliger oppjusteres med 20 pst. fra 2020 til 2021. Eventuelle formuesverdier som overstiger maksimalgrensen på 30 pst. etter denne oppjusteringen, kan skattyter kreve nedsatt på vanlig måte etter skatteloven § 4-10

nytt sjette ledd. Økningen av formuesverdiene av fritidsboliger reguleres i Skattedirektoratets takseringsregler.

Forslaget anslås å øke provenyet med om lag 75 mill. kroner påløpt og 60 mill. kroner bokført i 2021.

I tråd med anmodningsvedtak fra Stortinget arbeides det med å utvikle et lignende verdsettelsessystem for fritidsboliger som for primær- og sekundærboliger. Det vises til nærmere omtale i Prop. 1 S (2020–2021) for Finansdepartementet.

Komiteens merknader

Komiteen tar omtalen til orientering.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettforliket, der det er enighet om å reversere regjeringens forslag om å oppjustere formuesverdien på fritidsboliger, med et provenyrtap på 75 mill. kroner påløpt og 60 mill. kroner bokført, hvorav 13 mill. kroner påløpt og 11 mill. kroner bokført utgjør provenyrtapet for staten. Kommunene kompenseres gjennom rammetilskuddet.

Flertallet slutter seg med dette ikke til regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt slutter seg til regjeringens forslag.

4.7 Skattevedtak om formuesskatt

Sammendrag

Regjeringen vil videreføre formuesskattesatsen på maksimalt 0,85 pst. og videreføre bunnfradraget på 1,5 mill. kroner (3 mill. kroner for ektepar), jf. forslag til Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2021 kapittel 2.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, slutter seg til regjeringens forslag til Stortingets skattevedtak om formuesskatt.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener folk med vanlige og lave inntekter bør betale mindre, og at de rikeste kan betale mer i skatt.

I dag betaler de 10 pst. rikeste over 90 pst. av formuesskatten. Med Høyres forslag om å fjerne formuesskatten vil om lag 7 000 av de aller rikeste i landet ikke betale skatt i det hele tatt.

Regjeringens ønske, som uttrykt i Granavolden-plattformen, om å gi 100 pst. rabatt på aksjer i formuesskatten innebærer et skatteuttak på 2,6 mrd. kroner samlet til de tusen rikeste personene i Norge. Arbeiderpartiet foreslår at færre vanlige småsparere med formue i bank og bolig skal betale formuesskatt, men heller øke

skatten for de aller rikeste. Disse medlemmer mener folk og næringsliv er tjent med bred politisk enighet om fundamentene i skattepolitikken.

Disse medlemmer står derfor på enigheten i skatteforliket fra 2016, hvor rabatten på aksjer og driftsmidler ble satt til 20 pst. En noe lavere ligningsverdi enn markedsverdi er hensiktsmessig på formuesobjekter med volatile markedsverdier. I skatteforliket fra 2016 framholdt disse medlemmer at satsene i formuesskatten burde være høyere.

Disse medlemmer foreslår følgende innretning på formuesskatten: verdsettingsrabatt for primærbolig beholdes på 75 pst., verdsettingsrabatt for aksjer, driftsmidler og næringseiendom settes til 20 pst. Bunnfradrag på 200 000 kroner mer enn i dag, altså totalt 1,7 mill. kroner. Sats 1,1 pst. med tilleggssats på 0,2 pst. for formuer over 20 mill. kroner. Antall personer som på denne måten får redusert skatt, er 192 400. Antall personer som må betale mer i formuesskatt, er 357 700. Gjennomsnittlig økt formuesskatt er 2 100 kroner. Dette gir en økt inntekt på 7,216 mrd. kroner til felles velferd, sammenlignet med regjeringens forslag for 2021.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett, der verdsettelsesrabatten for driftsmidler og gjeld i formuesskatten økes til 60 pst., samt at satsen økes til 1,0 pst. og bunnfradraget økes til 1,8 mill. kroner. Videre viser disse medlemmer til at verdsettelsesrabatten for aksjer og tilordnet gjeld foreslås satt til 25 pst. i Senterpartiets alternative budsjett, samt at det foreslås et høyere trinn på 0,1 pst. for formuer over 20 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås følgende helhetlige endring av formuesskatten:

- Øke satsen til 1,1 pst.
- Innføre tilleggssats på 0,2 pst. på formue over 20 mill. kroner (grense for ektepar 40 mill. kroner)
- Fjerne verdsettelsesrabatten for aksjer og driftsmidler mv.
- Senke terskel for primærbolig høy verdi til 10 mill. kroner med verdsettelsesrabatt 10 pst.

Dette medlem viser videre til sine merknader i Innst. 2 S (2020–2021) og Innst. 4 L (2020–2021).

Komiteens medlemmer fra Miljøpartiet De Grønne og Rødt fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen etablere modeller som gjør det mulig å skille ut varige driftsmidler som maskiner, inventar o.l. på balansesummen ved fastsettelse av formuesverdien av uoterte AS.»

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne mener at formuesskatten er et viktig tiltak for å forebygge og begrense ulikhet i samfunnet. Samtidig anerkjenner dette medlem at den kan slå uheldig og urettferdig ut for enkelte som har lav inntekt og begrenset mulighet til å betjene en høy formuesskatt. Dette gjelder ikke minst gründere og eiere av småbedrifter i etableringsfasen. Dette medlem foreslår derfor å endre innretningen på formuesskatten. Det foreslås at bunnfradraget økes slik at færre nordmenn må betale, samtidig som fordelingseffekten forsterkes ved at vi innfører en «trinnskatt» i formuesskatten med høyere satser på de største formuene. Samtidig foreslår dette medlem å reversere regjeringens forslag om en skatterabatt på aksjer og driftsmidler. Dette medlem viser til at aksjer og driftsmidler i realiteten utgjør mesteparten av de verdiene som omfattes av formuesskatt. Å innføre en skatterabatt blir derfor en upresis og generell skattelette til grupper med stor formue. Vi mener en økning i bunnfradraget er et mer målrettet grep for å begrense de negative effektene av formuesskatten.

Dette medlems hovedgrep i formuesskatten er å innføre en «trinnskatt» for formuesskatten der satsen for den statlige andelen av formuesskatten økes fra 0,15 pst. til 0,3 pst. for formuer større enn 10 mill. kroner og 0,5 pst. for formuer høyere enn 50 mill. kroner. Samtidig fjernes verdsettingsrabatten på aksjer og driftsmidler. Samtidig foreslår dette medlem å øke bunnfradraget fra 1,5 mill. kroner til 1,7 mill. kroner.

Dette medlem viser til at dagens håndtering av arbeidende kapital ikke er tilfredsstillende. Store verdier unntas beskatning uten at dette nødvendigvis er for verdier som kan karakteriseres som arbeidende kapital. Dette medlem mener derfor at det vil være ønskelig å kunne skille ut varige driftsmidler som maskiner, inventar o.l. ved fastsettelse av formuesverdien av unoterte AS, slik at denne delen av formuesverdien kan gis en rabatt ved utmåling av formuesskatt for eierne.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative budsjett, der det foreslås en mer progressiv formuesskatt. Rødt foreslår å øke den ordinære skattesatsen for formue til 1,1 pst., med en tilleggssats på 0,15 prosentpoeng for nettoformuer over 10 mill. kroner (rikeste 0,8 pst. av befolkningen) og ytterligere en tilleggssats på 0,15 prosentpoeng for nettoformuer over 100 mill. kroner (rikeste 0,03 pst. av befolkningen). Rødt øker bunnfradraget fra 1,5 mill. til 1,7 mill., fjerner verdsettingsrabattene for aksjer, driftsmidler og sekundærbolig, samt fjerner rabatten for delen av verdien av primærboliger som overstiger 15 mill. kroner. Endringene vil samlet innebære om lag 14 mrd. kroner i økte skatteinntekter fra formue i 2021.

5. Eiendomsskatt

Eiendomsskatt behandles i Innst. 4 L (2020–2021) kapittel 5.

6. Kildeskatt på renter og royalty mv.

Kildeskatt på renter og royalty mv. behandles i Innst. 4 L (2020–2021) kapittel 6.

7. Vannkraftbeskatning

Vannkraftbeskatning behandles i Innst. 4 L (2020–2021) kapittel 7.

8. Næringsbeskatning for øvrig

8.1 Avgift på produksjon av fisk

Sammendrag

Regjeringen foreslår en produksjonsavgift på oppdrett i sjø av laks, ørret og regnbueørret på 0,40 kroner per kilo. Avgiften foreslås å omfatte fisk fra akvakultur, og ikke villfisk. Som nevnt i kapittel 17 tar regjeringen sikte på å fremme et forslag om fiskal avgift på fiskeriene (villfisk) i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2021, jf. anmodningsvedtak nr. 554 (2019–2020).

Avgiften på produksjon av fisk pålegges innehavere av tillatelse etter akvakulturloven og vil gjelde oppdrettere med anlegg i norsk territorialfarvann. Forslaget følger opp Stortingets merknader i Innst. 360 S (2019–2020).

I tråd med det regjeringen varslet i Meld. St. 2 (2019–2020) revidert nasjonalbudsjett 2020 og flertallets merknader i innstillingen, vil avgiften bli utbetalt til havbrukskommuner og -fylkeskommuner gjennom Havbruksfondet. Avgiften vil imidlertid bli foreslått som en særavgift hvor inntektene tilfaller statskassen, og anslås å gi et merproveny på om lag 500 mill. kroner på løpt i 2021. Merprovenyet bokføres i 2022. Regjeringen vil i budsjettet for 2022 komme tilbake med bevilgningsforslag for utbetalinger til Havbruksfondet.

De administrative konsekvensene for både avgiftsmyndighetene og de avgiftspliktige vil være begrenset.

Det vises til forslag til vedtak om avgift på produksjon av fisk.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt, slutter seg til regjeringens forslag om særavgift på produksjon av fisk.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at det er store bærekraftutfordringer i havbruket. Lus og utslipp er et stort problem, og vi

har et forvaltningssystem – trafikklyssystemet – som ikke fungerer optimalt. Selv når et område er åpent for nye konsesjoner, har vi et auksjonssystem som legger til rette for at oppdrettere konkurrerer om konsesjoner på pris, og ikke bærekraft. Dette forsterker miljøutfordringene for næringen. Derfor ønsker dette medlem å redusere eller fjerne prisen på konsesjonene og heller la oppdretterne konkurrere på miljø og bærekraft. Det betyr også at kontantstrømmen til Havbruksfondet som kommer fra salg av konsesjoner, ikke kommer havbrukskommunene til gode. Derfor har dette medlem lenge tatt til orde for en produksjonsavgift i stedet, og er glad for at dette nå kommer på plass. Dette medlem mener imidlertid at denne er satt på et for lavt nivå for en næring som krever store arealer og har høy inntjening, og viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å sette produksjonsavgiften til 0,60 kroner per kg.

Komiteens medlemmer fra Miljøpartiet De Grønne mener man trenger en skattemodell der kommunene heller belønnes for å stille krav som bidrar til at omstillingen av næringen går raskere. Dette medlem foreslår derfor at avgiftsregimet innrettes slik at det etableres en forurensningsavgift som betales til staten for hver kilo produsert laks i åpne anlegg, og en lavere avgift per kilo produsert laks i lukkede anlegg. Avgiften fra lukkede anlegg forutsettes å gå direkte til kommunen.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede en produksjonsavgift som gir både oppdrettere og kommuner insentiver til bruk av miljøvennlig nullutslippsteknologi ved at åpne anlegg betaler en høy avgift til staten, mens lukkede anlegg betaler en lavere avgift som går til kommunene.»

Komiteens medlem fra Rødt viser til at fiskeoppdretten som pågår i norske fjorder og kyststrøk, kjennetegnes av høy fortjeneste for eierne, men også flere miljøproblemer. Rødt jobber for lukkede anlegg og strengere regulering av utslipp og rømming. Dette medlem viser til Rødts alternative budsjett, der det foreslås å øke den foreslåtte oppdrettsavgiften til 60 øre/kg, i tillegg til en rekke tiltak for å gjøre oppdrettsnæringa mer miljøvennlig.

8.2 Reindrifftsfradraget

Reindrifftsfradraget behandles i Innst. 4 L (2020–2021).

8.3 Tidsavgrenset unntak fra begrenset skatteplikt

Tidsavgrenset unntak fra begrenset skatteplikt behandles i Innst. 4 L (2020–2021).

8.4 Produktavgift på førstehåndsomsetning av fisk

Sammendrag

Produktavgiften til folketrygden for fiskeri-, hval- og selfangstnæringene foreslås redusert til 2,1 pst. i 2021.

Trygdeavgiftssatsen for næringsinntekt er normalt 11,4 pst. Fiskere betaler en trygdeavgift på 8,2 pst. Produktavgiften i fiskerinæringen skal, foruten å dekke mellomlegget mellom 8,2 pst. og 11,4 pst. i trygdeavgiften, også dekke kollektiv medlemspremie til yrkesskadetrygd, kollektiv forsikring for tilleggssykepengene for manntallsførte fiskere og utgifter i forbindelse med stønad til arbeidsledige i næringen. Det skal svares produktavgift av all fangst fra norskregistrerte fartøy.

I brev av 21. september 2020 tilrår Nærings- og fiskeridepartementet at produktavgiften reduseres til 2,1 pst. for 2021. Tilrådingen er basert på anslag for førstehåndsverdien av fisk og pensjonsgivende inntekt samt forventede utgifter i 2021 i ordningene som produktavgiften er ment å dekke. Det er også tatt hensyn til innbetalt produktavgift og utgiftene de seneste årene. I tabell 8.1 i proposisjonen angis anslagene som ligger til grunn for fastsettelse av nivået på produktavgiften for 2021.

Det vises til forslag til Stortingets vedtak om produktavgift til folketrygden for fiskeri-, hval- og selfangstnæringene for 2021.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag til stortingsvedtak om produktavgift til folketrygden for fiskeri-, hval- og selfangstnæringen for 2021.

8.5 Skattevedtak om petroleumsskatt

Sammendrag

Regjeringens forslag til skattevedtak om skatt etter lov om skattlegging av undersjøiske petroleumskomster mv. er fremmet i forslag til Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2021 kapittel 4.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne, slutter seg til regjeringens forslag til skattevedtak om skatt etter lov om skattlegging av undersjøiske petroleumskomster mv. for 2021.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at et bredt flertall på Stortinget vedtok en midlertidig endring i

petroleumsbeskatningen våren 2020. Disse medlemmer legger til grunn enigheten hos flertallet om at de midlertidige endringene i petroleumsloven må omfatte ilandføringsterminalen på Veidnes, og forventer at dette gjennomføres.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til sine merknader i kapittel 21 i denne innstillingen.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne er sterkt kritiske til dagens skatteregime for petroleumsnæringen. Hvert år bruker staten flere titalls mrd. kroner på skattefordeler til denne næringen. Vårens skattepakke til oljenæringen har ytterligere forverret konkurransen til landbasert virksomhet.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til at subsidier til fossilindustrien er et globalt problem som bidrar til økte utslipp over hele verden. Den store FN-rapporten «New climate economy» peker på fossilsubsidier som et av de største hindrene for å nå togradersmålet. Verdens handelsorganisasjon (WTO) definerer subsidier som:

«Et finansielt bidrag fra en regjering eller annen offentlig instans som utgjør en fordel.»

Subsidier er ifølge WTO alle typer statshjelp til én bransje, som en annen bransje ikke får. Dette inkluderer også lån, lånegarantier, skatte- og avgiftsinsentiver, statlige kjøpsavtaler og bistand med tjenester. Dette medlem mener Norge bør iverksette en gradvis nedtrapping av petroleumsindustrien. Å avvikle petroleumsnæringens skattefordeler er et naturlig første steg. Dette medlem foreslår følgende endringer i skatteregimet for petroleumsvirksomheten:

- Friinntekten for nye investeringer i petroleums-skatten foreslås fjernet.
- Avskrivingsraten økes fra 6 til 25 pst.
- Rentetillegget i fremføringsrenten fjernes.
- Leterefusjonsordningen foreslås avvirket, provenyeffekten av dette er usikker.
- Det foreslås innført en produksjonsavgift.

8.6 Skattevedtak om tonnasjesskatt

Sammendrag

Regjeringens forslag til skattevedtak med satser for tonnasjesskatt 2021 er fremmet i forslag til Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2021 kapittel 5.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag til skattevedtak om tonnasjesskatt for 2021.

8.7 Finansskatt

Sammendrag

Det ble i 2017 innført en finansskatt på lønninger og overskudd til erstatning for manglende merverdiavgift i finansnæringen. Omsetning og formidling av finansielle tjenester er unntatt fra merverdiavgiftsplikt, først og fremst fordi det ville vært krevende å fastsette et egnet grunnlag for å beregne avgift på marginbaserte tjenester, eksempelvis bankenes rentemarginer. Finansskatten omfatter finansielle virksomheter og består av en skatt på 5 pst. på lønninger (grunnlaget for arbeidsgiveravgift) og en skatt på selskapsoverskudd ved at skattesatsen på alminnelig inntekt er tre prosentenheter høyere enn for annen virksomhet, jf. forslag til stortingsvedtak om fastsetting av finansskatt på lønn for 2021.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, slutter seg til regjeringens forslag til stortingsvedtak om fastsetting av finansskatt på lønn for 2021.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme et forslag om å fjerne ekstra skatt på lønn i finanssektoren og samtidig øke skatten på overskudd fra finansinstitusjoner tilsvarende for å dekke inn provenytapet.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Miljøpartiet De Grønne viser til at regjeringen har innført ekstra skatt på lønn i finanssektoren for å kompensere for inntektsbortfall fra manglende ilegging av moms på finansielle tjenester. Dette er uheldig fordi det vil gi insentiver til å erstatte arbeidskraft med kapital.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet påpeker at dette relativt sett vil styrke lokale sparebanker og banker med tilstedeværelse i lokalsamfunn rundt om i hele Norge. Dette vil igjen kunne bedre finansieringstilgangen og verdiskapingen til lokalt næringsliv.

Disse medlemmer påpeker at det var et enstemmig storting som fattet anmodningsvedtak om at regjeringen skulle komme tilbake senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2020, med forslag om en provenynøytral omlegging av finansskatten der forhøyet arbeidsgiveravgift blir fjernet.

Disse medlemmer påpeker at regjeringen fortsatt ikke har fulgt opp dette gjennom et forslag til Stor-

tinget. Disse medlemmer oppfatter dette som en ren trenering av Stortingets enstemmige vedtak.

Disse medlemmer understreker at det haster for bankene med en ny innretning av finansskatten og mener det er kritikkverdig at regjeringen skyver en omlegging av finansskatten ytterligere ut i tid.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett der arbeidsgiveravgiftselementet i finansskatten fjernes samtidig som finansskattesatsen på overskudd økes til syv pst.

Komiteens medlem fra Rødt viser til forslag om å øke skatt på overskudd for finansielle selskaper fra 25 til 26 pst., og nærmere omtale under punkt 2.3.2.8 i denne innstillingen.

9. Merverdiavgift

9.1 Stortingets merverdiavgiftsvedtak

Sammendrag fra Prop. 1 LS (2020–2021)

Merverdiavgiften er en generell avgift på innenlandsk forbruk av varer og tjenester. Det beregnes merverdiavgift ved innenlandsk omsetning, ved innførsel og ved uttak av varer og tjenester fra avgiftspliktig virksomhet. Merverdiavgiften er fiskalt begrunnet, og anslås å gi inntekter på om lag 294 mrd. kroner i 2020.

Storingsvedtak om merverdiavgift for budsjettåret 2021 foreslås fastsatt med alminnelig merverdiavgiftssats på 25 pst., redusert sats på 15 pst. for næringsmidler og en lav sats på 12 pst. for enkelte tjenester som persontransport, overnatting, allmennkringkasting samt adgang til kino, museer, fornøylesparker og store idrettsarrangement.

Sammendrag fra Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021)

Den lave satsen i merverdiavgiften gjelder for enkelte tjenester som persontransport, overnatting, allmennkringkasting samt adgang til kino, museer, fornøylesparker og store idrettsarrangement. Den lave merverdiavgiftssatsen ble midlertidig satt ned fra 12 til 6 pst. i perioden fra og med 1. april til og med 31. oktober 2020, jf. Innst. 216 S (2019–2020). I forbindelse med behandlingen av Prop. 142 S (2019–2020) vedtok Stortinget at den lave merverdiavgiftssatsen skal være 6 pst. ut 2020.

Frist for å betale merverdiavgift som påløper i november og desember 2020, er 10. februar 2021. Inntektstapet ved satsreduksjonen bokføres dermed i 2021. Siden satsreduksjonen ble vedtatt etter at regjeringen la frem sitt budsjettforslag, må regjeringens forslag til bevilgningsvedtak for 2021 endres. Satsreduksjonen anslås å medføre at merverdiavgiftsinntektene reduseres med 320 mill. kroner i 2021.

Regjeringen foreslår at budsjettposter på utgiftssiden som påvirkes av den lave merverdiavgiftssatsen jus-

teres slik det ble gjort i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2020. Det innebærer at bevilgningen til NRK foreslås redusert, jf. omtale under kap. 335 post 79. Samtidig foreslås det å redusere bevilgningen til merverdiavgiftskompensasjonsordningen for kommunesektoren, jf. omtale under kap. 1632 post 61.

Det vises til omtalen av endringer i regler for utsatt betaling av skatte- og avgiftskrav mv. under kap. 5501. Endringene innebærer at bevilgningsforslaget på kap. 5521 post 70 økes med 4 850 mill. kroner.

Samlet innebærer dette at bevilgningsforslaget for kap. 5521 post 70 foreslås økt med 4 530 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, slutter seg til regjeringens forslag om merverdiavgift for budsjettåret 2021 med unntak av lav sats.

Flertallet viser til at det blir foreslått å videreføre lav merverdiavgiftssats på 6 pst. til 1. juli 2021, med et netto provenytap på 950 mill. kroner påløpt og bokført. Etter dette skal satsen tilbake til 12 pst.

Flertallet fremmer derfor følgende forslag til erstatning for regjeringens forslag:

«Storingsvedtak om merverdiavgift for budsjettåret 2021 (kap. 5521 post 70) skal lyde:

I

§ 1 Saklig virkeområde og forholdet til merverdiavgiftsloven

Fra 1. januar 2021 svares merverdiavgift etter satserne i dette vedtaket og i samsvar med lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift.

§ 2 Alminnelig sats

Merverdiavgift svares med 25 pst. av avgiftspliktig omsetning, uttak og innførsel når ikke redusert sats skal anvendes etter bestemmelsene nedenfor.

§ 3 Redusert sats med 15 pst.

Merverdiavgift svares med 15 pst. av omsetning, uttak og innførsel av næringsmidler som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-2.

§ 4 Redusert sats med 6 pst.

Merverdiavgift svares med 6 pst. av omsetning og uttak av tjenester som gjelder:

- persontransport mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-3,
- transport av kjøretøy på fartøy som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-4,
- utleie av rom i hotellvirksomhet mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-5,

- d) rett til å overvære kinoforestillinger som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-6,
- e) kringkastingstjenester som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-7,
- f) adgang til utstillinger i museer mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-9,
- g) adgang til fornøyelsesparker mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-10,
- h) rett til å overvære idrettsarrangementer mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-11.

§ 5 Redusert sats med 11,11 pst.

Merverdiavgift svares med 11,11 pst. av omsetning mv. av viltlevende marine ressurser som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-8.

II

Fra 1. juli 2021 gjøres følgende endring:

§ 4 skal lyde:

§ 4 Redusert sats med 12 pst.

Merverdiavgift svares med 12 pst. av omsetning og uttak av tjenester som gjelder:

- a) persontransport mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-3,
- b) transport av kjøretøy på fartøy som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-4,
- c) utleie av rom i hotellvirksomhet mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-5,
- d) rett til å overvære kinoforestillinger som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-6,
- e) kringkastingstjenester som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-7,
- f) adgang til utstillinger i museer mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-9,
- g) adgang til fornøyelsesparker mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-10,
- h) rett til å overvære idrettsarrangementer mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-11.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at fordeler ved kjøp av elbil favoriserer de som har råd til å kjøpe nye og dyre biler. Disse medlemmer ser ingen grunn til å subsidiere de som har råd til å kjøpe de dyreste bilene. De har også råd til å betale moms på de siste kronene. I praksis betyr det at disse medlemmer foreslår å ilegge merverdiavgift på elbiler, men med et fradrag på 600 000 kroner.

Disse medlemmer viser til Innst. 4 L (2020–2021) for disse medlemmers omtale av merverdiavgift for alternativ behandling.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt viser til at ved deling, leie og leasing av biler er elbilen mindre gunstig å leie, lease eller dele enn fossilbilene.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede hvordan merverdiavgiftssystemet kan endres for å sikre at elbilens skattefordel sammenlignet med fossilbiler ved kjøp replikeres for leasing av biler, og komme tilbake til Stortinget med forslag i revidert nasjonalbudsjett for 2021.»

Disse medlemmer viser til at den vestlige verden har et materielt forbruk som tilsvarer ressursene til nesten tre jordkloder dersom alle skulle ha levd som oss. Mange av produktene vi har rundt oss, medfører store klimagassutslipp, og råvareuttakene innebærer en stor miljøbelastning. Vi må jobbe med å lage en økonomi som i større grad priser uttak av råvarer på en måte som reflekterer kostnaden det faktisk har. Disse medlemmer viser til at en økonomi basert på sirkulære prinsipper må sikre at det blir dyrere å introdusere nye råvarer inn i sirkulasjon, og i større grad stimulere til gjenbruk og reparasjoner. Vi må få et økonomisk system hvor det blir lønnsomt å hente ut de verdifulle råvarene fra avfallsprodukter.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede merverdiavgift på restverdi for biler som selges i bruktmarkedet og som tidligere har ført all merverdiavgift til fradrag i mva.-regnskapet, for slik å bedre konkurransekraften til elbil i leasing, og legge frem et forslag om dette ifb. med statsbudsjettet for 2022.»

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet i sitt alternative statsbudsjett foreslår å videreføre den lave momssatsen på 6 pst. ut hele 2021. Disse medlemmer viser til at denne momssatsen blant annet omfatter reiseliv, kultur og transport, og at dette alle er bransjer som er hardt rammet økonomisk som en følge av smitteverntiltakene som er innført på grunn av koronapandemien. Disse medlemmer mener regjeringen avslører manglende forståelse for alvoret i situasjonen når den foreslår å doble merverdiavgiften for disse hardt rammede bransjene fra sommeren 2021.

Disse medlemmer påpeker at en viktig del av industriarbeidsplassene i Norge er knyttet til mat og drikke. Disse medlemmer mener at det neste store grepet som nå må tas for å styrke grunnlaget for arbeidsplasser og verdiskaping i næringsmiddelindustrien og handelsnæringa i Norge, er å redusere matmomsen. Disse medlemmer viser til at Senterpartiet foreslår å redusere matmomsen til svensk nivå (fra 15 til 12 pst.), en avgiftslettelse på 2,8 mrd. kroner i 2021. Dette vil gi nye arbeidsplasser innen dagligvarehandelen og næringsmiddelindustrien i Norge og lavere priser på matvarer til alle som handler.

Disse medlemmer viser til at Senterpartiet vil avvikle ordningen med nøytral moms i helseforetakene, som er et incitament til konkurranseutsetting av tjenester, og viser til forslag om dette i budsjettinnstillingen fra helse- og omsorgskomiteen.

Disse medlemmer foreslår en utsettelse av forslaget om momsplikt på alternativ behandling og viser til egne merknader om dette i Innst. 4 L (2020–2021).

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at merverdiavgift er en regressiv form for beskatning som rammer alle likt, uavhengig av inntekt. Dette medlem viser til at det er mange permitterte og arbeidsledige som går et usikkert økonomisk år i møte. I tillegg har pensjonistene tapt kjøpekraft på grunn av underregulering i fem av de siste seks årene. Dette medlem viser til at nasjonalbudsjettet 2021 har en prognose om negativ reallønnsvekst neste år. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, der det foreslås å redusere merverdiavgiften for næringsmidler til 13 pst. i 2021, som vil være et viktig bidrag til lommeboken for mange mennesker i landet.

Dette medlem viser videre til at reiseliv, persontransport og arrangementer er blant næringene som har blitt hardest rammet av pandemien og smittevern tiltakene. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, der det foreslås å redusere merverdiavgiften lav sats til 6 pst. frem til 30. juni 2021. Dette medlem mener den reduserte satsen må videreføres ytterligere i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2021, dersom situasjonen tilsier at det fortsatt er behov for det.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til at et ekte grønt skattesifte innebærer å bruke skatte- og avgiftssystemet aktivt for å styre valgene våre i en ønsket og mer miljøvennlig retning. Norges elbilsatsing har hatt stor suksess fordi skattene og avgiftene har vært brukt for å gjøre det mer lønnsomt å velge utslippsfrie biler. Det må bli dyrere å forurense både luft, hav og jord, og det må bli billigere å ta miljøvennlige og sunne valg som å velge klimavennlig transport og spise mer frukt og grønnsaker. Dette tar Miljøpartiet De Grønne på alvor og foreslår endringer i skattesystemet som bidrar til dette.

Dette medlem viser derfor til Miljøpartiet De Grønnes alternative statsbudsjett, hvor det blir foreslått å introdusere en egen miljøskatt på produkter som spesielt skal skattlegge bruk av jomfruelige og miljøskadelige komponenter i produkter. Målet er at vi på sikt skal utarbeide et skattesystem som reflekterer produkters økologiske fotavtrykk. Dette medlem viser også til forslag om å fjerne merverdiavgift på reparasjoner som også vil stimulere til økt gjenbruk. Dette medlem

foreslår også fjerning av merverdiavgift på frukt og grønt og økologisk mat.

Dette medlem fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fjerne avgrensningen på 30 dager for å kunne frita leasing og leie av elbiler og omsetning av elbilbatteri fra merverdiavgift og komme tilbake til Stortinget med forslag i revidert nasjonalbudsjett for 2021.»

Dette medlem foreslår også å redusere prisen på kollektivreiser med 20 pst. blant annet gjennom å fjerne merverdiavgift på kollektivreiser.

Komiteens medlem fra Rødt viser til at den lave mva.-satsen gjelder for bl.a. kollektivtransport, kino og museer, og at den under regjeringen Solberg har blitt økt fra 8 pst til 12 pst. Dette medlem viser til at Rødt er kritisk til flate avgifter som merverdiavgiften, som rammer usosialt siden de utgjør en relativt større del av inntektene for folk med lave inntekter. Den lave satsen er i tillegg knyttet til aktiviteter som kan sies å være miljøvennlige, slik som kulturopplevelser og kollektivtransport, og regjeringas økning de siste årene etter dette medlems mening både vært dårlig fordelings- og miljøpolitikk.

Dette medlem viser til at satsen har vært redusert til 6 pst. som et krisetiltak store deler av 2020, men at forliket mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet bare velger å videreføre dette fram til 1. juli 2021. Dette medlem viser til Rødts alternative budsjett, der Rødt foreslår å redusere satsen til 6 pst. ut 2021.

Dette medlem mener at i møte med miljø- og klimaproblemer er det viktig å redusere unødvendig forbruk, og for mange typer varer vil det være mer miljøvennlig å reparere enn å kjøpe nytt. Dette medlem viser til Rødts alternative budsjett, som inneholder forslag om å fjerne merverdiavgift på reparasjoner av tekstiler, husholdningsvarer og elektronikk, for på den måten å legge til rette for økt bruk av reparasjoner og samtidig begrense forbruksveksten.

Dette medlem viser videre til forslag om å fjerne merverdiavgiften for norskproduserte frukt og grønnsaker, et tiltak som både bidrar til å styrke den norske selvforsyningsgraden og til økt inntak av frukt og grønnsaker.

9.2 Merverdiavgift på alternativ behandling

Merverdiavgift på alternativ behandling behandles i Innst. 4 L (2020–2021) punkt 9.2.

9.3 Merverdiavgift på kosmetisk kirurgi og kosmetisk behandling

Merverdiavgift på kosmetisk kirurgi og kosmetisk behandling behandles i Innst. 4 L (2020–2021) punkt 9.3.

9.4 Tidfesting av merverdiavgift ved bygge- og anleggsvirksomhet og verftsindustri – anmodningsvedtak

Sammendrag

Regjeringen foreslår å endre reglene for utstedelse av salgsdokument ved bygge- og anleggsvirksomhet og verftsindustri. Dette vil endre tidfestingen av merverdiavgift.

Gjeldende hovedregel er at salgsdokument skal utstedes i samsvar med bygge- og anleggsarbeidets fremdrift, jf. bokføringsforskriften § 8-1-2a første ledd. Tidfestingen av merverdiavgift bygger på fakturaprinsippet, jf. merverdiavgiftsloven § 15-9 første ledd første punktum. Det betyr at merverdiavgiften skal oppgis i skattemeldingen for den terminen dokumentasjonen – fakturaen – utstedes. Det er uten betydning for tidfestingen av utgående merverdiavgift, og kjøperens eventuelle fradrag for inngående merverdiavgift, om fakturaen blir betalt. Innberettet merverdiavgift forfaller til betaling én måned og ti dager etter utløpet av terminen.

Ved behandlingen av revidert nasjonalbudsjett 2020 fattet Stortinget følgende anmodningsvedtak nr. 787 (Meld. St. 2 (2019–2020), Innst. 360 S (2019–2020)):

«Stortinget ber regjeringen sende på høring forslag til endringer i merverdiavgiftsregelverket for entrepriser slik at det i perioden frem til arbeidet er fullført, bare inntreer plikt til å utstede salgsdokument dersom det mottas delbetalinger for utført arbeid eller materialer som er tilført kontraktsgjenstanden. Det bør gis rom for at partene kan innrette seg slik at entreprenøren ikke trenger å innberette og betale merverdiavgift av omtvistede krav underveis, det vil si frem til fullføring av prosjektet. Stortinget ber regjeringen fremme forslag i tråd med dette i forbindelse med framlegging av statsbudsjettet for 2021.»

Et kjennetegn ved bygge- og anleggsprosjekter er at arbeidet pågår over tid. Partene kan bli uenige om det er utført endrings- eller tilleggsarbeider som gir entreprenøren rett på vederlag utover den avtalte kontraktssummen. Et sentralt trekk ved de ulike standardkontraktene som benyttes ved bygge- og anleggsarbeider, er at entreprenøren har en utstrakt plikt til å utføre arbeidet selv om entreprenøren og oppdragsgiveren er uenige om arbeidet gir krav på vederlag eller vederlagets størrelse.

Bygge- og anleggsnæringen opplyser at samlede omtvistede beløp i næringen er flere milliarder kroner årlig, og at det gjerne tar lang tid å løse tvistene. Fakturaprinsippet innebærer at merverdiavgiften ofte er en del av den likviditetsbelastningen entreprenørene utsettes for når oppdragsgiveren bestrider kravet. Bokføringsforskriften § 8-1-2a innebærer som nevnt at oppdragsgiverens eventuelle innsigelser og betalingsnekt ikke i seg selv gir entreprenøren grunnlag for å avvente fakturering eller reversere en allerede utstedt faktura. Kreditering overfor oppdragsgiveren av det omtvistede

beløpet, og dermed tilbakebetaling av det tilhørende merverdiavgiftsbeløpet fra staten, kan derimot skje når forholdet er avklart mellom partene.

For å bidra til å redusere entreprenørenes likviditetsbelastning ved omtvistede krav, foreslås det å endre reglene for utstedelse av salgsdokument ved bygge- og anleggsvirksomhet og verftsindustri. Det foreslås å åpne for å utsette utstedelsen av salgsdokument til arbeidet er fullført. Dette skal være et alternativ til å utstede salgsdokument i samsvar med arbeidets fremdrift. Før arbeidet er fullført, vil entreprenøren følgelig ha en rett, men ikke en plikt, til å fakturere i samsvar med fremdriften. Et unntak fra dette foreslås der entreprenøren faktisk mottar en delbetaling i samsvar med fremdriften. I slike tilfeller skal entreprenøren utstede salgsdokument for det mottatte beløpet.

Forslaget åpner for at partene kan innrette seg slik at det ikke inntreer merverdiavgiftsplikt – og dermed heller ikke merverdiavgiftsmessig likviditetsbelastning – ved omtvistede krav underveis i prosjektet, det vil si frem til fullføring.

Forslaget vil forskyve statens merverdiavgiftsinn-tekter. De økonomiske konsekvensene for staten er derfor først og fremst rentetap og risiko for økt mislighold som følge av utsatt fakturering. På usikkert grunnlag er det samlede årlige provenytapet anslått til om lag 25 mill. kroner.

Endringen vil bli gjennomført ved endring av bokføringsforskriften § 8-1-2a. Det foreslås at endringen trer i kraft 1. januar 2021. Stortingets anmodningsvedtak nr. 787 anses fulgt opp gjennom dette.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Rødt, tar omtalen til etterretning.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til anmodningsvedtak 163 ved behandling av Innst. 2 S (2020–2021):

«Stortinget ber regjeringen vurdere endringer i merverdiavgiftsregelverket for entrepriser slik at entreprenøren ikke trenger å innberette og innbetale merverdiavgift av omtvistede krav før tvisten er endelig avklart.»

Disse medlemmer ber om snarlig oppfølging av dette, og senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2021.

10. Særavgifter

10.1 Innledning

Sammendrag

Særavgifter ilegges nærmere bestemte varer og tjenester og er hovedsakelig begrunnet i å skaffe staten

inntekter, dvs. at de er fiskalt begrunnet. I tillegg kan særavgiftene bidra til å prise samfunnets kostnader ved bruk av for eksempel helse- og miljøskadelige produkter. Inntektene fra særavgiftene går til statskassen uten noen form for øremerking. De fleste særavgiftene legges på varer, og avgiften betales av produsent og importør.

Særavgiftene og fritak for avgift vedtas av Stortinget i plenum for ett år av gangen, jf. Grunnloven § 75 bokstav a. Nærmere bestemmelser om avgiftsgrunnlag, -beregning og -fritak mv. er fastsatt i forskrifter med hjemmel i særavgiftslover, blant annet lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter og lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter.

Komiteens merknader

Komiteen tar omtalen til orientering og viser til merknader knyttet til de ulike særavgiftene nedenfor, samt at særavgift på produksjon av fisk er behandlet i punkt 8.1 foran i denne innstillingen.

10.2 Avgift på alkohol

Sammendrag

AVGIFTSVEDTAK

For 2021 foreslås det å prisjustere avgiftssatsene, se forslag til avgiftsvedtak § 1.

FORENKLET FORTOLLING

Alkoholholdige varer og tobakksvarer som reisende innfører til personlig bruk utover avgiftsfri kvote, fortolles etter satser som er fastsatt i tollforskriften, såkalt forenklet fortolling. For 2021 foreslås det å prisjustere avgiftssatsene, jf. tollforskriften § 4-20-3. Inntektene fra forenklet fortolling kommer for det meste fra alkoholholdig drikke. Hele inntektsøkningen er derfor lagt på kap. 5526 Avgift på alkohol post 70.

ANMODNINGSVEDTAK NR. 45 (2017–2018) – SOLIDARISK ALKOHOLPOLITIKK

Ved behandlingen av Dokument 8:141 S (2017–2018) Representantforslag om en offensiv og solidarisk alkoholpolitikk, jf. Innst. 38 S (2018–2019), fattet Stortinget 20. november 2018 følgende anmodningsvedtak (nr. 45):

«Stortinget ber regjeringen vurdere en reversering av den siste endringen av taxfree-kvoten ut ifra en evaluering av hvordan kvoten påvirker Vinmonopolets salg og stilling som et av de viktigste alkoholpolitiske instrumentene.»

Fra 1. juli 2014 ble reglene for avgiftsfrie kvoter endret slik at reisende kan bytte ut kvoten for tobakksvarer med 1,5 liter vin eller øl. Endringen omfattet kvoten for avgiftsfri innførsel etter handel i utlandet (eksempelvis grensehandel) og taxfree-kvoten, det vil si varer som er kjøpt ubeskattet på fly, flyplasser og ferger. Kvoten for avgiftsfri innførsel og taxfree er den samme i dag.

Det avgiftsfrie salget av alkohol ved norske lufthavner påvirkes hovedsakelig av antall utenlandsreisende og langsiktige salgstrender. Salget av vin økte i 2014 og 2015, samtidig som salget av brennevin gikk ned. Antall liter vin per ankommende reisende økte fra 0,49 liter i årene før kvoteendringen til 0,56 liter i 2015. Det er usikkert hvordan endringen av taxfree-kvoten har påvirket Vinmonopolets salg.

I Granavolden-plattformen fremgår det at regjeringens partiene vil «videreføre taxfree-endringen som ble gjennomført i 2014 der tobakskvoten kan byttes inn i alkohol».

Regjeringen vil derfor ikke foreslå å reversere denne endringen i taxfree-kvoten.

Anmodningsvedtaket anses med dette som fulgt opp.

Komiteens merknader

Komiteen tar omtalen til orientering.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettforliket, der det er enighet om å redusere avgiften på alkohol med 10 pst. for øl og vin, med et provenytap på 775 mill. kroner på løpt og 710 mill. kroner bokført.

Flertallet slutter seg til regjeringens forslag til Stortingets vedtak om avgift på alkohol (kap. 5526 post 70) med følgende endringer:

§ 1 første ledd skal lyde:

Fra 1. januar 2021 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende varer med følgende beløp:

Alkoholholdig drikk	Volumprosent alkohol t.o.m. 0,7	Kr avgiftslegges etter reglene for alkoholfrie drikkevarer
Brennevinsbasert	over 0,7	8,11 per volumprosent og liter
Annen	over 0,7 t.o.m. 2,7	3,27 per liter
	over 2,7 t.o.m. 3,7	12,28 per liter
	over 3,7 t.o.m. 4,7	21,27 per liter
	over 4,7 t.o.m. 22	4,76 per volumprosent og liter

Alkoholholdig drikk	Volumprosent alkohol t.o.m. 0,7	Kr avgiftslegges etter reglene for alkoholfrie drikkevarer
Gjæret fra små bryggerier	over 3,7 t.o.m. 4,7	17,01 per liter for volum t.o.m. 50 000 liter årlig 18,08 per liter for volum over 50 000 liter og t.o.m. 100 000 liter årlig 19,14 per liter for volum over 100 000 liter t.o.m. 150 000 liter årlig 20,20 per liter for volum over 150 000 t.o.m. 200 000 liter årlig
Etanol til teknisk bruk	over 0,7	sats som for alkoholholdig drikk»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Rødt slutter seg til regjeringens forslag til avgift på alkohol.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener det er feilslått helsepolitikk at ikke-røykere kan øke alkoholkvoten, og at 200 sigaretter eller 250 gram snus kan kjøpes avgiftsfritt ved innreise til Norge. Disse medlemmer foreslår derfor å halvere tobakskvoten og fjerne adgangen til å veksle tobakskvoten med alkohol.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett, der det foreslås å reversere endringen i taxfree-regelverket fra 2014 der reisende kan veksle inn tobakskvoten i øl eller vin.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, der det foreslås å reversere endringen fra 2014 der reisende kan bytte ut kvoten for tobakksvarer med 1,5 liter vin eller øl.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til Miljøpartiet De Grønnes alternative budsjett, hvor det foreslås å avvikle taxfree-salg av alkohol og sigaretter.

10.3 Avgift på tobakksvarer mv.

Sammendrag

AVGIFTSVEDTAK

For 2021 foreslås det å prisjustere avgiftssatsene, se forslag til avgiftsvedtak § 1.

Produkt	Kroner	
Sigarer	2,77	per gram av pakningens nettovekt
Sigaretter	2,77	per stk.
Røyketobakk, karvet skråtobakk, råtobakk i forbrukerpakning	2,77	per gram av pakningens nettovekt
Skråtobakk	1,13	per gram av pakningens nettovekt

AVGIFT PÅ NYE NIKOTINPRODUKTER

I dag er det forbudt å importere og selge nye tobakks- og nikotinprodukter, herunder nikotinholdige e-sigaretter/e-væske, nikotinsnus uten tobakk og produkter med oppvarmet tobakk. Forbudet oppheves når EUs tobakksdirektiv (2014/40/EU) trer i kraft i Norge, og vil da erstattes med en ny registreringsordning for e-sigaretter/e-væske og en ny godkjenningsordning for andre nye tobakks- og nikotinprodukter. Nye regler kan tre i kraft i 2021, forutsatt at direktivet er innlemmet i EØS-avtalen innen da.

En rekke land i EU, herunder Finland og Sverige, har innført eller vedtatt å innføre avgifter på e-sigaretter.

Forslag om avgift og taxfree-kvotepå e-sigaretter og andre nye nikotinprodukter vil bli sendt på høring i høst. Det tas sikte på at forslag til endringer fremmes for Stortinget i revidert nasjonalbudsjett 2021.

Komiteens merknader

Komiteen tar omtalen til orientering.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettforliket, der det er enighet om å redusere avgiften på snus med 25 pst., med et provenyrtap på 350 mill. kroner påløpt og 325 mill. kroner bokført.

Flertallet slutter seg til regjeringens forslag til Stortingets vedtak om avgift på tobakksvarer mv. (kap. 5531 post 70) med følgende endringer:

§ 1 første ledd skal lyde:

Fra 1. januar 2021 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende varer med følgende beløp:

Produkt	Kroner	
Snus	0,85	per gram av pakningens nettovekt
Sigarettpapir og sigarettfylser	0,0424	per stk.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Rødt slutter seg til regjeringens forslag til avgift på tobakksvarer mv.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener det er feilslått helsepolitikk at ikke-røykere kan å øke alkoholkvoten, og at 200 sigaretter eller 250 gram snus kan kjøpes avgiftsfritt ved innreise til Norge. Disse medlemmer foreslår derfor å halvere tobakskvoten og fjerne adgangen til å veksle tobakskvoten med alkohol.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett, der det foreslås å reversere endringen i taxfree-regelverket fra 2014 der reisende kan veksle inn tobakskvoten i øl eller vin.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, der det foreslås å reversere endringen fra 2014 der reisende kan bytte ut kvoten for tobakksvarer med 1,5 liter vin eller øl.

10.4 Avgift på motorvogner mv.

10.4.1 Innledning

SAMMENDRAG

Bilavgiftene består av ikke-bruksavhengige og bruksavhengige avgifter. Avgiftene på motorvogner mv. er ikke-bruksavhengige og omfatter engangsgift, trafikkforsikringsavgift, vektårsavgift og omregistreringsavgift. De bruksavhengige avgiftene omfatter veiavgift på drivstoff, se punkt 10.5.

I 2020 ble det gjennomført en provenynøytral overgang til WLTP-baserte CO₂-verdier ved beregningen av engangsgiften for personbiler. I 2020 ble også bruksfradraget for bruktimporterte kjøretøy i engangsgiften økt. Videre ble det gjort flere endringer i veiavgiften. Satsene i veiavgiften ble redusert for å motvirke økt CO₂-avgift og opptrapping av omsetningskravet for biodrivstoff fra 2020 ga økte pumpepriser på drivstoff. Satsreduksjonene ble gjennomført slik at de reelle avgiftssatsene på de ulike drivstoff jevnes ut, målt i kroner per energienhet. Grunnlaget for veiavgiften ble utvidet til å omfatte alt flytende biodrivstoff, og satsene i veiavgiften på LPG og naturgass ble trappet opp.

For 2021 foreslås en økning av satser i CO₂-komponenten i engangsgiften for personbiler og varebiler, og at særfordelen for ladbare hybridbiler strammes inn. Videre foreslås en provenynøytral overgang til WLTP-

baserte CO₂-verdier for varebiler. For campingbiler foreslås at man fra 2021 og inntil videre bruker slagvolum i stedet for CO₂ som beregningsgrunnlag i engangsgiften. I trafikkforsikringsavgiften foreslås å innføre avgift for elbiler med samme sats som for motorsykler. Regjeringen foreslår videre endringer i veiavgiften for å unngå økte pumpepriser som følge av økt CO₂-avgift og økt omsetningskrav for biodrivstoff. I tillegg foreslås å trappe veiavgiften på naturgass og LPG ytterligere opp.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen tar omtalen til orientering og viser til merknader nedenfor.

10.4.2 Engangsgift

SAMMENDRAG

For 2021 foreslås det å øke satsene i CO₂-komponenten for personbiler og varebiler, samt å stramme inn vektfradraget i engangsgiften for ladbare hybridbiler. Videre foreslås det å innføre WLTP provenynøytralt i engangsgiften for varebiler. For campingbiler foreslås det fra 2021 og inntil videre å bruke slagvolum i stedet for CO₂ som avgiftskomponent, se nedenfor. For øvrig foreslås det å prisjustere avgiftssatsene, se forslag til avgiftsvedtak § 2.

Engangsgiftens formål er å skaffe staten inntekter og stimulere til en mer miljøvennlig bilpark. Ved utformingen av avgiften er det i tillegg lagt noe vekt på sikkerhet, fordeling og å holde kostnadene ved å administrere avgiften lave.

Engangsgiften betales når kjøretøyet registreres i det sentrale motorvognregisteret for første gang. Avgiften ilegges de fleste typer kjøretøy unntatt store lastebiler og busser med lengde over seks meter og med mer enn 17 seteplasser. Kjøretøyene er delt inn i ni avgiftsgrupper med til dels ulike satser og beregningsgrunnlag. Avgiftsberegningen skjer på grunnlag av data fra motorvognregisteret, som igjen er hentet fra typegodkjenningen. Enkelte typer kjøretøy er fritatt for engangsgift. Dette gjelder blant annet elbiler (herunder brenselceller).

For kjøretøy i avgiftsgruppe a (personbiler mv.) beregnes engangsgiften på grunnlag av kjøretøyenes egenvekt, CO₂-utslipp og NO_x-utslipp. For kjøretøy som ikke har oppgitt CO₂-utslipp, beregnes avgiften på grunnlag av slagvolum. Dette gjelder i første rekke bruktimporterte biler av eldre årgang. Det er ikke nær sammenheng mellom slagvolum og CO₂-utslipp. Det er imidlertid gjort noen tilpasninger i slagvolumkompo-

ningen for å etterligne CO₂-komponenten, blant annet gjennom ulike satser for bensin- og dieslbiler.

For kjøretøy i avgiftsgruppene b, c og j (varebiler klasse 2, campingbiler og minibusser) beregnes engangsavgiften som en prosentvis andel av avgiften i avgiftsgruppe a. I avgiftsgruppe e (beltebiler) beregnes avgiften på grunnlag av tollverdien. For kjøretøy i avgiftsgruppe f (motersykler) benyttes slagvolum og CO₂-utslipp som beregningsgrunnlag. For motorsykler som ikke har registrert CO₂-utslipp, benyttes i stedet motoreffekt sammen med en stykkavgift. For avgiftsgruppe g (beltemotersykler) beregnes engangsavgiften ut fra kjøretøyenes slagvolum, motoreffekt og egenvekt.

Avgiftsnivået mellom de ulike avgiftsgruppene varierer betydelig, se tabell 1.6 i Proposisjonen.

VRAKPANTAVGIFT

Det foreslås ingen endringer i vrakpantavgiften for 2021.

TIDLIGERE ENDRINGER I ENGANGSAVGIFTEN

I 2007 ble engangsavgiften lagt om slik at CO₂-utslipp erstattet slagvolum som ett av beregningsgrunnlagene. Fra 2009 til 2014 ble det for hvert år lagt større vekt på CO₂-utslipp. I 2012 ble det i tillegg innført en NO_x-komponent for å ta hensyn til lokal forurensning.

Regjeringen presenterte en helhetlig gjennomgang av bilavgiftene i Meld. St. 2 (2014–2015) revidert nasjonalbudsjett 2015. En målsetting var å stimulere til en nyere, sikrere og mer miljøvennlig bilpark. Gjennomgangen ble fulgt opp med endringer i budsjettene for 2016, 2017 og 2018. Effektkomponenten er fjernet. Vekt-komponenten er redusert gjennom endret og mer progressiv satsstruktur, samt at innslagspunktet for laveste sats er hevet fra 0 til 500 kg. CO₂-komponenten er økt gjennom høyere satser og redusert innslagspunkt, og NO_x-komponenten er økt gjennom høyere sats. Endringene omfattet i tillegg til personbiler kjøretøy i avgiftsgruppene b, c, h og j (varebiler klasse 2, campingbiler, drosjer og minibusser) som har engangsavgift i pst. av avgiften i avgiftsgruppe a (personbiler). For avgiftsgruppe b er i tillegg NO_x-satsene økt fra 30 til 75 pst. som andel av personbilavgift, mens vektsatsene er redusert fra 22 til 20 pst. som andel av personbilavgift. Fra 1. januar 2017 ble det innført fritak for engangsavgift for amatørbygde kjøretøy.

Engangsavgiften for motorsykler ble 1. juli 2017 lagt om i en mer miljøvennlig retning etter modell fra omleggingen for personbiler, med mer vekt på utslipp, og avvikling av effektkomponenten og stykkavgiften.

I budsjettet for 2018 ble det gjort flere endringer for hybridbiler. Vektfradraget for ikke-ladbare hybridbiler ble fjernet. For ladbare hybridbiler ble vektfradraget redusert fra 26 til 23 pst. fra 1. januar 2018, og fra 1. juli

2018 ble fradraget differensiert etter elektrisk rekkevidde.

Fra 1. juli 2018 ble det innført fritak for engangsavgift på firehjuls-motersykler og beltemotersykler til bruk i reindriftsnæringen.

I budsjettet for 2019 ble engangsavgiften for motorsykler endret i miljøvennlig retning med økt vekt på utslipp. For drosjer ble særfordelene i CO₂-komponenten og vekt-komponenten fjernet. Det ble innført vrakpantavgift for lastebiler, motorsykler, mopeder og campingvogner, som tilsvarende utbetalingene ved vraking.

Fra 1. juli 2019 ble det innført fritak for kjøretøy over 20 år og engangsavgiften for motorsykler ble redusert med 10 pst. Fra 1. juli 2020 ble bruksfradraget ved import av eldre kjøretøy økt.

I budsjettet for 2020 ble det gjennomført en provenytnøytral overgang for personbiler og minibusser fra NEDC-verdier til WLTP-verdier som avgiftsgrunnlag i CO₂-komponenten.

Gjennomsnittlig CO₂-utslipp fra nye personbiler er redusert betydelig de siste årene, fra 177 gram CO₂/km i 2006 til 123 gram CO₂/km i 2013, og videre til 61 gram CO₂/km i 2019, se figur 10.11. Før 2006 var gjennomsnittlig CO₂-utslipp fra nye personbiler i Norge om lag 15 gram CO₂/km over tilsvarende gjennomsnitt for medlemslandene i EU. Etter 2011 har gjennomsnittet i Norge vært lavere enn i EU. Stortingets mål for 2020 om gjennomsnittlig CO₂-utslipp på 85 gram per km ble nådd i 2017. Sterkere nedgang i CO₂-utslippet i Norge enn i EU etter 2013 skyldes i stor grad økt salg av lav- og nullutslippsbiler i Norge.

De samlede utslippene av CO₂ fra personbilparken økte frem til 2007 og var relativt stabile i årene etter det. Fra 2013 til 2018 er CO₂-utslippene fra personbiler redusert med 11 pst. Ifølge foreløpige utslippstall fra Statistisk sentralbyrå avtok utslippene fra veitrafikk med 8 pst. fra 2018 til 2019 blant annet på grunn av at salget av bensin og diesel gikk ned samtidig som andelen biodrivstoff i drivstoffblandingen økte. De samlede utslippene avhenger av både transportvolumet og egenskapene ved nye og eldre kjøretøy, i tillegg til innblandingen av biodrivstoff.

Figur 10.12 viser gjennomsnittlig engangsavgift for alle nye personbiler (med og uten elbiler som har avgiftsfritak) og gjennomsnittet for personbiler med ulike kjøretøyteknologiene. Gjennomsnittlig engangsavgift for biler med ulik kjøretøyteknologi er svært ulik, fra om lag 150 000 kroner for nye konvensjonelle personbiler i første halvår 2020 til om lag 30 000 kroner for ladbare hybridbiler og ingen engangsavgift ut over vrakpantavgift for elbiler med avgiftsfritak.

Endringene i sammensetningen av salget av nye personbiler som vist i figur 10.10, hvor elbiler og ladbare hybridbiler i stor grad har erstattet konvensjonelle biler, sammen med de store forskjellene i engangsavgiftsnivå

mellom kjøretøyteknologiene, er hovedårsaken til den kraftige nedgangen i inntektene fra engangsavgiften siden 2013. Det forklarer også hvorfor gjennomsnittlig engangsavgift er vesentlig redusert i denne perioden, selv om avgiftsnivået for hver av kjøretøyteknologiene har en mer stabil utvikling. Gjennomsnittlig engangsavgift for nye personbiler (uten elbiler) er redusert fra om lag 120 000 kroner i 2013 til 105 000 kroner i 2019 og 85 000 kroner i første halvdel av 2020, se figur 10.12. Medregnet elbiler er gjennomsnittlig engangsavgift for nye personbiler redusert fra om lag 115 000 kroner i 2013 til om lag 60 000 kroner i 2019 og 45 000 kroner i første halvdel av 2020. Alle tall er justert til 2020-kroner.

ENDRINGER I ENGANGSAVGIFTEN FOR 2021

For 2021 foreslås det å øke satsene i CO₂-komponenten for personbiler og varebiler, samt å stramme inn vektfradraget i engangsavgiften for ladbare hybridbiler. Videre foreslås det å innføre WLTP provenynøytralt i engangsavgiften for varebiler. For campingbiler foreslås det fra 2021 og inntil videre å bruke slagvolum i stedet for CO₂ som avgiftskomponent. For øvrig foreslås det å prisjustere avgiftssatsene, se forslag til avgiftsvedtak § 2.

CO₂-KOMPONENTEN FOR PERSON- OG VAREBILER

For person- og varebiler beregnes engangsavgiften på grunnlag av kjøretøyenes egenvekt, CO₂-utslipp og NO_x-utslipp. Engangsavgiften er i flere omganger lagt om avgiften i miljøvennlig retning for å stimulere til en bilpark med lavere utslipp ved å legge større vekt på utslipp i engangsavgiften. For 2021 foreslår regjeringen å ytterligere styrke insentivene til å kjøpe biler med lavere utslipp ved å øke satsene i CO₂-komponenten for person- og varebiler. Siden endringene både styrker insentivene til valg av null- og lavutslippsbiler og bidrar til økt proveny, er forslaget i tråd med regjeringens prinsipper for bærekraftige bilavgifter.

For personbiler foreslås det å øke de to laveste positive satsene i CO₂-komponenten med 23 pst. utover prisjustering. Det gir økt avgift for personbiler med CO₂-utslipp over 87 gram per km. Forslaget anslås å gi et merproveny på om lag 200 mill. kroner påløpt og 185 mill. kroner bokført i 2021. For varebiler foreslås det å øke de positive satsene i CO₂-komponenten med 6 pst. utover prisjustering. Det gir økt avgift for varebiler med CO₂-utslipp over 84 gram per km (WLTP-verdier). Forslaget anslås å gi et merproveny på om lag 80 mill. kroner påløpt og 75 mill. kroner bokført i 2021. Satsøkningene styrker insentivet til å velge person- og varebiler med lavere utslipp.

LADBARE HYBRIDBILER

For ladbare hybridbiler er engangsavgiftsreglene svært gunstige. Det skyldes både målemetodene for CO₂-utslipp, som gir ladbare hybridbiler lave utslipp og

dermed lav eller negativ CO₂-komponent, og en særfor- del i vektkomponenten i form av et fradrag i vekten det betales avgift for.

Frdraget i vektkomponenten for ladbare hybridbiler ble i utgangspunktet innført for å kompensere for høyere vekt på grunn av elmotor og batteri i tillegg til et konvensjonelt motorsystem, men er blitt økt utover det vektforskjellen gir grunnlag for. Etter en innstramming i 2018 er frdraget nå maksimalt 23 pst. av vekten i beregningsgrunnlaget for vektkomponenten. Kjøretøyene må ha registrert elektrisk rekkevidde på minst 50 km for å oppnå maksimalt fradrag. Kjøretøy med kortere elektrisk rekkevidde enn 50 km får en forholdsmessig andel av det maksimale frdraget.

Med svært progressiv satsstruktur innebærer frdraget i avgiftsgrunnlaget en langt høyere prosentvis reduksjon i vektkomponenten enn frdragssatsen. Første halvår 2020 er gjennomsnittlig vekt for en ny ladbar hybridbil om lag 1 900 kg. En ladbar hybridbil med denne vekten og maksimal frdragssats vil i 2021 få en avgiftsreduksjon på vel 100 000 kroner eller om lag 70 pst. av vektkomponenten. De gunstige avgiftsreglene innebærer at ladbare hybridbiler får lav eller ingen engangsavgift utover vrakpantavgift. Ifølge tall for fastsatt avgift for første halvår 2020 ilegges om lag en tredjedel av de ladbare hybridbiler ikke engangsavgift utover vrakpantavgiften.

Avgiftsfordelene gjør at ladbare hybridbiler er svært konkurransedyktige i pris. Andelen ladbare hybridbiler av alle nyregistrerte biler økte fra 5 pst. i 2015 til 18 pst. i 2017, jf. figur 10.10. Flere modeller forsvant fra det norske markedet og salget ble redusert ved overgangen til ny målemetode for bilers utslipp (fra NEDC til WLTP), og andelen ble i 2019 redusert til 14 pst. Fra siste kvartal 2019 har andelen økt igjen og utgjør vel 20 pst. av nye personbiler så langt i år.

Lav eller ingen avgift for ladbare hybridbiler er en viktig årsak til at gjennomsnittlig engangsavgift for personbiler har falt, se figur 10.12. I første halvår 2020 er fastsatt avgift for ladbare hybridbiler i gjennomsnitt om lag 30 000 kroner utover vrakpantavgift. Den lave avgiften på ladbare hybridbiler bidrar derfor til å trekke ned provenyet fra engangsavgiften betydelig. Skatteutgiften ved gunstige særregler for ladbare hybridbiler er beregnet til 1,3 mrd. kroner i 2019 og 2,1 mrd. kroner i 2020.

Lav eller ingen engangsavgift innebærer også at ladbare hybridbiler blir et attraktivt alternativ til elbiler. For den tredjedelen av bilene som ikke har engangsavgift utover vrakpantavgift, gir engangsavgiften ingen insentiver til å velge elbil fremfor ladbar hybridbil. Perioden med sterk økning i andelen ladbare hybridbiler fra 2015 til 2017 sammenfalt med svakere vekst i elbilandelen. Selv om elbilandelen har fortsatt å vokse fra 2019 til 2020, kan sterke insentiver for ladbare hybridbiler innebære at overgangen går saktere enn ønskelig og gjøre

det vanskeligere å øke elbilandelen i tråd med regjeringens mål. Ladbare hybridbiler bidrar ikke til å nå regjeringens mål i 2025, som gjelder nullutslippsbiler.

For ladbare hybridbiler foreslås det å øke kravet til elektrisk rekkevidde for å få maksimalt vektfradrag i engangsavgiften fra 50 til 75 km. Økt krav til elektrisk rekkevidde gir insentiver til å velge biler med lengre rekkevidde. Flere bilmodeller har elektrisk rekkevidde på eller over dagens grense på 50 km, og nye modeller som lanseres må forventes å få lengre rekkevidde. Utvidelsen til 75 km betyr at engangsavgiften vil gi insentiver til å velge biler med elektrisk rekkevidde over 50 km. Videre vil innstramningen bidra til å begrense nedgangen i inntektene fra engangsavgiften. Gjennom både å redusere omfanget av teknologispesifikke særregler og bidra til økt proveny, er forslaget i tråd med regjeringens prinsipper for bærekraftige bilavgifter. Forslaget anslås å medføre en provenyøkning på 400 mill. kroner påløpt og 370 mill. kroner bokført i 2021.

OVERGANG TIL WLTP FOR VARE- OG CAMPINGBILER

I engangsavgiften er de ulike motorvognene delt inn i grupper med forskjellig beregningsgrunnlag og satser. For de fleste avgiftsgruppene, herunder kjøretøy i avgiftsgruppe a (personbiler mv.), kjøretøy i avgiftsgruppe b (varebiler mv.), campingbiler (avgiftsgruppe c) og avgiftsgruppe j (minibusser) beregnes engangsavgiften på bakgrunn av kjøretøyets vekt og utslipp av NO_x og CO₂. Dataene hentes fra typegodkjenningen som er basert på EUs felles regelverk. Dersom CO₂-utslippet ikke er dokumentert, benyttes slagvolum som avgiftskomponent. EU har vedtatt nye regler for måling og beregning av utslipp fra nye personbiler og varebiler. Blant annet er det innført en ny kjøresyklus Worldwide Harmonized Light Vehicles Test Procedure (WLTP) som vil gi mer realistiske utslippsverdier enn dagens kjøresyklus New European Driving Cycle (NEDC). De nye reglene har blitt innført trinnvis. For personbiler ble den nye målemetoden gjort obligatorisk for alle nye personbiler fra 1. september 2018, og for varebiler fra 1. september 2019.

Frem til 2021 vil det bli fastsatt CO₂-utslipp basert både på WLTP og NEDC for alle nye person- og varebiler. For biler godkjent etter WLTP vil NEDC-verdiene være basert på WLTP-verdier som omregnes til NEDC etter en fastsatt modell (CO₂MPAS). De omregnede verdiene angis som NEDC 2.0.

WLTP er en mer realistisk målemetode og gir gjennomgående høyere utslippsverdier enn NEDC. Dette vil gi betydelige utslag i engangsavgiften med mindre det gjøres justeringer. I budsjettet for 2020 ble engangsavgiften for personbiler (avgiftsgruppe a) og minibusser i avgiftsgruppe j lagt om gjennom en provenynøytral overgang hvor WLTP-verdier erstattet NEDC-verdier som grunnlag for beregningen av CO₂-komponenten.

I revidert nasjonalbudsjett 2020 ble det varslet at overgangen for varebiler og campingbiler vil følge mal fra overgangen for personbiler ved at den gjennomføres innenfor en provenynøytral ramme og i hovedsak gjennom justeringer av satser og innslagspunkt i CO₂-komponenten.

For varebiler (avgiftsgruppe b) viser registreringsstatistikk for perioden fra januar til og med mai fra Vegdirektoratet (VEG) med opplysninger om vel 8 500 varebiler med dobbelt sett CO₂-verdier, dvs. både NEDC 2.0 og WLTP, en økning i målte utslipp fra NEDC 2.0 til WLTP på knapt 22 pst. Det foreslås å benytte en justeringsfaktor på 1,219 til å nedjustere satser. Videre er innslagspunktene økt med utgangspunkt i faktoren slik at overgangen blir provenynøytral. For varebiler med gjennomsnittlig utslippsøkning vil det innebære om lag uendret avgift. For varebiler med over gjennomsnittlig økning i målt utslipp, vil avgiften øke, og omvendt for biler med lavere utslipp enn gjennomsnittet.

For kjøretøy i avgiftsgruppe b beregnes engangsavgiften i dag som en prosentvis andel av avgiften i avgiftsgruppe a. Dette gjelder også for slagvolumkomponenten, som benyttes i tilfelle CO₂-data ikke er tilgjengelig. Justeringsfaktoren som ble benyttet for å justere satser og innslagspunkter i CO₂-komponenten for personbiler i 2020-budsjettet er ulik justeringsfaktoren som ligger til grunn for forslaget til endringer for varebiler i 2021-budsjettet. Av denne grunn er det ikke lenger et fast forhold mellom satsene i CO₂-komponenten for personbiler og varebiler. Som en konsekvens av dette vil heller ikke salgsvolumsatsene for varebil fremover være en andel av slagvolumsatsene for personbil, og det må tas det inn egen satstabell for slagvolum for varebiler som reflekterer CO₂-komponenten for varebiler, se forslag til avgiftsvedtak § 2. Tilsvarende vil det måtte tas inn en egen satstabell for slagvolum for motorvogner i avgiftsgruppe j, hvor satsene i CO₂ komponenten ikke økes utover prisjustering.

ANMODNINGSVEDTAK NR. 786 (2019–2020) – PROVENYNØYTRAL OVERGANG TIL WLTP FOR CAMPINGBILER

Ved behandlingen av Prop. 107 LS (2019–2020) Endringer i skatte-, avgifts- og tollovgivinga, jf. Innst. 360 S (2019–2020), fattet Stortinget 19. juni 2020 følgende anmodningsvedtak (nr. 786):

«Stortinget ber regjeringen sørge for en provenynøytral omlegging av engangsavgiften for campingbiler i forbindelse med overgangen til WLTP som målemetode for utslipp av CO₂ fra 2021.»

For campingbiler beregnes engangsavgiften med 22 pst. av satsene for personbiler. Som for de øvrige avgiftsgruppene benyttes slagvolum som avgiftskomponent dersom CO₂-utslippet ikke er dokumentert.

For å kunne operere med et eget avgiftsregime for campingbiler, er det tatt inn en egen definisjon av campingbiler i avgiftsregelverket. Teknisk defineres campingbiler vanligvis som varebiler eller lette lastebiler. Plikten til å dokumentere CO₂-utslipp omfatter foreløpig ikke lette lastebiler. Det er også gitt unntak for spesialbygde/ombygde kjøretøy som produseres i mindre serier. Dette innebærer at campingbiler i praksis ikke omfattes av plikten til å dokumentere CO₂-utslipp. Over 70 pst. av campingbilene som ble registrert i perioden 2017–2019 manglet opplysninger om CO₂-utslipp, og ble derfor avgiftsbelagt på bakgrunn av slagvolum. Problemstillingen kompliseres ytterligere av at CO₂-verdiene som oppgis etter NEDC, stammer fra kjøretøyets typegodkjenning, mens WLTP-verdiene hentes fra samsvarssertifikatet. For campingbilene vil dette kunne gi store utslag i CO₂-verdiene siden typegodkjenningen refererer seg til basiskjøretøyet uten boenhet, mens samsvarssertifikatet i utgangspunktet vil referere seg til kjøretøy etter ombygging.

Per i dag foreligger det ikke datagrunnlag for å beregne sammenhengen mellom NEDC- og WLTP-baserte CO₂-verdier for campingbiler. Det er derfor heller ikke mulig å kalkulere hvilke endringer som må gjøres i innslagspunkt og satser i engangsavgiften for å sikre en provenynøytral omlegging til WLTP for campingbiler.

På denne bakgrunn foreslås det inntil videre å bruke slagvolum i stedet for CO₂ som avgiftskomponent for alle campingbiler fra 2021. Siden de fleste campingbiler vil mangle relevante CO₂-verdier innebærer dette i praksis en kodifisering av den faktiske hovedregelen. Slagvolumsatsene er fastsatt for om lag å tilsvare satsene for CO₂-utslipp, selv om det ikke er noen direkte sammenheng mellom slagvolum og CO₂-utslipp. Det legges derfor til grunn at avgiftsberegning basert på slagvolum for campingbiler i 2021 ikke vil ha provenykonsekvenser av betydning, og at dette svarer ut Stortingets anmodning om å sørge for en provenynøytral omlegging av engangsavgiften for campingbiler i forbindelse med overgangen til WLTP. Endringen gjennomføres ved at det tas inn en egen satstabell for slagvolum i avgiftsvedtaket for campingbiler (avgiftsgruppe c). Regjeringen anser med dette anmodningsvedtaket som fulgt opp.

I EU arbeides det med å få på plass systemer for måling og dokumentasjon av CO₂-utslipp fra flere kjøretøytyper. Regjeringen vil komme tilbake til saken når forholdene ligger til rette for det.

FORENKLING AV AVGIFTSVEDTAKET

Innfasingen av de nye reglene for måling og beregning av CO₂ utslipp fra nye motorvogner ble slutført 1. september 2019. Etter denne datoen skal alle nye person- og varebiler være testet etter WLTP. Den trinnvise innfasingen har gjort det nødvendig med doble sett med avgiftssatser i avgiftsvedtaket, for henholdsvis

NEDC-verdier og WLTP-verdier. En stor del av bruktimporten vil ha oppgitt NEDC-baserte CO₂-utslipp, og vil også fremover måtte avgiftslegges på bakgrunn av NEDC-verdier. Dette vil endre seg over tid. Overgangen for personbiler i 2020 ble i hovedsak gjennomført gjennom justering av satser og innslagspunkt med en fast faktor på vel 24 pst. Tilsvarende legges det for varebiler nå opp til en justeringsfaktor på nær 22 pst.

Ved senere endringer i CO₂-satsene for kjøretøy med WLTP-verdier vil satsene for kjøretøy med NEDC-verdier måtte endres tilsvarende. Den faste omregningen mellom WLTP- og NEDC-verdier innebærer at tilnærmet samme resultat vil oppnås ved å oppjustere de NEDC-baserte utslippsverdien med en fast faktor. For 2021-budsjettet foreslås at satsene for NEDC-verdier tas ut av avgiftsvedtaket og erstattes med generell regel for oppjustering av NEDC-baserte CO₂-verdier. Konkret betyr dette at for motorvogner i avgiftsgruppe a og j skal de NEDC-baserte utslippsverdier oppjusteres med en faktor på 1,24, mens motorvogner med NEDC-baserte utslippsverdier i avgiftsgruppe b oppjusteres med en faktor på 1,22. Forslaget vil ikke ha praktiske konsekvenser av betydning, men vil innebære en betydelig forenkling av avgiftsvedtaket. Reglene om dette tas inn i forskrift.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen tar omtalen til orientering.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettforliket, der det er enighet om å øke innslagspunktet på slagvolumkomponenten i engangsavgiften for motorsykler og snøscootere til 500 kubikkcentimeter (cc), med et provenytab på 90 mill. kroner påløpt og 85 mill. kroner bokført.

Flertallet viser til at det blir foreslått å reversere regjeringens forslag om å øke CO₂-komponenten i engangsavgiften for personbiler, med et provenytab på 200 mill. kroner påløpt og 185 mill. kroner bokført.

Flertallet slutter seg til regjeringens forslag til Stortingets vedtak om avgift på motorvogner mv. A. Engangsavgift (kap. 5536 post 71) med følgende endringer:

§ 2 første ledd bokstav a skal lyde:

- a) For personbiler, varebiler klasse 1 og busser under 6 m med inntil 17 seteplasser (avgiftsgruppe a), betales avgift av:
 - 1) egenvekt

per kg	kr
0–500	0,00
501–1 200	26,81
1 201–1 400	66,81
1 401–1 500	208,78
over 1 500	242,81

2) NO_x-utslipp

per mg/km	kr
over 0	77,14

3) CO₂-utslipp, for motorvogn med plikt til å dokumentere CO₂-utslipp

per g/km	kr
0–87	0
88–118	801,00
119–155	897,60
156–225	2 352,10
over 225	3 752,05

For motorvogner med CO₂-utslipp under 87 g/km gjøres følgende fradrag per g/km for den delen av utslippet som ligger under disse verdiene:

per g/km	kr
f.o.m. 86 t.o.m. 50	820,70
under 50	965,57

4) Slagvolum, for motorvogner uten plikt til å dokumentere CO₂-utslipp

	bensin-drevne	ikke bensin-drevne
per cm ³	kr	kr
0–700	17,26	13,24
701–1 250	69,45	56,69
1 251–1 650	160,57	131,13
over 1 650	164,85	134,88

§ 2 første ledd bokstav f skal lyde:

f) For motorsykler (avgiftsgruppe f) betales avgift av:

Motorvogn med plikt til å dokumentere CO₂-utslipp

	kr
1) CO ₂ -utslipp, per g/km	
0–75	0
76–135	710,41
over 135	960,58
2) slagvolum, per cm ³	
0–500	0
501–900	31,93
over 900	74,61
Motorvogn uten plikt til å dokumentere drivstofforbruk og CO ₂ -utslipp	kr
1) per enhet (stykkavgift)	8 618,45
2) motoreffekt, per kW	
0–11	0

Motorvogn med plikt til å dokumentere CO₂-utslipp

	kr
over 11	272,91
3) slagvolum, per cm ³	
0–500	0
501–900	35,08
over 900	76,93

§ 2 første ledd bokstav g skal lyde:

g) For beltemotorsykler (avgiftsgruppe g) betales avgift av:

1) egenvekt

per kg	kr
0–100	15,00
101–200	29,99
over 200	59,97

2) motoreffekt

per Kw	kr
0–20	24,08
21–40	48,19
over 40	96,35

3) slagvolum

per cm ³	kr
0–500	0
over 500	10,55»

Fler tallet viser til budsjettforliket der det er enighet om å reversere regjeringens forslag om å øke kravet til elektrisk rekkevidde i engangsavgiften for ladbare hybridbiler, med et proveny tap på 400 mill. kroner påløpt og 370 mill. kroner bokført. Fler tallet slutter seg ikke til regjeringens forslag på dette punkt, og legger til grunn at dette følges opp i forskriften.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet foreslår følgende endringer i engangsavgiften sammenlignet med regjeringens forslag i Prop. 1 LS (2020–2021) for å ivareta konkurransefordelen til elbilene:

- CO₂-komponenten: lik økning på alle trinn, dvs. med 27,3 pst. også på de to siste høyeste trinnene. Redusert innslagspunkt på 10 g CO₂ per km for å begynne å betale CO₂-komponent.
- NO_x-komponent: 150 kroner per milligram per kilometer.
- Økt krav om rekkevidde for hybridbiler før de får fullt vektfradrag til 100 km.
- Vektkomponent: nytt trinn over 2 000 kg på 500 kroner.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede avgiftsfritak for nullutslipps vare- og lastebiler i løpet av 2021 og komme tilbake med forslag om dette i statsbudsjettet for 2022.»

«Stortinget ber regjeringen utrede og innføre engangsavgift på tunge lastebiler i løpet av 2021 og komme tilbake med forslag om dette i statsbudsjettet for 2022.»

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett, der det foreslås å gjeninnføre fordel for drosjer i vekt-komponenten i engangsavgiften.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås en rekke grep for å gjøre nullutslippsbiler og biler med lavt utslipp mer konkurransedyktige sammenlignet med biler med høyere utslipp.

Dette medlem viser til at det i Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett foreslås følgende grep i engangsavgiften:

Det etableres et nytt nedre utslippsintervall på 0–25 g CO₂, og alle øvrige knekkpunkter nedjusteres med 10 gram. CO₂-avgiftssatsene endres på følgende måte:

- over 185 gram: satsen inflasjonsjusteres
- 115–185 gram: satsen inflasjonsjusteres
- 85–115 gram: satsen inflasjonsjusteres
- 60–85 gram: satsen inflasjonsjusteres
- 25–60 gram CO₂-fradrag settes til 1 000 kr/g
- Under 25 gram: fradrag settes til minimum 2 000 kroner per gram
- Øke kravet til elektrisk rekkevidde i engangsavgiften på ladbare hybrider til 100 km

Det foreslås videre at omleggingen til WLTP i engangsavgiften for varebiler ikke gjøres provenynøytralt, men baserer seg på faktiske utslippstall.

Dette medlem viser til klimabudsjettet i Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett. For å klare å kutte utslippene med minst 60 pst. innen 2030, relativt til 1990, må avgiftene øke på forurensende aktivitet. Dette medlem viser også til Klimakur 2030, som understreker at dagens virkemidler ikke er tilstrekkelige for å nå Stortingets mål om at alle nye biler som selges i 2025, skal være nullutslippsbiler.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til Miljøpartiet De Grønnes alternative

budsjett, hvor det fremmes flere forslag om å stramme inn beskatningen for fossile biler.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative budsjett, hvor det foreslås økt engangsavgift for tunge elbiler, lik økningen regjeringen selv opprinnelig foreslo i statsbudsjettet for 2018, før den ble fjernet i den påfølgende budsjettavtalen med Kristelig Folkeparti og Venstre.

Dette medlem viser videre til at det foreslås en omlegging i engangsavgifta for hybridbiler. Forslaget innebærer å redusere vektfradraget fra 23 til 20 pst, samtidig som grensen for maksimalt fritak utvides fra en rekkevidde på 75 kilometer til 100 kilometer. Omleggingen gjør at hybridbiler må ha lengre elektrisk kjøre-rekkevidde for å nyte godt av fradrag i avgiften, for å være sikker på at bilene reelt bidrar til reduserte utslipp i faktisk bruk.

10.4.3 Avgift på trafikksikringer

SAMMENDRAG

For 2021 foreslås det å innføre trafikksikringsavgift for elbiler med lik sats som for motorsykler, se nedenfor. For øvrig foreslås det å prisjustere avgiftssatsene, se forslag til avgiftsvedtak § 2.

Avgiften skal skaffe staten inntekter. Den pålegges forsikringsavtaler om lovbestemt trafikkskyld (ansvarsforsikringer) for innenlandsregistrerte motorvogner med tillatt totalvekt under 7 500 kg. Avgiften beregnes per forsikringsdøgn, og er delt inn i tre avgiftsgrupper med ulike satser avhengig av type motorvogn (gjeldende satser i parentes):

- personbiler, varebiler, campingbiler, minibusser, kombinerte biler, lastebiler, trekkbiler med tillatt totalvekt fra og med 3 500 kg og årsprøvekjennermerker for kjøretøy (9,47 kroner per forsikringsdøgn for dieselkjøretøy uten fabrikkmontert partikkelfilter, 8,12 kroner per forsikringsdøgn for de øvrige kjøretøyene i denne klassen, samt årsprøvekjennermerker for kjøretøy)
- motorsykler (5,65 kroner per forsikringsdøgn)
- traktorer, mopeder, veterankjøretøy mv. (1,31 kroner per forsikringsdøgn)

Trafikksikringsavgiften ble innført 1. januar 2018 og erstattet den tidligere årsavgiften. Omleggingen var i første rekke teknisk. Nivå og satsstruktur ble videreført. Trafikksikringsavgiften ble dermed gjort gjeldende for de samme motorvogner og med de samme beløp som i årsavgiften.

Trafikksikringsavgiften er en ordinær særavgift der avgiftsplikten legges på forsikringsselskapene som i sin tur velter avgiften over på sine kunder gjennom premieinnbetalingene. For uforsikrede motorvogner og motorvogner som har skiftet eier uten at det tegnes ny

forsikring, kreves avgiften opp av Trafikkforsikringsforeningen. Selskapene skal etterskuddsvis innrapportere avgiften på grunnlag av det antall forsikringsdøgn det enkelte selskap har omsatt foregående skattleggingsperiode. Avgiften beregnes ut fra de avgiftssatser som gjaldt da forsikringen startet å løpe.

En trafikksforsikring strekker seg normalt over to kalenderår, mens Stortingets avgiftsvedtak gjelder for ett år av gangen. For å tilpasse avgiften til selskapenes systemer for utsendelse av premiekrav er avgiftsåret for trafikksforsikringsavgiften forskjøvet med to måneder. Dette innebærer at de nye satsene som Stortinget vedtar i forbindelse med neste års budsjett, først gjøres gjeldende for forsikringer som fornyes eller begynner å løpe fra 1. mars.

Dette innebærer også at det må vedtas to sett med avgiftssatser for forsikringer som tegnes eller fornyes henholdsvis før og etter 1. mars. Det må også vedtas et sett med satser for forsikringer med ikrafttredelsestidspunkt før 1. mars foregående år.

Fra 2008 ble den daværende årsavgiften miljødifferensiert ved at dieselbiler uten fabrikkmontert partikkelfilter fikk høyere årsavgift enn andre kjøretøy. Differensieringen ble i første rekke innført for å redusere utslipp av partikler. I 2015 ble årsavgiften avvirket for campingtilhengere. I 2017 ble den høyeste satsen redusert med om lag 12 pst. reelt. Dette gjelder personbiler, varebiler, campingbiler, minibusser, kombinerte biler, lastebiler, trekkbiler med tillatt vekt fra og med 3 500 kg og årsprøvekjennermerker for kjøretøy. Disse endringene er videreført i trafikksforsikringsavgiften.

Regjeringen foreslår å innføre lik trafikksforsikringsavgift for elbiler, herunder brenselcellebiler, som for motorsykler i 2021. Elbiler hadde frem til og med 2017 lav sats i årsavgiften, men ble fra 1. januar 2018 ble elbiler, herunder brenselcellebiler, fritatt for trafikksforsikringsavgift. Forslaget i budsjettet for 2021 innebærer at forsikringer for elbiler som fornyes eller begynner å løpe fra 1. mars 2021 ilegges en sats på 5,85 kroner per døgn. Det tilsvarer en avgift på årsbasis på 2 135 kroner, det samme som for motorsykler.

Økende andel elbiler i nybilsalget det siste tiåret har bidratt til at elbiler ved inngangen til 2020 utgjorde 9 pst. av personbilparken. Provenybortfallet som følge av fritaket for trafikksforsikringsavgift for elbiler anslås til 700 mill. kroner i 2019 og 900 mill. kroner i 2020. Med den forventede økningen i antallet elbiler i bilparken i årene fremover, ville provenytapet øke om fritaket ble videreført. Forslag om å innføre trafikksforsikringsavgift for elbiler på nivå med motorsykler vil bidra til å begrense dette provenytapet. Forslaget er derfor, sammen med forslagene til innstramminger i engangsavgiften for konvensjonelle og ladbare hybridbiler, i tråd med regjeringens prinsipper for bærekraftige bilavgifter, se punkt 4.6 i Meld. St. 1 (2020–2021).

Forslaget om å innføre trafikksforsikringsavgift for elbiler er anslått å gi merproveny på om lag 800 mill. kroner i årsvirkning, med påløpt effekt på om lag 300 mill. kroner og bokført effekt på om lag 150 mill. kroner i 2021.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne, slutter seg til regjeringens forslag om avgift på trafikksforsikringer.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti er opptatt av at nullutslippsbiler skal bevare sine konkurransefortrinn sammenlignet med fossile biler. Dette medlem mener det er riktig å gradvis innføre avgifter på elektriske biler, og særlig de dyreste, så lenge konkurransefortrinn til elbiler samtidig styrkes gjennom andre virkemidler. Dette medlem er derfor for å innføre en lav trafikksforsikringsavgift for elbiler i 2021, men viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, der det foreslås en lavere sats enn i regjeringens forslag, nærmere bestemt en sats på 2,74 kroner per døgn eller 1 000 kroner på årsbasis.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til Miljøpartiet De Grønnes alternative budsjett, hvor det fremmes forslag om å reversere regjeringens forslag til å innføre trafikksforsikringsavgift for elbiler.

10.4.4 Vektårsavgift

SAMMENDRAG

For 2021 foreslås det å prisjustere avgiftssatsene, se forslag til avgiftsvedtak § 1.

Avgiften skal skaffe staten inntekter, men har også et veibrukelement som skal reflektere veislitasje, samt et miljøelement ment å dekke miljø- og helsekostnader ved lokale utslipp. Vektårsavgiften pålegges tunge lastebiler og busser. Avgiften består av en vektgradert og en miljødifferensiert årsavgift. Avgiften gjelder alle kjøretøy og kombinasjoner av kjøretøy med tillatt totalvekt på 7,5 tonn og over. Fastsettelsen av vektårsavgiften er basert på grunnlagsdata fra det sentrale motorvognregisteret.

Den vektgraderte årsavgiften er gradert etter kjøretøyets totalvekt, fjæringssystem og antall aksler. Graderingen er utformet slik at det tas hensyn til veislitasje. Strukturen i vekt delen følger Eurovignett direktivet (1999/62/EF med senere endringsdirektiv), men med høyere satser enn de minstesatsene som direktivet oppstiller.

Den miljødifferensierte årsavgiften graderes etter kjøretøyets totalvekt og etter hvilke utslippskrav kjøretøyene oppfyller. Utslippskravene følger kjøretøyfor-

skriftens EURO-klassifisering, som stiller krav til maksimalt utslipp av blant annet nitrogendioksider og partikler. Den miljødifferensierte årsavgiften er ment å dekke miljø- og helsekostnader ved lokale utslipp fra tyngre kjøretøy. Disse kostnadene varierer blant annet med hvor, når, og hvor mye det kjøres. Siden avgiften ikke beregnes etter den faktiske bruken, er imidlertid ikke avgiften en presis måte å prise miljø- og helsekostnader på. Den miljødifferensierte årsavgiften er ikke knyttet til Eurovignettdirektivet.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

10.4.5 Omregistreringsavgift

SAMMENDRAG

For 2021 foreslås det å prisjustere avgiftssatsene, se forslag til avgiftsvedtak § 1.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

10.5 Veibruksavgift på drivstoff

Sammendrag

Veitrafikken påfører samfunnet kostnader i form av ulykker, kø, støy, veislitasje og helse- og miljøskadelige utslipp. Veibruksavgiften skal prise de eksterne kostnadene bruk av kjøretøy medfører og dermed gi brukerne av kjøretøy et økonomisk insentiv til å ta hensyn til de ulempene kjøringen påfører andre. Veibruksavgiften gir i tillegg inntekter til statskassen. Utslipp av CO₂ prises ikke gjennom veibruksavgiften, men gjennom CO₂-avgiften på mineralske produkter. Veibruksavgiften omfatter bensin, mineralolje (diesel), bioetanol, biodiesel, LPG og naturgass. De ulike drivstofftypene er nærmere definert i særavgiftsforskriften.

For 2021 foreslås det å redusere veibruksavgiften på bensin med 0,07 kroner per liter etter prisjustering, se forslag til avgiftsvedtak § 1. Satsreduksjonene skal motvirke at økt CO₂-avgift skal gi økte pumpepriser. Forslaget er nærmere omtalt i punkt 10.5.1 i proposisjonen.

For 2021 foreslås det å redusere veibruksavgiften på mineralolje med 0,17 kroner per liter etter prisjustering, se forslag til avgiftsvedtak § 1. Satsreduksjonene skal motvirke at økt CO₂-avgift og økt omsetningskrav for biodrivstoff skal gi økte pumpepriser. Forslaget er nærmere omtalt i punkt 10.5.1 og 10.5.2 i proposisjonen.

For 2021 foreslås det å prisjustere veibruksavgiften på bioetanol, se forslag til avgiftsvedtak § 1.

For 2021 foreslås det å redusere veibruksavgiften på biodiesel med 0,09 kroner per liter etter prisjustering, se forslag til avgiftsvedtak § 1. Satsreduksjonene skal motvirke at økt omsetningskrav for biodrivstoff skal gi økte

pumpepriser. Forslaget er nærmere omtalt i punkt 10.5.2 i proposisjonen.

For 2021 foreslås det å øke veibruksavgiften på LPG med 0,67 kroner per kg utover prisjustering, se forslag til avgiftsvedtak § 1. Forslaget er i tråd med en varslet opptrapping av veibruksavgiften frem til 2024. Forslaget er nærmere omtalt i punkt 10.5.3 i proposisjonen.

For 2021 foreslås det å øke veibruksavgiften på naturgass med 0,76 kroner per Sm³ utover prisjustering, se forslag til avgiftsvedtak § 1. Forslaget er i tråd med en varslet opptrapping av veibruksavgiften frem til 2024. Forslaget er nærmere omtalt i punkt 10.5.4 i proposisjonen.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre, Kristelig Folkeparti og Rødt, slutter seg til regjeringens forslag til veibruksavgift på drivstoff.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at den økte avgiften på biodrivstoff, som ble innført fra 2020, gjør det dyrere å velge klimavennlig og i realiteten fjerner et av de mest kostnadseffektive tiltakene for utslippsreduksjon fra veitrafikken. Disse medlemmer viser til at ordningen med avgiftsinsentiv over omsetningskravet ble innført i 2016. I perioden 2016 til 2019 ble omsetningskravet overoppfyllt med til sammen 1 milliard liter biodrivstoff. Dette volumet reduserte utslippene fra veitrafikken med 2,3 millioner tonn CO₂ ut over hva selve omsetningskravet bidro med, ifølge beregninger fra Drivkraft Norge.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at avansert biodrivstoff reduserer klimaavtrykket fra drivstoff, og vil derfor stimulere til at det benyttes avansert biodrivstoff også ut over omsetningskravet. Disse medlemmer foreslår å ikke ilegge veibruksavgift på biodrivstoff omsatt ut over omsetningskravet.

I disse medlemmers forslag til program for 2021–2025 foreslår Arbeiderpartiet å øke CO₂-avgiften med 10 pst. årlig fram til 2030, med unntak for bensin og diesel, der avgiften skal økes med 5 pst. årlig fram til 2025. Disse medlemmer foreslår å iverksette dette i budsjettet i 2021. Det betyr at regjeringens satser for veibruksavgift på bensin og diesel blir gjeldende, og at CO₂-avgiften for øvrig foreslås økt med ytterligere 5 pst.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett, der det foreslås å gjeninnføre avgiftsfritaket for biodrivstoff ut over omsetningskravet.

Disse medlemmer viser for øvrig til at utfasing av palmeolje bør skje raskt, men at det også må skje på

en ansvarlig måte som ivaretar hensyn som klima, bærekraft, forsyningssikkerhet, forutsigbarhet og sosial fordeling. Disse medlemmer påpeker at biodrivstoffdebatten tidligere er blitt gjenstand for påstander om symbolpolitikk, og at det er viktig at man påser at den videre utviklingen på feltet reflekterer en resultatorientert og faktabasert tilnærming. Disse medlemmer fremholder at innføring av kortreist avansert norsk biodrivstoff bør være et overordnet hensyn i dette.

Disse medlemmer viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett, der vegbruksavgiften på biodiesel innenfor omsetningskravet foreslås redusert slik at pumpepris blir 20 øre lavere. Disse medlemmer påpeker at dette er tiltak som kommer folk flest til gode og har en god sosial profil. Disse medlemmer er uenig i regjeringens politikk med å pålegge vanlige folk avgifter for å finansiere skattelettelser som kommer de aller rikeste mest til gode.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å øke veibruksavgiften på diesel med 75 øre og bensin med 50 øre.

Dette medlem viser til at avansert biodrivstoff reduserer klimaavtrykket fra drivstoff. Dette medlem vil derfor stimulere til at det benyttes avansert biodrivstoff også ut over omsetningskravet, og viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, der det foreslås å innføre fritak for veibruksavgift for avansert biodrivstoff ut over omsetningskravet.

Dette medlem viser til at fritidsbåter i dag kan bruke diesel som ikke er ilagt veibruksavgift, samtidig som båter med bensinmotor må kjøpe drivstoff ilagt veibruksavgift. Forbruket av diesel i fritidsbåter står for betydelige klimagassutslipp. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, der det foreslås å innføre veibruksavgift på diesel for fritidsbåter fra 1. juli 2021.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til Miljøpartiet De Grønnes alternative budsjett, hvor det foreslås å innføre en klimabelønningsordning. Dette medlem viser til at skal vi nå målene i klimapolitikken, må vi være villig til å se på nye modeller. I British Columbia har de innført en karbonavgift til fordeling hvor inntekten fra innførte CO₂-avgifter tilbakebetales til innbyggerne. I Norge har vi satt oss et ambisiøst mål om at nysalget av biler i 2025 kun skal være fossilfrie biler. Skal vi nå dette målet, må vi ta i bruk ytterligere virkemidler. Dette medlem foreslår at vi innfører en klimabelønningsordning, hvor økte CO₂- og veibruksavgifter på bensin og diesel betales ut igjen til den enkelte innbygger. Dersom du har en elbil, vil du ikke bare nyte godt av lave drivstoffutgifter (elektrisitet), i tillegg vil du også få refundert «din» andel av

den økte bensin- og dieselavgiften. Etter dette medlems oppfatning vil dette ytterligere bidra til å vri etterspørselen vekk fra fossile biler. Inntektene fra økte drivstoffavgifter til nyttetransport nyttes til å etablere et CO₂-fond for landbasert næringstransport. Fondet drives enten etter NO_x-modellens prinsipper, eller det legges til Enova. Samtidig foreslår dette medlem å dele ut igjen inntektene fra regjeringens flypassasjeravgift. Dette innebærer at 1,6 mrd. kroner deles ut igjen til folk bosatt i Norge.

10.6 Avgift på elektrisk kraft

Sammendrag fra Prop. 1 LS (2020–2021)

For 2021 foreslås det å prisjustere den ordinære avgiftssatsen. Den reduserte satsen for industri mv. foreslås satt opp til 0,532 øre per kWh på grunn av svak krone. Se forslag til avgiftsvedtak § 1. For 2020 er den ordinære satsen 16,13 øre per kWh, mens den reduserte satsen er 0,505 øre per kWh.

Avgiften skal skaffe staten inntekter, men den kan også bidra til å redusere energiforbruket.

Avgiften på elektrisk kraft ble innført i 1951. Avgiftsgrunnlag og avgrensninger er endret en rekke ganger, men siden 2004 har avgiftsstrukturen i hovedtrekk ligget fast. Det skal betales avgift for elektrisk kraft som leveres i Norge enten den er produsert innenlands eller innført.

Kraftintensive industriprosesser er fritatt for avgift. Fritaket er avgrenset til kjemisk reduksjon, elektrolyse og metallurgiske og mineralogiske prosesser. I tillegg er elektrisk kraft som leveres til blant annet veksthusnæringen, tog, bane og trikk fritatt for avgift. Husholdninger og offentlig forvaltning i tiltakssonen er også fritatt for avgift.

Øvrig industri, bergverksdrift, landanlegg for petroleumsvirksomheten, fjernvarmeproduksjon ilegges redusert sats for kraft til selve produksjonsprosessen. Datasentre med uttak over 0,5 MW og skip i næring mv. ilegges også redusert sats.

I tiltakssonen er all næringsvirksomhet ilagt redusert sats. Det innebærer at også primærnæringene og privat tjenesteyting betaler redusert sats, mens disse næringene er ilagt ordinær sats i resten av landet. Ovennevnte fritak og reduserte satser anses som offentlig støtte som er forenlig med EØS-avtalen.

Den reduserte satsen anses forenlig med EØS-avtalen dersom den ikke er lavere enn minstesatsen i EUs energiskattedirektiv. Minstesatsen er 0,5 euro per MWh fastsatt i nasjonal valuta per første virkedag i oktober året før budsjettåret. På grunn av svak krone foreslås det at den reduserte satsen settes opp til 0,532 øre per kWh fra 1. januar 2021. Satsøkningen anslås å øke avgiftsinntekten med omtrent 5 mill. kroner påløpt og 3 mill. kroner bokført i 2021.

I statsbudsjettet for 2015 vedtok Stortinget fritak for elavgift for energiintensive foretak i treforedlingsindustrien. Fritaket omfatter elektrisk kraft som benyttes i selve produksjonsprosessen, og forutsetter deltakelse i godkjent program for energieffektivisering. Fritaket er ikke trådt i kraft fordi iverksetting forutsetter godkjenning av EFTAs overvåkningsorgan (ESA), jf. Prop. 94 LS (2013–2014) Endringer i skatte-, avgifts- og tollavgivninga kapittel 7. Treforedlingsindustrien betaler derfor i dag redusert sats. Nærings- og fiskeridepartementet, i samråd med Finansdepartementet og Olje- og energidepartementet, arbeider for at iverksetting av fritaket skal kunne skje etter godkjenning fra ESA. Arbeidet er krevende. Tiltaket ble prenotifisert til ESA både i 2015 og 2017. ESA lukket saken våren 2018 fordi prenotifikasjonsfasen hadde trukket for langt ut i tid. Gjenåpning av saken forutsetter en bedre begrunnelse for at tiltaket er nødvendig og at det vil ha effekt.

FRITAK FOR SOLCELLESTRØM TIL EGET BRUK

Solkraft er fritatt for elavgift når den er til eget bruk, produsert ved egne solcelleanlegg, og går direkte via internt ledningsnett fra solcelleanlegget til forbrukerens bygning. Kravet til eget ledningsnett kan gjøre det vanskelig blant annet for borettslag, eierseksjonssameier og boligaksjeselskap å utnytte fritaket. Det skyldes at abonnentene normalt får elektrisiteten levert over det ordinære ledningsnettet. Skattedirektoratet har i samråd med Norges vassdrags- og energidirektorat utredet endringer for å utforme fritaket på en mer hensiktsmessig måte og innen rammen av statsstøttereguleringen. Finansdepartementet vil i samarbeid med Olje- og energidepartementet vurdere alternative endringer av fritaket.

Sammendrag Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021)

For elektrisk kraft til industri mv. skal det betales avgift på elektrisk kraft med redusert sats. Den reduserte satsen anses forenlig med EØS-avtalen dersom den ikke er lavere enn minstesatsen i EUs energiskattedirektiv. Minstesatsen er 0,5 euro per MWh fastsatt i nasjonal valuta per første virkedag i oktober året før budsjettåret. I Prop. 1 LS (2020–2021) Skatter, avgifter og toll 2021 ble den reduserte satsen foreslått økt til 0,532 øre per kWh, for å være i tråd med minstesatsen i EUs energiskattedirektiv. Etter at budsjettforslaget ble ferdigstilt i september, svekket kronen seg ytterligere. Første virkedag i oktober var kursen 10,91 kroner per euro. Den foreslåtte satsen i statsbudsjettet for 2021 er dermed ikke i tråd med EØS-avtalen, og det er nødvendig å øke satsen ytterligere. For 2021 foreslås det derfor å øke den reduserte satsen i avgiften på elektrisk kraft til 0,546 øre per kWh. Forslaget anslås å gi et merproveny på om lag 3 mill. kroner påløpt og 2 mill. kroner bokført. Bevilgningsforslaget på kap. 5541 post 70 for 2021 foreslås økt

med 2 mill. kroner. Saken er nærmere omtalt i Prop. 1 LS Tillegg 1 (2020–2021).

Sammendrag Prop. 1 LS Tillegg 1 (2020–2021)

For elektrisk kraft til industri mv. skal det betales avgift på elektrisk kraft med redusert sats. Den reduserte satsen anses forenlig med EØS-avtalen dersom den ikke er lavere enn minstesatsen i EUs energiskattedirektiv. Minstesatsen er 0,5 euro per MWh. Ved omregning fra euro til nasjonal valuta skal valutakursen per første virkedag i oktober året før budsjettåret benyttes.

I Prop. 1 LS (2020–2021) Skatter, avgifter og toll 2021 ble den reduserte satsen foreslått økt til 0,532 øre per kWh, for å være i tråd med minstesatsen i EUs energiskattedirektiv. Etter at budsjettforslaget ble ferdigstilt i september, svekket kronen seg ytterligere. Første virkedag i oktober var kursen 10,91 kroner per euro. Den foreslåtte satsen i statsbudsjettet for 2021 er dermed ikke i tråd med EØS-avtalen, og det er nødvendig å øke satsen ytterligere. For 2021 foreslås det derfor å øke den reduserte satsen i avgiften på elektrisk kraft til 0,546 øre per kWh. Det vises til forslag til endring av forslag til stortingsvedtak om avgift på elektrisk kraft romertall I § 1 annet ledd. Forslaget anslås å gi et merproveny på om lag 3 mill. kroner påløpt og 2 mill. kroner bokført.

Komiteens merknader

Komiteen tar omtalen til orientering.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Senterpartiet, Miljøpartiet De Grønne og Rødt, slutter seg til regjeringens forslag til avgift på elektrisk kraft med endring i § 1 annet ledd som fremmet i tilleggsproposisjonen.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett, der avgiften på elektrisk kraft (elavgiften) reduseres med 1 øre. Disse medlemmer viser til at Senterpartiet også foreslår å innføre redusert sats i elavgiften for landbruket fra 1. juli.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til Miljøpartiet De Grønnes alternative budsjett, hvor det foreslås å øke elavgiften noe for å stimulere til økt grad av energieffektivisering.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative budsjett, der det foreslås å beholde elavgiften på 2020-nivå.

10.7 Grunnavgift på mineralolje mv.

Sammendrag fra Prop. 1 LS (2020–2021)

For 2021 foreslås det å prisjustere avgiftssatsen. Den reduserte satsen for treforedlingsindustrien mv. foreslås økt til 0,227 kroner per liter mineralolje. Se forslag til av-

giftsvedtak § 1. For 2020 er ordinær avgiftssats 1,68 kroner per liter mineralolje. Treforedlingsindustrien og produsenter av fargestoffer og pigmenter ilegges redusert sats med 0,212 kroner per liter mineralolje i 2020. Videre foreslås endringer i avgiftsvedtaket § 2.

Grunnavgiften på mineralolje ble innført i 2000, da avgiften på elektrisk kraft ble satt opp. Avgiften skal skaffe staten inntekter, men den kan også bidra til å hindre at mineralolje erstatter oppvarming med elektrisitet eller fjernvarme.

Den reduserte satsen anses forenlig med EØS-avtalen dersom den ikke er lavere enn minstesatsen i EUs energiskattedirektiv. Minstesatsen er 21 euro per 1 000 liter lett mineralolje, fastsatt i nasjonal valuta per første virkedag i oktober året før budsjettåret. På grunn av svak krone foreslås det at den reduserte satsen settes opp til 0,227 kroner per liter mineralolje fra 1. januar 2021. Satsøkningen anslås å gi et merproveny på i størrelsesorden 0,1 mill. kroner i 2021.

Avgiften omfatter olje med mineralsk opphav, og omfatter blant annet fyringsparafin, lett fyringsolje, diesel og tungolje. Unntatt fra grunnavgiften er flyparafin og mineralolje som ilegges veibruksavgift (autodiesel). Mineralolje blant annet til bruk i skip i utenriksfart, fiske og fangst, anlegg på kontinentalsokkelen, forsyningsfartøy for sokkelvirksomheten, sildemel- og fiskemelinindustrien og tog er fritatt for avgift.

Videre er mineralolje til fartøy som driver gods- og passasjertransport i innenriks sjøfart, fritatt for avgift. Et forslag om å utvide fritaket til å omfatte all næringsvirksomhet i innenriks sjøfart, har vært på høring. En utvidelse av fritaket medfører at fritaket for fartøy som høster tang og tare blir overflødig og dette ble i høringen foreslått opphevet. Forslagene fikk bred tilslutning. I tråd med dette foreslås endringer i ordlyden i avgiftsvedtaket § 2 bokstav g og at gjeldende § 2 bokstav n oppheves. Nærmere regler vil bli fastsatt i forskrift. Forslaget anslås å gi et provenytap på om lag 15 mill. kroner påløpt og 14 mill. kroner bokført.

Sammendrag fra Prop. 1 LS Tillegg 1 (2020–2021)

For mineralolje til treforedlingsindustrien og produsenter av fargestoffer og pigmenter skal det betales grunnavgift på mineralolje med redusert sats. Den reduserte satsen anses forenlig med EØS-avtalen dersom den ikke er lavere enn minstesatsen i EUs energiskattedirektiv. Minstesatsen er 21 euro per 1 000 liter lett mineralolje. Ved omregning fra euro til nasjonal valuta skal valutakursen per første virkedag i oktober året før budsjettåret benyttes.

I Prop. 1 LS (2020–2021) Skatter, avgifter og toll 2021 ble den reduserte satsen foreslått økt til 0,227 kroner per liter mineralolje, for å være i tråd med minstesatsen i EUs energiskattedirektiv. Etter at budsjettforslaget ble ferdigstilt i september, svekket kronen seg ytterligere.

Første virkedag i oktober var kursen 10,91 kroner per euro. Den foreslåtte satsen i statsbudsjettet for 2021 er dermed ikke i tråd med EØS-avtalen, og det er nødvendig å øke satsen ytterligere. For 2021 foreslås det derfor å øke den reduserte satsen i grunnavgiften til 0,23 kroner per liter. Det vises til forslag til endring av forslag til stortingsvedtak om grunnavgift på mineralolje mv. § 1 første ledd annet punktum. Provenyvirkningen vil være tilnærmet null både påløpt og bokført.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Rødt, slutter seg til regjeringens forslag til grunnavgift på mineralolje mv. med endring i § 1 første ledd som fremmet i tilleggsproposisjonen.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative budsjett, der det foreslås å fjerne fritaket for grunnavgift for petroleumsindustrien, inkludert for forsyningskip.

10.8 Avgift på smøreolje mv.

Sammendrag

For 2021 foreslås det å prisjustere avgiftssatsen, se forslag til avgiftsvedtak § 1.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

10.9 CO₂-avgift på mineralske produkter

Sammendrag fra Prop. 1 LS (2020–2021)

CO₂-avgiften på mineralske produkter er et av hovedvirkemidlene i norsk klimapolitikk og har som formål å bidra til kostnadseffektive reduksjoner i utslippene av CO₂ fra bruk av mineralske produkter. Avgiften omfatter de mineralske produktene mineralolje, bensin, naturgass og LPG. Avgiften omfatter også blandinger, dersom et mineralsk produkt utgjør hovedbestanddelen.

For 2021 foreslås det å øke avgiftssatsene med 5 pst. utover prisjustering, se forslag til avgiftsvedtak § 1 første ledd. Forslagene er nærmere omtalt i punkt 10.9.2 og 10.9.3 i proposisjonen.

For 2021 foreslås det å øke de reduserte satsene for naturgass og LPG som leveres til kjemisk reduksjon eller elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser til 25 pst. av de generelle satsene i § 1 første ledd, se forslag til avgiftsvedtak II § 1 annet ledd annet punktum. Forslaget er nærmere omtalt i punkt 10.9.4 i proposisjonen.

For 2021 foreslås det å innføre et nytt avgiftsfritak for naturgass og LPG levert til kjemisk reduksjon eller elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser dersom bruken gir kvotepliktige utslipp etter klimakvoteloven, se forslag til avgiftsvedtak II § 5 ny bokstav g.

Forslaget er nærmere omtalt i punkt 10.9.4 i proposisjonen.

For 2021 foreslås det å øke den reduserte satsen på naturgass til bruk som gir kvotepliktige utslipp etter klimakvoteloven, se forslag til avgiftsvedtak § 1 annet ledd første punktum. Forslaget er nærmere omtalt i punkt 10.9.5 i proposisjonen.

Sammendrag fra Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021)

I CO₂-avgiften på mineralske produkter er det reduserte satser for naturgass og LPG til bruk som gir kvotepliktige utslipp etter klimakvoteloven. De reduserte satsene anses forenlig med EØS-avtalen dersom de ikke er lavere enn minstesatsene i EUs energiskattedirektiv. Minstesatsene er 0,15 euro per GJ naturgass (tilsvarende om lag 0,006 euro per Sm³) og 0 euro per tonn LPG. Ved omregning fra euro til nasjonal valuta skal valutakursen per første virkedag i oktober benyttes.

I Prop. 1 LS (2020–2021) Skatter, avgifter og toll 2021 ble den reduserte satsen for naturgass foreslått økt til 0,065 kroner per Sm³, for å være i tråd med minstesatsen i EUs energiskattedirektiv. Etter at budsjettforslaget ble ferdigstilt i september, svekket kronen seg ytterligere og første virkedag i oktober var kursen 10,91 kroner per euro. Den foreslåtte satsen i statsbudsjettet for 2021 er dermed ikke i tråd med EØS-avtalen, og det er nødvendig å øke satsen ytterligere. For 2021 foreslås det derfor å øke den reduserte satsen i CO₂-avgiften på naturgass ytterligere til 0,066 kroner per Sm³. Forslaget anslås å gi et merproveny på 2 mill. kroner påløpt og bokført. Bevilgningsforslaget på kap. 5543 post 70 for 2021 foreslås økt med 2 mill. kroner. Saken er nærmere omtalt i Prop. 1 LS Tillegg 1 (2020–2021).

Sammendrag fra Prop. 1 LS Tillegg 1 (2020–2021)

For naturgass og LPG til bruk som gir kvotepliktige utslipp etter klimakvoteloven, skal det betales CO₂-avgift på mineralske produkter med reduserte satser. De reduserte satsene anses forenlige med EØS-avtalen dersom de ikke er lavere enn minstesatsene i EUs energiskattedirektiv. Minstesatsene er 0,15 euro per GJ naturgass (tilsvarende om lag 0,006 euro per Sm³) og 0 euro per tonn LPG. Ved omregning fra euro til nasjonal valuta skal valutakursen per første virkedag i oktober året før budsjettåret benyttes.

I Prop. 1 LS (2020–2021) Skatter, avgifter og toll 2021 ble den reduserte satsen for naturgass foreslått økt til 0,065 kroner per Sm³, for å være i tråd med minstesatsen i EUs energiskattedirektiv. Etter at budsjettforslaget ble ferdigstilt i september, svekket kronen seg ytterligere. Første virkedag i oktober var kursen 10,91 kroner per euro. Den foreslåtte satsen i statsbudsjettet for 2021 er dermed ikke i tråd med EØS-avtalen, og det er nødvendig å øke satsen ytterligere. For 2021 foreslås det derfor å øke den reduserte satsen i CO₂-avgiften på naturgass

til 0,066 kroner per Sm³. Det vises til forslag til endring av forslag til stortingsvedtak om CO₂-avgift på mineralske produkter mv. romertall I § 1 annet ledd første punktum. Forslaget anslås å gi et merproveny på 2 mill. kroner påløpt og bokført.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettforliket der det er enighet om å utsette innføringen av CO₂-avgift på naturgass og LPG til kjemisk reduksjon og elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser til 1. juli 2021, med et provenytap på 5 mill. kroner påløpt og bokført.

Flertallet slutter seg til regjeringens forslag til Stortingets vedtak om CO₂-avgift på mineralske produkter (kap. 5543 post 70) med følgende endring:

«Romertall II skal lyde:

Fra den tid departementet bestemmer, tidligst 1. juli 2021, gjøres følgende endringer:

§ 1 annet ledd annet punktum skal lyde:

Det skal betales avgift med kr 0,29 per Sm³ naturgass og kr 0,44 per kg LPG for produkter til kjemisk reduksjon eller elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser.

§ 5 ny bokstav g skal lyde:

g) kjemisk reduksjon eller elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser dersom bruken gir kvotepliktige utslipp etter klimakvoteloven.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til disse medlemmers forslag til program for 2021 til 2025, hvor Arbeiderpartiet ønsker å øke CO₂-avgiften med 10 pst. årlig fram til 2030, med unntak for bensin og diesel, der avgiften skal økes med 5 pst. årlig fram til 2025. Disse medlemmer foreslår derfor å øke CO₂-avgift på mineralske produkter med ytterligere 5 pst. ut over regjeringens forslag for 2020. For en gjennomsnittlig bensin- og dieselbilstilstand kan 6 og 7 øre i økte kostnader per liter bety en økt utgift på 76 til 87 kroner i året. Økningen må sees i sammenheng med disse medlemmers valgløfte om å redusere andre skatter og avgifter tilsvarende det avgiftene økes med. Skattereduksjonen for personer med lav og vanlig inntekt overgår denne forurensingskostnaden betydelig, for eksempel vil en person med median inntekt få en skattereduksjon på 2 800 kroner. Økningen må også sees i sammenheng med en storstilt utbygging av ladestasjoner fra Lindesnes til Nordkapp slik at alle kan få ta del i det elektriske bileventyret.

Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg i budsjettforslaget for 2020 fjernet fritaket for CO₂-avgift for elektrolyse og metallurgiske prosesser. Forsla-

get kom brått og truet konkurransevnen til norske industriarbeidsplasser. Arbeiderpartiet forslo heller å inngå en avtale med næringen for en gradvis opptrapping av CO₂-avgiften. Regjeringen foreslår en opptrappingsplan for økt CO₂-avgift. Disse medlemmer mener at denne opptrappingsplanen bør forankres i en avtale med næringen.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett, der det foreslås å fjerne CO₂-avgiften på naturgass og LNG for gods og passasjertransport i innenriks sjøfart.

Disse medlemmer viser til at Senterpartiet foreslår å videreføre fritak for CO₂-avgift på naturgass og LPG til kjemisk reduksjon eller elektrolyse, metallurgiske prosesser og mineralogiske prosesser.

Videre viser disse medlemmer til at Senterpartiet i sitt alternative statsbudsjett foreslår å gjeninnføre redusert sats for CO₂-avgift for fiske og fangst i nære farvann, med tilhørende refusjonsordning.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å øke CO₂-avgiften på mineralske produkter med 50 pst., tilsvarende en sats på 887 kroner per tonn.

Dette medlem viser til at økning av CO₂-avgiften er nødvendig for å redusere klimagassutslippene, men mener det er avgjørende for en rettferdig omstilling at det ikke er de med lavest inntekt som blir hardest rammet av nødvendige avgiftsøkninger. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås at merprovenyet på 3 350 mill. kroner fra økningen i CO₂-avgiften i sin helhet tilbakebetales over skatteoppgjøret til alle som tjener opptil 500 000 kroner i året.

Det foreslås videre å halvere verdien av rabatten veksthusnæringen har for CO₂-avgift på naturgass og LPG.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til Miljøpartiet De Grønnes alternative budsjett, hvor det foreslås å øke CO₂-avgiften med 145,5 kroner per tonn per år for å nå en CO₂-avgift på 2 000 kroner i 2030.

Komiteens medlem fra Rødt mener det må bli dyrere å forurense, og viser til Rødts alternative budsjett, hvor det foreslås å øke CO₂-avgiften med 50 pst. ut over regjeringens foreslåtte nivå. Dette medlem viser videre til at det foreslås å øke tilskudd til kompensasjon for CO₂-avgift for fangst og fiske i nære farvann, samt at fritaket for bruk av naturgass i industrien opprettholdes.

Dette medlem mener at prinsippet om at forurenser må betale, er et godt prinsipp for å ivareta miljøet

og kutte utslipp, men at flate miljøavgifter kan bli enda en sten til byrden for allerede økonomisk utfordrede familier og for folk i distriktene. Det er dette medlems oppfatning at alle skal kunne leve miljøvennlig, uavhengig av hvor man bor eller hvor stor lommeboka er, og dette medlem viser til Rødts alternative budsjett, hvor det foreslås å omfordele 3,1 mrd. kroner tilbake til alle med gjennomsnittlig og lavere inntekt gjennom en klimarabatt.

10.10 Avgift på forbrenning av avfall

Sammendrag

For 2021 foreslås det å innføre en avgift på forbrenning av avfall på 149 kroner per tonn CO₂. Det foreslås at avgiften ikke skal omfatte kvotepliktige forbrenningsanlegg. Videre foreslås det fritak for utslipp av CO₂ ved forbrenning av farlig avfall og ved forbrenning av avfall dersom CO₂ fanges og lagres (CCS). Se forslag til avgiftsvedtak.

Formålet med en avgift på utslipp fra avfallsforbrenning er å bidra til kostnadseffektive reduksjoner av ikke-kvotepliktige utslipp av klimagasser. I tillegg til at avgiften vil gi inntekter til statskassen, skal den også bidra til å redusere andre miljøskader fra avfall, herunder bidra til en forsvarlig håndtering av farlig avfall. Siden avgiften ikke bare skal bidra til å redusere CO₂-utslippene, men også til å redusere andre miljøskader fra avfall, betegnes den ikke som en CO₂-avgift i avgiftsvedtaket. Provenyet fra avgiften anslås å bli 120 mill. kroner påløpt og 110 mill. kroner bokført i 2021. Provenyanslaget er basert på at avgiften innføres 1. januar 2021.

Bakgrunn, høringen, vurderinger og forslag og administrative og økonomiske konsekvenser er nærmere omtalt i proposisjonen.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre, Kristelig Folkeparti og Rødt, slutter seg til regjeringens forslag til avgift på forbrenning av avfall.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Rødt viser til at den foreslåtte avgiften trolig vil ha liten klimaeffekt og heller burde innrettes lengre ned i verdikjeden for avfall.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2021 fremme et forslag om forbedringer i avgiften på forbrenningsanlegg slik at klimaeffekten forsterkes. Dette kan f.eks. dreie seg om en materialavgift eller en eksportavgift, slik som i Nederland.»

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener den foreslåtte avgiften på avfallsforbrenning ikke kan innføres nå fordi forslaget i sin nåværende form er for dårlig utredet. Disse medlemmer viser blant annet til at regjeringen ikke har utredet hvilke virksomheter som vil bli berørt av avgiften, og hvilke virkninger avgiften vil ha for de enkelte anleggene. Det er spesielt kritikkverdige at klimaeffektene ikke er utredet, og avgiften vil sannsynligvis ikke innebære reelle utslippskutt, men heller en flytting av utslipp ved at avfall sendes til utlandet og forbrennes der i stedet. Disse medlemmer viser til at forbrenningsanleggene er pålagt en oppgave om å håndtere det unødvendige avfallet som skapes i samfunnet. Det er ikke avfallsanleggene som er årsaken til unødvendig produksjon og forbruk av avfall, men produsentene og forbrukerne. Disse medlemmer vil derfor ikke støtte denne avgiften, og foreslår heller å utrede ytterligere virkemidler for å stimulere til sortering og gjenbruk, og redusere utslippene fra forbrenning ved å forhindre unødig produksjon og forbruk.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Miljøpartiet De Grønne fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen evaluere effekten av den foreslåtte avgiften på avfallsforbrenning i forbindelse med fremleggelsen av statsbudsjettet for 2022. Evalueringen skal inneholde klimaeffekten av avgiften og hvorvidt avgiften støtter opp om omlegging til mer sirkulær økonomi, samt effekt på arbeidsplasser og verdiskaping.»

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett, der avgift på forbrenning av avfall ikke innføres.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utsette iverksetting av avgift på avfallsforbrenning inntil det er sikret at den ikke fører til eksport av utslipp, og det er utredet hvilke virksomheter som vil berøres av avgiften, og hvilke virkninger avgiften vil ha for berørte anlegg.»

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til Miljøpartiet De Grønnes alternative budsjett, hvor det foreslås å reversere regjeringens forslag til avgift på forbrenning av avfall og isteden innføre en avgift på plast, en gradert avgift på emballasje og en avgift på særskilt miljøbelastende produkter. Dette antas å ville ha en større effekt på å redusere mengden pro-

duert avfall enn regjeringens forslag til avgift på forbrenning av avfall, som kan ha uheldige effekter.

10.11 CO₂-avgift i petroleumsvirksomheten

Sammendrag

For 2020 er avgiftssatsene 1,15 krone per Sm³ gass, 1,15 krone per liter olje eller kondensat og 7,93 kroner per Sm³ naturgass som slippes ut til luft. For naturgass, som er kilde til 95 pst. av utslippene fra petroleumsvirksomheten, tilsvarer satsene om lag 491 kroner per tonn CO₂. For de øvrige utslippene er satsene noe lavere, målt i kroner per tonn CO₂. Det aller meste av klimagassutslippene fra petroleumsvirksomheten er i tillegg omfattet av kvotesystemet.

For 2021 foreslås det å øke avgiftssatsene med 7 pst. utover prisjustering, se forslag til avgiftsvedtak bokstav a til d. Departementet anslår at den samlede prisen på utslipp av CO₂ i petroleumsvirksomheten, som består av både avgift og kvotepris, vil øke med om lag 5 pst. fra 2020 til 2021 med forslaget.

Den foreslåtte økningen på 7 pst. utover prisjustering anslås å gi et brutto merproveny på om lag 630 mill. kroner påløpt og 315 mill. kroner bokført. Netto merproveny, det vil si etter skatt (78 pst.) og SDØE, anslås til om lag 100 mill. kroner påløpt og 50 mill. kroner bokført. Skatter og avgifter fra petroleumsvirksomheten overføres til Statens pensjonsfond utland.

CO₂-avgiften på sokkelen er fastsatt i Stortingets vedtak om CO₂-avgift i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen. Avgiften oppkreves etter lov 21. desember 1990 nr. 72 om avgift på utslipp av CO₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt, slutter seg til regjeringens forslag til CO₂-avgift i petroleumsvirksomheten.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å øke CO₂-avgiften i petroleumsvirksomheten til 2 000 kr/tonn CO₂.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til Miljøpartiet De Grønnes alternative budsjett, hvor det foreslås å doble CO₂-avgiften på sokkelen.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative budsjett, hvor det foreslås å øke CO₂-avgiften for petroleumsvirksomheten med 50 pst. ut over regjeringens foreslåtte nivå.

10.12 Svovelavgift

Sammendrag

For 2021 foreslås det å prisjustere avgiftssatsen, se forslag til avgiftsvedtak § 1.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

10.13 Avgift på trikloreten (TRI) og tetrakloreten (PER)

Sammendrag

For 2021 foreslås det å prisjustere avgiftssatsene, se forslag til avgiftsvedtak § 1.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

10.14 Avgift på hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK)

Sammendrag

For 2021 foreslås det å øke avgiftssatsen med 5 pst. ut over prisjustering, se forslag til avgiftsvedtak § 1. For 2020 er avgiften 544 kroner per tonn CO₂-ekvivalenter, tilsvarende det generelle avgiftsnivået i CO₂-avgiften på mineralske produkter.

Avgiften på klimagassene hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK) ble innført i 2003. Avgiftens formål er å redusere utslippene av disse klimagassene.

Avgiftsplikten omfatter alle blandinger av HFK og PFK, både innbyrdes blandinger og blandinger med andre stoffer, samt HFK og PFK som inngår som bestanddel i andre varer. Det gis avgiftsfritak blant annet for HFK og PFK som gjenvinnes.

Avgiften er gradert ut fra gassenes globale oppvarmingspotensial (GWP). Dette innebærer at satsene på de ulike HFK- og PFK-gassene avhenger av klimaeffekt.

Det gis refusjon for HFK og PFK som innleveres til godkjent anlegg for destruksjon. Ordningen administreres av Miljødirektoratet og er nærmere omtalt i Prop. 1 S (2020–2021) for Klima- og miljødepartementet.

For 2021 foreslås det å øke avgiftene på ikke-kvotepliktige utslipp av klimagasser med 5 pst. utover prisjustering, se punkt 10.9.2. Forslaget anslås samlet sett å gi et merproveny på 360 mill. kroner påløpt og 330 mill. kroner bokført, hvorav om lag 15 mill. kroner kommer fra avgiften på HFK og PFK.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne, slutter seg til regjeringens forslag til avgift på HFK og PFK.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å øke avgift på HFK og PFK til 700 kr/tonn CO₂-ekvivalenter.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til Miljøpartiet De Grønnes alternative budsjett, hvor det foreslås å øke avgiften for HFK og PFK med 20 pst.

10.15 Avgift på utslipp av NO_x

Sammendrag

For 2021 foreslås det å prisjustere avgiftssatsen, se forslag til avgiftsvedtak § 1.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag til avgift på utslipp av NO_x.

10.16 Miljøavgift på plantevernmidler

Sammendrag

For 2021 foreslås det ingen endringer i avgiften, se forslag til avgiftsvedtak.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag til miljøavgift på plantevernmidler.

10.17 Avgifter knyttet til mineralvirksomhet

Sammendrag

For 2021 foreslås det ingen endringer i avgiftene, se forslag til avgiftsvedtak.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Rødt, slutter seg til regjeringens forslag til avgifter knyttet til mineralvirksomhet.

Komiteens medlem fra Rødt mener prinsippet om at forurenser betaler, tilsier at deponering av gruveavfall bør ilegges avgift, og viser til Rødts alternative budsjett, hvor det foreslås en slik avgift på 50 kr/tonn for gruveavfall som deponeres i sjø og på land, der avfall som fylles tilbake i gruva, ikke vil ilegges avgift. En slik avgift vil ikke komme som erstatning for en streng regulering av tillatelser med basis i forurensningsloven, men vil bidra til å gjøre det mer lønnsomt med gjenbruk eller tilbakefylling av gruveavfall.

10.18 Avgift på sjokolade- og sukkervarer mv.

Sammendrag

For 2021 foreslås det å prisjustere avgiftssatsen, se forslag til avgiftsvedtak § 1. For 2020 er avgiftssatsen 21,22 kroner per kg.

Avgiften på sjokolade- og sukkervarer ble innført i 1922. Avgiften er først og fremst begrunnet med at den skal gi staten inntekter, men den har også en helsemessig begrunnelse. Avgiften omfatter sjokolade- og sukkervarer, herunder tyggegummi, karameller, pastiller og drops. Avgiften omfatter også andre næringsmidler som inneholder kakao, kjeks på nærmere vilkår samt drops, tyggegummi og andre godterier uten innhold av sukker. Det gis avgiftsfritak blant annet for varer som brukes som råstoff mv. ved fremstilling av varer.

Fra 1. januar 2018 ble avgiftssatsen økt med 80 pst. reelt. Økningen ble reversert 1. januar 2019. Avgiften er klaget inn for EFTAs overvåkingsorgan (ESA).

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettforliket, der det er enighet om å avvike avgiften på sjokolade- og sukkervarer med et provenytap på 1 550 mill. kroner påløpt og 1 425 mill. kroner bokført.

Flertallet går dermed imot regjeringens forslag til vedtak om avgift på sjokolade- og sukkervarer mv. og tilrår derfor at forslaget utgår.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt slutter seg til regjeringens forslag til avgift på sjokolade- og sukkervarer mv.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett, der avgift på sjokolade- og sukkervarer mv. ikke prisjusteres for 2021.

10.19 Avgift på alkoholfrie drikkevarer

Sammendrag

Fra 1. januar 2021 foreslås det å prisjustere avgiftssatsene, se forslag til avgiftsvedtak romertall I § 1. Fra 1. juli 2021 foreslås at avgiften differensieres etter sukkerinnhold, se forslag til romertall II § 1.

Avgift på alkoholfrie drikkevarer ble innført i 1924. Avgiftsgrunnlag og avgrensninger er endret en rekke ganger, men avgiftsstrukturen har i hovedtrekk ligget fast siden 2007. Avgiften er i første rekke fiskal, men den kan også ha en viss helseeffekt. Regjeringens forslag om å differensiere avgiften innebærer at den i større grad utformes ut fra helse- og ernæringsformål.

Avgiften på alkoholfrie drikkevarer omfatter drikkevarer som er tilsatt sukker eller søtstoff. Det innebærer at drikkevarer som kun inneholder naturlig sukker, for eksempel presset fruktjuice, ikke er avgiftspliktige. Sirup som er tilsatt sukker eller søtstoff til ervervsmessig fremstilling av alkoholfrie drikkevarer i dispen-

sere mv. omfattes av avgiften. Melkeprodukter som er tilsatt kun en mindre mengde sukker (til og med 15 gram sukker per liter) og varer i pulverform er fritatt for avgift. Avgiftsplikten omfatter også alkoholfrie drikkevarer med alkoholstyrke til og med 0,7 volumprosent alkohol dersom disse er tilsatt sukker eller søtstoff. I all hovedsak produseres alkoholfritt øl uten at sukker eller søtstoff tilsettes.

For 2020 er avgiftssatsen 3,51 kroner per liter for ferdig drikkevare og 21,35 kroner per liter for sirup til dispensere. Saft mv. og sirup som ikke er tilsatt sukker og er basert på frukt, bær eller grønnsaker, har redusert sats. For 2020 er avgiftssatsen for disse produktene henholdsvis 1,76 og 10,67 kroner per liter.

I statsbudsjettet for 2018 ble avgiftssatsen økt med 40 pst. reelt. Avgiften ble etter dette klaget inn for EFTAs overvåkingsorgan (ESA). Klager har senere anmodet ESA om å avvente behandlingen av klagen. Fra 1. juli 2020 ble avgiftssatsen redusert til prisjustert 2017-nivå.

Storbritannia og Irland innførte i 2018 avgift på alkoholfrie drikkevarer som er tilsatt sukker. Avgiftene har to satser som avhenger av det totale sukkerinnholdet i varen. Drikke med mellom 5 og 8 gram sukker per 100 ml ilegges en lavere avgift enn drikke som inneholder 8 gram eller mer sukker per 100 ml. Kunstig søtet drikke og drikke med sukkerinnhold under 5 gram per 100 ml, er fritatt fra avgift. EU-kommisjonen har vurdert den irske avgiften og konkludert med at den ikke utgjør statsstøtte.

I november 2018 ble det satt ned et utvalg for å vurdere om særavgiftene på sjokolade- og sukkervarer og alkoholfrie drikkevarer kan og bør utformes slik at de i større grad tar hensyn til helse- og ernæringsmessige formål. Utvalgets avga sin innstilling 9. april 2019, jf. NOU 2019:8 Særavgiftene på sjokolade- og sukkervarer og alkoholfrie drikkevarer.

Utvalgets flertall (seks medlemmer) mener at det bør innføres en helsemessig begrunnet og differensiert avgift på alkoholfrie drikkevarer. Flertallet er delt i synet på om kunstig søtet drikke bør omfattes av avgiften, hvorav fire medlemmer mener avgiften bør omfatte alkoholfrie drikkevarer som er kunstig søtet. Utvalgets mindretall (fire medlemmer) mener prinsipielt at avgiften på alkoholfrie drikkevarer bør oppheves uten å erstattes av en ny avgift. Dersom myndighetene likevel konkluderer med at dagens avgift skal erstattes med en ny helse- og ernæringsmotivert avgift, mener disse medlemmene subsidiært at det i så fall er nærliggende å vurdere en drikkevareavgift som for eksempel den irske avgiften. Disse medlemmene understreker at avgiftsnivået i så fall bør dimensjoneres ut fra kostnaden som bruk av alkoholfrie drikkevarer påfører samfunnet.

Utvalgets innstilling har vært på høring. Helsemyndigheter og -organisasjoner er positive til at avgiftene utformes etter helsemessige kriterier, men er opptatt

av at dagens avgifter videreføres inntil nye avgifter er på plass. Organisasjoner og bedrifter som representerer næringen, mener gjennomgående at avgiftene bør oppheves uten å bli erstattet av nye avgifter.

Bransjen er delt i spørsmålet om differensiering av avgiften på alkoholfrie drikkevarer etter sukkerinnhold. Ringnes AS (som blant annet produserer Pepsi) støtter forslaget om å differensiere avgiften etter irsk/britisk modell og mener at en slik differensiering vil føre til en overgang til sukkerfrie alternativer. Andre som (subsidiært) er positive til en differensiering er Vest-Telemarkrådet, Orkla og Virke.

Coca-Cola mener at avgifter må vurderes sammen med andre virkemidler i folkehelsepolitikken. Det vises til at konsumet de senere år har gått i retning av sukkerfri drikke og at dette har skjedd uten differensiering av avgiften. Coca-Cola mener at det vil være en urimelig forskjellsbehandling å differensiere avgiften på alkoholfrie drikkevarer av helsegrunner slik at utelukkende sukkerholdig brus reguleres. Macks Ølbryggeri AS sin uttalelse går i samme retning. Mindre produsenter som Oskar Sylte Mineralvannfabrikk, Roma Mineralvannfabrikk AS og Telemark Kildevann, mener at en gradert avgift kan ha negative virkninger for de små- og mellomstore produsentene.

Departementet viser til at det etter helsemyndighetenes oppfatning fortsatt er et for høyt inntak av sukker i Norge, særlig blant barn og unge. Sukkerholdige drikkevarer er en av de største kildene til forbruk av tilsatt sukker i det norske kostholdet. Helsemyndighetene anbefaler derfor at inntaket av drikke med tilsatt sukker begrenses. En differensiering av avgiften etter sukkerinnhold, vil stimulere produsentene til å redusere mengden sukker i produktene og forsterke markedsføringen av sukkerfrie alternativer. Dette vil være gunstig fra et helse- og ernæringsperspektiv.

Regjeringen foreslår derfor at avgiften på alkoholfrie drikkevarer differensieres etter sukkerinnhold. Det foreslås at avgiftssatsen på drikkevarer som kun er tilsatt kunstig søtstoff reduseres med 30 pst. reelt. Videre foreslås at ferdige utblandede drikkevarer med sukkerinnhold over 0 til og med 5 gram per 100 ml reduseres med 20 pst. reelt og at ferdige utblandede drikkevarer med sukkerinnhold over 5 til og med 8 gram per 100 ml reduseres med 10 pst. reelt. Avgiftssatsen for ferdige utblandede drikkevarer med over 8 gram sukker per 100 ml foreslås prisjustert til 2021-nivå. Forslaget innebærer at det innføres flere satser i stedet for én, slik at drikkevarerne med høyest sukkerinnhold reelt sett får uendret avgift, mens avgiften reduseres for produkter som har mindre sukkerinnhold eller kun er tilsatt kunstig søtstoff. Dermed innebærer regjeringens forslag at avgiften i større grad utformes ut fra helse- og ernæringsmessige formål.

Det antas at endringen ikke vil påføre verken næringslivet eller Skatteetaten administrative kostnader av betydning. Nærmere regler vil bli fastsatt i forskrift etter forutgående høring.

Av hensyn til forutsigbarhet for næringslivet og for å avklare avgiften med ESA, foreslås det at avgiften legges om fra 1. juli 2021. På usikkert grunnlag kan dette da anslås å gi et samlet påløpt proveny tap på om lag 175 mill. kroner og et bokført tap på om lag 150 mill. kroner i 2021. Forslaget antas å bidra til at forbrukerne erstatter sukkerholdige drikkevarer med kunstig søtet drikke, noe som over tid kan redusere avgiftsinntektene ytterligere. Av samlet proveny tap antas det at rundt 185 mill. kroner påløpt og 155 mill. kroner bokført gjelder avgiften på alkoholfrie drikkevarer. Det er videre lagt til grunn at avgiftsreduksjonen vil øke omsetningen av alkoholfrie drikkevarer, og at dette øker provenyet fra grunnavgiften på engangsemballasje for drikkevarer med 10 mill. kroner påløpt og 5 mill. kroner bokført i 2021.

Komiteens merknader

Komiteen tar omtalen til orientering.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettforliket, der det er enighet om å redusere avgiften på alkoholfrie drikkevarer med 50 pst., med et proveny tap på 1 000 mill. kroner påløpt og 925 mill. kroner bokført.

Flertallet slutter seg til regjeringens forslag til Stortingets vedtak om avgift på alkoholfrie drikkevarer (kap. 5556 post 70) med følgende endringer:

Romertall I § 1 første ledd skal lyde:

Fra 1. januar 2021 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av alkoholfrie drikkevarer som er tilsatt sukker eller kunstig søtstoff. Avgiften betales med følgende beløp per liter:

a) Drikkevarer:

1. tilsatt sukker eller kunstig søtstoff: kr 1,82,
2. basert på frukt, bær eller grønnsaker og tilsatt kunstig søtstoff: 0,91 kroner.

b) Sirup:

1. tilsatt sukker eller kunstig søtstoff og som brukes til ervervsmessig fremstilling av alkoholfrie drikkevarer i dispensere, fontener og lignende: 11,05 kroner,
2. basert på frukt, bær eller grønnsaker og tilsatt kunstig søtstoff og som brukes til ervervsmessig fremstilling av alkoholfrie drikkevarer i dispensere, fontener og lignende: 5,52 kroner.

Romertall II § 1 skal lyde:

§ 1 Fra 1. juli 2021 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av alkoholfrie drikkevarer som er tilsatt sukker eller kunstig søtstoff. Avgiften betales med følgende beløp per liter:

a) Drikkevarer:

1. kun tilsatt kunstig søtstoff: 1,27 kroner,
2. over 0 t.o.m. 5 gram sukker per 100 ml: 1,45 kroner,
3. over 5 t.o.m. 8 gram sukker per 100 ml: 1,64 kroner,
4. over 8 gram sukker per 100 ml: 1,82 kroner,
5. basert på frukt, bær eller grønnsaker og tilsatt kunstig søtstoff: 0,91 kroner.

b) S irup til ervervsmessig fremstilling av alkoholfrie drikkevarer i dispensere og lignende:

1. kun tilsatt kunstig søtstoff: 7,74 kroner,
2. over 0 t.o.m. 5 gram sukker per 100 ml: 8,84 kroner,
3. over 5 t.o.m. 8 gram sukker per 100 ml: 9,95 kroner,
4. over 8 gram sukker per 100 ml: 11,05 kroner,
5. basert på frukt, bær eller grønnsaker og tilsatt kunstig søtstoff: 5,52 kroner.

Avgiften beregnes av produktenes totale sukkerinnhold per liter ferdig utblandet drikk.

Med alkoholfrie drikkevarer likestilles drikk med alkoholstyrke til og med 0,7 volumprosent alkohol.

Avgiftsplikten omfatter ikke varer i pulverform eller melkeprodukter som er tilsatt ikke over 15 gram sukker per liter.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne slutter seg til regjeringens forslag til avgift på alkoholfrie drikkevarer.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet i sitt alternative statsbudsjett foreslår å fjerne saftavgiften i sin helhet.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative budsjett, der det foreslås å framskynde innføringen av regjeringens foreslåtte differensiering av avgiften på alkoholfrie drikkevarer til 1. april 2021.

10.20 Avgift på sukker

Sammendrag

For 2021 foreslås det å prisjustere avgiftssatsen, se forslag til avgiftsvedtak § 1.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Miljøpartiet De Grønne, slutter seg til regjeringens forslag til avgift på sukker.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt viser til anbefalinger fra Verdens helseorganisasjon om å innrette avgifter på en slik måte at de fremmer folkehelsen. Disse medlemmer understreker at dette er et vel-dokumentert tiltak som vil bidra til Norges måloppnåelse av reduksjon av ikke-smittsomme sykdommer innen 2030. Disse medlemmer viser også til at en riktig innretning av folkehelseavgifter vil kunne ha potensialet til å motvirke sosiale ulikheter i helse, da forskning antyder at grupper med dårligere økonomi responderer mer på prisøkningen, i form av redusert etterspørsel og konsum av sukkerholdige produkter.

Disse medlemmer viser til utvalget bak NOU 2019:8 Særavgiftene på sjokolade- og sukkervarer og alkoholfrie drikkevarer, som avga sin utredning til Finansdepartementet 9. april 2019. Utvalget viser til at dagens avgifter er for tilfeldige ved at de omfatter noen energitette og næringsfattige produkter, men ikke andre, i tillegg til å omfatte sukkerfrie produkter. Avgiften er ikke differensiert etter innhold og gir ikke insentiv til produsenter til å endre produktene. Utvalget viser til at dagens avgifter i første rekke er fiskale. Flertallet i utvalget mener at avgiftene slik de er utformet i dag, bør erstattes av nye og helsebegrunnede avgifter. Avgiftene kan gi uheldige konkurransevidninger mellom aktører som produserer noenlunde like varer, og stimulerer til økt grensehandel på en måte som går på bekostning av omsetning i Norge.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede en folkehelseavgift eller andre virkemidler som skaper insentiver til redusert sukkerinnhold i produkter, og som ikke skaper uheldig konkurransevidning eller går på bekostning av omsetning i Norge og norsk næringsliv.»

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til Miljøpartiet De Grønnes alternative budsjett, hvor det foreslås å øke avgiften på sukker med 10 pst.

10.21 Avgift på drikkevareemballasje

Sammendrag

GRUNNAVGIFT PÅ ENGANGSEMBALLASJE FOR DRIKKEVARER

For 2021 foreslås det å prisjustere avgiftssatsen, se forslag til avgiftsvedtak § 3. For 2020 er avgiftssatsen 1,23 kroner per emballasjeenhet. Regjeringen foreslår en let-

telse i avgiften på alkoholfrie drikkevarer og at avgiften differensieres ut fra sukkerinnhold fra 1. juli 2021. Det er lagt til grunn at endringen øker samlet omsetning av drikkevareemballasje, noe som øker provenyet fra grunnavgift på engangsemballasje for drikkevarer med om lag 10 mill. kroner påløpt og 5 mill. kroner bokført i 2021. Se punkt 10.19 for en nærmere beskrivelse av forslaget.

Grunnavgiften på engangsemballasje for drikkevarer ble innført 1. januar 1994. Avgiften omfatter emballasje som ikke kan brukes om igjen i sin opprinnelige form (engangsemballasje). Emballasje som inneholder melk og melkeprodukter, drikkevarer fremstilt av sjokolade eller kakao, drikkevarer i pulverform, korn- og soyabasert melkeerstatning eller morsmelkerstatning er fritatt for avgift.

MILJØAVGIFT PÅ DRIKKEVAREEMBALLASJE

For 2021 foreslås det å prisjustere avgiftssatsene, se forslag til avgiftsvedtak § 2. For 2020 er avgiftssatsene for glass/metall, plast og kartong/papp henholdsvis 5,99, 3,62 og 1,48 kroner.

Miljøavgiften på drikkevareemballasje skal prise kostnadene ved at drikkevareemballasje havner som søppel i naturen. Emballasje av glass/metall, plast og kartong/papp har ulike avgiftssatser. Differensieringen er begrunnet med at ulike emballasje gir forskjellig miljøskade. Miljøavgiften er gradert slik at emballasje som inngår i godkjente retursystemer får redusert miljøavgiftssats avhengig av returandelen. Ved returandel på 95 pst. eller høyere faller avgiften bort. Miljødirektoratet godkjenner retursystemer og fastsetter returandelen.

Emballasje som inneholder drikkevarer i pulverform eller morsmelkerstatning er fritatt for avgift.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Miljøpartiet De Grønne og Rødt, slutter seg til regjeringens forslag til avgift på drikkevareemballasje.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at bransjen selv har tatt initiativ til at grunnavgiften på engangsemballasje endres for å gjøre det mer lønnsomt å gjenbruke plast i Norge. Miljødirektoratet finner at å bruke gjenvunnet plast vil ha «store positive effekter for klimagassutslipp og energibruk». Disse medlemmer etterspør en oppfølging fra regjeringen av initiativet bransjen har tatt for å øke andelen gjenvunnet plast. Disse medlemmer understreker at en omlegging av grunnavgiften på engangsemballasje må ivareta konkurransedyktigheten til de varegrupper som i dag har fritak for denne avgiften.

På denne bakgrunn fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i dialog med drikkevarebransjen utforme en materialavgift som premierer bruk av fornybare og resirkulerte materialer, til erstatning for dagens emballasjeavgift og komme tilbake med forslag senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2022. Konkurransedyktigheten til de produkter som i dag har fritak for avgift, må ikke reduseres.»

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til Miljøpartiet De Grønnes alternative budsjett, hvor det foreslås å innføre en gradert emballasjeavgift som graderes etter andel resirkulert materiale i produktet. Samtidig foreslås det innført en avgift på 10 kroner på fossil plastemballasje og 5 kroner per tonn resirkulert plast. Avgiften må ilegges alle typer plast uavhengig av produsentland.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative budsjett, der det foreslås å øke avgiften for engangsemballasje for drikkevarer og å øke miljøavgiften på drikkevareemballasje av plast.

10.22 Flypassasjeravgift

Sammendrag fra Prop. 1 LS (2020–2021)

For 2021 foreslås det å prisjustere avgiftssatsene, se forslag til avgiftsvedtak § 1. I tillegg foreslås det å innføre et avgiftsfritak for flyging med lav- og nullutslippsfly, se forslag til romertall II. For 2020 er avgiften 76,50 kroner per passasjer for flyginger med sluttdestinasjon i Europa, og 204 kroner per passasjer for andre flyginger. I mars 2020 ble avgiften opphevet for flyginger i perioden fra 1. januar 2020 til og med 31. oktober 2020. Tiltaket var ment som en midlertidig lettelse for flyselskapene i forbindelse med pandemien.

Flypassasjeravgiften ble innført 1. juni 2016. Avgiften er begrunnet med å gi staten inntekter, men den kan også ha en miljøeffekt ved at den reduserer etterspørselen etter flyreiser.

Avgiften omfatter all ervervsmessig flyging av passasjerer fra norske lufthavner. Flyging fra kontinentalsokkelen og Svalbard mv. er ikke avgiftspliktig. Transitt- og transferpassasjerer og barn under to år er fritatt for avgift. Avgiften er differensiert etter flygingens lengde ved to ulike satser. Hvilke land og områder som ilegges lavsats er fastsatt i særavgiftsforskriften.

Lav- og nullutslippsfly omfatter fly med intet eller vesentlig lavere CO₂-utslipp enn tilsvarende fly som benytter fossilt drivstoff. Det er i dag ingen ervervsmessig lav- og nullutslippsflyging fra norske lufthavner med passasjerer, og innfasing av slike fly ligger trolig et stykke fram i tid. Et fritak for flyging med lav- og nullutslippsfly vil derfor ikke få noen umiddelbar effekt. Forslaget antas ikke å ha provenyvirkning i 2021, men over

tid kan det innebære et betydelig provenyrtap dersom alle flygninger gjennomføres med null- eller lavutslippsteknologi.

Det foreslås et slikt fritak nå for å signalisere en hensikt om også et fremtidig fritak. Fritaket har til formål å stimulere til bruk av lav- og nullutslippsteknologi. Som nevnt vil ikke fritaket ha noen umiddelbar effekt. Det er også usikkert hvilken effekt et mulig fremtidig fritak vil ha. Departementet vil påpeke at det ikke er nivået på flypassasjeravgiften ved anskaffelsestidspunktet som påvirker investeringsbeslutningen, men flyselskapets forventning til avgiftsnivået i løpet av flyets levetid. Et passasjerfly kan være i drift i opptil 30 år. For flyselskapene vil mulige avgiftsendringer i løpet av denne perioden utgjøre en risiko. Usikkerheten om fremtidig avgiftsnivå fører til at insentivene til å investere i nullutslippsfly vil være mindre enn det fordelene av et fritak gjennom hele flyets levetid skulle tilsi.

Gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritaket må utredes nærmere, og vil bli fastsatt i forskrift.

Fritaket må avklares i henhold til Norges internasjonale forpliktelser, herunder EØS-avtalen, før det iverksettes. EØS-avtalens regler om statsstøtte, jf. art. 61(1), forbyr at staten gir økonomiske fordeler til enkelte foretak eller produksjon av enkelte varer, når fordelene er egnet til å vri konkurransen innenfor EØS-området. Avgiftsfritak kan innebære statsstøtte til de aktørene som er fritatt avgiften.

Flypassasjeravgiften er hovedsakelig fiskalt begrunnet, og omfatter i utgangspunktet all ervervsmessig flyging fra norske lufthavner. Et fritak for flyging med lav- og nullutslippsfly kan dermed vanskelig begrunnes innenfor avgiftens logikk og vil derfor trolig innebære statsstøtte.

Forbudet mot statsstøtte er ikke absolutt og støtte kan være forenlig med EØS-avtalen, jf. art. 61(2) og (3). All støtte skal i utgangspunktet notifiseres til og godkjennes av ESA før den iverksettes. Fritaket kan derfor ikke tre i kraft før fritaket er avklart med ESA. Det foreslås derfor at fritaket får virkning fra den tid departementet bestemmer.

Sammendrag fra Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021)

I mars 2020 ble flypassasjeravgiften opphevet for flyginger i perioden fra 1. januar 2020 til og med 31. oktober 2020. Tiltaket var ment som en midlertidig lettelse for flyselskapene i forbindelse med pandemien. Avviklingen av flypassasjeravgiften er i Stortingets vedtak av 9. oktober 2021 utvidet til å gjelde resten av 2020. Provenytapet ved å ikke gjeninnføre flypassasjeravgiften i 2020 er anslått til 170 mill. kroner påløpt og 85 mill. kroner bokført i 2020. De resterende 85 mill. kronene bokføres i 2021. Bevilgningsforslaget på kap. 5561 post 70 foreslås redusert med 85 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til den svært krevende situasjonen i luftfarten, som vil vedvare inn i 2021. Det vises også til at behovet for forutsigbare rammebetingelser er særlig viktig i en så krevende situasjon for bransjen.

Flertallet foreslår på den bakgrunn at den midlertidige opphevelsen av flypassasjeravgiften knyttet til pandemien forlenges ut 2021, med et provenyrtap på 1 650 mill. kroner påløpt og 1 515 mill. kroner bokført.

Flertallet går dermed imot regjeringens forslag til vedtak om flypassasjeravgift og tilrår derfor at vedtaket utgår.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet påpeker at luftfarten er og har vært særlig hardt rammet av reiserestriksjoner som har redusert passasjergrunnlaget, og viser til at Senterpartiet i sitt alternative budsjett foreslår å fjerne flypassasjeravgiften ut 2021.

Disse medlemmer viser til at norsk luftfart over lengre tid har vært i en vanskelig situasjon, også før koronakrisen. Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti har gjennomført flere omfattende avgiftsøkninger som har svekket luftfarten og gjort selskapene mindre rustet til å håndtere den krisen som nå har oppstått. Totalt har dagens regjering økt avgiftene for luftfarten med cirka 2,8 mrd. kroner, blant annet gjennom innføring av flypassasjeravgiften og 50 pst. økning i merverdiavgiften. Disse medlemmer viser til at folk og næringsliv i et langstrakt land som Norge er helt avhengig av et velfungerende flytilbud. Disse medlemmer viser til at Senterpartiet i flere år har advart om at de kraftige avgiftsøkningene vil føre til dårligere vilkår for luftfarten og medføre et dyrere og dårligere flytilbud for folk og næringsliv i Norge.

Disse medlemmer mener det er behov for grep som ivaretar et tilstrekkelig flytilbud i Norge gjennom krisen, og som gjør den norske flybransjen i stand til å gjenopprette et velfungerende kommersielt rutetilbud i hele Norge etterhvert.

Disse medlemmer vil understreke behovet for at det kommer forsterkede tiltak for å ivareta flytilbud for folk og næringsliv i Norge og sikre flyselskapene i Norge.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt viser til at transport står for en tredjedel av norske klimagassutslipp, og at internasjonal flytrafikk kommer i tillegg til dette. Å begrense utslippene fra flyreiser er en viktig del av klimaløsningen, og mye handler om å bygge ut alternativer som jernbane og å begrense unødvendig reising. Disse

medlemmer viser til regjeringas forslag om å bare prisjustere satsen på flypassasjeravgiften, og mener det må kraftigere virkemidler til for å få ned flytrafikken.

Disse medlemmer viser til at det mange steder i landet ikke eksisterer gode alternativer til fly, og mener at disse flystrekningene bør unntas fra eller få rabatt i flypassasjeravgiften. Disse medlemmer viser til at departementet gjentatte ganger har påpekt at en differensiering av avgiften kan være i strid med EØS-avtalen, men at dette ikke på noen måte er slått fast. Disse medlemmer vil derfor ha kunnskap om dette, og fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede om og hvordan flypassasjeravgiften kan differensieres til fordel for flyvninger på kortbanenettet og mellom Nord-Norge og Sør-Norge, og komme tilbake til dette i forbindelse med statsbudsjettet for 2022. Avgrensningen kan være på flyets vekt, etter geografi, varighet av reise med alternativ kollektivtransport, eller andre kriterier som ivaretar en skjerming av kortbanenettet og flyvninger mellom Nord-Norge og Sør-Norge.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at det ikke er prisen på flybilletter som er årsaken til den reduserte etterspørselen i næringen, men smitteverntiltakene. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å øke lav sats i flypassasjeravgiften til 100 kroner og høy sats til 300 kroner. Dette medlem støtter garantiordningen for luftfarten og økte bevilgninger til kjøp av flyruter på FOT-rutene for å sikre at nødvendig infrastruktur og transport opprettholdes, og mener staten må ta grep på eiersiden for å bidra ytterligere til dette i årene som kommer.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til Miljøpartiet De Grønnes alternative budsjett, hvor det foreslås å innføre en klimabelønningsordning. Der foreslås det å dele ut igjen regjeringens flypassasjeravgift til folket.

Videre fremmer dette medlem forslag om å innføre en flyseteavgift. Denne avgiften foreslås satt til 500 kroner på flyvninger mellom Oslo, Trondheim, Bergen, Stavanger og Kristiansand – samt for flyvninger til EU. For flyvningen utenfor EU foreslås det satt en avgift på 800 kroner.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative budsjett, hvor det foreslås å innføre en mer progressiv flypassasjeravgift med virkning fra 1. juli 2021. Avgiften vil gjelde for flyreiser mellom de store byene, der det er mulig å ta tog eller annen kollektivtransport. På den måten betaler de som flyr mest mellom de store byene, mer i miljøavgifter, mens de som er

avhengige av fly som transportmiddel, ikke må betale mer.

10.23 Totalisatoravgift

Sammendrag

Totalisatoravgiften er en avgift på hesteveddeløp som skal skaffe staten inntekter. Avgiften ble tidligere budsjettert på Landbruks- og matdepartementets budsjett som en sektoravgift. Fordi avgiften ikke hadde et sektorpolitisk formål, ble den i 2018 omgjort til særavgift. Kongseshaver skal betale avgift til staten på 3,33 pst. av bruttoomsetning per år. Det er i dag bare Norsk Rikstoto som har konsesjon til å drive hestespill.

Som en konsekvens av pandemien var det i en periode fra 12. mars 2020 ikke tillatt å arrangere hesteveddeløp i Norge. Dette medførte en nedgang i Norsk Rikstotos omsetning, noe som igjen vil kunne medføre reduserte tilskudd til norsk hestenæring. For å unngå at totalisatoravgiften reduserte Norsk Rikstotos mulighet til å dele ut tilskudd i 2020, ble totalisatoravgiften i mars 2020 avvirket for 2020. Tiltaket var ment å bidra til at norsk hestenæring ikke skulle rammes for hardt av forbudet mot hesteveddeløp. Regjeringen vil ikke fremme forslag om gjeninnføring av avgiften i 2021. Regjeringen vil imidlertid vurdere nærmere om totalisatoravgiften skal gjeninnføres i 2022.

Komiteens merknader

Komiteen tar omtalen til orientering.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet i sine alternative budsjetter de siste årene har foreslått å fjerne totalisatoravgiften i sin helhet. Disse medlemmer understreker at det er positivt at regjeringen ikke foreslår å gjeninnføre totalisatoravgiften i 2021, men er kritiske til at det skal vurderes å gjeninnføre avgiften i 2022. Disse medlemmer mener det alt nå burde slås fast at totalisatoravgiften ikke skal gjeninnføres.

10.24 Dokumentavgift

Sammendrag

For 2021 foreslås det å videreføre avgiftssatsene, se forslag til avgiftsvedtak romertall I § 1. I tillegg foreslås det å innføre et midlertidig avgiftsfritak fra den tid departementet bestemmer for tilbakeføring av eiendom fra kommunale boligstiftelse til oppretterkommunen, se forslag til romertall II.

Dokumentavgiften skal skaffe staten inntekter. Avgiften er ikke ment å dekke statens kostnader ved tinglysing av fast eiendom. Disse kostnadene dekkes av tinglysingsgebyret.

Avgiftsplikten inntreder ved tinglysing av dokument som overfører hjemmel til fast eiendom, herunder bygning på fremmed grunn og tilhørende festerett til tom-

ten. Avgiften utgjør 2,5 pst. av eiendommens salgsverdi. Ved tinglysing av førstegangsoverføring av hjemmel til eierseksjon eller til fysisk del av eiendom i forbindelse med oppløsning av borettslag og boligaksjeselskap, betales en avgift på 1 000 kroner per hjemmelsoverføring.

Etter dagens regler kan ikke eiendeler i kommunale stiftelser fritt tilbakeføres til oppretterkommunen. Nærings- og fiskeridepartementet har hatt på høring et forslag om ny stiftelseslov som åpner for å oppheve kommunale boligstiftelser og tilbakeføre midlene til oppretterkommunen. Intensjonen med høringsforslaget er å gi kommunene større grad av organiseringsfrihet slik at de best kan ivareta sine lovpålagte plikter. Overdragelse av eiendom fra kommunale stiftelser til kommunene utløser plikt til å betale dokumentavgift. For at ikke dokumentavgiften skal være et hinder for at kommuner skal kunne oppløse kommunale stiftelser, foreslår regjeringen å innføre et midlertidig fritak i dokumentavgiften for denne type overdragelser.

Uten disse forslagene vil det knapt forekomme overdragelse av slike eiendommer med dokumentavgift. Samlet sett antas dermed ikke forslagene å endre inntektene fra dokumentavgiften. Forslaget om å åpne for at verdier i stiftelser kan tilbakeføres til kommunale stiftelser, vil føre til flere overdragelser. Siden denne typen overdragelser foreslås fritatt for dokumentavgift, vil ikke økningen i antall overdragelser påvirke statens inntekter. Forslaget antas dermed å ha begrensede økonomiske og administrative virkninger for staten.

Iverksettelsen av fritaket forutsetter at de EØS-rettslige sidene er avklart med ESA. Det foreslås derfor at iverksettelsen skje når departementet bestemmer.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, slutter seg til regjeringens forslag til dokumentavgift.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt viser til høringsinnspill fra NBBL, som påpeker at dagens dokumentavgift for overføring av hjemmel til fast eiendom gir økte klimagassutslipp i byggsektoren:

«Dersom deler av et bygg gjenbrukes, for eksempel byggets bæresystem, blir det ilagt full dokumentavgift på 2,5 % for overføring av hjemmel. Men hvis hele bygget rives og det oppføres et helt nytt bygg, så betales det kun dokumentavgift av salgsverdien av tomte. For en boligutvikler kan denne forskjellen bety at riving blir mer økonomisk lønnsomt enn å bevare og gjenbruke. Avgiftssystemet stimulerer således til økte klimagassutslipp.»

Disse medlemmer mener dette uheldige insentivet må rettes opp.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede en omlegging av dokumentavgiften som sørger for at gjenbruk av deler av eksisterende bygg favoriseres i avgiftssystemet, og komme tilbake til Stortinget med et forslag til endring i forbindelse med statsbudsjettet for 2022.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å senke dokumentavgiften fra 2,5 til 2,0 pst. Dette medlem viser til at dokumentavgiften kun blir ilagt for selveierboliger, og ikke eksempelvis borettslagsboliger eller aksjeleiligheter. Begrunnelsen for avgiften er dermed svak. Videre er dette en skatt som i praksis øker egenkapitalkravet. Boliger i distriktene er også i større grad selveierboliger enn boliger i byene. Dette medlem viser til at det er de yngre som flytter mest, for eksempel i forbindelse med familieforøkelse. Dermed treffer dokumentavgiften også de yngre husholdningene i større grad, slik den i dag er utformet.

10.25 Avgift på frekvenser mv.

Sammendrag

FREKVENSavgifTER

For 2021 foreslås det å prisjustere avgiftssatsene, se forslag til avgiftsvedtak § 1.

NUMMERavgifT

For 2021 foreslås det å prisjustere avgiftssatsene, se forslag til avgiftsvedtak § 2.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

10.26 Inntekter ved tildeling av tillatelser

Inntekter ved tildeling av tillatelser behandles i Innst. 5 S (2020–2021).

11. Toll

Sammendrag

Innledning

Toll fastsettes av Stortinget for ett år av gangen i medhold av Grunnloven § 75 bokstav a. Det gis redusert toll på varer i henhold til internasjonale avtaler og tollpreferansesystemet for utviklingsland (Generalized System of Preferences, GSP). Det er kun de tollsatsene som foreslås endret som Stortinget tar stilling til. De øvrige satsene videreføres uendret, jf. tollvedtaket § 1 annet ledd. Forslag om satsendringer fremgår normalt av vedlegg til tollvedtaket. Det foreslås endringer i tollsatsene for roser fra GSP+-land, se proposisjonens punkt 11.5. For øvrig foreslås det ingen endringer i tollsatsene for

2021. En konsolidert versjon av tolltariffen blir kunn-
gjort i Norsk Lovtidend.

Toll beskytter norske produsenter mot utenlandsk konkurranse. Toll fører normalt til økte produksjonskostnader for næringslivet og dyrere varer for forbrukerne. Videre reduserer toll omfanget av handel og bidrar til at ulike lands relative fortrinn i produksjon av varer og tjenester ikke utnyttes fullt ut. Gjennom handel med industrivarer og tjenester har Norges konkurransemessige fortrinn blitt best mulig utnyttet til høy verdiskaping og velferd.

For industrivarer er det toll kun på enkelte klær og andre tekstilprodukter. For landbruksvarer er tollbeskyttelsen mer omfattende. Importvernet for landbruksprodukter utgjør en stor del av den samlede støtten til norsk jordbruk. Importvernet bidrar blant annet til at omsetning av norske matvarer kan skje til priser som er fastsatt i jordbruksavtalen. Ifølge OECDs beregninger utgjorde den samlede skjermingsstøtten om lag 11,1 mrd. kroner i 2019.

Inntektene fra toll utgjorde 3 247 mill. kroner i 2019, om lag 0,2 pst. av statens samlede inntekter. Figur 11.1 viser deklart toll for landbruksvarer og industrivarer i 2019 fordelt mellom EU, utviklingsland og øvrige land. Figuren viser at importen fra utviklingslandene står for størstedelen av tollene på industrivarer. Det meste av tollene på landbruksvarer er på import fra EU.

Toll på landbruksvarer

Tollsatsene på landbruksvarer varierer betydelig. De høyeste tollsatsene er på landbruksvarer som også produseres i Norge, for eksempel storfekjøtt og melkeprodukter. For bearbejdede landbruksvarer, som for eksempel pizza, bakervarer og sjokolade, er tollnivået moderat. Det er tollfrihet for mange landbruksvarer som ikke produseres i Norge, for eksempel sitrusfrukter, bananer, kaffe og ris.

ADMINISTRATIVE TOLLNEDSETTELSE

Landbruksdirektoratet kan gi tollnedsettelse på landbruksvarer. Tollene på landbruksvarer er derfor i praksis ofte lavere enn de tollsatsene som følger av tolltariffen. Hvilke varer som kan gis tollnedsettelse, når tollsatsen kan settes ned og hvordan tollsatsen skal fastsettes, følger av forskrift 22. desember 2005 nr. 1723 om administrative tollnedsettelse for landbruksvarer.

Generelle tollnedsettelse innebærer at tollsatsen settes ned for bestemte varer for en bestemt periode. Tollnedsettelse gjelder alle aktører og har ingen kvantumsbegrensninger i den perioden de gjelder. I 2019 ble det gitt generelle tollnedsettelse 284 ganger. Det er en nedgang på 5 pst. sammenlignet med i 2018.

Individuelle tollnedsettelse gis til bedrifter eller personer etter søknad. Dette er tollnedsettelse som gjelder en bestemt vare og/eller anvendelse for en aktør,

for en fastsatt periode og som regel for en ubegrenset mengde. De fleste individuelle tollnedsettelse blir gitt for produkter som ikke produseres i Norge. I 2019 ble det gitt 2 371 individuelle tollnedsettelse, en nedgang på 2 pst. fra året før.

Landbruksdirektoratet kan etter søknad også sette ned tollsatsen i henhold til forskrift 20. desember 2012 nr. 1424 om fastsettelse av nedsatte tollsats ved import av industrielt bearbejdede landbruksvarer. Tollsatsen beregnes ut fra råvareinnholdet i den enkelte varen, basert på råvaredeklarasjoner fra importører. I 2019 ble det søkt om 18 639 slike tollnedsettelse, omtrent samme nivå som i fjor. Se tabell 3.1 i vedlegg 3.

FORDELING AV TOLLKVOTER

Landbruksdirektoratet forvalter en rekke tollkvoter for landbruksvarer. Disse er dels fastsatt i internasjonale avtaler, dels hører de under tollpreferanseordningen for utviklingsland (Generalized System of Preferences, GSP). I tillegg forvalter Tolldirektoratet enkelte tollkvoter for grøntprodukter fra EU og kjøtt fra utviklingsland. Disse tollkvotene oppdateres fortløpende ved deklaring hos tollmyndighetene.

Kvotene som fordeles er enten tollfrie eller har redusert tollsats. De fleste tollkvotene fordeles ved auksjon. Auksjonsprisen for en kvoterettighet kommer i tillegg til en eventuell tollsats innenfor kvoten, og vil variere med etterspørselen i markedet. Kvoter som ikke fordeles ved auksjon, fordeles etter først til mølla-prinsippet eller etter søknad.

Inntektene fra auksjon av tollkvoter utgjorde 232 mill. kroner i 2019, en nedgang på 37 mill. kroner fra foregående år. En viktig årsak til nedgangen var mindre importkvoter og lavere auksjonsinntekter for korn i 2019, enn i tørkeåret 2018. Den faktiske utnyttelse av de enkelte kvotene varierer sterkt og avspeiler markeds-situasjonen for produktet i det enkelte år. Se tabell 3.2 i vedlegg 3 for en nærmere oversikt over tollkvotene.

WTO-saker/multilaterale forhandlinger

Norges primære handelspolitiske interesse er å bevare og styrke det multilaterale handelssystemet som er bygd opp gjennom 70 år. Denne interessen har ikke blitt mindre viktig i en tid med økende uro i handelspolitikken. Globale rammebetingelse for handel skaper bedre forutsetninger for vekst og velstand, ikke minst i utviklingsland. WTO sikrer et regelbasert og åpent multilateralt handelssystem som bidrar til å gi norsk næringsliv stabile og forutsigbare rammer.

Pandemien har ført til noen ekstra utfordringer for det multilaterale arbeidet, særlig i gjennomføringen av pågående forhandlinger. Digitale plattformer er tatt i bruk for å kunne fortsette diskusjonene, og man vurderer ulike samarbeidsformer for å sikre bredest mulig deltagelse og åpenhet. I tillegg står WTO overfor et le-

derskifte, siden generaldirektør Azevedo gikk av ett år før tiden. Valg av ny generaldirektør vil legge beslag på store deler av oppmerksomheten i WTO i høst.

Å finne veien fremover for WTO og særlig WTOs funksjon som global forhandlingsarena er en vedvarende utfordring. For Norge er det av avgjørende betydning at WTO beholder sin posisjon som global aktør og hovedsete for internasjonale handelsforhandlinger og som forvalter av et bredt og forpliktende multilateralt handelssystem som besvarer de utfordringer man står overfor. En særlig utfordring er at systemet for løsning av tvister delvis har stoppet opp og det er ikke noen utsikter til en snarlig løsning. Norge har sammen med en rekke andre WTO-medlemmer sluttet seg til en midlertidig voldgiftsordning for ankebehandlinger som sikrer gjennomføring av tvistesaker mellom de medlemmer som deltar i ordningen.

Norge deltar i arbeidet med å modernisere det multilaterale handelsregelverket. Norge deltar videre i WTO-forhandlinger om forbud mot visse typer fiskerisubsidier, der målet er å oppnå enighet om en avtale innen utgangen av 2020. Som en oppfølging av et «fellesinitiativ» fra WTO-ministtermøtet i Buenos Aires i 2017, deltar Norge i forhandlinger om nytt regelverk om e-handel i WTO. Målet er å oppdatere WTO-regelverket slik at det er bedre tilpasset en stadig mer digitalisert verdensøkonomi. Forhandlingene foregår blant en stor gruppe WTO-medlemmer, men er åpne for alle medlemmer som er interesserte. På sikt er målet at avtalen blir multilateral med deltagelse fra alle WTOs medlemsland.

Nye og endrede frihandelsavtaler

Frihandelsavtaler sikrer norske bedrifter markedsadgang og likebehandling med næringen i avtalelandet. Norge har inngått 29 frihandelsavtaler med 40 land. Frihandelsavtalene er et viktig supplement til EØS-avtalen, EFTA-konvensjonen, Norges medlemskap i WTO og Norges bilaterale avtaler med EU, Færøyene og Grønland.

Norge er gjennom EFTA i forhandlinger om nye frihandelsavtaler med India, Malaysia og Vietnam. Det tas sikte på å innlede forhandlinger med Thailand og Moldova høsten 2020.

Norge forhandler sammen med Island og Liechtenstein om en frihandelsavtale med Storbritannia. Av enkeltland er Storbritannia Norges viktigste handelspartner. Formålet med avtalen er å sikre norsk næringsliv så gode betingelser som mulig og på den måten opprettholde mest mulig av det tette forholdet vi har i dag. Regjeringens mål er at avtalen skal kunne tre i kraft når Storbritannia trer ut av EØS-avtalen 31. desember 2020, eller så snart som mulig etter dette.

Norge er også i bilaterale forhandlinger med Kina om en frihandelsavtale. Kina er Norges viktigste handelspartner i Asia og den sjette største handelspartne-

ren globalt. Avtalen vil bidra til bedre og mer forutsigbare betingelser for norske næringsaktører. Det arbeides med sikte på å oppnå rask fremdrift i forhandlingene, som muligens kan slutføres innen utgangen av 2020 eller tidlig i 2021.

Gjennom iverksettelsen av regional konvensjon om felles preferanseopprinnelsesregler for Europa og statene ved Middelhavet er opprinnelsesreglene i alle frihandelsavtalene mellom konvensjonspartene blitt harmonisert. Konvensjonen er for tiden under revisjon og de reviderte bestemmelsene, med enklere og mer liberale regler, forventes gjennomført for de fleste konvensjonspartene i 2021.

Videre er det igangsatt arbeid for å modernisere frihandelsavtalene mellom EFTA og Canada, Chile, Mexico og SACU (Den sør-afrikanske tollunionen).

EFTA-statene ble 23. august 2019 enige med Mercosur-landene (Argentina, Brasil, Paraguay og Uruguay) om utkast til en frihandelsavtale. Avtaleutkastet er nå gjenstand for en teknisk og juridisk gjennomgang og vil først kunne undertegnes etter at denne gjennomgangen er avsluttet. Deretter vil det bli fremmet en proposisjon om Stortingets samtykke, trolig tidligst i første halvår 2021.

Avtalene mellom EFTA og Ecuador og EFTA og Indonesia er ferdigforhandlet, og iverksettes etter at ratifiseringsprosessen er gjennomført.

I tilfelle iverksettningstidspunktet for nye frihandelsavtaler faller i budsjettperioden, følger det av tollvedtaket § 2 fjerde ledd at departementet kan iverksette de tollmessige sider ved disse avtalene.

Avvikling av toll på roser fra GSP+-land

Tollpreferansesystemet for utviklingsland (Generalized System of Preferences, GSP) innebærer at det enkelte industriland gir utviklingslandene bedre markedsadgang for deres varer. GSP-ordningen er ensidig og kan til enhver tid trekkes tilbake eller endres. Den norske GSP-ordningen ble etablert i 1971 og har blitt endret flere ganger. Ordningen følger av tollvedtaket § 2. Av hensyn til forutsigbarhet for roseeksportører i Kenya og norske importører, ble det varslet allerede i revidert nasjonalbudsjett 2020 at regjeringen ville foreslå at toll på avskårne roser fra GSP+-land settes til null fra 1. januar 2021, jf. Prop. 107 LS (2019–2020) punkt 15. Dette følges nå opp. Se forslag til tollvedtaket § 2 annet ledd.

Den norske tollpreferanseordningen for utviklingsland (GSP-ordningen) omfatter de landene som til enhver tid står på OECDs såkalte «DAC-liste». Listen angir land som er godkjent som mottaker av offisiell utviklingshjelp. Listen kategoriserer landene i fire grupper: (i) Minst utviklede land (MUL), (ii) øvrige lavinntektsland, (iii) lavere mellominntektsland og (iv) høyere mellominntektsland. Listen oppdateres normalt hvert tredje år.

MUL og øvrige lavinntektsland med mindre enn 75 mill. innbyggere har toll- og kvotefrihet for alle varer. Lavere og høyere mellominntektsland innrømmes forskjellige grader av tollreduksjon på landbruksvarer. Lavere mellominntektsland med mindre enn 75 mill. innbyggere er skilt ut i en egen gruppe kalt GSP+.

Tollen på avskårne roser er todelt. I perioden 1. november–31. mars er det tollfrihet for alle land (varenummer 06.03.1110 i tolltariffen). I perioden 1. april–31. oktober er ordinær tollsats 249 pst. (varenummer 06.03.1120 i tolltariffen). Gjennom GSP-ordningen har GSP+-landene 150 pst. i toll for disse varene. Andre land har redusert toll på roser etter inngåtte frihandelsavtaler. For eksempel får EU og EFTA-landene en tollsats på 150 pst. i sommerhalvåret, dvs. samme tollsats som GSP+ har per i dag.

Kenya er i dag det største leverandørlandet av roser til Norge, fulgt av Etiopia og Tanzania. En viktig årsak til dette er at landene har tollfrihet gjennom den norske GSP-ordningen. Som følge av økonomisk vekst vil Kenya ved neste revisjon av DAC-listen trolig endre status fra lavinntektsland til GSP+-land i det norske tollregelverket. Neste revisjon av listen er planlagt høsten 2020. Med virkning fra 2021 vil i så fall roser fra Kenya bli ilagt en toll på 150 pst. i perioden 1. april–31. oktober.

GSP-ordningen er innrettet slik at tollene øker når utviklingsland kommer opp på et høyere inntektsnivå. Dersom Kenya skulle få økt tollsats, ville det være gunstig for Etiopia og Tanzania som fortsatt vil ha tollfrihet hele året. På den annen side er hensikten med GSP-ordningen å hjelpe utviklingsland til å bygge opp egen industri og bidra til økonomisk vekst. Det ville vært svært uheldig om økt toll som følge av økonomisk vekst i Kenya, skulle undergrave landets eksport av roser til Norge. Regjeringen ønsker av den grunn ikke økt toll på roser fra Kenya.

GSP-ordningen er basert på likebehandlingsprinsippet, noe som innebærer at sammenlignbare land i samme inntektskategori behandles likt. En tollettelse bør derfor omfatte alle GSP+-land, ikke bare Kenya. Regjeringen foreslår at tollene på avskårne roser i perioden 1. april–31. oktober (varenummer 06.03.1120 i tolltariffen) reduseres til null for GSP+-landene.

Komiteens merknader

Komiteen tar omtalen til orientering.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Kristelig Folkeparti, slutter seg til regjeringens forslag om toll.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Miljøpartiet De Grønne viser til at disse medlemmer kjempet

lenge for å ivareta norske arbeidsplasser i varehandelen ved å stanse subsidieringen av utenlands netthandel. Samtidig som 350-kronersgrensa ble fjernet, åpnet regjeringen opp for tollfri import av klær. Å frita klær og tekstiler sendt til norsk forbruker for toll, samtidig som tilsvarende varer sendt til norske næringsdrivende illegges toll vil utgjøre en konkurransevridning i norsk varehandels disfavour. Disse medlemmer foreslår å oppheve tollfritaket for klær inntil 3 000 kroner fra januar 2021.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett, der det foreslås å gjeninnføre tollsatser på jordbruksområdet som ble fjernet i 2015.

Disse medlemmer viser til at Norge gjennom GSP-ordningen gir toll- og kvotefritak for alle varer til MUL og andre lavinntektsland med mindre enn 75 millioner innbyggere. GSP-ordningen innebærer at utviklingsland som kommer opp i en høyere inntektskategori, skal miste tollfordelene sine til fordel for utviklingsland i lavere inntektskategorier. Dette bidrar til at land i lavere inntektskategori bedrer sin konkurransekraft. Disse medlemmer ønsker å stå fast på dette prinsippet og går derfor imot forslaget om tollfritak for roser fra GSP+-land.

Komiteens medlem fra Rødt ønsker å vri norsk landbruk bort fra stort forbruk av andre lands ressurser til å føre våre dyr, til et landbruk tuftet på norske ressurser. Da må det gjøres mer lønnsomt med beitebruk enn kraftforbruk. Dette medlem viser til forslag i Rødts alternative budsjett om å innføre toll på import av soyamel og prisutjevning av dette, og bruke alle inntektene til tilskudd til utmarksbeite.

12. Sektoravgifter og gebyrer

Sammendrag

Innledning

Statlig tjenesteproduksjon og myndighetsutøvelse finansieres normalt ved bevilgninger over statsbudsjettet. Enkelte statlige tjenester betales imidlertid helt eller delvis av brukerne gjennom gebyr eller sektoravgift. Disse betalingsordningene fastsettes av departementet som har ansvar for at tjenesten er tilgjengelig. Finansdepartementet har utarbeidet overordnede bestemmelser for statlig gebyr- og avgiftsfinansiering som setter krav til innføring og bruk av slike betalingsordninger.

Gebyrer kan kreves for en klart definert tjeneste til betaleren og skal ikke finansiere noe annet eller mer enn kostnaden av tjenesten. Dersom gebyret overstiger kostnaden, såkalt overprising, innebærer det en ekstra skattlegging av betaleren.

Sektoravgifter skiller seg fra gebyrer ved at betalingen ikke har en direkte sammenheng med levering av tjenesten, og ved at flere betaler enn de som mottar tjenesten det enkelte år. Det er imidlertid et krav at sektoravgifter avgrenses til den sektoren eller næringen som drar nytte av tjenesten, for eksempel til enhetene innenfor et tilsynsområde. Ifølge bestemmelsene bør det utvises stor tilbakeholdenhet med å innføre sektoravgifter for å finansiere statlige utgifter.

Enkelte statlige betalingsordninger er de siste årene tatt inn på statsbudsjettet som gebyr eller sektoravgift. Det gjelder blant annet påslaget på nettarifffen, som tilføres Enova, og forskningsavgiften på landbruksprodukter. Med sektoravgift og tilhørende utgiftsbevilgning kan Stortinget pålegge aktørene i en næring eller sektor å finansiere fellestiltak. Etter bestemmelsene om statlig gebyr- og avgiftsfinansiering bør andre nærings- og sektorspesifikke betalingsordninger som hovedregel unngås. Ved at slike ordninger tas inn på statsbudsjettet som sektoravgift, vil den totale skatte- og avgiftsbelastningen synliggjøres bedre i statsbudsjettet. Videre vil endringer i sektoravgifter inngå i skatte- og avgiftsopplegget.

Selv om statens inntekter fra gebyrer og avgifter med sektorformål er redusert det siste tiåret, er gebyr- og avgiftsfinansiering fortsatt en betydelig finansieringskilde for statlig tjenesteproduksjon og myndighetsutøvelse. Figur 12.1 viser utviklingen i statens inntekter fra gebyr- og avgiftsfinansiering. Inntektene fra avviklede sektoravgifter fremkommer også av figuren.

Gebyrinntektene har gått vesentlig ned siden 2006, mens avgiftsfinansieringen er bare svakt redusert. Av en samlet gebyr- og avgiftsfinansiering på om lag 11,4 mrd. kroner i 2019 sto gebyrinntektene for om lag 5,5 mrd. kroner, mens sektoravgifter utgjorde i underkant av 3,9 mrd. kroner og avgifter utenfor statsbudsjettet omtrent 2 mrd. kroner. Bompengefinansiering, lufthavnavgifter, den tidligere kringkastingsavgiften, egenandeler i helsevesenet, låne- og garantigebyrer og mulker eller straffegebyrer inngår ikke i disse tallene.

Siden 2006 er overprisede gebyrer redusert med til sammen noe over 2,4 mrd. 2021-kroner, medregnet forslagene om reduksjon av overprisede gebyrer i denne proposisjonen. I perioden 2014–2021 har de overprisede gebyrene blitt redusert med i underkant av 900 mill. kroner. Totalbildet er at statlige gebyrer nå er fastsatt langt mer kostnadsriktig enn tidligere. På noen områder er det fortsatt en del overprising.

Tabell 12.1 gir en oversikt over anslått overprising av gebyrer i 2020 og 2021. På rettsområdet er det gebyret for utlegg som har stått for det meste av overprisingen. Regjeringen foreslår derfor en betydelig reduksjon i overprisingen av gebyrene for utlegg. Dette forslaget er nærmere omtalt nedenfor. Gjenstående overprising på rettsområdet kan etter dette anslås til om lag 188 mill. kroner i 2021. Under Brønnøysundregistrene er gebyre-

ne for løsereregisteret og foretaksregisteret overpriset. Samtidig er det en rekke gebyrer under Brønnøysundregistrene som er underpriset, og de overprisede gebyrene bidrar dermed til å finansiere andre gebyrer enn de er tiltenkt, såkalt kryssubsidiering. Tallene i tabellen er anslag for netto overprising, altså gjenstående overprising etter at det er korrigert for eventuell underprising av andre gebyrer. Nærings- og fiskeridepartementet arbeider med en ny gebyrstruktur for å etablere en mer hensiktsmessig gebyr- og kostnadsfordeling mellom dagens ulike registre.

Gebyrene under Statens vegvesen omfatter blant annet ulike gebyrer for utstedelse av førerkort og kompetansebevis, betaling for praktiske førerprøver og teoriprøver samt en rekke gebyrer for kontroll, tilsyn og godkjenning av kjøretøy. Flere av gebyrene er overpriset, mens enkelte av gebyrene er underpriset. Det er igangsatt en gjennomgang av gebyrene under Statens vegvesen med sikte på å oppnå mer kostnadsriktighet. Tallene i tabell 12.1 viser den samlede netto overprisingen.

Anslaget for overprising av tinglysningsgebyret under Kartverket er svært usikkert. Usikkerheten knytter seg spesielt til situasjonen i boligmarkedet i 2021. I 2021 foreslår regjeringen å øke utgiftene under Kartverket for å frikjøpe eiendomsdata som er samlet inn gjennom tinglysingen og matrikkelarbeidet. Det vil isolert sett redusere overprisingen av tinglysningsgebyrene med 11 mill. kroner.

Overprising av gebyrer innebærer en skjult skatt og er i strid med bestemmelsene i Finansdepartementets rundskriv R-112/15: Bestemmelser om statlig gebyr- og avgiftsfinansiering. Det foreslås å redusere overprisingen av gebyrer med til sammen 326 mill. kroner i 2021. Finansdepartementet vil fortsette arbeidet med å redusere overprisede gebyrer fremover.

Oppgaver som i dag finansieres helt eller delvis av sektoravgifter, er blant annet sektorrettet tilsyn og kontroll, støtte til energisparing og klimatiltak, sektorrettet forskning og ressurovervåkning, lostjenesten, vilt- og fiskepleie, miljøtiltak på Svalbard og tiltak for å beskytte kulturminner. Tabell 12.2 gir en oversikt over innbetalte sektoravgifter i 2019 og anslag for inntektene i 2020 og 2021. Statens samlede inntekter fra sektoravgifter anslås til i underkant av 3,9 mrd. kroner i 2021. Nedenfor er det redegjort for endringer i sektoravgifter og overprisede gebyrer som regjeringen foreslår i 2021.

Endringer i sektoravgifter og reduksjon av overprisede gebyrer

SEKTORAVGIFT TOBAKK

Sektoravgiften skal dekke Helsedirektoratets utgifter til etablering og drift av ny bevillingsordning for import, eksport og produksjon av tobakksvarer. Helsedirektoratet har i 2019 og 2020 hatt utgifter til etablering av bevillingsordningen, herunder utvikling av nytt be-

villingsregister. I utviklingsperioden ble det ikke blitt krevd inn sektoravgift for å finansiere statens utgifter til etablering av ordningen. Regjeringen foreslår at sektoravgiften økes med 11 mill. kroner bokført i 2021 for å dekke inn utgiftene som påløp i 2019 og 2020. Det vises til omtale av saken i Prop. 1 S (2020–2021) for Helse- og omsorgsdepartementet.

KONTROLL- OG TILSYNSAVGIFT AKVAKULTUR

Fiskeridirektoratets utgifter til tilsyn og kontroll med akvakulturanlegg finansieres i dag gjennom en sektoravgift. Direktoratet har gått gjennom kostnadene i 2019 og funnet at avgiften kun dekker om lag 80 pst. av de relevante utgiftene. Regjeringen foreslår å øke satsene for tilsynsavgiften, slik at avgiften dekker alle de tilhørende kostnadene. Forslaget vil øke provenyet fra sektoravgiften med 3,5 mill. kroner bokført i 2021. Det vises til omtale av saken i Prop. 1 S (2020–2021) for Nærings- og fiskeridepartementet.

NY SEKTORAVGIFT – KONTROLLAVGIFT FISKEFLÅTEN

Kontrollavgift for fiskeflåten ble innført i 2005, men ble senere avviklet i statsbudsjettet for 2013. Formålet med kontrollavgiften var å bidra til å dekke kostnadene ved fiskerimyndighetenes kontrollvirksomhet. Avgiften ble lagt på førstehåndsverdien av fisk som ble landet og omsatt etter reglene i råfiskloven (nå fiskesalgslagsloven), med en sats på 0,2 pst. Dette inkluderte fangst som leveres i utlandet, og fangst som overtas av fiskeren selv. Avgiften ble innkrevd av fiskesalgslagene ved avregning av oppgjør til fisker. I 2012, siste året med kontrollavgift, var provenyet fra avgiften 33 mill. kroner. Avviklingen av kontrollavgift for fiskeflåten i 2013 ble sett i sammenheng med at fiske og fangst da ikke lenger fikk full refusjon av CO₂-avgiften. Til sammen innebar disse omleggingene om lag uendret avgiftsbelastning for fiskeflåten.

Som en oppfølging av anbefalingene fra Fiskerikontrollutvalget (NOU 2019:21) foreslår regjeringen at det innføres en kontrollavgift for fiskeflåten, etter modell fra den tidligere kontrollavgiften. Avgiften skal ha som formål å finansiere Fiskeridirektoratets arbeid med kontroll og tilsyn med fiskeriene. Regjeringen fremmer i denne sammenheng også forslag om økte utgifter til denne type aktivitet. Det vises til omtale av saken i Prop. 1 S (2020–2021) for Nærings- og fiskeridepartementet.

Regjeringen foreslår at avgiften innføres med en sats på 0,22 pst. av førstehåndsomsetningen i 2021, men at fartøy under 15 meter fritas for avgift i innføringsåret. Fritaket begrunnes med at disse fartøyene i mindre grad har installert nødvendig utstyr for rapportering, og vil trenge tid for å få dette på plass. Avgiften anslås å gi et proveny på 42 mill. kroner bokført i 2021. Avvikling av fritaket for båter under 15 meter i 2022 anslås å gi en økning av provenyet på ytterligere 11 mill. kroner bokført i 2022.

REDUKSJON AV OVERPRISEDE GEBYRER UNDER BRØNNØYSUNDREGISTRENE

Dagens gebyrinntekter i Brønnøysundregistrene kommer i hovedsak fra Løsøreregisteret og Foretaksregisteret, og den største delen av dagens overprising er knyttet til Løsøreregisteret. Løsøreregisteret er et tinglysingsregister for rettigheter og pant i løsøre. Alle registrerte pantheftelser som ikke registreres i fast eiendom eller annet realregistrert formuesgode, fremkommer i dette registeret. Registeret er derfor svært viktig for blant annet banker og andre långivere. Løsøreregisteret brukes også ofte som opplysningskilde i forbindelse med pantheftelser på bruktbiler og andre kjøretøy. Registeret legger videre til rette for at privatpersoner og virksomheter enklere kan skaffe seg lån til nye investeringer med sikring i eksisterende verdier.

Regjeringen foreslår å øke utgifter under Brønnøysundregistrene med 40 mill. kroner, uten at gebyrinntektene økes tilsvarende. Dette vil innebære en reduksjon av overprisede gebyrer under Brønnøysundregistrene på 36 mill. kroner. Det vises til omtale av saken i Prop. 1 S (2020–2021) for Nærings- og fiskeridepartementet.

REDUSERT OVERPRISING AV GEBYRET FOR UTLEGG

Når kreditor må begjære utlegg for å drive inn et krav, skal kreditor betale et gebyr. Kreditor kan kreve at skyldner dekker kostnadene for dette, ved at gebyrbeløpet legges til det opprinnelige kravet mot skyldneren. Tall fra Politidirektoratet viser at godt over 90 pst. av sakene om begjæring av utlegg er saker mot privatpersoner. I 32 pst. av sakene i 2018 var den saksøktes inntekt og formue så lav at det ikke ble ansett som forsvarlig å ta utlegg i disse. I 13 pst. av sakene ble det tatt utlegg i trygd eller andre stønader fra det offentlige. Det tyder på at en vesentlig andel av sakene gjelder personer med dårlig betalingsevne.

Gebyret for utlegg er i dag på 1,7 rettsgebyr, noe som tilsvarer 2 038 kroner. Gjennomsnittskostnaden ved produksjon av tjenesten er anslått til 1 398 kroner, noe som innebærer at gebyret er overpriset med om lag 640 kroner.

I tillegg til den tvangsinnkrevningen som gjøres av namsmannen, kan Skatteetaten drive tvangsinnkreving og ilegge samme gebyr som ved bruk av namsmann. En reduksjon av gebyret for utlegg innebærer derfor også et provenytap for gebyrer under Skatteetaten. I de tilfeller der Skatteetaten benytter den ordinære namsmannen til å inndrive sine krav må etaten legge ut for gebyret. Dette blir refundert når namsmannen har lyktes i å drive inn kravet. En reduksjon i gebyret vil derfor også gi en parallell reduksjon av Skatteetatens utgifter og inntekter.

Regjeringen foreslår å redusere gebyret for utlegg til 1,25 rettsgebyr, tilsvarende 1 498 kroner. Dette vil gi

samlet et provenytnap på om lag 279 mill. kroner påløpt og 234 mill. kroner bokført i 2021, fordelt med 242 mill. kroner påløpt og 197 mill. kroner bokført under Justis- og beredskapsdepartementet, og 37 mill. kroner bokført og påløpt under Skatteetaten. Det vises til omtale av saken i Prop. 1 S (2020–2021) for Justis- og beredskaps-

departementet og Prop. 1 S (2020–2021) for Finansdepartementet.

Samlet oversikt for sektoravgifter 2021

For nærmere omtale av de ulike sektoravgiftene vises til de ulike fagdepartementenes Prop. 1 S (2020–2021) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021).

Regjeringens forslag til sektoravgifter for 2021 følger av tabellen (i mill. kroner):

Kap.	Post	Anslag 2021
5568	Kulturdepartementet	
	71 Årsavgift – stiftelser	24,0
	73 Refusjon – Norsk Rikstoto og Norsk Tipping AS	46,6
	74 Avgift – forhåndskontroll av kinofilm	4,7
	75 Kino- og videogramavgift	32,0
5570	Kommunal- og moderniseringsdepartementet	
	70 Sektoravgifter Nasjonal kommunikasjons-myndighet	242,9
5571	Arbeids- og sosialdepartementet	
	70 Petroleumstilsynet – sektoravgift	122,1
5572	Helse- og omsorgsdepartementet	
	70 Legemiddeldetaljstavgift	67,5
	72 Avgift utsalgssteder utenom apotek	5,8
	73 Legemiddelleverandøravgift	220,0
	74 Tilsynsavgift Statens legemiddelverk	3,8
	75 Sektoravgift tobakk	26,0
5574	Nærings- og fiskeridepartementet	
	71 Avgifter immaterielle rettigheter	161,5
	72 Kontroll- og tilsynsavgift akvakultur	33,1
	73 Årsavgift Merkeregisteret	8,6
	74 Fiskeriforskningsavgift	324,0
	75 Tilsynsavgift Justervesenet	46,7
	76 Kontrollavgift fiskeflåten	42,0
5576	Landbruks- og matdepartementet	
	70 Forskningsavgift landbruksprodukter	170,0
	72 Jeger- og fellingsavgifter	82,8
5577	Samferdselsdepartementet	
	74 Sektoravgifter Kystverket	798,9
5578	Klima- og miljødepartementet	
	70 Sektoravgifter Svalbards miljøvernfond	20,7
	72 Fiskeravgifter	18,3
	73 Påslag på nettariifen (Enova)	690,0
5580	Finansdepartementet	
	70 Finanstilsynet, bidrag fra tilsynsenhetene	453,3
5582	Olje- og energidepartementet	
	70 Bidrag til kulturminnevern	0,0
	71 Konsesjonsavgifter fra vannkraftutbygging	172,7
	72 Beredskapstilsyn og tilsyn med damsikkerhet	57,0
Sum sektoravgifter		3 875,0

Komiteens merknader

Komiteen tar omtalen til orientering.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet, slutter seg til regjeringens forslag til sektoravgifter for 2021.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at Riksrevisjonen har avdekket at høyreregjeringen krever mer i betaling enn det koster å tilby statlige tjenester. Riksrevisjonen omtaler dette som en skjult skatt på om lag 600 mill. kroner.

Den skjulte skatten treffer ungdom som skal ta teoprøve eller foto til førerkort, som betaler 68 mill. kroner for mye for dette til Statens vegvesen. De som kjøper eller selger bolig, betaler til sammen 89 mill. kroner for mye til Statens kartverk for å registrere endringer i eendommen. Folk i gjeldsfella, som skal gjøre opp for seg, betaler 200 mill. kroner for mye til domstol og politi. Disse medlemmer foreslår å kutte de overprisede gebyrene som referert i tabell 12.1 tilsvarende et beløp på 588 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til regjeringens forslag om innføring av en ny sektoravgift – kontrollavgift for fiskeflåten, som anslås å påføre fiskeriene en ekstra avgiftskostnad på 42 mill. kroner i 2021. Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiet og Senterpartiets alternative budsjett, der det foreslås at denne avgiften ikke innføres.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser for øvrig til egne merknader under kapittel 17 i denne innstillingen.

13. Skatteforvaltningslovendringer

Lovendringer på skatteforvaltningsområdet behandles i Innst. 4 L (2020–2021) kapittel 10.

14. Opprettinger og presiseringer av lovtekst

Opprettinger og presiseringer av lovtekst behandles i Innst. 4 L (2020–2021) kapittel 11.

15. Rederiskatteordningen – anmodningsvedtak

Sammendrag

Stortinget fattet følgende anmodningsvedtak i forbindelse med behandlingen av Meld. St. 2 (2019–2020), se Innst. 360 S (2019–2020):

«Vedtak 784: Stortinget ber regjeringen å utrede og vurdere endringer i rederiskatteordningen slik at selskaper innenfor ordningen i tillegg til virksomhet som kvalifiserer for rederibeskatning kan drive virksomhet som ikke er støtteberettiget, og som skal beskattes ordinært. Status for saken skal omtales i forbindelse med nasjonalbudsjettet for 2021.»

Selskap i rederiskatteordningen har skattefritak for inntekter fra skipsfart og kan bare drive med virksomhet som kvalifiserer for skattefritak. En endring som nevnt i anmodningsvedtaket vil innebære at også virksomhet som ikke kvalifiserer for skattefritak, kan drives av selskap innenfor ordningen.

Departementet arbeider med oppfølgingen av anmodningsvedtaket. Et eventuelt forslag om adgang til delt virksomhet i rederiskatteordningen må sendes på høring. Forslaget må også gjennom en notifikasjonsprosess med EFTAs overvåkningsorgan (ESA) før det kan få virkning. En eventuell endring kan derfor trolig tidligst få virkning fra og med inntektsåret 2022.

Komiteens merknader

Komiteen tar omtalen til orientering.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at det flere steder i proposisjonen er referert til Stortingets anmodningsvedtak. Dette medlem vil understreke at komiteens merknader til disse i denne innstillingen ikke er å anse som Stortingets kontroll av regjeringens oppfølging av vedtakene, og således ikke kan erstatte den normale behandlingen gjennom den årlige stortingsmeldingen om anmodnings- og utredningsvedtak.

16. Merverdiavgiftskompensasjon i undervisningssektoren mv.

Sammendrag

I dom 19. desember 2019 (HR-2019–2391-A) tok Høyesterett stilling til om en privat videregående skole gir et utdanningstilbud som fylkeskommunen er «pålagt å utføre ved lov» etter merverdiavgiftskompensasjonsloven § 2 første ledd bokstav c. Høyesterett kom frem til at den private videregående skolen ikke har rett til kompensasjon for merverdiavgift. Resultatet var i tråd med statens påstand. Staten fikk imidlertid ikke full tilslutning til sin rettslige begrunnelse for sitt standpunkt. I etterkant av høyesterettsdommen har flere aktører i undervisningssektoren stilt spørsmål om dommens betydning for privatskolers kompensasjonsrett.

Etter Finansdepartementets vurdering kan det være behov for en bredere gjennomgang av høyesterettsdommens betydning på områder hvor private og ideelle virksomheter omfattes av kompensasjonsretten. På denne bakgrunn gis det i proposisjonens kap. 16 en om-

tale av noen av de spørsmål som dommen kan reise, og som departementet tar sikte på å se nærmere på.

Komiteens merknader

Komiteen tar omtalen til orientering.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til kapittel 16 i Prop. 1 LS (2020–2021) Skatter, avgifter og toll 2021, som varsler en gjennomgang av merverdiavgiftskompensasjon for private og ideelle virksomheter som mottar kompensasjon etter merverdiavgiftskompensasjonsloven § 2 første ledd bokstav c. Flertallet viser til at kompensasjonsordningen er et viktig virkemiddel for å unngå at kommunene har et merverdiavgiftsmessig motiv til å produsere tjenester selv framfor å kjøpe fra private. Dette hensynet må ivaretas også ved ev. endringer i kompensasjonsretten for de private og ideelle virksomhetene. Flertallet understreker at de samlede rammevilkårene for private og ideelle virksomheter ikke må svekkes.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne viser til at hovedårsaken til at mange kommuner velger å produsere tjenester i egen regi, ofte handler om å i større grad kunne tilby ansatte en anstendig lønn, hele og faste stillinger, bedre pensjonsvilkår og bedre kvalitet på tjenestene i form av ansatte som tar seg tid til menneskene de er satt til å hjelpe, fremfor stoppeklokkehysteriet som måler avkastning. Disse medlemmer imøteser en tydeliggjøring av regelverket om merverdiavgiftskompensasjon i undervisningssektoren og forventer at lokalpolitikeres syn på arbeidsvilkår og tjenestekvalitet forblir uendret også etter gjennomgangen av regelverket.

17. Avgift på fiskeriene – anmodningsvedtak

Sammendrag

Stortinget fattet følgende anmodningsvedtak i forbindelse med behandlingen av Meld. St. 32 (2018–2019), se Innst. 243 S (2019–2020):

«Vedtak 554:

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget (så snart som mulig, eventuelt fra 2021) med et forslag om en fiskal avgift på fiskeriene (villfisk) tilsvarende om lag 100 mill. kroner årlig. Det vurderes i den forbindelse om det kan gjøres etter modell av fiskeriforskningsavgiften. Modellen må være forenlig med Norges forpliktelser under EFTA-konvensjonen og EFTA-frihandelsavtaler.»

Departementet mener det er flere forhold ved en slik avgift som må utredes nærmere før et konkret forslag kan fremmes for Stortinget. Departementet vil i samråd med Nærings- og fiskeridepartementet vurdere disse forholdene nærmere og tar sikte på å fremme et forslag om fiskal avgift på fiskeriene i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2021.

Komiteens merknader

Komiteen tar omtalen til orientering.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til regjeringens varsel om at det tas sikte på å fremme forslag om fiskal avgift på fiskeriene (villfisk) i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2021. Disse medlemmer påpeker at regjeringen legger opp til en kraftig avgiftsøkning for fiskerinæringen. Gjennom innføring av full CO₂-avgift i statsbudsjettet for 2020, innføring av en ny tilsynsavgift i statsbudsjettet for 2021 og varsel om en ny fiskal avgift ilegges det høye avgifter på en bransje som henter opp fornybare ressurser fra havet i form av mat som verden trenger.

Disse medlemmer vil understreke at Senterpartiet er mot disse avgiftsøkningene for fiskerinæringen.

18. Overgangsordning i forbindelse med avviklingen av 350-kronersgrensen

Sammendrag

I Prop. 1 LS (2019–2020) punkt 12 foreslo regjeringen å avvikle avgiftsfritaket for varesendinger fra utlandet av mindre verdi (350-kronersgrensen). Forslaget ble vedtatt av Stortinget 13. desember 2019.

Avviklingen av 350-kronersgrensen er gjennomført i to omganger. For næringsmidler, restriksjonsbelagte varer og varer som ilegges særavgifter, ble 350-kronersgrensen avvirket 1. januar 2020. Disse varene blir nå underlagt ordinære prosedyrer for oppkreving av avgifter og eventuell toll. For alle andre varer ble avviklingen av 350-kronersgrensen gjennomført 1. april 2020. For disse varene er plikten til å beregne og betale merverdiavgift lagt på tilbyderer av varen. Det er samtidig innført en forenklet ordning for beregning og betaling av merverdiavgift for varer med verdi inntil 3 000 kroner, der utenlandske tilbydere av varer kan registrere seg. Den forenklete ordningen (VOEC – VAT On E-Commerce) er en utvidelse av den tidligere forenklete ordningen for beregning og betaling av merverdiavgift for tjenester (VOES – VAT On Electronic Services).

Regelverket innebærer at Norge nå utnytter sin beskatningsrett for elektronisk handel fra utlandet til norsk forbruker både for tjenester og varer i samsvar med OECDs retningslinjer på området. Norge er det første landet i Europa som har innført et slikt system.

I Innst. 4 L (2019–2020) punkt 9 ba Stortinget regjeringen om å utforme en overgangsordning i forbindelse med avviklingen av 350-kronersgrensen 1. april 2020 og innføringen av VOEC-ordningen:

«Flertallet mener det er viktig å ivareta hensynet til forbrukerne og god vareflyt ved avviklingen av 350-kronersgrensen og innføring av den forenklede ordningen for merverdiavgift. Det vises til Prop. 1 LS (2019–2020) punkt 12.8 der departementet kommenterer uheldige konsekvenser av å presse gjennom endringene for tidlig. Flertallet ber regjeringen utforme en midlertidig ordning for å avhjelpe nevnte utfordringer i en innfasingsperiode.»

For å følge opp Stortingets innstilling er det innført en overgangsordning som innebærer at deklarasjonsfritaket for varer med verdi under 350 kroner beholdes inntil videre. Den avgiftsfrie grensen på 350 kroner er imidlertid fjernet, og tilbyder av varer til norske forbrukere er dermed avgiftspliktig fra første krone også i overgangsordningen. For norske forbrukere innebærer dette at varer med verdi under 350 kroner som kjøpes fra utlandet, ikke rutinemessig blir stoppet for deklarasjon ved grensen, og at avgift i slike tilfeller ikke oppkreves i forbindelse med innførsel av varen. Avgiftsplikten påligger den utenlandske tilbyderen og etterlevelsen kontrolleres målrettet av Skatteetaten i samarbeid med Tolletaten og Posten. Kontrollaktiviteten retter seg både mot registrerte tilbydere og mot tilbydere som ikke er registrert.

For at den enkelte tilbyder skal omfattes av overgangsordningen, er det et vilkår at tilbyderen er registrert i VOEC-ordningen og etterlever regelverket i denne ordningen. Dersom tilbyderen ikke har vært i stand til fullstendig etterlevelse av VOEC-regelverket fra 1. april 2020, har tilbyderen måttet innlede dialog med Skatteetaten og legge frem en fremdriftsplan for når etterlevelse skal oppnås. Skatteetaten har utarbeidet en kontrollstrategi, som også innebærer fysiske stikkprøvekontroller i samarbeid med Tolletaten.

Skatteetaten har meldt om over 700 nye registrerte tilbydere i den forenklede ordningen, i tillegg til de over 350 tilbydere av tjenester som allerede var registrert i VOES-ordningen. Per 4. september 2020 har 45 tilbydere bedt om å bli omfattet av overgangsordningen. Disse har lagt frem en plan som viser når de vil ha systemer på plass for å kunne oppkreve merverdiavgift og merke alle vareforsendelsene i henhold til regelverket. Av de 45 tilbyderne som har vært omfattet av overgangsordningen, har 20 blitt ferdig med de nødvendige tekniske tilpasninger, og følger nå regelverket fullt ut. Skatteetaten har løpende dialog og kontroll med de resterende tilbyderne.

VOEC-ordningen har blitt godt mottatt av de utenlandske aktørene. Antallet registrerte utenlandske tilbydere er meget lovende i lys av at Norge er det første

landet i Europa som innfører et slikt generelt system for beskatning av varer som sendes direkte til norsk forbruker.

For å sikre ytterligere oppslutning fremover er det departementets syn at kontrollen av aktørenes etterlevelse skal skjerpes, med sikte på at flest mulig av vareforsendelsene som kommer inn til Norge er forhåndsbetalt, herunder at disse er merket på en slik måte at kontrollmyndighetene kan lese dette digitalt som ledd i innførselen. Det er på dette tidspunktet ikke hensiktsmessig å avvikle overgangsordningen helt og innføre deklarasjonsplikt for varer med verdi mellom 0 og 350 kroner. EUs vedtatte system, som også innebærer utvikling av en ny forenklet tolldeklarasjon i dette varesegmentet, er ennå ikke klart til bruk. Det er videre uhenkingsmessig å innføre et særnorsk system som alternativ til manuell deklarerer. EUs system skulle etter planen ha vært klart 1. januar 2021, men er utsatt til 1. juli 2021. Departementet følger utviklingen i EU tett og vurderer deklarasjonsfritakets varighet løpende. Departementet tar sikte på å videreføre deklarasjonsfritaket inntil EUs system er på plass 1. juli 2021, men med en stadig mer skjerpet kontroll av etterlevelsen. Det tas sikte på at flest mulig av vareforsendelsene skal ha forhåndsbetalt merverdiavgift og korrekt merking.

Komiteens merknader

Komiteen tar omtalen til orientering.

19. Midlertidig forhøyede avskrivningssatser

Sammendrag

Nyanskaffede maskiner og andre driftsmidler i saldogruppe d gis forhøyet avskrivning i 2020 med 10 pst. Tiltaket er innført etter anmodningsvedtak fra Stortinget, jf. vedtak 445 fattet i forbindelse med behandling av Innst. 216 S (2019–2020), hvorpå regjeringen fremmet lovforslag i revidert nasjonalbudsjett 2020, jf. Prop. 107 LS (2019–2020) kapittel 3. Tiltaket ble godkjent av EF-TAs overvåkningsorgan (ESA) 20. juli og gjelder for driftsmidler anskaffet fra og med denne dagen og ut 2020. ESAs godkjenning forutsetter at tiltaket er i tråd med Europakommisjonens midlertidige retningslinjer for statsstøtte i forbindelse med koronasituasjonen. Departementet fikk hjemmel til å fastsette nærmere bestemmelser om tiltaket i forskrift. I revidert nasjonalbudsjett varslet regjeringen at en eventuell videreføring av tiltaket i 2021 ville bli vurdert i 2021-budsjettet.

Startavskrivningene vil gi utsatt skatt for virksomheter som investerer i maskiner, inventar, personbiler og traktorer. Departementet ser ikke gode grunner til å opprettholde et støttetiltak for akkurat disse investeringene. Tiltak i form av høye avskrivninger i det ordinære selskapskattesystemet er uansett lite treffsikkert, da det

først og fremst er en fordel for selskap i skatteposisjon. En vesentlig andel av målgruppen vil være utenfor skatteposisjon og treffes derfor ikke av tiltaket.

Videre er det usikkert om ESA vil kunne godkjenne en forlengelse av tiltaket til 2021. Europakommisjonens midlertidige retningslinjer for statsstøtte i forbindelse med koronasituasjonen, som tiltaket er godkjent etter, gjelder bare for støtte frem til 31. desember 2020. Ved en eventuell forlengelse av startavskrivningene må tiltaket derfor notiseres på nytt etter de ordinære statsstøttereglene, med usikkert utfall. På denne bakgrunn foreslår ikke departementet å fremme forslag i 2021-budsjettet om å forlenge startavskrivningene til 2021.

Komiteens merknader

Komiteen tar omtalen til orientering.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett, der ordningen med startavskrivninger for maskiner mv. (saldogruppe D) foreslås videreført som en fast ordning, og der avskrivningsraten for skip mv. (saldogruppe E) foreslås økt fra 14 til 20 pst. Disse medlemmer påpeker at dette er endringer som vil styrke investeringsinsentivene i norsk industri generelt og i maritim industri spesielt.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen avklare med ESA om det fortsatt kan gis nyanskaffede maskiner og andre driftsmidler i saldogruppe d forhøyet startavskrivning med 10 pst., og komme tilbake til Stortinget med et forslag om dette så snart som mulig.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å innføre 10 pst. ekstra startavskrivning for nyanskaffelser av, og påkostninger på, driftsmidler i saldogruppe d (maskiner, inventar mv.). Dette medlem mener dette er et godt virkemiddel for å gjøre det mer lønnsomt å investere når samfunnet skal inn i en helhetlig grønn omstilling.

Dette medlem merker seg at regjeringen spekulerer i hvorvidt ESA ville godkjenne en forlengelse av de midlertidige startavskrivningene eller ikke, men at svaret på dette på ingen måte er klart.

20. Folketrygdens inntekter

Sammendrag fra Prop. 1 LS (2020–2021)

Regjeringens forslag til vedtak om trygdeavgift og arbeidsgiveravgift for 2021 er fremmet i forslag til stor-

tingsvedtak om fastsettelse av avgifter mv. til folketrygden for 2021 i proposisjonen på side 289 flg.

Sammendrag fra Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021)

Det vises til forslag til endring av forslag til stortingsvedtak om fastsettelse av avgifter mv. til folketrygden for 2021 i Prop. 1 LS (2020–2021) Tillegg 1 punkt 5. Bevilgningsforslaget for arbeidsgiveravgift på kap. 5700 post 72 i 2021-budsjettet foreslås redusert med 170 mill. kroner bokført.

Det vises til omtalen av endringer i regler for utsatt betaling av skatte- og avgiftskrav mv. under kap. 5501. Endringene innebærer at bevilgningsforslaget på kap. 5700 post 72 økes med 560 mill. kroner.

Samlet innebærer dette at bevilgningsforslaget på kap. 5700 post 72 økes med 390 mill. kroner.

Sammendrag fra Prop. 1 LS Tillegg 1 (2020–2021)

Adgangen til å betale arbeidsgiveravgift med redusert sats eller 0-sats innebærer statsstøtte. Etter EØS-avtalen kan slik støtte som utgangspunkt bare tildeles dersom den på forhånd er godkjent av EFTAs overvåkningsorgan (ESA).

Gjeldende ordning med differensiert arbeidsgiveravgift (DA-ordningen) ble notifisert til ESA 13. mars 2014. Ordningen, slik den ble foreslått i Prop. 118 S (2013–2014), ble godkjent ved vedtak av 18. juni 2014 for perioden 1. juli 2014 til 31. desember 2020 i henhold til ESAs retningslinjer for regionalstøtte.

Europakommisjonen og ESA har valgt å forlenge gjeldende regelverk for regionalstøtte til 31. desember 2021. ESA har videre godkjent forlengelse av det regionale støttekartet for Norge, som angir virkeområdet for regionalstøtte, til 31. desember 2021. Retningslinjene for regionalstøtte og støttekartet danner grunnlaget for utforming av ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift.

Finansdepartementet er nå i dialog med ESA om forlengelse av DA-ordningen ut 2021. En rask avgjørelse fra ESA forutsetter at ordningen som skal gjelde for 2021, er uendret sammenlignet med ordningen slik den ble godkjent av ESA i 2014.

DA-ordningen som er foreslått i Prop. 1 LS (2020–2021) Skatter, avgifter og toll 2021, er ikke identisk med den ESA godkjente i 2014. For å sikre at ESA kan godkjenne forlengelse av ordningen før stortingsbehandlingen av budsjettet for 2021, og derved at DA-ordningen kan videreføres uten opphold i 2021, foreslås det en endring av det fremlagte forslaget.

Arbeidsgiveravgiftssatsen avhenger av hvor foretaket eller de aktuelle underenheter er registrert. Den foreslåtte endringen innebærer en utfyllende regel til dette, om at foretak med ambulerende virksomhet (eksempelvis bygge- og anleggsvirksomhet, transportvirksomhet og arbeidsutleie) på nærmere vilkår kan benytte

avgiftssatsen som gjelder der de ansatte utfører hoveddelen av sitt arbeid. Dette har betydning når denne satsen er lavere enn satsen der foretaket er registrert. Denne unntaksregelen for ambulerende virksomhet var én av to særregler for ambulerende virksomhet i ordningen som ble godkjent i 2014. Den andre særregelen er en særskilt omgåelsesregel. Denne innebærer at foretak med ambulerende virksomhet i soner med høyere avgiftssats enn der foretaket er registrert, på nærmere vilkår må benytte denne høyere satsen på lønn til ansatte som utfører hoveddelen av sitt arbeid der.

Den særskilte omgåelsesregelen har vært gjeldende i hele perioden fra ordningen ble godkjent, mens unntaksregelen ble suspendert i 2016, da ESA startet en formell undersøkelse av denne. Sommeren 2017 konkluderte ESA med at unntaksregelen var forenlig med EØS-avtalen. Regelen har foreløpig ikke blitt gjeninnført.

Ved at unntaksregelen, slik den var utformet da ordningen ble godkjent i 2014, gjøres gjeldende også i 2021, vil ESA raskt kunne godkjenne forlengelse av DA-ordningen ut 2021.

Europakommisjonen og ESA vil i løpet av 2021 fastsette nye regionalstøtteretningslinjer som skal gjelde fra og med 2022. Norske myndigheter må da notifisere en DA-ordning for perioden fra 2022, og ESA vil da vurdere alle sider av den ordningen som blir notifisert på grunnlag de nye retningslinjene.

Endringen anslås på svært usikkert grunnlag å medføre et provenytap på 200 mill. kroner påløpt og 170 mill. kroner bokført i 2021.

Det vises til forslag til endring av forslag til stortingsvedtak om fastsetting av avgifter mv. til folketrygden for 2021 § 1 fjerde ledd.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Senterpartiet, slutter seg til regjeringens forslag til stortingsvedtak om fastsetting av avgifter mv. til folketrygden for 2021 med endringen i § 1 fjerde ledd som fremmet i tilleggsproposisjonen.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett, der trygdeavgiften reduseres fra 8,2 til 8 pst. for bl.a. lønns-takere, mens den reduseres fra 11,4 til 11 pst. for bl.a. næringsdrivende. Disse medlemmer påpeker at dette representerer en betydelig skattelettelse for folk flest.

Disse medlemmer påpeker at ESA allerede sommeren 2017 konkluderte med at unntaksregelen i den differensierte arbeidsgiveravgiften var forenlig med EØS-avtalen, og mener det er svært beklagelig at regjeringen har latt det gå over tre år før unntaksregelen som Norge har mulighet til å benytte seg av, gjeninnføres. Disse medlemmer påpeker at dette i mellomtiden

har påført bedrifter hundretalls millioner i økt arbeidsgiveravgift.

21. Andre merknader og forslag

21.1 Utbytteskatt og fritaksmetoden

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt viser til at det med skattereformen i 2006 ble innført en varslet utbytteskatt for personer gjennom aksjonærmodellen, som skattlegger utbytte og gevinster som overstiger skjermingsfradraget. Disse medlemmer viser til at formålet med fritaksmetoden er at kapitalen skal flytte fritt mellom selskaper, slik at gevinst og utbytte er skattefrie når mottageren er et selskap, også innen EU, og at gevinst og utbytte bare er skattepliktig ved uttak til privatpersoner som overstiger det akkumulerte, ubenyttede skjermingsfradraget.

Disse medlemmer viser til at det i praksis har skjedd store tilpasninger til dette regelverket gjennom blant annet forbruk i selskapene og utstrakt bruk av holdingselskaper som gjør at aksjeinntekter unntas beskatning.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt viser til at dette både er med på å skjule eksisterende ulikhet og kan bidra til økt reell ulikhet. Disse medlemmer viser til at senere skatteuttak har gagnet de rikeste ytterligere, så som reduksjon av selskapsskatt, kutt i formuesskatt og fjerning av arveavgift.

Disse medlemmer mener derfor det er behov for en utredning for å avklare reelt omfang av tilpasninger til aksjonærmodellen og fritaksmetoden, samt hvordan skattereglene kan endres for å tilstrebe at mer av eernes reelle inntekter kommer til beskatning.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede omfanget av tilpasninger til aksjonærmodellen og fritaksmetoden og komme tilbake til Stortinget i løpet av 2021 med et forslag med sikte på å fjerne utilsiktede tilpasninger. Utredningen må også vurdere alternativer til fritaksmetoden.»

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede omfanget av tilpasninger til aksjonærmodellen og fritaksmetoden og komme tilbake til Stortinget i løpet av 2021 med et forslag med sikte på å motvirke utilsiktede tilpasninger.»

Disse medlemmer viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett, der det foreslås at oppjusteringsfaktoren for utbytte settes til 1,6.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser videre til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, der det foreslås å øke oppjusteringsfaktoren for utbytte til 1,61 og fjerne påslaget på 0,5 pst. i skjermingsrenten, som er å regne for en skattesubsidie av aksjeutbytte.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative budsjett, der det foreslås å øke oppjusteringsfaktoren for utbytte til 1,88, samt å fjerne skjermingsfradraget for utbytte.

21.2 Diverse miljøavgifter

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede virkemidler for å øke materialgjenvinningen av tekstiler, som for eksempel pant eller pris på tekstiler, og komme tilbake til Stortinget med forslag til virkemidler i statsbudsjettet for 2022.»

«Stortinget ber regjeringen utrede avgifter eller andre virkemidler for å redusere utslippene av metan og NMVOC og andre utslipp fra petroleumssektoren, og komme tilbake til Stortinget med forslag i statsbudsjettet for 2022.»

«Stortinget ber regjeringen utrede en avgift på bruk av torv i løpet av 2021 og komme tilbake til Stortinget med forslag om dette i statsbudsjettet for 2022.»

«Stortinget ber regjeringen utrede en materialavgift på uttak av jomfruelige naturressurser og komme tilbake til Stortinget med forslag om dette i statsbudsjettet for 2022.»

«Stortinget ber regjeringen utrede ulike avgiftsmodeller for fossil plast og plastemballasje og komme tilbake til Stortinget med forslag om dette i statsbudsjettet for 2022.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede en avgift på nitrogen i mineralgjødsel for å prise utslipp av lystgass, og komme tilbake til Stortinget med forslag om dette i statsbudsjettet for 2022.»

«Stortinget ber regjeringen utrede en gjeninnføring av båtmotoravgiften med avgiftsfritak for elmotor og batteri, og komme tilbake til Stortinget med forslag til gjeninnføring i statsbudsjettet for 2022.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til klimabudsjettet i Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett. For å klare å kutte utslippene med minst 60 pst. innen 2030, relativt til 1990, må avgiftene på forurensende aktivitet øke. I tillegg må det også utredes å innføre nye avgifter for å få ned utslippene og sørge for at forurenseren betaler.

Dette medlem viser videre til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, der det foreslås å innføre en avgift på nitrogen i mineralgjødsel på 1,84 kroner per kg.

21.3 Beskatning av arv

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at arv er en betydelig bidragsyter til at økonomiske forskjeller opprettholdes og forsterkes mellom generasjoner. Dette medlem viser videre til at skatt på arv ikke har uheldige vridningseffekter, det er urimelig at alle som jobber og tjener egne penger, må betale skatt på inntekt, mens det er skattefritt å få overført verdier gjennom arv man ikke har lagt ned noen arbeidsinnsats for. Når arbeidslinjen er gjennomgående i resten av samfunnet, er det påfallende etter dette medlems syn at dette ikke gjelder for noen av de aller rikeste i samfunnet.

Dette medlem mener beskatning av arv må gjeninnføres. Denne bør likevel ikke utformes på samme måte som den tidligere arveavgiften, men på en mer treffsikker og omfordelende måte.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2021 fremme et forslag om en progressiv arveskatt med bunnfradrag på 5 mill. kroner og med laveste sats på 10 pst., med gradvis opptrapping til 50 pst. skatt på arv over 100 mill. kroner.»

21.4 Skatt og avgift på petroleum

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne mener det var en historisk dårlig og hastig beslutning å endre petroleums skatteregimet mange år frem i tid på bakgrunn av en akutt og muligens forbigående problemstilling, uten noen form for utredning og med så kort saksbehandling. På bare få uker satte Stortinget til side et skatteregime og en oljepolitikk som har vært møysommelig bygget opp over tid, uten i det hele tatt å vurdere hvorvidt disse endringene er i tråd med våre klimamålsettinger, eller konsekvensene med tanke på oljeavhen-

gigheten i norsk økonomi. Disse medlemmer viser til at oljeprisen doblet seg bare i løpet av de få ukene Stortinget forhandlet om skatteendringene, noe som understreker hvor overilt det er å gjøre varige endringer på grunnlag av et øyeblikksbilde. Disse medlemmer viser til at petroleumsskatten har vært utformet for å ta hensyn til både oppgangs- og nedgangstider og har ligget stabilt i lang tid. Disse medlemmer forstår ikke hvordan partier som er imot å øke petroleumsskatten når det går godt i næringen, med henvisning til stabile rammebetingelser, er for å redusere skatten når det ikke går godt i næringen.

Disse medlemmer mener endringene i petroleumsskatten nå gir alvorlige feilinsentiver for investeringer i petroleumssektoren vis-a-vis investeringer i grønne næringer og fastlandsindustri. Disse medlemmer registrerer at flertallet av partiene på Stortinget ønsker å låse kapital i fossile investeringer i lang tid fremover, vel vitende om at dette ikke er bærekraftig, og at de resulterende endringene handler om å forsøke å sikre lønnsomhet i prosjektene heller enn likviditet, som i utgangspunktet skulle være formålet. Disse medlemmer mener endringene innebærer at petroleumsselskapene med all sannsynlighet vil investere i prosjekter som vil være ulønnsomme for samfunnet, og hvor staten taper penger.

Disse medlemmer viser til proposisjonen, der det fremgår at skatteendringene har dramatiske konsekvenser for kontantstrømmen fra petroleumssektoren og oljeselskapenes skatteposisjon vis-a-vis staten. Påløpt petroleumsskatt er i 2020 anslått til minus 39,1 mrd. kroner, og særskatten på petroleum er budsjettert med negativ verdi også i 2021. Disse medlemmer mener dette snur skattesystemet bak-frem og representerer et uansvarlig og svært kostbart hasardspill med fellesskapets midler.

Disse medlemmer viser til at endringene i petroleumsskatten har ført til at oljeselskapene bare dekker 10 pst. av investeringskostnadene selv, ned fra 12 pst. før endringene ble gjort. I et nøytralt skatteregime vil selskapene dekke 23 pst. av investeringskostnadene. Disse medlemmer viser videre til at anledningen til umiddelbar utgiftsføring i særskatten er en endring i retning av en kontantstrømskatt på petroleumsvirksomheten. Ved en kontantstrømskatt faller begrunnelsen for friinntekten bort, siden denne er å regne som en kompensasjon for at avskrivningen tas over tid.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, der det foreslås å innføre kontantstrømsbeskatning for petroleumsnæringen.

Dette medlem viser til at vi må redusere oljeproduksjonen for å nå verdens klimamål. Dette medlem mener det snarest mulig må tas grep for å sørge for

at den minst lønnsomme oljen blir liggende i bakken. Dette medlem viser derfor til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, der det foreslås å innføre en produksjonsavgift på 25 kroner per fat olje. Ved å innføre en slik avgift vil oljeselskapene tilpasse seg ved å la være å investere i de minst lønnsomme feltene og redusere den minst lønnsomme oljeproduksjonen først. En slik avgift er også foreslått av flere av landets ledende økonomer, senest i Klimaomstillingsutvalgets rapport som ble lagt fram i høst.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til Miljøpartiet De Grønnes alternative budsjett, hvor det foreslås å innføre en produksjonsavgift på 27 kroner per fat olje.

21.5 Skattepolitikk for innovasjon, skaperglede og grønne arbeidsplasser

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til at Norge er på vei inn i en omstilling der behovet for innovasjon, nyskaping og satsingsvilje er større enn noensinne. Norge har gjennom mange år tjent store penger på å selge olje og gass. Dette er aktivitet som ødelegger livsgrunnlaget vårt og som derfor må fases ut. I dag fører regjeringen Solberg en tilbakeskuede næringspolitikk som bremser denne nødvendige omstillingen. Dette medlem viser til at petroleumsnæringens sterke dominans i norsk økonomi har vært skadelig for fastlandsindustrien og flere andre sektorer fordi petroleumsnæringen har drevet opp lønns- og kostnadsnivået gjennom flere tiår og dermed svekket Norges konkurransevne på andre områder. I årene som kommer, er det derfor nødvendig med en aktiv og målrettet næringspolitikk for å gi norsk økonomi flere bein å stå på.

Dette medlem foreslår derfor en omfattende liste med skatteletter og andre tiltak som bedrer rammebetingelsene for norske fastlandsnæringer. Miljøpartiet De Grønne vil flytte skattefordelene vekk fra petroleumsindustrien til nye grønne næringer, og legge til rette for skaperglede, gründervirksomhet, innovasjon og teknologiutvikling. Dette medlem foreslår også skattelettelser rettet mot tradisjonelle næringer som landbruk, fiskeri, vannkraft og skipsverft, som bør gis bedre økonomiske rammebetingelser enn de har i dag. Dette kombineres med tiltak for å stimulere til forskning og utvikling.

21.6 Private helseforsikringer

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt mener det er viktig å prioritere helsekronene til felles beste. Under regjeringen Solberg har antallet helseforsikringer økt med 200 000. Helseforsikringer går hånd i hånd med økt bruk av private

helseaktører, og vi får stadig høre eksempler på at folk kommer raskere fram i køen med en privat helseforsikring, fordi private aktører holder av kapasitet. Aleris skriver på sine nettsider:

«Hos oss kan du få røntgen, MR, CT, ultralyd og mammografi helsekontroll nesten uten ventetid, dersom du har helseforsikring eller velger å betale selv. Ønsker du å betale privat eller benytte helseforsikring kan du som regel få time innen 48 timer.»

Et samfunn der bruken av helseforsikringer spiller en stor rolle, er en amerikanisering av helsetjenesten som vi ikke er tjent med. De som har råd til å betale for egne helseforsikringer, har også råd til å bidra til vår felles velferd.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet foreslår å innføre en omsetningsavgift på private helseforsikringer på behandling på 25 pst.

21.7 Omsetningsavgift på finansielle transaksjoner

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne peker på at et hovedformål med velfungerende finansmarkeder er å sørge for tilgang til kapital i realøkonomien, men er bekymret for at manglende regulering i finanssektoren legger til rette for en betydelig grad av spekulasjon som ikke har noen samfunnsøkonomisk gevinst, men kan true den finansielle stabiliteten. Disse medlemmer viser til mindretallsmerknad i NOU 2011:11:

«Et mindretall i utvalget, bestående av medlemmene Flesland, Lindholt, Reegård og Tranøy, mener det er grunn til å advare mot det som kan kalles finansiell idealisme.

Det vil si en tro på at frie finansmarkeder gir en svært god (om ikke optimal) allokering av ressurser over tid og mellom sektorer og geografiske områder, samtidig som de er selvkorrigerende og stabile. Farene ved å legge seg for tett opp til en slik finansiell idealisme er at reguleringsmyndigheter og andre hvis jobb det er å tenke kritisk og årvåkent omkring utviklingen i finansmarkedene, får en uheldig tolkningsramme å forstå løpende utviklingstrekk innenfor. For eksempel er det en fare for at man under-spiller de sosiale kostnader forbundet med spekulasjon fordi man i stedet ser ethvert kjøp og salg som et bidrag til at markedet skal 'finne riktig pris', såkalt 'price discovery'. Tilsvarende kan det lede til at all økning i markedets likviditet framstår som et gode, og målet blir å maksimere antallet transaksjoner (noe som nesten alltid vil være i finanssektorens interesse) heller enn å spørre om hva som er et optimalt antall transaksjoner (et spørsmål forankret i de realøkonomiske aktørenes interesse).»

Disse medlemmer vil peke på at en rekke land i OECD har en omsetningsavgift på børsen eller annen form for beskatning av finansielle tjenester, men at Norge ikke har dette, bortsett fra noen avgifter Oslo Børs innkrever selv. Dermed er kjøp og salg av verdipapirer fritatt fra statlige avgifter, i motsetning til de fleste andre varer og tjenester som omsettes i Norge. Disse medlemmer vil peke på at selv en svært lav avgift, f.eks. en 0,5 pst. omsetningsavgift på transaksjoner på Børsen, slik man har i Storbritannia, kan være tilstrekkelig til å forhindre en stor andel spekulative transaksjoner, som kan ha store volumer, men lav margin.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede en omsetningsavgift på Oslo Børs eller andre former for beskatning av finansielle transaksjoner, og komme tilbake til Stortinget med dette ifm. med statsbudsjettet for 2022.»

22. Sammenligningstabell

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	H, FrP, V og KrF	A	Sp	SV	MDG	R
Inntekter rammeområde 21 (i tusen kroner)									
5501		Skatter på formue og inntekt							
	70	Trinnskatt mv.	68 620 000	-1 889 000	+7 102 000	+428 000	+3 960 000	+25 689 800	
	72	Fellesskatt mv. fra personlige skattytere	107 460 000		+513 000	+3 766 000	+866 000		
	74	Selskapsskatter mv. fra upersonlige skattytere utenom petroleum	68 000 000		-330 000		+499 000		
	75	Formuesskatt	2 600 000	-15 000	+7 216 000	+11 816 000	+2 578 900		

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	H, FrP, V og KrF	A	Sp	SV	MDG	R
	77	Kildeskatt på rentebetalinger	40 000						+21 300
	78	Kildeskatt på royaltybetalinger	5 000						+2 600
	79	Kildeskatt på leiebetalinger for visse fysiske eiendeler	200 000	-100 000		-200 000	+375 000		+106 600
5502		Finansskatt							
	70	Skatt på lønn	2 170 000			-1 810 000			
	71	Skatt på overskudd	2 560 000			+3 600 000			
	72	Finansskatt på handel med aksjer og obligasjoner	0					+2 640 000	
5506		Avgift på arv og gaver							
	70	Avgift på arv og gaver	0						+3 000
5506		Miljøavgift på deponi av gruveavfall							
	75	Miljøavgift på deponi av gruveavfall	0					+425 000	
5507		Skatt og avgift på utvinning av petroleum							
	71	Ordinær skatt på formue og inntekt	8 900 000					+2 000 000	+300 000
	72	Særskatt på oljeinntekter	-600 000				+7 200 000	+40 000 000	
	75	Produksjonsavgift på olje og gass	0				+7 000 000	+7 000 000	
5508		Avgift på utslipp av CO₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen							
	70	CO ₂ -avgift i petroleumsvirksomheten på kontinental-sokkelen	6 000 000				+1 330 000	+11 400 000	
	71	Avgift på produsert vann	0					+940 000	
5511		Tollinntekter							
	70	Toll	3 200 000		+179 000	+196 000			+22 500
5521		Merverdiavgift							
	70	Merverdiavgift	325 830 000	-1 192 900	-547 600	-4 430 000	-3 405 000	-2 220 000	-1 830 000
	71	Omsetningsavgift	0		+420 000				
5522		Særavgift for produkter med høy miljøbelastning							
	70	Særavgift for produkter med høy miljøbelastning	0					+3 290 000	
5526		Avgift på alkohol							
	70	Avgift på alkohol	13 900 000	-710 000	+126 800	+130 000	+130 000		
5531		Avgift på tobakkvarer mv.							
	70	Avgift på tobakkvarer mv.	6 700 000	-325 000	+154 400	-45 000	-45 000	+690 000	
5536		Avgift på motorvogner mv.							
	71	Engangsavgift	10 130 000	-640 000	+725 000	-40 000	+1 950 000	+3 410 000	

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	H, FrP, V og KrF	A	Sp	SV	MDG	R
	72	Trafikkforsikringsavgift	9 500 000			-20 000	-70 000	-150 000	
5538		Veibruksavgift på drivstoff							
	70	Veibruksavgift på bensin	4 050 000		-85 000		+230 000	+2 440 000	
	71	Veibruksavgift på autodiesel	9 100 000			-800 000	+1 060 000	+3 705 000	
	73	Overføring til CO ₂ -fond for næringslivet	0					-1 531 000	
	74	Klimabelønning – tilbakebetaling av avgift per capita	0					-5 114 000	
5541		Avgift på elektrisk kraft							
	70	Avgift på elektrisk kraft	11 402 000			-561 000		+500 000	-275 000
5542		Avgift på mineralolje mv.							
	70	Grunnavgift på mineralolje mv.	1 740 000					+360 000	+1 000 000
5543		Miljøavgift på mineralske produkter mv.							
	70	CO ₂ -avgift	8 672 000	-5 000	+170 000	-914 000	+3 360 000	+1 411 000	+3 691 000
5546		Avgift på forbrenning av avfall							
	70	CO ₂ -avgift	110 000			-110 000	-110 000	-110 000	
5548		Miljøavgift på visse klimagasser							
	70	Avgift på hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK)	335 000				+55 000	+60 000	
5549		Avgift på utslipp av NO_x							
	70	Avgift på utslipp av NO _x	60 000					+8 000	
5551		Avgifter knyttet til mineralvirksomhet							
	71	Årsavgift knyttet til mineraler	2 000						+345 000
5552		Avgift på lakselus i oppdrettsnæringen							
	70	Avgift på lakselus i oppdrettsnæringen	0					+900 000	
5552		Avgift på nitrogen							
	70	Avgift på nitrogen i mineralgjødsel	0				+120 000		
5555		Avgift på sjokolade- og sukkervarer mv.							
	70	Avgift på sjokolade- og sukkervarer mv.	1 550 000	-1 425 000		-44 000			
5556		Avgift på alkoholfrie drikkevarer mv.							
	70	Avgift på alkoholfrie drikkevarer mv.	2 140 000	-925 000		-50 000			-85 000
5557		Avgift på sukker mv.							
	70	Avgift på sukker mv.	200 000					+16 000	
5559		Avgift på drikkevareemballasje							
	70	Grunnavgift på engangsemballasje	2 200 000						+483 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	H, FrP, V og KrF	A	Sp	SV	MDG	R
	72	Miljøavgift på plast	30 000						+22 000
5560		Avgift på fossil plastemballasje							
	70	Avgift på fossil plastemballasje	0					+1 100 000	
5561		Flypassasjeravgift							
	70	Flypassasjeravgift	1 515 000	-1 515 000	-1 515 000	-1 515 000	+490 000	-1 600 000	+470 000
	71	Flyseteavgift	0					+13 100 000	
5565		Dokumentavgift							
	70	Dokumentavgift	11 680 000				-2 200 000		
5568		Sektoravgifter under Kulturdepartementet							
	71	Årsavgift – stiftelser	23 974	-24					
	73	Refusjon – Norsk Rikstoto og Norsk Tipping AS	46 644	-44					
5574		Sektoravgifter under Nærings- og fiskeridepartementet							
	74	Fiskeriforskningsavgift	324 000	-267					
	76	Kontrollavgift fiskeflåten	42 000		-42 000	-42 000			
5576		Sektoravgifter under Landbruks- og matdepartementet							
	70	Forskningsavgift på landbruksprodukter	170 000	-170					
5578		Sektoravgifter under Klima- og miljødepartementet							
	72	Fiskeravgifter	18 264	-10					
5580		Sektoravgifter under Finansdepartementet							
	70	Finanstilsynet, bidrag fra tilsynsenhetene	453 256	-446					
5700		Folketrygdens inntekter							
	71	Trygdeavgift	155 130 000			-2 794 000	+155 000		
		Sum inntekter rammeområde 21	1 062 056 811	-6 853 861	+4 912 600	-2 164 000	+33 635 000	+92 573 900	+29 966 800
		Sum netto rammeområde 21	-1 062 056 811	+6 853 861	-4 912 600	+2 164 000	-33 635 000	-92 573 900	-29 966 800

23. Forslag fra mindretall

Forslag fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen sikre at frikortbestemmelser hjemlet i landsomfattende tariffavtaler for ansatte og pensjonister i kollektivtrafikken fortsatt skal være skattefrie. Det samme gjelder personalbillett for ansatte og pensjonister i jernbanesektoren.

Forslag fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen fremme et forslag om å fjerne ekstra skatt på lønn i finanssektoren og samtidig øke skatten på overskudd fra finansinstitusjoner tilsvarende for å dekke inn provenytapet.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen utrede en folkehelseavgift eller andre virkemidler som skaper insentiver til redusert sukkerinnhold i produkter, og som ikke skaper uheldig konkurransevridning eller går på bekostning av omsetning i Norge og norsk næringsliv.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen utrede omfanget av tilpasninger til aksjonærmodellen og fritaksmetoden og komme tilbake til Stortinget i løpet av 2021 med et forslag med sikte på å fjerne utilsiktede tilpasninger. Utredningen må også vurdere alternativer til fritaksmetoden.

Forslag fra Arbeiderpartiet og Rødt:

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2021 fremme et forslag om forbedringer i avgiften på forbrenningsanlegg slik at klimaeffekten forsterkes. Dette kan f.eks. dreie seg om en materialavgift eller en eksportavgift, slik som i Nederland.

Forslag fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen i dialog med drikkevarebransjen utforme en materialavgift som premierer bruk av fornybare og resirkulerte materialer, til erstatning for dagens emballasjeavgift og komme tilbake med forslag senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2022. Konkurransedyktigheten til de produkter som i dag har fritak for avgift, må ikke reduseres.

Forslag fra Senterpartiet og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen evaluere effekten av den foreslåtte avgiften på avfallsforbrenning i forbindelse med fremleggelsen av statsbudsjettet for 2022. Evalueringen skal inneholde klimaeffekten av avgiften og hvorvidt avgiften støtter opp om omlegging til mer sirkulær økonomi, samt effekt på arbeidsplasser og verdiskaping.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt:

Forslag 8

Stortinget ber regjeringen utrede hvordan merverdiavgiftssystemet kan endres for å sikre at elbilens skattefordel sammenlignet med fossilbiler ved kjøp replikeres for leasing av biler, og komme tilbake til Stortinget med forslag i revidert nasjonalbudsjett for 2021.

Forslag 9

Stortinget ber regjeringen utrede merverdiavgift på restverdi for biler som selges i bruktmarkedet og som tidligere har ført all merverdiavgift til fradrag i mva-regnskapet, for slik å bedre konkurransekraften til elbil i leasing, og legge frem et forslag om dette ifb. med statsbudsjettet for 2022.

Forslag 10

Stortinget ber regjeringen utrede avgiftsfritak for nullutslipps vare- og lastebiler i løpet av 2021 og komme tilbake med forslag om dette i statsbudsjettet for 2022.

Forslag 11

Stortinget ber regjeringen utrede og innføre engangsgangavgift på tunge lastebiler i løpet av 2021 og komme tilbake med forslag om dette i statsbudsjettet for 2022.

Forslag 12

Stortinget ber regjeringen utrede en omlegging av dokumentavgiften som sørger for at gjenbruk av deler av eksisterende bygg favoriseres i avgiftssystemet, og komme tilbake til Stortinget med et forslag til endring i forbindelse med statsbudsjettet for 2022.

Forslag 13

Stortinget ber regjeringen utrede virkemidler for å øke materialgjenvinningen av tekstiler, som for eksempel pant eller pris på tekstiler, og komme tilbake til Stortinget med forslag til virkemidler i statsbudsjettet for 2022.

Forslag 14

Stortinget ber regjeringen utrede avgifter eller andre virkemidler for å redusere utslippene av metan og NMVOC og andre utslipp fra petroleumssektoren, og komme tilbake til Stortinget med forslag i statsbudsjettet for 2022.

Forslag 15

Stortinget ber regjeringen utrede en avgift på bruk av torv i løpet av 2021 og komme tilbake til Stortinget med forslag om dette i statsbudsjettet for 2022.

Forslag 16

Stortinget ber regjeringen utrede en materialavgift på uttak av jomfruelige naturressurser og komme tilbake til Stortinget med forslag om dette i statsbudsjettet for 2022.

Forslag 17

Stortinget ber regjeringen utrede ulike avgiftsmodeller for fossil plast og plastemballasje og komme tilbake til Stortinget med forslag om dette i statsbudsjettet for 2022.

Forslag fra Senterpartiet:*Forslag 18*

Stortinget ber regjeringen utrede omfanget av tilpasninger til aksjonærmodellen og fritaksmetoden og komme tilbake til Stortinget i løpet av 2021 med et forslag med sikte på å motvirke utilsiktede tilpasninger.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne:*Forslag 19*

Stortinget ber regjeringen utsette iverksetting av avgift på avfallsforbrenning inntil det er sikret at den ikke fører til eksport av utslipp, og det er utredet hvilke virksomheter som vil berøres av avgiften, og hvilke virkninger avgiften vil ha for berørte anlegg.

Forslag 20

Stortinget ber regjeringen avklare med ESA om det fortsatt kan gis nyanskaffede maskiner og andre driftsmidler i saldogruppe d forhøyet startavskrivning med 10 pst., og komme tilbake til Stortinget med et forslag om dette så snart som mulig.

Forslag 21

Stortinget ber regjeringen utrede en avgift på nitrogen i mineralgjødsel for å prise utslipp av lystgass, og komme tilbake til Stortinget med forslag om dette i statsbudsjettet for 2022.

Forslag 22

Stortinget ber regjeringen utrede en gjeninnføring av båtmotoravgiften med avgiftsfritak for elmotor og batteri, og komme tilbake til Stortinget med forslag til gjeninnføring i statsbudsjettet for 2022.

Forslag 23

Stortinget ber regjeringen utrede en omsetningsavgift på Oslo Børs eller andre former for beskatning av finansielle transaksjoner, og komme tilbake til Stortinget med dette ifm. med statsbudsjettet for 2022.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt:*Forslag 24*

Stortinget ber regjeringen utrede om og hvordan flypassasjeravgiften kan differensieres til fordel for flyvninger på kortbanenettet og mellom Nord-Norge og Sør-Norge, og komme tilbake til dette i forbindelse med statsbudsjettet for 2022. Avgrensningen kan være på flyets vekt, etter geografi, varighet av reise med alternativ kollektivtransport, eller andre kriterier som ivaretar en skjerming av kortbanenettet og flyvninger mellom Nord-Norge og Sør-Norge.

Forslag fra Miljøpartiet De Grønne og Rødt:*Forslag 25*

Stortinget ber regjeringen etablere modeller som gjør det mulig å skille ut varige driftsmidler som maskiner, inventar o.l. på balansesummen ved fastsettelse av formuesverdien av unoterte AS.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:*Forslag 26*

Stortinget ber regjeringen foreslå innskjerping i skatteutgiftene til gevinst ved salg av egen bolig og fritidseiendom og utleie av egen bolig i forbindelse med statsbudsjettet for 2022.

Forslag 27

Stortinget ber regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2021 fremme et forslag om en progressiv arveskatt med bunnfradrag på 5 mill. kroner og med laveste sats på 10 pst., med gradvis opptrapping til 50 pst. skatt på arv over 100 mill. kroner.

Forslag fra Miljøpartiet De Grønne:*Forslag 28*

Stortinget ber regjeringen utrede en produksjonsavgift som gir både oppdrettere og kommuner insentiver til bruk av miljøvennlig nullutslippsteknologi ved at åpne anlegg betaler en høy avgift til staten, mens lukkede anlegg betaler en lavere avgift som går til kommunene.

Forslag 29

Stortinget ber regjeringen fjerne avgrensningen på 30 dager for å kunne frita leasing og leie av elbiler og omsetning av elbilbatteri fra merverdiavgift og komme tilbake til Stortinget med forslag i revidert nasjonalbudsjett for 2021.

Forslag fra Rødt:*Forslag 30*

Stortinget ber regjeringen fjerne skjermingsfradraget for aksjeutbytte og komme tilbake til Stortinget med nødvendige forslag i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2021.

Forslag 31

Stortinget ber regjeringen innføre en midlertidig særskatt på 3 prosentpoeng på overskuddene til selskaper som driver med utleie av næringsseiendom, etter modell av særskatten på overskuddet i finansselskaper, og snarest komme tilbake til Stortinget med forslag til en slik særskatt.

Forslag 32

Stortinget ber regjeringen innføre en midlertidig ekstraskatt på utbytte fra selskaper som har mottatt statlig krisehjelp under koronapandemien, og komme tilbake til Stortinget snarest med forslag til en slik skatt.

24. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti.

Komiteen viser til proposisjonen og til det som står foran, og råder Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Rammeområde 21
Skatter, avgifter og toll

I

På statsbudsjettet for 2021 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Inntekter				
5501		Skatter på formue og inntekt		
	70	Trinnskatt mv.	68 620 000 000	
	72	Fellesskatt mv. fra personlige skattytere	107 460 000 000	
	74	Selskapsskatter mv. fra upersonlige skattytere utenom petroleum	68 000 000 000	
	75	Formuesskatt	2 585 000 000	
	76	Kildeskatt på utbytte	5 410 000 000	
	77	Kildeskatt på rentebetalinger	40 000 000	
	78	Kildeskatt på royaltymbetalinger	5 000 000	
	79	Kildeskatt på leiebetalinger for visse fysiske eiendeler	100 000 000	
5502		Finansskatt		
	70	Skatt på lønn	2 170 000 000	
	71	Skatt på overskudd	2 560 000 000	
5507		Skatt og avgift på utvinning av petroleum		
	71	Ordinær skatt på formue og inntekt	8 900 000 000	
	72	Særskatt på oljeinntekter	-600 000 000	
	74	Arealavgift mv.	1 600 000 000	
5508		Avgift på utslipp av CO ₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen		
	70	CO ₂ -avgift i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen	6 000 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
5509		Avgift på utslipp av NO _x i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen		
	70	Avgift	1 000 000	
5511		Tollinntekter		
	70	Toll	3 200 000 000	
	71	Auksjonsinntekter fra tollkvoter	235 000 000	
5521		Merverdiavgift		
	70	Merverdiavgift	324 637 100 000	
5526		Avgift på alkohol		
	70	Avgift på alkohol	13 190 000 000	
5531		Avgift på tobakkvarer mv.		
	70	Avgift på tobakkvarer mv.	6 375 000 000	
5536		Avgift på motorvogner mv.		
	71	Engangsavgift	9 490 000 000	
	72	Trafikkforsikringsavgift	9 500 000 000	
	73	Vektårsavgift	360 000 000	
	75	Omregistreringsavgift	1 425 000 000	
5538		Veibruksavgift på drivstoff		
	70	Veibruksavgift på bensin	4 050 000 000	
	71	Veibruksavgift på autodiesel	9 100 000 000	
	72	Veibruksavgift på naturgass og LPG	13 000 000	
5541		Avgift på elektrisk kraft		
	70	Avgift på elektrisk kraft	11 402 000 000	
5542		Avgift på mineralolje mv.		
	70	Grunnavgift på mineralolje mv.	1 740 000 000	
	71	Avgift på smøreolje mv.	125 000 000	
5543		Miljøavgift på mineralske produkter mv.		
	70	CO ₂ -avgift	8 667 000 000	
	71	Svovelavgift	2 000 000	
5546		Avgift på forbrenning av avfall		
	70	CO ₂ -avgift	110 000 000	
5547		Avgift på helse- og miljøskadelige kjemikalier		
	71	Tetrakloreten (PER)	1 000 000	
5548		Miljøavgift på visse klimagasser		
	70	Avgift på hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK)	335 000 000	
5549		Avgift på utslipp av NO _x		
	70	Avgift på utslipp av NO _x	60 000 000	
5550		Miljøavgift på plantevernmidler		
	70	Miljøavgift på plantevernmidler	65 000 000	
5551		Avgifter knyttet til mineralvirksomhet		
	70	Avgift knyttet til andre undersjøiske naturforekomster enn petroleum	1 000 000	
	71	Årsavgift knyttet til mineraler	2 000 000	
5555		Avgift på sjokolade- og sukkervarer mv.		
	70	Avgift på sjokolade- og sukkervarer mv.	125 000 000	
5556		Avgift på alkoholfrie drikkevarer mv.		
	70	Avgift på alkoholfrie drikkevarer mv.	1 215 000 000	
5557		Avgift på sukker mv.		
	70	Avgift på sukker mv.	200 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
5559		Avgift på drikkevareemballasje		
	70	Grunnavgift på engangsemballasje	2 200 000 000	
	71	Miljøavgift på kartong	55 000 000	
	72	Miljøavgift på plast	30 000 000	
	73	Miljøavgift på metall	5 000 000	
	74	Miljøavgift på glass	90 000 000	
5565		Dokumentavgift		
	70	Dokumentavgift	11 680 000 000	
5568		Sektoravgifter under Kulturdepartementet		
	71	Årsavgift - stiftelser	23 950 000	
	73	Refusjon - Norsk Rikstoto og Norsk Tipping AS	46 600 000	
	74	Avgift - forhåndskontroll av kinofilm	4 700 000	
	75	Kino- og videogramavgift	32 000 000	
5570		Sektoravgifter under Kommunal- og moderniseringsdepartementet		
	70	Sektoravgifter Nasjonal kommunikasjonsmyndighet	242 923 000	
5571		Sektoravgifter under Arbeids- og sosialdepartementet		
	70	Petroleumstilsynet - sektoravgift	122 130 000	
5572		Sektoravgifter under Helse- og omsorgsdepartementet		
	70	Legemiddeldetaljstavgift	67 485 000	
	72	Avgift utsalgssteder utenom apotek	5 800 000	
	73	Legemiddelleverandøragift	220 000 000	
	74	Tilsynsavgift	3 770 000	
	75	Sektoravgift tobakk	26 000 000	
5574		Sektoravgifter under Nærings- og fiskeridepartementet		
	71	Avgifter immaterielle rettigheter	161 500 000	
	72	Kontroll- og tilsynsavgift akvakultur	33 100 000	
	73	Årsavgift Merkerregisteret	8 550 000	
	74	Fiskeriforskningsavgift	323 733 000	
	75	Tilsynsavgift Justervesenet	46 650 000	
	76	Kontrollavgift fiskeflåten	42 000 000	
5576		Sektoravgifter under Landbruks- og matdepartementet		
	70	Forskningsavgift på landbruksprodukter	169 830 000	
	72	Jeger- og fellingsavgifter	82 780 000	
5577		Sektoravgifter under Samferdselsdepartementet		
	74	Sektoravgifter Kystverket	798 915 000	
5578		Sektoravgifter under Klima- og miljødepartementet		
	70	Sektoravgifter under Svalbards miljøvernfond	20 670 000	
	72	Fiskeravgifter	18 254 000	
	73	Påslag på nettariifen til Klima- og energifondet	690 000 000	
5580		Sektoravgifter under Finansdepartementet		
	70	Finanstilsynet, bidrag fra tilsynsenhetene	452 810 000	
5582		Sektoravgifter under Olje- og energidepartementet		
	71	Konsesjonsavgifter fra vannkraftutbygging	172 700 000	
	72	Beredskapstilsyn og tilsyn med damsikkerhet	57 000 000	
5583		Særskilte avgifter mv. i bruk av frekvenser		
	70	Avgift på frekvenser mv.	273 000 000	
5700		Folketrygdens inntekter		
	71	Trygdeavgift	155 130 000 000	
	72	Arbeidsgiveravgift	203 390 000 000	
		Totale inntekter		1 055 202 950 000

II

Storingsvedtak om skatt av inntekt og formue mv. for inntektsåret 2021 (Stortingets skattevedtak)**Kapittel 1 – Generelt**

§ 1-1 VEDTAKETS ANVENDELSESOMRÅDE

Dette vedtaket gjelder utskrivning av skatt på inntekt og formue for inntektsåret 2021. Vedtaket legges også til grunn for utskrivning av forskudd på skatt for inntektsåret 2021 etter reglene i skattebetalingsloven kapittel 4 til 6.

Sammen med bestemmelsene om forskudd på skatt i skattebetalingsloven gjelder dette vedtaket også når skatteplikt utelukkende følger av lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv. og skattyteren ikke skal svare terminskatt etter samme lov § 7.

§ 1-2 FORHOLDET TIL SKATTELOVGIVNINGEN

Så langt dette vedtak ikke bestemmer noe annet, legges lovgivningen om skatt på formue og inntekt til grunn ved anvendelsen av vedtaket.

Kapittel 2 – Formuesskatt til staten og kommunene

§ 2-1 FORMUESSKATT TIL STATEN – PERSONLIG SKATTYTER OG DØDSBO

Personlig skattyter og dødsbo svarer formuesskatt til staten av den delen av skattyterens samlede antatte formue som overstiger 1 500 000 kroner. Satsen skal være 0,15 pst.

Ektefeller som skattlegges under ett for begge formue, jf. skatteloven § 2-10, svarer formuesskatt til staten av den delen av ektefellenes samlede antatte formue som overstiger 3 000 000 kroner. Satsen skal være 0,15 pst.

§ 2-2 FORMUESSKATT TIL STATEN – UPERSONLIG SKATTYTER

Selskaper og innretninger som nevnt i skatteloven § 2-36 annet ledd, og som ikke er fritatt for formuesskatteplikt etter skatteloven kapittel 2, svarer formuesskatt til staten med 0,15 pst. Formue under 10 000 kroner er skattefri.

§ 2-3 FORMUESSKATT TIL KOMMUNENE

Det svares formuesskatt til kommunen dersom skattyter ikke er fritatt for slik skatteplikt etter skatteloven kapittel 2. Skattyter som har krav på personfradrag etter skatteloven § 15-4, skal ha et fradrag i formuen på 1 500 000 kroner. For ektefeller som skattlegges under ett for begge formue, jf. skatteloven § 2-10, skal fradraget være 3 000 000 kroner. Når skattyter har formue i flere kommuner, fordeles fradraget etter reglene i skatteloven § 4-30 første og annet ledd. Satsen for formuesskatt til kommunene må ikke være

høyere enn 0,7 pst. Maksimumssatsen gjelder når ikke lavere sats er vedtatt av kommunen.

Kapittel 3 – Inntektsskatt til staten, kommunene og fylkeskommunene

§ 3-1 TRINNSKATT

Personlig skattyter i klasse 0 og 1 skal av personinntekt fastsatt etter skatteloven kapittel 12, svare trinnskatt til staten med

- 1,7 pst. for den delen av inntekten som overstiger 184 800 kroner,
- 4,0 pst. for den delen av inntekten som overstiger 260 100 kroner,
- 13,2 pst. for den delen av inntekten som overstiger 651 250 kroner, og
- 16,2 pst. for den delen av inntekten som overstiger 1 021 550 kroner.

For personlig skattyter i Troms og Finnmark fylke, med unntak av skattytere i kommunene Balsfjord, Bardu, Dyrøy, Gratangen, Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Lavangen, Målselv, Salangen, Senja, Sørreisa, Tjeldsund og Tromsø, skal satsen etter første ledd tredje strekpunkt likevel være 11,2 pst.

Dersom skattyter er bosatt i riket bare en del av året, nedsettes beløpene i første og annet ledd forholdsmessig under hensyn til det antall hele eller påbegynte måneder av året han har vært bosatt her. Tilsvarende gjelder for skattyter som ikke er bosatt i riket, men som plikter å svare skatt etter skatteloven § 2-3 første og annet ledd eller lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv.

§ 3-2 FELLESSKATT

Enhver som plikter å betale inntektsskatt til kommunen etter skatteloven, skal betale fellesskatt til staten. Fellesskatten skal beregnes på samme grunnlag som inntektsskatten til kommunene.

Satsen for fellesskatt skal være:

- For personlig skattepliktig og dødsbo i Troms og Finnmark fylke, med unntak av skattepliktig og dødsbo i kommunene Balsfjord, Bardu, Dyrøy, Gratangen, Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Lavangen, Målselv, Salangen, Senja, Sørreisa, Tjeldsund og Tromsø: 3,65 pst.
- For personlig skattepliktig og dødsbo ellers: 7,15 pst.

§ 3-3 SKATT TIL STATEN

Selskaper og innretninger som nevnt i skatteloven § 2-36 annet ledd, svarer skatt til staten med 22 pst. av inntekten.

Selskap og innretninger som nevnt i første ledd og som svarer finansskatt på lønn, jf. folketrygdloven § 23-2 a, svarer skatt til staten med 25 pst. av inntekten.

§ 3-4 SKATT PÅ GRUNNRENTEINNTÉKT I KRAFTFORETAK

Av grunnrenteinntekt i vannkraftverk fastsatt i medhold av skatteloven § 18-3 svares grunnrenteskatt til staten med 37 pst.

§ 3-5 SKATT TIL STATEN FOR PERSON BOSATT OG SELSKAP HJEMMEHØRENDE I UTLANDET

Skattyter som nevnt i skatteloven § 2-3 første ledd bokstav h, skal i tillegg til å svare skatt etter bestemmelsene foran i dette vedtaket svare skatt til staten med 22 pst. av inntekten.

Person som ikke har bopel i riket, men som mottar lønn av den norske stat, skal av denne inntekt svare fellesskatt til staten etter satsen for personlig skattyter og dødsbo i dette vedtaket § 3-2 annet ledd annet strekpunkt, samt trinnskatt som nevnt i § 3-1 første ledd. Bestemmelsene i skatteloven § 16-20 til § 16-29 gjelder tilsvarende for skattytere som nevnt i dette ledd.

Av aksjeutbytte som utdeles til aksjonær som er hjemmehørende i utlandet, svares skatt til staten med 25 pst. eller i tilfelle den sats som følger av skatteavtale med fremmed stat. Det samme gjelder renter på grunnfondsbevis som utdeles til skattyter hjemmehørende i utlandet.

Person som nevnt i skatteloven § 2-3 fjerde ledd, skal av personinntekt fastsatt etter skatteloven kapittel 12 svare skatt til staten med 15 pst. av inntekten. Dersom vedkommende gis fradrag etter skatteloven § 6-71, svares skatt til staten etter skattesatsene som følger av §§ 3-1, 3-2 og 3-8.

Av inntekt etter bestemmelsene i skatteloven §§ 10-80 og 10-81 skal skattyter som nevnt i skatteloven § 2-3 første ledd bokstav i og j, svare skatt til staten med 15 pst. eller i tilfelle den lavere sats som følger av skatteavtale med fremmed stat.

§ 3-6 SKATT TIL STATEN PÅ HONORAR TIL UTENLANDSKE ARTISTER MV.

Skattepliktig etter lov om skatt på honorar til utenlandske artister mv. skal svare skatt til staten med 15 pst. av inntekten.

§ 3-7 SKATTESATS FOR UTBETALINGER FRA INDIVIDUELL PENSJONSAVTALE TIL BO

Skattesatsen for utbetaling fra individuell pensjonsavtale og etter innskuddspensjonsloven til bo, som omhandlet i skatteloven § 5-40 fjerde ledd, skal være 45 pst.

§ 3-8 INNTEKTSSKATT TIL KOMMUNENE OG FYLKESKOMMUNENE

Den fylkeskommunale inntektsskattøren for personlige skattytere og dødsbo skal være maksimum 2,70 pst. Den kommunale inntektsskattøren for per-

sonlige skattytere og dødsbo skal være maksimum 12,15 pst.

Maksimumssatsene skal gjelde med mindre fylkestinget eller kommunestyret vedtar lavere satser.

§ 3-9 SKATT TIL STATEN FOR PERSONER BOSATT I UTLANDET

Skattyter som skattlegges etter reglene i skatteloven kapittel 19, svarer skatt til staten med 25 pst. av inntekten. Dersom det følger av lov 28. juni 1997 nr. 19 om folketrygd § 23-3 annet ledd nr. 1 bokstav c, trygdeavtaler med andre land eller forordning (EF) nr. 883/2004 at skattyter ikke skal betale trygdeavgift til Norge eller bare skal betale trygdeavgift med lav sats, skal skattesatsen etter første punktum reduseres tilsvarende.

Kapittel 4 – Skatt etter lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv.

§ 4-1 ORDINÆRE SKATTER

Skattyter som har formue knyttet til eller inntekt vunnet ved petroleumsutvinning og rørledningstransport, jf. § 2 annet ledd i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv., skal av slik formue og inntekt, i tillegg til de skatter som følger av bestemmelsene foran, svare skatt til staten etter reglene og satsene nedenfor. Det samme gjelder når skatteplikten utelukkende følger av nevnte lov.

Av formue som tilhører andre skattytere enn selskaper, svares skatt med 0,7 pst.

Av inntekt svares skatt med 22 pst., med mindre det skal svares skatt på inntekten etter dette vedtaket § 3-3. Skatten blir å utligne i samsvar med bestemmelsene i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv.

§ 4-2 SÆRSKATT

Av inntekt vunnet ved petroleumsutvinning, behandling og rørledningstransport som nevnt i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv. § 5, skal det svares særskatt med 56 pst.

§ 4-3 TERMINSKATT

Terminskatt for inntektsåret 2021 skrives ut og betales i samsvar med lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv. § 7. Ved utskrivningen av terminskatt benyttes satsene ovenfor.

§ 4-4 UTBYTTE UTDELT TIL UTENLANDSK EIERSKAP

Det svares ikke skatt av aksjeutbytte som utdeles fra i riket hjemmehørende aksjeselskap og allmennaksjeselskap som er skattepliktig etter lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv. § 5, til selskap hjemmehørende i utlandet som direkte eier minst 25 pst. av kapitalen i det utdelende selskap. Dersom det i riket hjemmehørende selskap også har inntekt som ikke er skattepliktig etter lov om

skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv. § 5, svares skatt til staten etter de alminnelige regler for aksjeutbytte som fordeles til slik inntekt. Aksjeutbytte fordeles mellom særskattepliktig inntekt og annen inntekt på grunnlag av alminnelig inntekt fratrukket skatter for henholdsvis særskattepliktig inntekt og annen inntekt.

Kapittel 5 – Tonnasjeskatt

§ 5-1 TONNASJESKATT

Aksjeselskap, allmennaksjeselskap og tilsvarende selskap hjemmehørende i annen EØS-stat som nevnt i skatteloven § 8-10, skal svare tonnasjeskatt, jf. skatteloven § 8-16, etter følgende satser:

- 90 øre per dag per 100 nettotonn for de første 1 000 nettotonn, deretter
- 18 kroner per dag per 1 000 nettotonn opp til 10 000 nettotonn, deretter
- 12 kroner per dag per 1 000 nettotonn opp til 25 000 nettotonn, deretter
- 6 kroner per dag per 1 000 nettotonn.

Satsene i første ledd kan reduseres etter nærmere bestemmelser fastsatt av departementet, jf. skatteloven § 8-16 første ledd.

Kapittel 6 – Særlige bestemmelser om skattegrunnlag, beløpsgrenser og satser mv.

§ 6-1 MINSTEFRADRAG

Minstefradrag i lønnsinntekt mv. etter skatteloven § 6-32 første ledd bokstav a skal ikke settes lavere enn 31 800 kroner, og ikke høyere enn 106 750 kroner.

Minstefradrag i pensjonsinntekt etter skatteloven § 6-32 første ledd bokstav b skal ikke settes lavere enn 4 000 kroner, og ikke høyere enn 88 700 kroner.

§ 6-2 FORELDREFRADRAG

Fradrag beregnet etter skatteloven § 6-48 skal ikke settes høyere enn 25 000 kroner for ett barn. Fradragsgrensen økes med inntil 15 000 kroner for hvert ytterligere barn.

§ 6-3 PERSONFRADRAG

Fradrag etter skatteloven § 15-4 er 52 450 kroner i klasse 1.

§ 6-4 SKATTEBEGRENSNING VED LAV ALMINNELIG INNTEKT

Beløpsgrensene som nevnt i skatteloven § 17-1 første ledd skal være 147 450 kroner for enslige og 135 550 kroner for hver ektefelle. Beløpsgrensen er 271 100 kroner for ektepar og samboere som ved skattebegrensningen får inntekten fastsatt under ett etter skatteloven § 17-2 annet ledd.

§ 6-5 SKATTEFRADRAG FOR PENSJONSINNTEKT

Fradraget som nevnt i skatteloven § 16-1 første ledd skal være 32 620 kroner.

Beløpsgrensene som nevnt i skatteloven § 16-1 tredje ledd skal være 206 050 kroner i trinn 1 og 310 700 kroner i trinn 2.

§ 6-6 SÆRFRADRAG FOR ENSLIGE FORSØRGERE

Fradrag etter skatteloven § 6-80 er 4 317 kroner pr. påbegynt måned.

Kapittel 7 – Forskriftskompetanse mv.

§ 7-1 FORSKRIFTSFULLMAKT TIL GJENNOMFØRING OG UTFYLLING

Departementet kan gi forskrift til gjennomføring og utfylling av bestemmelsene i dette vedtak.

§ 7-2 ADGANG TIL Å FRAVIKE REGLENE I VEDTAKET

Reglene i dette vedtaket kan fravikes på vilkår som nevnt i skattebetalingsloven § 4-8.

III

Storingsvedtak om fastsetting av avgifter mv. til folketrygden for 2021

For inntektsåret 2021 svares folketrygdavgifter etter følgende regler og satser, jf. lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd kapittel 23:

Arbeidsgiveravgift

§ 1 BEREGNING AV AVGIFT OG REGLER OM SONEPLASSERING

(1) Arbeidsgiveravgift beregnes som hovedregel etter satsen som gjelder i den sone hvor arbeidsgiver anses å drive virksomhet. Det kan likevel ikke benyttes redusert sats når arbeidsgiver har virksomhet innenfor nærmere angitte sektorer eller når arbeidsgiver er i økonomiske vanskeligheter, jf. § 4 og § 3 annet ledd.

(2) Et foretak som er arbeidsgiver, anses å drive virksomhet i den kommunen hvor foretaket skal være registrert etter enhetsregisterloven. En privatperson som er arbeidsgiver, anses å drive virksomhet i den kommunen hvor vedkommende er bosatt ifølge folkeregisteret.

(3) Dersom arbeidsgiver er et foretak med registrerte underenheter, jf. forskrift 9. februar 1995 nr. 114 om registrering av juridiske personer m.m. i Enhetsregisteret § 10, anses hver underenhet som egen beregningsenhet for arbeidsgiveravgift.

(4) Utføres hoveddelen av arbeidstakerens arbeid i en annen sone enn der virksomheten anses å bli drevet etter annet ledd, og enhetsregisterreglene på grunn av virksomhetens art ikke påbyr at underenhet registreres i sonen hvor arbeidet utføres (ambulerende virksomhet), benyttes likevel satsen i denne andre

sonen hvor arbeidet utføres på den del av lønn mv. som knytter seg til dette arbeidet. Med hoveddelen av arbeidet menes her mer enn halvparten av antall arbeidsdager arbeidstakeren har gjennomført for arbeidsgiveren i løpet av kalendermåneden. Arbeidsgiveravgift av etterbetaling av lønn mv. beregnes forholdsmessig med de satsene som skal benyttes på lønn mv. til den enkelte arbeidstaker for arbeid utført i inneværende kalendermåned.

(5) Flytter arbeidsgiveren eller underenheten fra en sone til en annen, legges satsen i tilflyttingssonen til grunn fra og med påfølgende kalendermåned etter registrert flyttedato.

§ 2 SONER FOR ARBEIDSGIVERAVGIFT

(1) Sone I omfatter de områder som ikke er nevnt nedenfor. Arbeidsgivere beregner avgiften etter satsen som gjelder for sone I, hvis ikke annet følger av dette vedtaket.

(2) Sone Ia omfatter:

- kommunene Frosta, Midtre Gauldal, Selbu og Indre Fosen i Trøndelag fylke, med unntak av området i Indre Fosen kommune som før 1. januar 2020 var del av kommunen Verran i Trøndelag fylke,
- kommunene Herøy, Gjemnes og Aukra i Møre og Romsdal fylke, med unntak av området i Aukra kommune som før 1. januar 2020 var del av kommunen Sandøy i Møre og Romsdal fylke,
- områdene i henholdsvis Ålesund kommune, Hustadvika kommune og Molde kommune i Møre og Romsdal fylke som før 1. januar 2020 var kommunene Haram, Eide og Midsund i Møre og Romsdal fylke,
- kommunene Etne, Bømlo, Kvam og Modalen i Vestland fylke,
- områdene i henholdsvis Kinn kommune, Sunnfjord kommune og Sogndal kommune i Vestland fylke som før 1. januar 2020 var kommunene Flora, Førde og Sogndal i Sogn og Fjordane fylke, kommunen Vindafjord i Rogaland fylke,
- området i Stavanger kommune i Rogaland fylke som før 1. januar 2020 var kommunen Finnøy i Rogaland fylke,
- kommunene Åseral, Hægebostad, Sirdal, Vegårshei og Iveland i Agder fylke,
- området i Lyngdal kommune i Agder fylke som før 1. januar 2020 var Audnedal kommune i Vest-Agder fylke,
- kommunen Sigdal i Viken fylke,
- kommunen Gausdal i Innlandet fylke.

(3) Sone II omfatter:

- kommunene Meråker og Inderøy i Trøndelag fylke,
- områdene i henholdsvis Steinkjer kommune, Indre Fosen kommune, Ørland kommune og Orkland kommune i Trøndelag fylke som før 1. januar 2020

var kommunene Verran, Ørland og Agdenes i Trøndelag fylke,

- kommunene Sande, Stranda, Fjord, Vestnes, Rauma, Tingvoll og Sunndal i Møre og Romsdal fylke,
- områdene i henholdsvis Ålesund kommune, Aukra kommune og Molde kommune i Møre og Romsdal fylke som før 1. januar 2020 var kommunene Sandøy og Nesset i Møre og Romsdal fylke,
- området i Volda kommune i Møre og Romsdal fylke som før 1. januar 2020 var kommunen Hornindal i Sogn og Fjordane fylke,
- kommunene Gulen, Solund, Hyllestad, Høyanger, Vik, Aurland, Lærdal, Årdal, Luster, Askvoll, Fjaler, Bremanger, Stad, Gloppen, Stryn, Tysnes, Kvinnherad, Ullensvang, Eidfjord, Ulvik, Fedje og Masfjorden i Vestland fylke,
- området i Sunnfjord kommune i Vestland fylke som før 1. januar 2020 var kommunene Gaular, Jølster og Naustdal i Sogn og Fjordane fylke,
- området i Sogndal kommune i Vestland fylke som før 1. januar 2020 var kommunene Balestrand og Leikanger i Sogn og Fjordane fylke,
- området i Kinn kommune i Vestland fylke som før 1. januar 2020 var kommunen Vågsøy i Sogn og Fjordane fylke,
- området i Voss herad i Vestland fylke som før 1. januar 2020 var del av Ullensvang kommune i Hordaland fylke,
- området i Voss herad i Vestland fylke som før 1. januar 2020 var Granvin kommune i Hordaland fylke,
- kommunene Hjelmeland, Suldal, Sauda, Kvitsøy og Utsira i Rogaland fylke,
- området i Stavanger kommune i Rogaland fylke som før 1. januar 2020 var del av kommunen Hjelmeland i Rogaland fylke,
- kommunene Risør, Gjerstad, Åmli, Bygland, Valle, Bykle og Evje og Hornnes, med unntak av området som før 1. januar 2020 var Birkenes kommune i Agder fylke,
- kommunene Drangedal, Nome, Tinn, Hjørtedalen, Seljord, Kviteseid, Nissedal, Fyresdal, Tokke og Vinje i Vestfold og Telemark fylke,
- kommunene Flå, Nesbyen, Gol, Hemsedal, Ål, Hol, Rollag og Nore og Uvdal i Viken fylke,
- kommunene Nord-Fron, Sør-Fron, Ringebu, Søndre Land, Nordre Land, Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal, Eidskog, Grue, Åsnes, Våler, Trysil og Åmot i Innlandet fylke.

(4) Sone III omfatter:

- kommunene Snåsa, Heim, Oppdal, Rennebu, Røros, Holtålen, Tydal og Rindal i Trøndelag fylke,

- området i Orkland kommune og Hitra kommune i Trøndelag fylke som før 1. januar 2020 var kommunen Snillfjord i Trøndelag fylke,
- området i henholdsvis Orkland kommune og Ørland kommune i Trøndelag fylke som før 1. januar 2020 var kommunene Meldal og Bjugn i Trøndelag fylke
- kommunene Vanylven, Surnadal og Aure i Møre og Romsdal fylke,
- kommunene Dovre, Lesja, Skjåk, Lom, Vågå, Sel, Sør-Aurdal, Etnedal, Nord-Aurdal, Vestre Slidre, Øystre Slidre, Vang, Stor-Elvdal, Rendalen, Engerdal, Tolga, Tynset, Alvdal, Follidal og Os i Innlandet fylke.

(5) Sone IV omfatter:

- kommunene Balsfjord, Bardu, Dyrøy, Gratangen, Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Lavangen, Målselv, Salangen, Senja, Sørreisa og Tjeldsund i Troms og Finnmark fylke,
- Nordland fylke, med unntak av kommunen Bodø,
- kommunene Namsos, Lierne, Røyrvik, Namsskogan, Grong, Høylandet, Overhalla, Flatanger, Nærøysund, Leka, Frøya, Åfjord, Osen, og Hitra med unntak av området som før 1. januar 2020 var Snillfjord kommune i Trøndelag fylke,
- kommunen Smøla i Møre og Romsdal fylke.

(6) Sone IVa omfatter:

- kommunen Tromsø i Troms og Finnmark fylke,
- kommunen Bodø i Nordland fylke.

(7) Sone V omfatter:

- Troms og Finnmark fylke, med unntak av kommunene Balsfjord, Bardu, Dyrøy, Gratangen, Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Lavangen, Målselv, Salangen, Senja, Sørreisa, Tjeldsund og Tromsø.

§ 3 SATSER FOR ARBEIDSGIVERAVGIFT ETTER SONE

(1) Satsene for arbeidsgiveravgift for inntektsåret 2021 er:

- Sone I: 14,1 pst.
- Sone Ia: 14,1 pst., men likevel 10,6 pst. så lenge differansen mellom den avgift som ville følge av satser på

henholdsvis 14,1 pst. og 10,6 pst. ikke overstiger grensene for bagatellmessig støtte, jf. § 4 tredje og fjerde ledd. Bestemmelsene om redusert avgiftssats i sone Ia gjelder ikke foretak som er omfattet av helseforetaksloven, og statsforvaltningen som omfattes av reglene i folketrygdloven § 24-5 tredje ledd.

- Sone II: 10,6 pst.
- Sone III: 6,4 pst.
- Sone IV: 5,1 pst.
- Sone IVa: 7,9 pst.
- Sone V: 0 pst. Samme sats gjelder for avgift som svares av arbeidsgivere hjemmehørende på Svalbard for arbeid utført der, og når andre arbeidsgivere utbetaler lønn og annen godtgjørelse som blir skattlagt etter lov 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard.

(2) Arbeidsgivere som er i økonomiske vanskeligheter, jf. ESAs retningslinjer for støtte til foretak i vanskeligheter, må beregne avgift etter satsen som gjelder i sone I. Det samme gjelder arbeidsgivere med utestående krav på tilbakebetaling av ulovlig statsstøtte. Bestemmelsen i første og annet punktum gjelder likevel ikke så lenge differansen mellom den avgiften som ville følge av satsen i lokaliseringssonen, og satsen i sone I ikke overstiger grensene for bagatellmessig støtte, jf. § 4 tredje ledd.

(3) Arbeidsgivere som beregner arbeidsgiveravgift etter reduserte satser, plikter å avgi erklæring om hvorvidt foretaket er i økonomiske vanskeligheter.

§ 4 SÆRREGLER OM AVGIFTSSATS OG AVGIFTSBEREGNING FOR ARBEIDSGIVERE MED AKTIVITETER INNENFOR VISSE SEKTORER

OG ANDRE ARBEIDSGIVERE SOM BEREGNER AVGIFT MED REDUSERT SATS ETTER REGLENE OM BAGATELLMESSIG STØTTE

(1) Arbeidsgivere i sonene II–V, eller med ambulerende virksomhet i disse sonene, som utfører aktiviteter omfattet av tabellen nedenfor, skal beregne avgift etter satsen for sone I, uansett hvor arbeidsgiver er lokalisert eller arbeidet blir utført. Tilsvarende gjelder for lønn mv. til utleide arbeidstakere som utfører slike aktiviteter.

Stålsektoren

Aktiviteter knyttet til produksjon av produkter som nevnt i Annex II til ESAs retningslinjer for regionalstøtte 2014–2020

Syntetfisersektoren

Aktiviteter knyttet til produksjon av produkter som nevnt i Annex IIa til ESAs retningslinjer for regionalstøtte 2014–2020

Næringskoder, jf. Norsk standard for næringsgruppering (SN2007)

Lufthavner

52.23

Andre tjenester tilknyttet lufttransport

Finansierings- og forsikringsvirksomhet mv.

64

Finansieringsvirksomhet

65	Forsikringsvirksomhet og pensjonskasser, unntatt trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning
66	Tjenester tilknyttet finansierings- og forsikringsvirksomhet
70.10	Hovedkontortjenester, men bare for så vidt gjelder tjenester som ytes innenfor et konsern
70.22	Bedriftsrådgivning og annen administrativ rådgivning, men bare for så vidt gjelder tjenester som ytes innenfor et konsern

(2) Arbeidsgivere med blandet virksomhet kan, dersom de har et klart regnskapsmessig skille mellom lønn mv. knyttet til aktiviteter som nevnt i første ledd og andre aktiviteter, uten hinder av første ledd beregne avgiften etter satsene i § 3, eventuelt i § 5, for den del av avgiftsgrunnlaget som ikke er knyttet til aktiviteter som nevnt i første ledd.

(3) Arbeidsgivere kan uten hinder av første ledd beregne arbeidsgiveravgift for aktiviteter som nevnt i første ledd etter satsene for lokaliseringssonen, så lenge differansen mellom den avgift som ville følge av satsen i lokaliseringssonen, og satsen i sone I ikke overstiger 500 000 kroner for arbeidsgiveren i 2021. Dersom arbeidsgiver anses å være en del av et konsern, jf. forordning (EU) nr. 1407/2013 om bagatellmessig støtte, gjelder beløpsgrensen for hele konsernet under ett.

(4) Når en arbeidsgiver beregner avgift med redusert sats i sone Ia eller etter tredje ledd, kan den samlede fordelingen av bagatellmessig støtte i form av redusert avgift og annen bagatellmessig støtte til arbeidsgiveren ikke overstige 500 000 kroner i 2021, jf. forordning (EU) nr. 1407/2013 om bagatellmessig støtte. For aktiviteter knyttet til godstransport på vei må slik samlet støtte i

sone 1a ikke overstige 250 000 kroner i 2021. Arbeidsgiver som mottar annen støtte til dekning av lønn mv., kan ikke beregne redusert avgift etter bestemmelsene i denne paragraf, dersom det fører til at maksimal tillatt statsstøtte etter disse andre ordningene overskrides.

(5) Arbeidsgivere som beregner avgift med redusert sats etter bestemmelsen i tredje ledd, plikter å gi opplysninger om eventuell annen bagatellmessig støtte og støtte til dekning av lønnskostnader som arbeidsgiver har blitt tildelt i kalendermåneden.

§ 5 SÆRREGEL OM AVGIFTSSATS FOR AKTIVITETER KNYTTET TIL PRODUKTER SOM IKKE OMFATTES AV EØS-AVTALEN

(1) Arbeidsgivere som utfører aktiviteter knyttet til produksjon, foredling og engroshandel av produkter som ikke omfattes av EØS-avtalen, jf. avtalens § 8, beregner arbeidsgiveravgift med 5,1 pst. når virksomheten drives i sone IVa, og med 10,6 pst. når den drives i sone Ia. Dette gjelder aktiviteter som er omfattet av næringskodene i tabellen nedenfor. Dersom arbeidsgiver også utfører andre aktiviteter enn de som er nevnt nedenfor, gjelder § 4 annet ledd om blandet virksomhet tilsvarende.

Næringskode, jf. Norsk standard for næringsgruppering (SN2007)

01.1–01.3	Dyrking av ettårige vekster, flerårige vekster og planteformering
01.4	Husdyrhold
01.5	Kombinert husdyrhold og planteproduksjon
01.6	Tjenester tilknyttet jordbruk og etterbehandling av vekster etter innhøsting
01.7	Jakt, viltstell og tjenester tilknyttet jakt og viltstell
02.1–02.3	Skogskjøtsel og andre skogbruksaktiviteter, avvikning og innsamling av viltvoksende produkter av annet enn tre og del av 16.10 (produksjon av pæler)
02.40	Tjenester tilknyttet skogbruk (med unntak av tømmermåling)
03.11–03.12	Hav- og kystfiske og fangst og ferskvannsfiske
03.21–03.22	Hav- og kystbasert akvakultur og ferskvannsbasert akvakultur
10.11–10.13	Bearbeiding og konservering av kjøtt og fjørfekjøtt og produksjon av kjøtt- og fjørfevarer
10.20	Bearbeiding og konservering av fisk, skalldyr og bløtdyr
10.3	Bearbeiding og konservering av frukt og grønnsaker
10.4	Produksjon av vegetabiliske og animalske oljer og fettstoffer
10.5	Produksjon av meierivarer og iskrem
10.6	Produksjon av kornvarer, stivelse og stivelsesprodukter, samt del av 10.89 (produksjon av kunstig honning og karamell)
10.85	Produksjon av ferdigmat
10.9	Produksjon av fôrvarer
46.2	Engroshandel med jordbruksråvarer og levende dyr

Næringskode, jf. Norsk standard for næringsgruppering (SN2007)

46.31	Engroshandel med frukt og grønnsaker, samt del av 10.39 (produksjon av skrellede grønnsaker og blandede salater)
46.32	Engroshandel med kjøtt og kjøttvarer
46.33	Engroshandel med meierivarer, egg, matolje og -fett
46.381	Engroshandel med fisk, skalldyr og bløtdyr
50.202	Innenriks sjøtransport med gods, men bare for så vidt gjelder drift av brønnbåter
52.10	Lagring, men bare for så vidt gjelder drift av kornsiloer.

Trygdeavgift**§ 6 TRYGDEAVGIFT AV PENSJON MV.**

Av pensjon i og utenfor arbeidsforhold, føderåd, livrente som ledd i pensjonsordning i arbeidsforhold, engangsutbetaling fra pensjonsordning etter innskuddspensjonsloven, engangsutbetaling fra individuell pensjonsavtale som er i samsvar med regler gitt av departementet, engangsutbetaling fra pensjonsavtale etter lov om individuell pensjonsordning og personinntekt for skattyter under 17 år og over 69 år, som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 1, beregnes trygdeavgift med 5,1 pst.

§ 7 TRYGDEAVGIFT AV LØNNSINNTÉKT MV.

Av lønnsinntekt og annen personinntekt som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 2, beregnes trygdeavgift med 8,2 pst.

§ 8 TRYGDEAVGIFT AV NÆRINGSINNTÉKT MV.

Av næringsinntekt og annen personinntekt som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 3, beregnes trygdeavgift med 11,4 pst.

Andre bestemmelser**§ 9 FORSKRIFTSFULLMAKT MV.**

Departementet gir regler om grunnlag og satser for avgifter og tilskudd etter folketrygdloven § 23-4 for visse grupper av medlemmer i trygden. Satsen på 14,1 pst. skal legges til grunn for arbeidsgiveravgift fastsatt etter denne bestemmelsen.

Departementet kan gi regler til utfylling og gjennomføring av bestemmelsene i §§ 1 til 5.

IV**Stortingsvedtak om fastsetting av finansskatt på lønn for 2021**

For inntektsåret 2021 svares finansskatt på lønn etter følgende regler og satser, jf. lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd § 23-2 a:

§ 1 FINANSIELLE AKTIVITETER

(1) Arbeidsgivere som utøver aktiviteter omfattet av næringshovedområde K «Finansierings- og forsikringsvirksomhet» i Statistisk sentralbyrås standard

for næringsgruppering anses å utøve finansielle aktiviteter.

§ 2 UNNTAK FRA PLIKTEN TIL Å SVARE FINANSKATT PÅ LØNN

(1) Arbeidsgivere som utøver finansielle aktiviteter er unntatt fra skatteplikten etter folketrygdloven § 23-2 a dersom andelen av arbeidsgiverens lønnskostnader mv. knyttet til finansielle aktiviteter utgjør mindre enn 30 pst. av arbeidsgiverens totale lønnskostnader, jf. folketrygdloven § 23-2 a annet ledd.

(2) Beregningen av andelen av arbeidsgiverens samlede lønnskostnader mv. knyttet til finansielle aktiviteter etter første ledd, skal enten basere seg på samlet lønn mv. omfattet av folketrygdloven § 23-2 a annet ledd for foregående inntektsår, eller på det tilsvarende beløpet for januar 2021. For arbeidsgivere som etableres etter 31. januar 2021, og virksomheter som av andre årsaker ikke har lønnsgrunnlag som nevnt i forrige punktum, skal samlet lønn mv. for den første hele opplysningspliktige kalendermåneden legges til grunn for beregningen.

(3) Arbeidsgivere med finansielle aktiviteter hvor andelen lønn mv. knyttet til merverdiavgiftspliktig, finansiell aktivitet utgjør mer enn 70 pst. av arbeidsgiverens samlede lønn mv. knyttet til finansielle aktiviteter, er unntatt fra skatteplikten etter folketrygdloven § 23-2 a. Annet ledd gjelder tilsvarende for beregningen av andelen lønn mv. knyttet til merverdiavgiftspliktig, finansiell aktivitet.

(4) Arbeidsgivere som driver ikke-økonomisk aktivitet kan, dersom de har et klart regnskapsmessig skille mellom lønn mv. knyttet til henholdsvis ikke-økonomisk aktivitet og økonomisk aktivitet, beregne finansskatt på lønn etter folketrygdloven § 23-2 a bare for den delen av lønn mv. som knytter seg til virksomhetens økonomiske aktivitet.

§ 3 SATS FOR FINANSKATT PÅ LØNN

Satsen for finansskatt på lønn for inntektsåret 2021 er 5 pst.

§ 4 FORSKRIFTSFULLMAKT

Departementet kan gi regler til utfylling og gjennomføring av bestemmelsene i dette vedtaket.

V

Stortingsvedtak om CO₂-avgift i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen for budsjettåret 2021

Fra 1. januar 2021 skal det i henhold til lov 21. desember 1990 nr. 72 om avgift på utslipp av CO₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen betales CO₂-avgift til statskassen etter følgende satser:

- a. for naturgass som slippes ut til luft kr 8,76 per standardkubikkmeter
- b. for CO₂ som utskilles fra petroleum og slippes ut til luft kr 1,27 per standardkubikkmeter
- c. for annen gass kr 1,27 per standardkubikkmeter
- d. for olje eller kondensat kr 1,27 per liter.

VI

Stortingsvedtak om produktavgift til folketrygden for fiskeri-, hval- og selfangstnæringene for 2021

Med hjemmel i folketryktdloven § 23-5 annet ledd fastsettes:

I

I 2021 skal følgende avgifter til folketrygden dekkes ved en produktavgift på omsetning av fisk, hval og sel, og produkter av disse, fra fartøy som har drevet egen fangstvirksomhet innenfor det aktuelle kalenderår:

1. Trygdeavgift over 8,2 pst. av pensjonsgivende inntekt fra fiske, hval- og selfangst i inntektsåret.
2. Arbeidsgiveravgift på hyre til mannskapet på fiske-, hvalfangst- og selfangstfartøy.
3. Premie til kollektiv yrkesskadetrygd for fiskere, hval- og selfangere.
4. Avgift til dekning av de utgiftene folketrygden har med stønad til arbeidsløse fiskere, hval- og selfangere.
5. Avgift til dekning av de utgiftene folketrygden har i forbindelse med ordningen med frivillig tilleggs-trygd for sykepenger til manntallsførte fiskere, hval- og selfangere.

II

Produktavgiften skal være 2,1 pst. for 2021.

VII

Stortingsvedtak om merverdiavgift for budsjettåret 2021 (kap. 5521 post 70)

I

§ 1 SAKLIG VIRKEOMRÅDE OG FORHOLDET TIL
MERVERDIavgiftsLOVEN

Fra 1. januar 2021 svares merverdiavgift etter satsene i dette vedtaket og i samsvar med lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift.

§ 2 ALMINNELIG SATS

Merverdiavgift svares med 25 pst. av avgiftspliktig omsetning, uttak og innførsel når ikke redusert sats skal anvendes etter bestemmelsene nedenfor.

§ 3 REDUSERT SATS MED 15 PST.

Merverdiavgift svares med 15 pst. av omsetning, uttak og innførsel av næringsmidler som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-2.

§ 4 REDUSERT SATS MED 6 PST.

Merverdiavgift svares med 6 pst. av omsetning og uttak av tjenester som gjelder:

- a) persontransport mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-3,
- b) transport av kjøretøy på fartøy som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-4,
- c) utleie av rom i hotellvirksomhet mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-5,
- d) rett til å overvære kinoforestillinger som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-6,
- e) kringkastingstjenester som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-7,
- f) adgang til utstillinger i museer mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-9,
- g) adgang til fornøyelsesparker mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-10,
- h) rett til å overvære idrettsarrangementer mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-11.

§ 5 REDUSERT SATS MED 11,11 PST.

Merverdiavgift svares med 11,11 pst. av omsetning mv. av villevende marine ressurser som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-8.

II

Fra 1. juli 2021 gjøres følgende endring:
§ 4 skal lyde:

§ 4 REDUSERT SATS MED 12 PST.

Merverdiavgift svares med 12 pst. av omsetning og uttak av tjenester som gjelder:

- a) persontransport mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-3,
- b) transport av kjøretøy på fartøy som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-4,
- c) utleie av rom i hotellvirksomhet mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-5,
- d) rett til å overvære kinoforestillinger som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-6,
- e) kringkastingstjenester som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-7,
- f) adgang til utstillinger i museer mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-9,
- g) adgang til fornøyelsesparker mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-10,

- h) rett til å overvære idrettsarrangementer mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-11.

VIII

Stortingsvedtak om særavgifter for budsjettåret 2021

Avgift på alkohol (kap. 5526 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2021 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende varer med følgende beløp:

Alkoholholdig drikk	Volumprosent alkohol	Kr
	t.o.m. 0,7	avgiftslegges etter reglene for alkoholfrie drikkevarer
Brennevinsbasert	over 0,7	8,11 per volumprosent per liter
Annen	over 0,7 t.o.m. 2,7	3,27 per liter
	over 2,7 t.o.m. 3,7	12,28 per liter
	over 3,7 t.o.m. 4,7	21,27 per liter
	over 4,7 t.o.m. 22	4,76 per volumprosent per liter
Gjæret fra små bryggerier	over 3,7 t.o.m. 4,7	17,01 per liter for volum t.o.m. 50 000 liter årlig 18,08 per liter for volum over 50 000 liter og t.o.m. 100 000 liter årlig 19,14 per liter for volum over 100 000 liter t.o.m. 150 000 liter årlig 20,20 per liter for volum over 150 000 t.o.m. 200 000 liter årlig
Etanol til teknisk bruk	over 0,7	sats som for alkoholholdig drikk

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften. Departementet kan videre gi forskrift om at det skal betales avgift på alkohol som er i varer som ikke er avgiftspliktige etter første ledd, samt om forenklet avgiftsbehandling for varer som reisende innfører til personlig bruk utover avgiftsfri kvote, jf. tolloven § 4-20.

§ 2 Det gis fritak for avgift på alkohol som

- a) fra produsents eller importørs lager
 1. utføres til utlandet,
 2. leveres direkte eller via tollager til proviant etter tolloven § 4-23,
 3. leveres til toll- og avgiftsfritt utsalg på lufthavn etter tolloven § 4-30,
- b) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- c) etter tolloven § 5-3 fra produsents eller importørs lager leveres til eller innføres av
 1. diplomater,
 2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 3. Den nordiske investeringsbank,

- d) kommer i retur til produsents eller importørs lager,
- e) leveres til teknisk, vitenskapelig eller medisinsk bruk og som er gjort utjenlig til drikk (denaturert) eller på annen måte finnes garantert mot å bli brukt til drikk,
- f) brukes som råstoff mv. ved fremstilling av varer,
- g) fremstilles ved ikke ervervsmessig produksjon. Fritaket omfatter ikke brennevinsbasert drikk og gjelder kun fremstilling til eget bruk.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Avgift på tobakksvarer mv. (kap. 5531 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2021 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende varer med følgende beløp:

Produkt	Kr	
Sigarer	2,77	per gram av pakningens nettovekt
Sigaretter	2,77	per stk.
Røyketobakk, karvet skråtobakk, råtobakk i forbrukerpakning	2,77	per gram av pakningens nettovekt
Skråtobakk	1,13	per gram av pakningens nettovekt
Snus	0,85	per gram av pakningens nettovekt
Sigarettpapir og sigarethylser	0,0424	per stk.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften. Departementet kan videre gi forskrift om forenklet avgiftsberegning for varer som reisende innfører til personlig bruk ut over avgiftsfri kvote, jf. tolloven § 4-20.

§ 2 Departementet kan gi forskrift eller fatte enkeltvedtak om at varer som er ment eller er egnet som erstatning for varer som nevnt i § 1, er avgiftspliktige. Dersom avgiftsplikt blir pålagt, skal det betales avgift med samme beløp som for tilsvarende tobakksvare.

§ 3 Det gis fritak for avgift på tobakksvarer mv. som

- a) fra produsents eller importørs lager
 1. utføres til utlandet,
 2. leveres direkte eller via tollager til proviant etter tolloven § 4-23,
 3. leveres til toll- og avgiftsfritt utsalg på lufthavn etter tolloven § 4-30,
- b) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- c) etter tolloven § 5-3 fra produsents eller importørs lager leveres til eller innføres av
 1. diplomater,
 2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 3. Den nordiske investeringsbank,

d) kommer i retur til produsents eller importørs lager. Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 4 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Avgifter på motorvogner mv. (kap. 5536)**A. Engangsavgift (kap. 5536 post 71)**

§ 1 Fra 1. januar 2021 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter betales avgift til statskassen ved første gangs registrering av motorvogner i det sentrale motorvognregisteret. Videre skal det betales avgift når

- a) betingelsene for avgiftsfrihet eller avgiftsnedsettelse ved første gangs registrering ikke lenger er oppfylt,
 - b) motorvogn som ikke tidligere er registrert her i landet urettmessig tas i bruk uten registrering,
 - c) oppbygd motorvogn tas i bruk før ny registrering.
- Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Engangsavgift skal betales for følgende motorvogner med følgende beløp:

a) For personbiler, varebiler klasse 1 og busser under 6 m med inntil 17 seteplasser (avgiftsgruppe a), betales avgift av:	
1) egenvekt	kr
per kg	
0–500	0,00
501–1 200	26,81
1 201–1 400	66,81
1 401–1 500	208,78
over 1 500	242,81

2)	NO _x -utslipp		
	per mg/km	kr	
	over 0	77,14	
3)	CO ₂ -utslipp, for motorvogn med plikt til å dokumentere CO ₂ -utslipp		
	per g/km	kr	
	0–87	0	
	88–118	801,00	
	119–155	897,60	
	156–225	2 352,10	
	over 225	3 752,05	
	For motorvogner med CO ₂ -utslipp under 87 g/km gjøres følgende fradrag per g/km for den delen av utslippet som ligger under disse verdiene:		
	per g/km	kr	
	f.o.m. 86 t.o.m. 50	820,70	
	under 50	965,57	
4)	Slagvolum, for motorvogner uten plikt til å dokumentere CO ₂ -utslipp		
		bensin- drevne	ikke bensin- drevne
	per cm ³	kr	kr
	0–700	17,26	13,24
	701–1 250	69,45	56,69
	1 251–1 650	160,57	131,13
	over 1 650	164,85	134,88

b) For varebiler klasse 2, lastebiler med tillatt totalvekt mindre enn 7 501 kg og godsrom med lengde under 300 cm eller bredde under 190 cm (avgiftsgruppe b), betales avgift av:

- 1) egenvekt, 20 pst. av avgiftsgruppe a
- 2) NO_x-utslipp, 75 pst. av avgiftsgruppe a
- 3) CO₂-utslipp, for motorvogn med plikt til å dokumentere CO₂-utslipp

	per g/km	kr
	0–84	0
	85–114	259,52
	115–150	290,83
	over 150	635,07

For motorvogner med CO₂-utslipp under 84 g/km gjøres følgende fradrag per g/km for den delen av utslippet som ligger under denne verdien:

	per g/km	kr
	f.o.m. 83 t.o.m. 48	250,85
	under 48	295,14

- 4) slagvolum, for motorvogner uten plikt til å dokumentere CO₂-utslipp

		bensin- drevne	ikke bensin- drevne
	per cm ³	kr	kr
	0–700	5,18	3,97
	701–1 250	22,08	18,03
	1 251–1 650	51,06	41,70
	over 1 650	52,42	42,89

c) For campingbiler (avgiftsgruppe c) betales avgift av:

- 1) egenvekt, 22 pst. av avgiftsgruppe a
- 2) NO_x-utslipp, 0 pst. av avgiftsgruppe a

3) slagvolum		bensin-	ikke bensin-
		drevne	drevne
per cm ³		kr	kr
0–700		3,80	2,91
701–1 250		15,28	12,47
1 251–1 650		35,33	28,85
over 1 650		36,27	29,67
d) Avgiftsgruppe d (opphevet).			
e) For beltebiler (avgiftsgruppe e) betales avgift med 36 pst. av verdiavgiftsgrunnlaget.			
f) For motorsykler (avgiftsgruppe f) betales avgift av:			
Motorvogn med plikt til å dokumentere CO ₂ -utslipp			kr
1) CO ₂ -utslipp, per g/km			
0–75			0
76–135			710,41
over 135			960,58
2) slagvolum, per cm ³			
0–500			0
501–900			31,93
over 900			74,61
Motorvogn uten plikt til å dokumentere drivstofforbruk og CO ₂ -utslipp			kr
1) per enhet (stykkavgift)			8 618,45
2) motoreffekt, per kW			
0–11			0
over 11			272,91
3) slagvolum, per cm ³			
0–500			0
501–900			35,08
over 900			76,93
g) For beltemotorsykler (avgiftsgruppe g) betales avgift av:			
1) egenvekt			
per kg			kr
0–100			15,00
101–200			29,99
over 200			59,97
2) motoreffekt			
per Kw			kr
0–20			24,08
21–40			48,19
over 40			96,35
3) slagvolum			
per cm ³			kr
0–500			0
over 500			10,55
h) Avgiftsgruppe h (opphevet).			
i) Avgiftsgruppe i (opphevet).			
j) For busser under 6 m med inntil 17 seteplasser, hvorav minst 10 er fastmontert i fartsretningen (avgiftsgruppe j), betales avgift av:			
1) egenvekt, 40 pst. av avgiftsgruppe a			
2) NO _x -utslipp, 0 pst. av avgiftsgruppe a			

3) CO ₂ -utslipp for motorvogn med plikt til å dokumentere CO ₂ -utslipp		
per g/km	kr	
0–87	0	
88–118	320,39	
119–155	359,04	
over 155	940,84	
For motorvogner med CO ₂ -utslipp under 87 g/km gjøres følgende fradrag per g/km for den delen av utslippet som ligger under disse verdiene:		
per g/km	kr	
f.o.m. 86 t.o.m. 50	328,28	
under 50	386,23	
4) slagvolum, for motorvogner uten plikt til å dokumentere CO ₂ -utslipp		
	bensin-	ikke bensin-
	drevne	drevne
per cm ³	kr	
0–700	6,91	5,30
701–1 250	27,78	22,67
1 251–1 650	64,23	52,45
over 1 650	65,94	53,95

For motorvogner som har vært registrert i utlandet før registrering her i landet, gjøres fradrag i den avgift som beregnes etter første ledd basert på motorvognens alder (bruksfradrag). Departementet kan gi forskrift om fastsettelse av bruksfradrag.

Departementet kan gi forskrift om hvilken avgiftsgruppe en motorvogn skal avgiftsberegnes etter. Oppstår det tvil om hvilken avgiftsgruppe en motorvogn skal avgiftsberegnes etter, avgjøres dette av departementet med bindende virkning.

§ 3 Det skal betales vrakpantavgift for følgende kjøretøy og med følgende beløp:

	per enhet (kr)
Motorvogner i avgiftsgruppe a, b, c, g og j	2 400
Motorvogner i avgiftsgruppe f og mopeder	500
Campingvogner	3 000
Lastebiler som ikke er avgiftspliktig i avgiftsgruppe b	5 000

§ 4 Departementet kan gi forskrift om refusjon av engangsavgift og vrakpantavgift for kjøretøy som utføres til utlandet. Departementet kan gi forskrift om forholdsmessig betaling av engangsavgift for motorvogn som skal benyttes i Norge i et avgrenset tidsrom på bakgrunn av en tidsbestemt leie- eller leasingkontrakt.

Departementet kan gi forskrift om tilbakebetaling og tilleggsberegning av særavgift og merverdiavgift.

§ 5 Ved beregning av avgift basert på egenvekt, NO_x-utslipp, CO₂-utslipp, slagvolum, motoreffekt og

elektrisk kjørelengde benyttes de tekniske data som fastsettes i forbindelse med motorvognens godkjenning etter veimyndighetenes regelverk.

Ved beregning av avgift basert på CO₂-utslipp benyttes de CO₂-verdier som fremgår av testsyklusen WLTP (Worldwide Harmonised Light Vehicles Test Procedure). Departementet kan gi forskrift om fastsettelse av CO₂-verdier for motorvogner som er testet etter andre testsykluser enn WLTP.

Hvilke motorvogner som har plikt til å dokumentere drivstofforbruk og CO₂-utslipp, følger av veimyndighetenes regelverk. Avgiftsberegningen for motorvogn som ikke omfattes av veimyndighetenes regelverk om dokumentasjon av drivstofforbruk og CO₂-utslipp, skal baseres på CO₂-utslipp når utslippet på annen måte er dokumentert overfor veimyndighetene og lagt til grunn ved registreringen.

For motorvogner som ikke har fastsatt verdi for utslipp av NO_x etter første ledd, settes utslippet til den verdi motorvognen maksimalt kan ha etter veimyndighetenes regelverk.

Ved innenlandsk tilvirkning er verdiavgiftsgrunnlaget prisen fra produsent. Ved innførsel er verdiavgiftsgrunnlaget tollverdien.

Departementet kan gi forskrift om beregning av avgift etter denne paragraf.

§ 6 For motorvogner som benytter stempeldrevet forbrenningsmotor i kombinasjon med elektrisk motor, og er utstyrt med batteripakke som kan lades fra ekstern strømkilde (ladbare hybridbiler), gjøres et forholdsmessig fradrag i vektavgiftsgrunnlaget basert på elektrisk kjørelengde. Ved fastsettelse av elektrisk kjørelengde benyttes de tekniske data som fastsettes i forbindelse

med motorvognens godkjenning etter veimyndighetenes regelverk.

Departementet kan gi forskrift om beregning av engangsavgiften for motorvogner som nevnt i første ledd.

§ 7 Det gis fritak for engangsavgift på

- a) motorvogner som registreres på kjennemerker med gule tegn på blå reflekterende bunn,
- b) motorvogner registrert på Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
- c) motorvogner som registreres på NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
- d) lett pansrede motorvogner til offentlig bruk,
- e) motorvogner til bruk utelukkende som banekjøretøy og i rally, samt motorsykler til bruk utelukkende i trial- og endurokonkurranseskjøring,
- f) ambulanser,
- g) begravelseskjøretøy,
- h) beltemotorsykler som ved første gangs registrering her i landet blir registrert på humanitær institusjon som skal benytte kjøretøyet i ambulansetjeneste,
- i) motorvogner som bare bruker elektrisitet til fremdrift, herunder motorvogner hvor elektrisiteten er produsert i brenselceller. Fritaket omfatter ikke motorvogner hvor batteri under kjøring kan tilføres strøm ved bruk av en ekstern forbrenningsmotor,
- j) busser som ved første gangs registrering her i landet blir registrert på
 1. innehaver av løyve etter yrkestransportlova §§ 6 eller 9, eller som er utleid på kontrakt med varighet på ett år eller mer mellom innehaver av slikt løyve og selskap i samme konsern. Fritaket gjelder også busser som utfører rutetransport basert på kontrakt med varighet på ett år eller mer inngått med myndighet eller selskap som har slikt ruteløyve,
 2. institusjon eller organisasjon som tilbyr transport av funksjonshemmede mv.,
- k) motorvogner som innføres som arvegods etter tolloven § 5-1 første ledd bokstav e,
- l) motorvogner som innføres til midlertidig bruk etter tolloven § 6-1 annet ledd,
- m) beltevogner til Forsvaret,
- n) spesialutrustede kjøretøy til bruk for brannvesenet,
- o) motorvogner som til fremdrift benytter stempeldrevet forbrenningsmotor som kun kan benytte hydrogen som drivstoff. Dette gjelder også kjøretøy som til fremdrift benytter slik motor i kombinasjon med elektrisk motor (hybridbiler),

- p) amatørbygde kjøretøy,
- q) motorsykler og beltemotorsykler som skal benyttes i reindriftsnæringen, og som registreres på person eller som virksomhet med rett til å eie rein i det samiske reinbeiteområdet, eller er gitt særskilt tillatelse til reindrift utenfor det samiske reinbeiteområdet,
- r) motorvogner som er 20 år eller eldre.

For motorvogner som kan benytte etanol som drivstoff gjøres fradrag i avgiften etter § 2 på kr 10 000. Med etanol menes i denne sammenheng konsentrasjoner på minst 85 pst. etanol.

Motorvogner som nevnt i første ledd bokstav a til c er fritatt for vrakpantavgift.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 8 Departementet kan gi forskrift om betaling av avgifter ved endring av en motorvogns avgiftsmessige status og om hva som skal anses som slik endring.

Departementet kan gi forskrift om betaling av avgift dersom det foretas endringer av en motorvogn som har betydning for grunnlaget for beregning av avgiften, og om hva som skal anses som en slik endring.

§ 9 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 10 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning eller også ellers en klart urimelig virkning.

B. Avgift på trafikkforsikringer (kap. 5536 post 72)

§ 1 Fra 1. januar 2021 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen for

- a) forsikringsavtaler om lovbestemt trafikktrygd (ansvarsforsikring) for innenlandsregistrerte motorvogner,
- b) gebyr for uforsikrede motorvogner eller motorvogner der ny eier ikke har tegnet egen forsikring, og som Trafikkforsikringsforeningen har mottatt.

Avgiften omfatter ikke forsikringsavtaler eller gebyr for motorvogn som er omfattet av Stortingets vedtak om vektårsavgift.

§ 2 Avgift skal betales med følgende beløp (kr) per døgn:

Avgiftsgrupper	Trafikkforsikringsavtale som tegnes eller har hovedforfall, og gebyr som er mottatt		
	før 1. mars 2020	fra 1. mars 2020 t.o.m. februar 2021	fra 1. mars 2021 eller senere
<i>Avgiftsgruppe a</i> personbiler, varebiler, campingbiler, busser, kombinerte biler, lastebiler, samt trekkbiler med tillatt totalvekt fra og med 3 500 kg	7,97	8,12	8,40
<i>Avgiftsgruppe b</i> dieseldrevne motorvogner i avgiftsgruppe a som ikke har fabrikkmontert partikkelfilter	9,29	9,47	9,80
<i>Avgiftsgruppe c</i> årsprøvekjennermerker for motorvogner	7,97	8,12	8,40
<i>Avgiftsgruppe d</i> motorsykler; trehjuls, lette, mellomtunge og tunge	5,54	5,65	5,85
<i>Avgiftsgruppe e</i> andre kjøretøy	1,29	1,31	1,36
<i>Avgiftsgruppe f</i> motorvogner som bare bruker elektrisitet til fremdrift, herunder motorvogner hvor elektrisiteten er produsert i brenselceller	0	0	5,85

Avgiftsgruppe e omfatter følgende kjøretøy:

1. motorvogner som er registrert på innehaver av løyve etter yrkestransportlova § 9 som drosje (ikke reserve- eller erstatningsdrosje) eller for transport av funksjonshemmede,
2. motorvogner som er registrert på innehaver av løyve etter yrkestransportlova § 6 eller som er utleid på kontrakt med varighet på ett år eller mer mellom innehaver av slikt løyve og selskap i samme konsern. Dette gjelder også motorvogner som utfører rutetransport basert på kontrakt med varighet på ett år eller mer, inngått med myndighet eller selskap som har slikt ruteløyve,
3. motorvogner som er godkjent og registrert som ambulanse eller som er registrert som begravelleskjøretøy på begravellesbyrå og lignende,
4. motorvogner som er registrert på kjennemerker med lysegule tegn på sort bunn,
5. motorredskap,
6. beltekjøretøy,
7. trekkbiler som ikke omfattes av avgiftsgruppe a eller b,
8. mopeder,
9. traktorer,
10. motorvogner som er 30 år eller eldre.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 3 Det gis fritak for avgift for forsikringsavtaler eller gebyr som gjelder:

- a) motorvogner som er registrert på kjennemerker med gule tegn på blå reflekterende bunn,
- b) motorvogner som er registrert på Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
- c) motorvogner som er registrert på NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
- d) motorvogner registrert til bruk på Svalbard,
- e) motorvogner som er stjålet,
- f) tapte fordringer.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 4 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

C. Vektårsavgift (kap. 5536 post 73)

§ 1 Fra 1. januar 2021 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter betales vektgradert årsavgift til statskassen på innenlandsregistrerte kjøretøy på minst 7 500 kg. For dieseldrevne kjøretøy skal det i tillegg betales miljødifferensiert årsavgift.

1. Vektgradert årsavgift*Motor kjøretøy*

Avgiftsgruppe (kg)	Luftfjæring (kr)	Annet fjæringssystem (kr)
<i>2 eller flere aksler</i>		
7 500–11 999	497	497
<i>2 aksler</i>		
12 000–12 999	497	890
13 000–13 999	890	1 591
14 000–14 999	1 591	2 035
15 000 og over	2 035	3 975
<i>3 aksler</i>		
12 000–14 999	497	497
15 000–16 999	890	1 182
17 000–18 999	1 182	1 908
19 000–20 999	1 908	2 325
21 000–22 999	2 325	3 313
23 000 og over	3 313	4 875
<i>Minst 4 aksler</i>		
12 000–24 999	2 325	2 350
25 000–26 999	2 350	3 391
27 000–28 999	3 391	5 089
29 000 og over	5 089	7 311

Kombinasjoner av kjøretøy–vogntog

<i>2 + 1 aksler</i>		
7 500–13 999	497	497
14 000–15 999	497	497
16 000–17 999	497	674
18 000–19 999	674	900
20 000–21 999	900	1 447
22 000–22 999	1 447	1 726
23 000–24 999	1 726	2 719
25 000–27 999	2 719	4 387
28 000 og over	4 387	7 332
<i>2 + 2 aksler</i>		
16 000–24 999	878	1 382
25 000–25 999	1 382	1 955
26 000–27 999	1 955	2 643
28 000–28 999	2 643	3 087
29 000–30 999	3 087	4 751
31 000–32 999	4 751	6 398
33 000 og over	6 398	9 454
<i>2 + minst 3 aksler</i>		
16 000–37 999	5 192	7 034
38 000–40 000	7 034	9 380
over 40 000	9 380	12 562
<i>Minst 3 + 1 aksler</i>		
16 000–24 999	878	1 382
25 000–25 999	1 382	1 955

1. Vektgradert årsavgift*Motorkjøretøy*

Avgiftsgruppe (kg)	Luftfjæring (kr)	Annet fjæringssystem (kr)
26 000–27 999	1 955	2 643
28 000–28 999	2 643	3 087
29 000–30 999	3 087	4 751
31 000–32 999	4 751	6 398
33 000 og over	6 398	9 454
<i>Minst 3 + 2 aksler</i>		
16 000–37 999	4 647	6 261
38 000–40 000	6 261	8 467
over 40 000	8 467	12 283
<i>Minst 3 + minst 3 aksler</i>		
16 000–37 999	2 858	3 353
38 000–40 000	3 353	4 761
over 40 000	4 761	7 286

2. Miljødifferensiert årsavgift for dieseldrevne kjøretøy

Vektklasser (kg)	Avgasskravnivå (EURO)							
	Ingen (kr)	I (kr)	II (kr)	III (kr)	IV (kr)	V (kr)	VI eller strengere (kr)	0-utslipp (kr)
7 500–11 999	6 366	3 539	2 476	1 507	793	496	124	0
12 000–19 999	10 444	5 804	4 058	2 476	1 307	810	204	0
20 000 og over	18 571	10 638	7 545	4 535	2 394	1 488	373	0

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten.

§ 2 Departementet kan gi forskrift om hvilke fjæringssystemer som kan likestilles med luftfjæring og om fastsettelse av avgasskravnivå, herunder krav til dokumentasjon for registreringsår og avgasskravnivå.

Departementet kan gi forskrift om etterberegning av avgift dersom det viser seg at et kjøretøy ikke oppfyller de krav til avgassutslipp som lå til grunn ved beregning av avgiften.

§ 3 Departementet kan gi forskrift om betaling av avgift for utenlandsregistrerte kjøretøy etter antall døgn de befinner seg i Norge (døgnavgift), herunder fastsette høyere døgnavgift for kjøretøy som er registrert i et land som krever høyere bruksavgifter av norske kjøretøy enn av dette lands kjøretøy, samt treffe gjensidige avtaler med andre land om fritak for eller nedsettelse av døgnavgiften.

§ 4 Avgiftsgrunnlaget er den vekt som er oppgitt som tillatt totalvekt i motorvognregisteret. For semitrailere er avgiftsgrunnlaget den del av totalvekten som faller på semitrailerens aksler. Hvis kjøretøyets totalvekt ikke går frem av vognkortet, settes totalvekten til summen av kjøretøyets egenvekt og tillatt (registrert) lasteevne.

Departementet kan gi forskrift om grunnlaget for avgiften.

§ 5 Følgende kjøretøy er fritatt for vektgradert og miljødifferensiert årsavgift:

- traktorer,
- kjøretøy registrert på kjennemerker med lysegule typer på sort bunn,
- motorredskaper,
- kjøretøy som er 30 år eller eldre, unntatt tilhengere,
- kjøretøy som i forbindelse med transport av gods fraktes på jernbane (kombinert godstransport),
- kjøretøy som er registrert på NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 6 Departementet kan gi forskrift om utskrivning av avgiften i flere terminer og om forholdsmessig beregning av avgiften ved avregistrering, vraking og omregistrering.

Departementet kan gi forskrift om betaling av avgift basert på en dagsats på to pst. av full vektårsavgift med et fastsatt minstepeløp.

§ 7 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 8 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som

ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

D. Omregistreringsavgift (kap. 5536 post 75)

§ 1 Fra 1. januar 2021 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter betales avgift til statskassen ved omregistrering av nevnte, tidligere her i landet registrerte motorvogner, og tilhengerne med følgende beløp:

	Registreringsår		
	2021 til 2018 (kr)	2017 til 2010 (kr)	2009 og eldre (kr)
a) Mopeder, motorsykler og beltemotorsykler	568	568	568
b) Personbiler			
Egenvekt (typegodkjent):			
1. t.o.m. 1 200 kg	4 322	2 843	1 707
2. over 1 200 kg	6 595	3 982	1 707
c) Lastebiler, trekkbiler, varebiler, kombinerte biler, campingbiler, beltebiler og busser med tillatt totalvekt inntil 7 500 kg	2 161	1 365	1 139
d) Biltilhenger, herunder semitrailere og campingtilhenger, med egenvekt (typegodkjent) over 350 kg	568	568	568

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift ved omregistrering av kjøretøy:

- ved ren navneendring,
- på ektefelle,
- mellom foreldre og barn som arv (fullt skifte),
- som er 30 år eller eldre,
- som utloddes og som tidligere har vært registrert på utlodderen,
- som skal registreres på kjennemerker med gule tegn på blå reflekterende bunn,
- på NATO eller NATOs hovedkvarter i Norge, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
- som registreres på Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
- som har vært registrert på samme eier i to måneder eller mindre (samlet påskiltings-/registreringstid),
- som tas tilbake av selger som følge av heving eller omlevering etter kjøpslovens eller forbrukerkjøpslovens bestemmelser,
- ved omorganiseringer som gjennomføres med lovfestet selskapsrettslig kontinuitet, samt ved omorganiseringer som kan gjennomføres med skattemessig kontinuitet etter skatteloven §§ 11-2 til 11-5, § 11-11 og § 11-20 med tilhørende forskrifter.

Omorganiseringen og omregistreringen av kjøretøy må ha funnet sted etter 1. januar 2016,

- ved sletting av registrert eier eller medeier i motorvognregisteret,
- som bare bruker elektrisitet til fremdrift, herunder motorvogner hvor elektrisiteten er produsert i brenselceller.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Veibruksavgift på drivstoff (kap. 5538 post 70, 71 og 72)

§ 1 Fra 1. januar 2021 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales veibruksavgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende drivstoff:

- bensin per liter
 - svovelfri bensin (under 10 ppm svovel): kr 5,01,
 - lavsvovlet bensin (under 50 ppm svovel): kr 5,05,
 - annen bensin: kr 5,05.
- mineralolje til fremdrift av motorvogn (autodiesel) per liter

1. svovelfri mineralolje (under 10 ppm svovel): kr 3,58,
2. lavsvovlet mineralolje (under 50 ppm svovel): kr 3,64,
3. annen mineralolje: kr 3,64,
- c) naturgass per Sm³: kr 1,82,
- d) LPG per kg: kr 4,27,
- e) bioetanol per liter: kr 2,45,
- f) biodiesel per liter: kr 3,66.

Andel biogass innblandet i naturgass og LPG, inngår ikke i avgiftsgrunnlaget ved beregningen av avgiften etter første ledd bokstav c og d.

Avgiften kommer i tillegg til avgift som skal betales etter Stortingets vedtak om CO₂-avgift og svovelavgift på mineralske produkter.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Olje som er merket i samsvar med forskrift fastsatt av departementet, skal ikke ilegges avgift etter § 1 første ledd bokstav b og f.

Departementet kan bestemme at

- a) fritak for avgiftsplikten kan skje på annen måte enn ved bruk av merket olje,
- b) avgift skal betales ved bruk av merket olje.

§ 3 På vilkår fastsatt av departementet kan det benyttes merket olje

- a) i følgende motorvogner:
 1. traktorer,
 2. motorvogner registrert på kjennemerker med lysegule tegn på sort bunn,
 3. motorredskaper,
 4. tilhørende Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
 5. tilhørende NATO eller NATOs hovedkvarter i Norge, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred.
- b) til annen bruk enn fremdrift av motorvogn.

§ 4 Det gis fritak for avgift på drivstoff som

- a) utføres til utlandet,
- b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
- c) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av
 1. diplomater,
 2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,

3. Den nordiske investeringsbank,
- e) kommer i retur til registrert virksomhets lager. Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 5 Det gis fritak eller ytes tilskudd for avgift på bensin som

- a) brukes i fly, unntatt Forsvarets fly,
- b) brukes til teknisk og medisinsk formål,
- c) brukes i anlegg eller innretninger som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, til transport mellom land og slike anlegg eller innretninger og for spesialskip som har oppdrag i slik virksomhet,
- d) brukes i båter og snøscootere i veiløse strøk,
- e) brukes i motorsager og andre arbeidsredskaper med to-taktsmotor dersom bensinen har særlige helse- og miljømessige egenskaper,
- f) er gjenvunnet i VRU-anlegg (Vapour Recovery Unit).

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 6 Det gis fritak for avgift på naturgass, LPG og bioetanol

- a) til bruk i følgende motorvogner:
 1. traktorer,
 2. motorvogner registrert på kjennemerker med lysegule tegn på sort bunn,
 3. motorredskaper,
 4. tilhørende Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
 5. tilhørende NATO eller NATOs hovedkvarter i Norge, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred.
- b) til annen bruk enn framdrift av motorvogn.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 7 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 8 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Avgift på elektrisk kraft (kap. 5541 post 70)

I

§ 1 Fra 1. januar 2021 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen med 16,69 øre per kWh på elektrisk kraft som leveres her i landet.

Det skal betales avgift med 0,546 øre per kWh for kraft som leveres

- a) til industri, bergverk, produksjon av fjernvarme og arbeidsmarkedsbedrifter som utøver industriproduksjon. Den reduserte satsen omfatter elektrisk kraft som benyttes i forbindelse med selve produksjonsprosessen,
- b) i Troms og Finnmark fylke, med unntak av kommunene Balsfjord, Bardu, Dyrøy, Gratangen, Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Lavangen, Målselv, Salangen, Senja, Sørreisa, Tjeldsund og Tromsø,
- c) til datasentre med uttak over 0,5 MW,
- d) til skip i næring,
- e) til produksjon eller omforming av energiprodukt. Den reduserte satsen omfatter elektrisk kraft som benyttes i forbindelse med selve produksjonsprosessen.

Det skal betales avgift ved uttak av elektrisk kraft til eget bruk.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på kraft som

- a) er produsert i energigjenvinningsanlegg og leveres direkte til sluttbruker,
- b) er produsert i aggregat med generator som har merkeytelse mindre enn 100 kVA og leveres direkte til sluttbruker,
- c) er produsert i nødstrømsaggregat når den normale elektrisitetsforsyning har sviktet,
- d) er produsert i mottrykksanlegg,
- e) leveres til NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
- f) leveres til Den nordiske investeringsbanks offisielle virksomhet,
- g) brukes til kjemisk reduksjon eller elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser,
- h) leveres til veksthusnæringen,
- i) leveres til husholdninger og offentlig forvaltning i Troms og Finnmark fylke, med unntak av kommunene Balsfjord, Bardu, Dyrøy, Gratangen, Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Lavangen, Målselv, Salangen, Senja, Sørreisa, Tjeldsund og Tromsø,
- j) leveres i direkte sammenheng med produksjon av elektrisk kraft,

k) leveres til bruk til fremdrift av tog eller annet skinnegående transportmiddel, herunder oppvarming av og belysning i transportmiddelet. Fritaket omfatter også trolleybuss,

l) er produsert i solceller og brukes direkte av produsenten selv.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

II

Fra den tid departementet bestemmer gjøres følgende endring:

§ 2 første ledd ny bokstav m skal lyde:

- m) leveres energiintensive foretak i treforedlingsindustrien som deltar i godkjent energieffektiviseringsprogram. Fritaket gjelder kun kraft som benyttes i forbindelse med selve produksjonsprosessen.

Grunnavgift på mineralolje mv. (kap. 5542 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2021 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av mineralolje med kr 1,74 per liter. For mineralolje til treforedlingsindustrien og produsenter av fargestoffer og pigmenter skal det betales avgift med kr 0,23 per liter.

Avgiftsplikten omfatter ikke

- a) flyparafin (jetparafin) som leveres til bruk om bord i fly,
- b) drivstoff som pålegges avgift etter Stortingets vedtak om veibruksavgift på drivstoff.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på mineralolje som

- a) utføres til utlandet,
- b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
- c) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av
 1. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 2. Den nordiske investeringsbank,

- e) kommer i retur til registrert virksomhets lager,
- f) brukes til skip i utenriks fart,
- g) brukes i fartøy i næring i innenriks sjøfart,
- h) brukes til fiske og fangst i nære farvann,
- i) brukes til fiske og fangst i fjerne farvann,
- j) brukes i anlegg eller innretninger som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, til transport mellom land og slike anlegg eller innretninger og for spesialskip som har oppdrag i slik virksomhet,
- k) brukes som råstoff i industriell virksomhet dersom mineraloljen i sin helhet inngår og forblir i det ferdige produkt,
- l) brukes i sildemel- og fiskemelindustrien,
- m) brukes til fremdrift av tog eller annet skinnegående transportmiddel, herunder oppvarming av og belysning i transportmiddelet.

Det gis fritak for avgift for andel av biodiesel i mineraloljen.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Miljøavgifter på mineralske produkter mv.

A. Avgift på smøreolje mv. (kap. 5542 post 71)

§ 1 Fra 1. januar 2021 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av smøreolje mv. med kr 2,35 per liter.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på smøreolje mv. som

- a) utføres til utlandet,
- b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
- c) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
- e) kommer i retur til registrert virksomhets lager,
- f) brukes i utenriks fart,
- g) brukes i fiske og fangst i fjerne farvann,
- h) brukes i anlegg eller innretninger som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområ-

der utenfor norsk territorialgrense, til transport mellom land og slike anlegg eller innretninger og for spesialskip som har oppdrag i slik virksomhet,

- i) brukes i fly, unntatt olje til Forsvarets fly,
- j) brukes som råstoff i industriell virksomhet dersom smøreoljen i sin helhet inngår og forblir i det ferdige produkt,
- k) omsettes i forbrukerpakninger med innhold mindre enn 0,15 liter,
- l) er påfylt kjøretøy, maskiner o.l. ved inn- eller utførsel.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

B. CO₂-avgift på mineralske produkter (kap. 5543 post 70)

I

§ 1 Fra 1. januar 2021 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales CO₂-avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende mineralske produkter med følgende beløp:

- a) mineralolje (generell sats): kr 1,58 per liter.
Mineralolje
 - til innenriks kvotepliktig luftfart: kr 1,51 per liter,
 - til annen innenriks luftfart og ikke-kommersielle privatflyginger: kr 1,51 per liter.
- b) bensin: kr 1,37 per liter,
- c) naturgass: kr 1,17 per Sm³,
- d) LPG: kr 1,77 per kg.

Det skal betales avgift med kr 0,066 per Sm³ naturgass og kr 0 per kg LPG for produkter til bruk som gir kvotepliktige utslipp etter klimakvoteloven. Det skal betales avgift med kr 0 per Sm³ naturgass og kr 0 per kg LPG for produkter til kjemisk reduksjon eller elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser.

Fritaket i § 2 første ledd bokstav g kommer ikke til anvendelse for naturgass og LPG, samt for mineralolje og bensin til innenriks kvotepliktig luftfart.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for CO₂-avgift på mineralske produkter som

- a) utføres til utlandet,

- b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
- c) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av
 1. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 2. Den nordiske investeringsbank,
- e) kommer i retur til registrert virksomhets lager,
- f) brukes som råstoff i industriell virksomhet på en slik måte at det ikke oppstår utslipp av karbon til luft eller utslippet er vesentlig lavere enn det mengden råstoff skulle tilsi,
- g) leveres til bruk som gir kvotepliktige utslipp etter klimakvoteloven.

§ 3 Det gis fritak for CO₂-avgift på mineralolje til

- a) motorvogner tilhørende diplomater mv.,
 - b) skip i utenriks fart,
 - c) fiske og fangst i fjerne farvann,
 - d) fly i utenriks fart.
- Det gis fritak for avgift for andel biodiesel i mineralolje.

§ 4 Det gis fritak for CO₂-avgift på bensin

- a) til motorvogner tilhørende diplomater mv.,
- b) til tekniske og medisinske formål,
- c) til motorsager og andre arbeidsredskaper med totaktsmotor dersom bensinen har særlige helse- og miljømessige egenskaper,
- d) til fly i utenriks fart,
- e) som er gjenvunnet i VRU-anlegg (Vapour Recovery Unit).

Det gis fritak for avgift for andel bioetanol i bensin.

§ 5 Det gis fritak for CO₂-avgift på naturgass og LPG til

- a) veksthusnæringen,
- b) motorvogner tilhørende diplomater mv.,
- c) skip i utenriks fart,
- d) fly i utenriks fart,
- e) fiske og fangst i fjerne farvann,
- f) bruk som gir utslipp som er avgiftspliktig etter Stortingets vedtak om CO₂-avgift i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen.

Det gis fritak for avgift for andel biogass og hydrogen i naturgass og LPG.

§ 6 Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 7 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 8 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

II

Fra den tid departementet bestemmer, tidligst 1. juli 2021, gjøres følgende endringer:

§ 1 annet ledd annet punktum skal lyde:

Det skal betales avgift med kr 0,29 per Sm³ naturgass og kr 0,44 per kg LPG for produkter til kjemisk reduksjon og elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser.

§ 5 ny bokstav g skal lyde:

- g) kjemisk reduksjon eller elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser dersom bruken gir kvotepliktige utslipp etter klimakvoteloven.

C. Svovelavgift (kap. 5543 post 71)

§ 1 Fra 1. januar 2021 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales svovelavgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av mineralolje som inneholder over 0,05 pst. vektandel svovel med 14,02 øre per liter for hver påbegynt 0,1 pst. vektandel svovel.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten, og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for svovelavgift på mineralolje som

- a) utføres til utlandet,
- b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
- c) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av
 1. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 2. Den nordiske investeringsbank,
- e) kommer i retur til registrert virksomhets lager,
- f) brukes i skip i utenriksfart,
- g) brukes i fly i utenriks fart,
- h) brukes i fiske og fangst i fjerne farvann,
- i) gir utslipp av svovel til atmosfæren mindre enn det svovelinnholdet i mineraloljen skulle tilsi.

Det gis fritak for avgift for andel biodiesel i mineralolje.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Avgift på forbrenning av avfall (kap. 5546 post 70)

§ 1 Fra den tid departementet bestemmer skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales CO₂-avgift til statskassen ved forbrenning av avfall med kr 149 per tonn CO₂.

Avgiften omfatter ikke utslipp ved forbrenning av avfall som

- a) gir kvotepliktige utslipp etter klimakvoteloven,
- b) ikke inneholder fossilt materiale.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift ved forbrenning av

- a) farlig avfall,
- b) avfall dersom CO₂ fanges og lagres.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Avgift på trikloreten (TRI) og tetrakloreten (PER) (kap. 5547 post 70 og 71)

§ 1 Fra 1. januar 2021 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av trikloreten (TRI) og tetrakloreten (PER), herunder gjenvunnet TRI og PER.

Avgiftsplikten omfatter TRI og PER som inngår som bestanddel i andre produkter. Avgift betales bare dersom andelen TRI er over 1 vektprosent av produktets totale vekt eller andelen PER er over 0,1 vektprosent av produktets totale vekt.

Avgift skal betales med følgende beløp:

Innhold TRI/PER Pst.	kr per kg	
	TRI	PER
over 0,1 t.o.m. 1		0,77
over 1 t.o.m. 5	3,87	3,87
over 5 t.o.m. 10	7,74	7,74
over 10 t.o.m. 30	23,21	23,21
over 30 t.o.m. 60	46,43	46,43
over 60 t.o.m. 100	77,38	77,38

Ved beregning av avgift benyttes den høyeste av enten faktisk eller oppgitt andel TRI eller PER.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på varer som

- a) utføres til utlandet,
- b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
- c) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
- e) kommer i retur til produsents eller importørs lager,
- f) gjenvinnes til eget bruk.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Avgift på hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK) (kap. 5548 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2021 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK), herunder gjenvunnet HFK og PFK. Avgift på HFK og PFK betales med kr 0,591 per kg multiplisert med den GWP-verdi (global warming potential) som den enkelte avgiftspliktige HFK- og PFK-gassen representerer.

Avgiftsplikten omfatter alle blandinger av HFK og PFK, både innbyrdes blandinger og blandinger med andre stoffer, samt HFK og PFK som inngår som bestanddel i andre varer.

Departementet kan gi forskrift om at for HFK og PFK som inngår som bestanddel i andre varer, skal avgift fastsettes på annen måte enn etter vekt og at avgiften skal betales etter sjablongsatser.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften, samt fastsettelse av GWP-verdi.

§ 2 Det gis fritak for avgift på varer som

- a) utføres til utlandet,
- b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,

- c) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
 3. til midlertidig bruk etter tolloven § 6-1 annet ledd,
- d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av
 1. diplomater,
 2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 3. Den nordiske investeringsbank,
- e) kommer i retur til registrert virksomhets lager,
- f) gjenvinnes.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Avgift på utslipp av NO_x (kap. 5509 post 70 og kap. 5549 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2021 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen med kr 23,48 per kg utslipp av nitrogenoksider (NO_x) ved energiproduksjon fra følgende kilder:

- a) fremdriftsmaskineri med samlet installert motoreffekt på mer enn 750 kW,
- b) motorer, kjeler og turbiner med samlet installert innfyrt effekt på mer enn 10 MW,
- c) fakler på innretninger på norsk kontinentalsokkel og anlegg på land.

Ved beregningen av effekt etter bokstav a og b, skal effekten av elektromotorer og elektrokjeler ikke tas med.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på utslipp av NO_x fra

- a) fartøy som går i fart mellom norsk og utenlandsk havn,
- b) fartøy som brukes til fiske og fangst i fjerne farvann,
- c) luftfartøy som går i fart mellom norsk og utenlandsk lufthavn,
- d) enheter omfattet av miljøavtale med staten om reduksjon av NO_x-utslipp.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Miljøavgift på plantevernmidler (kap. 5550 post 70)

§ 1 For 2021 skal det betales miljøavgift på plantevernmidler. Avgiften betales til statskassen.

§ 2 Landbruks- og matdepartementet kan gi forskrift om beregning og betaling av avgiften.

Avgifter knyttet til mineralvirksomhet

A. Avgift knyttet til andre undersjøiske naturforekomster enn petroleum (kap. 5551 post 70)

§ 1 For 2021 kan Nærings- og fiskeridepartementet ilegge avgift ved tildeling av konsesjoner for utforsking og undersøkelser etter og utnyttelse av andre undersjøiske naturforekomster enn petroleumforekomster. Avgiften betales til statskassen.

§ 2 Nærings- og fiskeridepartementet kan gi forskrift om beregning og betaling av avgiften.

B. Årsavgift knyttet til mineraler (kap. 5551 post 71)

§ 1 For 2021 kan Nærings- og fiskeridepartementet ilegge årsavgift for undersøkelse og utvinning av landbaserte mineralforekomster etter mineralloven. Avgiften betales til statskassen.

§ 2 Nærings- og fiskeridepartementet kan gi forskrift om beregning og betaling av avgiften.

Avgift på produksjon av fisk (kap. 5552 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2021 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen med kr 0,40 per kg produsert laks, ørret og regnbueørret.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten, og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for produksjon av fisk som leveres

- a) til diplomater,
- b) til NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
- c) til Den nordiske investeringsbanken,
- d) vederlagsfritt til mottaker for utdeling på veldedig grunnlag.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

**Avgift på alkoholfrie drikkevarer mv.
(kap. 5556 post 70)**

I

§ 1 Fra 1. januar 2021 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av alkoholfrie drikkevarer som er tilsatt sukker eller kunstig søtstoff. Avgiften betales med følgende beløp per liter:

- a) Drikkevarer:
 1. tilsatt sukker eller kunstig søtstoff: kr 1,82,
 2. basert på frukt, bær eller grønnsaker og tilsatt kunstig søtstoff: kr 0,91.
- b) Sirup:
 1. tilsatt sukker eller kunstig søtstoff og som brukes til ervervsmessig fremstilling av alkoholfrie drikkevarer i dispensere, fontener og lignende: kr 11,05,
 2. basert på frukt, bær eller grønnsaker og tilsatt kunstig søtstoff og som brukes til ervervsmessig fremstilling av alkoholfrie drikkevarer i dispensere, fontener og lignende: kr 5,52.

Med alkoholfrie drikkevarer likestilles drikk med alkoholstyrke til og med 0,7 volumprosent alkohol.

Avgiftsplikten omfatter ikke varer i pulverform eller melkeprodukter som er tilsatt ikke over 15 gram sukker per liter.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på drikkevarer som

- a) fra produsents og importørs lager
 1. utføres til utlandet,
 2. leveres direkte eller via tollager til proviant etter tolloven § 4-23,
 3. leveres til toll- og avgiftsfritt utsalg på lufthavn etter tolloven § 4-30,
- b) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- c) etter tolloven § 5-3 fra produsents eller importørs lager leveres til eller innføres av
 1. diplomater,
 2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 3. Den nordiske investeringsbank,
- d) kommer i retur til produsents eller importørs lager,

- e) brukes til ervervsmessig fremstilling av annet enn drikkevarer,
- f) leveres vederlagsfritt til mottaker for utdeling på veldedig grunnlag.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

II

Fra 1. juli 2021 skal § 1 lyde:

§ 1 Fra 1. juli 2021 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av alkoholfrie drikkevarer som er tilsatt sukker eller kunstig søtstoff. Avgiften betales med følgende beløp per liter:

- a) Drikkevarer:
 1. kun tilsatt kunstig søtstoff: kr 1,27,
 2. over 0 t.o.m. 5 gram sukker per 100 ml: kr 1,45,
 3. over 5 t.o.m. 8 gram sukker per 100 ml: kr 1,64,
 4. over 8 gram sukker per 100 ml: kr 1,82,
 5. basert på frukt, bær eller grønnsaker og tilsatt kunstig søtstoff: kr 0,91.
- b) Sirup til ervervsmessig fremstilling av alkoholfrie drikkevarer i dispensere og lignende:
 1. kun tilsatt kunstig søtstoff: kr 7,74,
 2. over 0 t.o.m. 5 gram sukker per 100 ml: kr 8,84,
 3. over 5 t.o.m. 8 gram sukker per 100 ml: kr 9,95,
 4. over 8 gram sukker per 100 ml: kr 11,05,
 5. basert på frukt, bær eller grønnsaker og tilsatt kunstig søtstoff: kr 5,52.

Avgiften beregnes av produktenes totale sukkerinnhold per liter ferdig utblandet drikk.

Med alkoholfrie drikkevarer likestilles drikk med alkoholstyrke til og med 0,7 volumprosent alkohol.

Avgiftsplikten omfatter ikke varer i pulverform eller melkeprodukter som er tilsatt ikke over 15 gram sukker per liter.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

Avgift på sukker mv. (kap. 5557 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2021 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av sukker mv. med kr 8,49 per kg av varens avgiftspliktige vekt.

Avgiftsplikten omfatter:

- a) sukker (roe-/bete- og rørsukker),
- b) sirup og sukkeroppløsning av nevnte varer.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på sukker som

- a) fra produsents og importørs lager
 - 1. utføres til utlandet,
 - 2. leveres direkte eller via tollager til proviant etter tolloven § 4-23,
 - 3. leveres til toll- og avgiftsfritt utsalg på lufthavn etter tolloven § 4-30,
- b) innføres
 - 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 - 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- c) etter tolloven § 5-3 fra produsents eller importørs lager leveres til eller innføres av
 - 1. diplomater,
 - 2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 - 3. Den nordiske investeringsbank,
- d) kommer i retur til produsents eller importørs lager,
- e) brukes til ervervsmessig fremstilling av varer,
- f) brukes til biavl,
- g) leveres vederlagsfritt til mottaker for utdeling på veldedig grunnlag.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Avgifter på drikkevareemballasje (kap. 5559 post 70–74)

§ 1 Fra 1. januar 2021 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales miljøavgift og grunnavgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av drikkevareemballasje.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det skal betales miljøavgift på drikkevareemballasje med følgende beløp per emballasjeeinheit:

- a) glass og metall: kr 6,20,
- b) plast: kr 3,75,
- c) kartong og papp: kr 1,53.

Departementet kan gi forskrift om fritak for miljøavgift dersom emballasjen inngår i et retursystem, herunder fastsette vilkår for fritak.

§ 3 Det skal betales grunnavgift på engangsemballasje med kr 1,27 per emballasjeeinheit.

Som engangsemballasje anses emballasje som ikke kan gjenbrukes i sin opprinnelige form.

§ 4 Emballasje som inneholder følgende drikkevarer er fritatt for grunnavgift:

- a) melk og melkeprodukter,
- b) drikkevarer fremstilt av kakao og sjokolade og konsentrater av dette,
- c) varer i pulverform,
- d) korn- og soyabaserte melkeerstatningsprodukter,
- e) morsmelkerstatning.

Drikkevarer som nevnt i første ledd bokstav c og e er også fritatt for miljøavgift.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 5 Det gis fritak for miljø- og grunnavgift på drikkevareemballasje som

- a) fra registrert virksomhets og importørs lager
 - 1. utføres til utlandet,
 - 2. leveres direkte eller via tollager til proviant etter tolloven § 4-23,
 - 3. leveres til toll- og avgiftsfritt utsalg på lufthavn etter tolloven § 4-30,
- b) innføres
 - 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 - 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- c) etter tolloven § 5-3 fra registrert virksomhets eller importørs lager leveres til eller innføres av
 - 1. diplomater,
 - 2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 - 3. Den nordiske investeringsbank,
- d) kommer i retur til produsents eller importørs lager,
- e) har rominnhold på minst fire liter,
- f) leveres vederlagsfritt til mottaker for utdeling på veldedig grunnlag.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 6 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 7 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Dokumentavgift (kap. 5565 post 70)

I

§ 1 Fra 1. januar 2021 skal det i henhold til lov 12. desember 1975 nr. 59 om dokumentavgift betales avgift til statskassen ved tinglysing av dokument som overfører hjemmel til fast eiendom, herunder bygning på fremmed grunn og tilhørende festerett til tomte. Avgift skal betales med 2,5 pst. av avgiftsgrunnlaget, men minst kr 250.

Ved tinglysing av første gangs overføring av hjemmel til eierseksjon eller til fysisk del av eiendom i forbindelse med oppløsning av borettslag og boligaksjeselskaper, betales avgift med kr 1 000 per hjemmelsoverføring.

§ 2 Fritatt for avgift er

- a) gaveandel i dokument som inneholder gave og lignende til det offentlige eller til stiftelser og legater med allmenntilgode formål, eller til foreninger med allmenntilgode formål som har styresete her i landet,
- b) dokument som overfører rettigheter til fast eiendom til utenlandske diplomatiske og konsulære misjoner,
- c) overføring av hjemmel til fast eiendom til Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
- d) egen sameieandel i den enkelte eiendom ved overtagelse av fast eiendom ved oppløsning av sameie,
- e) overføring av hjemmel til fast eiendom mellom ektefeller,
- f) ideell arveandel etter loven i den enkelte eiendom ved overtagelse av fast eiendom på skifte eller fra uskiftet bo. Forskudd på arv regnes ikke som arveandel og heller ikke testamentsarv i den utstrekning den overstiger lovens arveandel,
- g) overføring av hjemmel til fast eiendom til forrige hjemmelshaver eller dennes ektefelle, i forbindelse med salg etter reglene om tvangssalg,
- h) overføring av hjemmel til fast eiendom til NATO eller NATOs hovedkvarter i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av,
- i) overføring av hjemmel til fast eiendom mellom Kongen, Dronningen, den nærmeste arveberettigede til tronen i hvert etterfølgende slektsledd og disse personers ektefeller, samt disses felles barn som ikke er fylt 20 år ved utgangen av det år overføringen skjer,
- j) overføring av hjemmel til fast eiendom til testamentsarving dersom overføring av hjemmel til ny erverver tinglyses samme dag,
- k) overføring av hjemmel til fast eiendom ved omorganiseringer som kan gjennomføres med skattemessig kontinuitet etter skatteloven §§ 11-2 til 11-5,

§ 11-11 og § 11-20 med tilhørende forskrifter. Omorganiseringen og tinglysingen av hjemmelen til fast eiendom må ha funnet sted etter 1. januar 2016.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Ved førstegangsoverføring av en selvstendig og i sin helhet nyoppført bygning som ikke er tatt i bruk, og overføring av bygg under arbeid, betales avgift bare av salgsverdien av tomte dersom det blir tinglyst hjemmelsoverføring til denne.

§ 4 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

II

Fra den tid departementet bestemmer gjøres følgende endring:

§ 2 første ledd ny bokstav l skal lyde:

- l) overføring av hjemmel til fast eiendom fra kommunal stiftelse til kommune.

Avgift på frekvenser mv. (kap. 5583 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2021 skal det betales avgift til statskassen for bruk av frekvenser til drift av system for mobilkommunikasjon med følgende beløp per MHz (frekvensdupleks) disponert båndbredde:

– 450 MHz-båndet	kr 1 373 000
– 700 MHz-båndet	kr 1 566 000
– 800 MHz-båndet	kr 1 566 000
– 900 MHz-båndet	kr 1 566 000
– 1800 MHz-båndet	kr 1 566 000
– 2,1 GHz-båndet	kr 1 448 000

Kommunal- og moderniseringsdepartementet kan fatte enkeltvedtak og gi forskrift om beregning og betaling av avgiften.

§ 2 For 2021 skal det betales årsavgift til statskassen for tillatelse til bruk av 5-sifret nummer med følgende beløp per nummer:

Kategori A	kr 154 020
Kategori B	kr 109 730
Kategori C	kr 84 410
Kategori D	kr 59 100
Kategori E	kr 27 460
Kategori F	kr 3 420

Kommunal- og moderniseringsdepartementet kan fatte enkeltvedtak og gi forskrift om beregning og betaling av avgiften.

IX**Stortingsvedtak om toll for budsjettåret 2021
(kap. 5511 post 70 og 71)****§ 1 PLIKTEN TIL Å SVARE TOLL**

Fra 1. januar 2021 skal det svares toll ved innførsel av varer etter bestemmelsene i lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel og etter de satser som følger av annet ledd.

De ordinære tollsatsene for 2020 skal fortsatt gjelde fra 1. januar 2021.

§ 2 PREFERANSETOLL

Vareførsel som er omfattet av handelsavtale inngått med fremmed stat eller gruppe av stater, skal innenfor rammen av slike avtaler innrømmes preferansetoll. Tilsvarende gjelder for vareførsel som er omfattet av bilateral eller unilateral erklæring i tilknytning til slik avtale og vareførsel som er omfattet av det generelle system for preferansetoll for utviklingsland (GSP). Preferansetollbehandling er betinget av at krav til opprinnelse mv., slik som fastsatt i opprinnelsesreglene til vedkommende handelsavtale eller preferansesystem, samt vilkår fastsatt i tolloven, er oppfylt.

For GSP+-landene er tollsatsen 0 for roser som hører under varenummer 06.03.1120 i tolltariffen.

Departementet gis fullmakt til å videreføre gitte kvoter og satser omfattet av det generelle system for preferansetoll for utviklingsland (GSP).

Departementet gis fullmakt til å iverksette de tollreduksjoner og andre tollmessige forhold som følger av handelsavtale fremforhandlet med annen stat.

§ 3 NEDSETTELSE AV ORDINÆRE TOLLSATSER

Departementet kan sette ned den fastsatte tollsats på enkelte vareslag, slik som bestemt i tolloven §§ 9-1 til 9-5.

§ 4 TOLLMESSIGE HANDELS- ELLER BESKYTTELSESTILTAK

Kongen kan, innenfor de rammer som følger av avtale med fremmed stat eller organisasjon, iverksette tollmessige handels- eller beskyttelsestiltak i form av økning av den ordinære tollsatsen på enkelte vareslag, dersom det foreligger slike omstendigheter som fremgår av tolloven §§ 10-1 til 10-7.

§ 5 NYE ELLER ENDREDE TARIFFOPPDELINGER

Departementet gis fullmakt til å innarbeide nye tariffoppdelinger eller endre gjeldende oppdelinger, dersom endringene verken har nevneverdig betydning for statens inntekter eller har næringsmessige eller handelspolitiske konsekvenser.

Oslo, i finanskomiteen, den 8. desember 2020

Mudassar Kapur

leder

Vetle Wang Soleim

ordfører

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Finansministeren

Stortingets presidentskap
Ekspedisjonskontoret
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
20/4316 -

Dato
30.10.2020

Korrigerings av feil/unøyaktigheter i Prop. 1 LS (2020-2021) Skatter, avgifter og toll 2021

Prop. 1 LS (2020-2021) inneholder dessverre noen feil eller unøyaktigheter som finanskomiteen bes ta hensyn til i arbeidet med komiteinnstillingen.

Side 24, tabell 1.2:

På grunn av en feil har bokførte skatteinntekter på Kap. 5501 post 78 og 79 i regjeringens foreslåtte skatteopplegg for 2021 blitt forvekslet. Anslåtte skatteinntekter i 2021 på post 78 Kildeskatt på royaltybetalinger skulle ha vært 5 mill. kroner, ikke 200 mill. kroner, og anslåtte skatteinntekter på post 79 Kildeskatt på leiebetalinger for visse fysiske eiendeler skulle ha vært 200 mill. kroner, ikke 5 mill. kroner. Tilsvarende forveksling av tallene mellom disse postene har skjedd i forslag til budsjettvedtak i Prop. 1 S (2020-2021). Departementet vil legge frem korrekte forslag til vedtak på disse postene i et tilleggsnummer til Gul bok 2021.

Side 40, tabell 1.6, rad 7:

Det mangler måleenhet for avgift på smøreolje. Rett tekst skal være slik (endring er uthevet med grått): «Avgift på smøreolje, kr/liter»

Side 217-218:

Avsnittet som starter nederst på side 217 med ordene «Øvrig industri», bør endres ved at overstreket tekst slettes og en ny setning tilføyes (endringene er uthevet med grått): «Øvrig industri, bergverksdrift, landanlegg for petroleumsvirksomheten, fjernvarmeproduksjon, datasentre med uttak over 0,5 MW, skip i næring mv. illegges redusert sats for kraft til selve produksjonsprosessen. Datasentre med uttak over 0,5 MW og skip i næring mv. illegges også redusert sats.»

Side 274, romertall I og III om endring i eiendomsskattelova § 4 (omtalt side 261):

I proposisjonsteksten foreslås her å tilføye «kraftanlegg» i angivelsen av hvilke typer anlegg der «arbeidsmaskinar» mv. skal inkluderes i skattegrunnlaget for eiendomsskatt. Forslaget er ment å være en oppretting av en feil, men beror på en misforståelse. Det vises her til at eiendomsskattegrunnlaget for kraftanlegg er regulert i skatteloven kapittel 18, gjennom henvisning i eiendomsskattelova § 8 B-1. Disse reglene ble ikke endret i forbindelse med innføring av fritak for eiendomsskatt på produksjonsutstyr og -installasjoner. Det vil derfor være feil å endre regelen i eiendomsskattelova § 4. Jeg ber om at forslaget ikke vedtas.

Side 278-279, endringer i romertall IV i forslag til lov om endringer i skatteloven:

På side 278 øverst i andre spalte bør første linje endres til følgende (endringen er uthevet med grått):

«Ny deloverskrift til § 10-80 og nye §§ 10-81 og 10-82 skal lyde:»

På side 279 i forslag til ny § 10-82 første ledd bokstav c bør et overflødig punktum etter ordene «etter b» tas bort.

Side 283, forslag til lov om endring i lov 13. desember 2013 nr. 110 om oppheving av lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver (arveavgiftsloven), romertall II:

I Prop. 1 LS er det (på side 84, pkt. 3.6.3, siste avsnitt) lagt til grunn at det generelle kontinuitetsprinsippet (arving overtar arvelaters skattemessige verdier) også skal gjelde for de arvetilfeller fra før 2014 som slipper arveavgift ved endelig oppheving av arveavgiften fra 2021. I ettertid ser departementet at denne regelen om kontinuitet burde vært presisert i en overgangsregel til endringen. Det foreslås at dette rettes i ikrafttredelsesbestemmelsen til endringsloven, som nytt annet ledd under romertall II (forslag uthevet med grått):

«Ved ikrafttredelsen gjelder skatteloven § 9-7 for fastsettelse av inngangsverdi mv. (skattemessig kontinuitet) for formuesobjekt ervervet ved arv etter dødsfall før 1. januar 2014, når arvingen overtar rådigheten over arven fra og med 1. januar 2021.»

Side 284, romertall III i forslag til lov om endringer i skatteforvaltningsloven:

Henvisningen i skatteforvaltningsloven § 8-2 første ledd bokstav a til bestemmelsene i skatteloven § 10-80 og § 10-81 er ved en inkurie blitt upresis, som følge av teknisk revisjon av disse bestemmelsene sammenlignet med forslaget som var sendt på høring. På denne bakgrunn bør forslaget endres til følgende (endringen er uthevet med grått):

«§ 8-2 første ledd bokstav a skal lyde:

- a) har hatt formue eller inntekt som er skattepliktig her i landet etter annen bestemmelse i skatteloven enn §§ 10-80, 10-81 eller 10-13 og den som ville ha vært skattepliktig etter skatteloven § 2-2 første ledd dersom den ikke etter skatteavtale hadde vært hjemmehørende i en annen stat.»

Side 287, forslag til stortingsvedtak om skatt av inntekt og formue for inntektsåret 2021 (Stortingets skattevedtak) § 3-5:

I femte ledd bør det tas bort en overflødig n i ordet «inn[n]tekt». Videre bør kommaet etter ordene «§§ 10-80 og 10-81» utgå.

Side 288, forslag til stortingsvedtak om skatt av inntekt og formue mv. for inntektsåret 2021 (Stortingets skattevedtak) § 3-9:

Ordene «etter alminnelige regler» i § 3-9 annet punktum er overflødige og kan med fordel tas ut. Dette kan gjennomføres ved at § 3-9 annet punktum vedtas slik:

«Dersom det følger av lov 28. juni 1997 nr. 19 om folketrygd § 23-3 annet ledd nr. 1 bokstav c, trygdeavtaler med andre land eller forordning (EF) nr. 883/2004 at skattyter ikke skal betale trygdeavgift til Norge eller bare skal betale trygdeavgift med lav sats, skal skattesatsen etter første punktum reduseres tilsvarende.»

Side 302, forslag til stortingsvedtak om avgifter på motorvogner mv. A. Engangsavgift (kap. 5536 post 71):

I § 2 første ledd bokstav j, innledning, mangler det en s i ordet «avgift[s]gruppe».

Side 302, forslag til stortingsvedtak om avgifter på motorvogner mv. A. Engangsavgift (kap. 5536 post 71):

I § 2 første ledd bokstav j nr. 3, nest siste linje er rett tekst slik (endringen er uthevet med grått):

« f.o.m. 86 t.o.m. 50 328,28»

Side 308, forslag til stortingsvedtak om veibruksavgift på drivstoff (kap. 5538 post 70, 71 og 72):

§ 1 første ledd bokstav b nr. 2 lyder: «2. lavsvovlet mineralolje (under 50 ppm svovel): kr 3,58». Riktig sats er kr 3,64.

Side 308, forslag til stortingsvedtak om veibruksavgift på drivstoff (kap. 5538, post 70, 71 og 72):

Rett tekst i § 2 første ledd er slik (endringen er uthevet med grått):

«Olje som er merket i samsvar med forskrift fastsatt av departementet, skal ikke ilegges avgift etter § 1 første ledd bokstav b og f.»

Side 309, forslag til stortingsvedtak om veibruksavgift på drivstoff (kap. 5538, post 70, 71 og 72):

I § 5 første ledd, innledning, bør ordene «og bioetanol» tas bort.

Side 309, forslag til stortingsvedtak om veibruksavgift på drivstoff (kap. 5538, post 70, 71 og 72):

I § 6 første ledd, innledning, er rett tekst slik (endringen er uthevet med grått): «Det gis fritak for avgift på naturgass, LPG og bioetanol»

Side 310, forslag til stortingsvedtak om avgift på elektrisk kraft (kap. 5541 post 70), romertall I:

I § 2 bokstav a er rett tekst slik (endringen er uthevet med grått): «er produsert i energigjenvinningsanlegg og leveres direkte til sluttbruker,».

Side 312, forslag til stortingsvedtak om CO2-avgift på mineralske produkter (kap. 5543 post 70):

I § 4 bokstav c er rett tekst slik (endringen er uthevet med grått): «til motorsager og andre arbeidsredskaper med totaktsmotor dersom bensinen har særlige helse- og miljømessige egenskaper,»

Side 318, forslag til stortingsvedtak om flypassasjeravgift (kap. 5561 post 70), romertall 1:

I § 1 første ledd bokstav b tilføyes det et punktum etter «kr 211».

Side 337, Vedlegg 1:

Tabell 1.3 skal være tabell 1.4, og tabell 1.4 skal være 1.5. Selve tabellen inneholder i tillegg en fortegnstfeil for skattesanksjonen for bolig, slik at også summen for netto skatteutgifter for bolig og fritidseiendom blir feil. Rett tabell er slik (endringene er uthevet med grått):

Tabell 1.4 Skatteutgifter og skattesanksjoner for bolig og fritidseiendom. Skattesanksjonene er oppgitt med negative tall. Mrd. kroner

	2019	2020
Lavere inntektsbeskatning ¹	22,1	11,4
Rabatt i formuesskatt	21,3	20,9
Dokumentavgift, bolig/fritidseiendom	-9,4	-10,5
Eiendomsskatt, bolig/fritidseiendom	-7,7	-7,7
Netto skatteutgifter	26,3	14,1

¹ Anslaget varierer, i hovedsak fordi statsobligasjonsrenten fluktuierer over perioden.

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet.

Med hilsen

Jan Tore Sanner

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Finansministeren

Stortingets presidentskap
Ekspedisjonskontoret
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
20/4316-

Dato
7 .12.2020

Korrigerings av feil/unøyaktigheter i Prop. 1 LS (2020-2021) Skatter, avgifter og toll 2021

Prop. 1 LS (2020–2021) inneholder dessverre noen feil eller unøyaktigheter som finanskomiteen bes ta hensyn til i arbeidet med komiteinnstillingen.

Side 316, forslag til stortingsvedtak om avgift på alkoholfrie drikkevarer mv. (kap. 5556 post 70), romertall I.

Ved en inkurie har fritaket for varer som utdeles på veldedig grunnlag teknisk falt ut av forslaget. Vedtaket § 2 første ledd bokstav f skal lyde:

f) leveres vederlagsfritt til mottaker for utdeling på veldedig grunnlag.

Side 317, forslag til stortingsvedtak om avgift på sukker mv. (kap. 5557 post 70)

Ved en inkurie har fritaket for varer som utdeles på veldedig grunnlag teknisk falt ut av forslaget. Vedtaket § 2 første ledd bokstav g skal lyde:

g) leveres vederlagsfritt til mottaker for utdeling på veldedig grunnlag.

Med hilsen

Jan Tore Sanner

